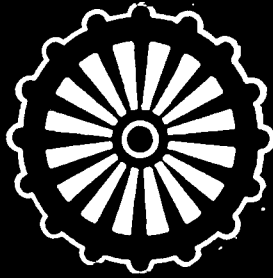

බුද්ධ ජයන්ති පිටක පොත: 20.

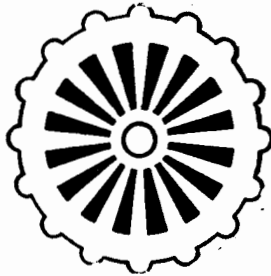
සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

අට්ඨගුණානුරනිකාය

තුන්විසමාසය

පඤ්චකනිපාතය

බුද්ධ ජයන්තී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 20.

සූත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

14 වන ග්‍රන්ථය

අධිග්‍රන්ථකරනීකාය

තෘතීය භාගය

පසළුකනීපානය

ලබ්‍හා බොද්ධි මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කාරක සභාවෙහි

අධිග්‍රන්ථකරනීකාය සංස්ථාධික මණ්ඩලය

විසින් කරණ ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත සි.

මු: ම: 2550

ක්‍රි: ම: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 20

The Fourteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

14

ANGUTTARANIKĀYA (III)

With the Sinhala Translation by

**The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

සුභානන්දපිටකෙ
අඩගුකාරනිකායො

වනියො භාගො

සුත්‍රානන්දපිටකයෙහි
අඩගුකාරනිකාය

වෘතීය භාගය

පටුන

CONTENTS

සංසකාරක නිවේදනය	IX
සමෛකන නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XI
පාලිහෝසිය — PĀLI ALPHABET	XIII
විසයසූචි	XV
පෙළ හා පරිච්ඡේදනය	2-469
හාඨාදිපාදනුකකමණිකා	471
සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා	473
පදනුකකමණිකා	475
ශුද්ධිපත්‍රය	480

සංසකාරක නිවේදනය

අඛණ්ඩතරනිකායෙහි පඤ්චකනිපාතය අවසන් කොට ඇති මේ තානීය භාගය දුනුනානාපිටක ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යායෙන් තුළස් වැනි, බුද්ධිජයනී ක්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංඛ්‍යායෙන් විසිවැනි ග්‍රන්ථය වේ.

ලඛිකා බෞද්ධ මණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ ගම්පහ විද්‍යා විද්‍යා පරිවේණාධිපති, ශ්‍රී කලාසංස්කෘතියෙහි සංවිකසනායෙහි අනුනායක, හල්ගස්-තොට දෙවනානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ විසින් අඛණ්ඩතරනිකායෙහි පඤ්චක, ජකක, සන්ධකනිපාතයෝ සිංහලට පරිවර්තනය කරණ ලදහ. උන්වහන්සේ විසින් ඉදිරිපත් කරණ ලද ඒ නිපාතයන්ගේ සිංහල පරිවර්තනය සාධු වැද ලැබීමට යොග්‍ය වේ. එහෙත් එය එලෙසින් ම මුද්‍රණයට පත් කිරීම පැහැදිලි නොවනු සාලකු අඛණ්ඩතරනිකාය සංශෝධක මණ්ඩලයෙහි අධිකාරී කෝද්‍රගොඩ පණ්ඩිත ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන් වහන්සේ හා පරවාහාර පණ්ඩිත පඤ්ඤනන්ද, තලල්ලේ පණ්ඩිත ධම්මානන්ද යන සථවිරවරයන් විසින් කොහුවල විජයමඩලාචාර්යවරයන් ආචාර්ය මනුජේ පියරත්න නායක සථවිරයන් වහන්සේගේ සහායකත්වය ඇති ව අඛණ්ඩතර පඤ්චකනිපාතය සකස් කොට සිංහලට පරිවර්තනය කරණ ලදී. ධම්මානන්ද නො පිරිහෙලා පෙළද ගුණි කරමින් සිංහල ආභිතය පොෂණයට ද හිත වන සේ පරිවර්තනය පඤ්චකනිපාතය අඛණ්ඩතරනිකායේ තානීය භාගය වශයෙන් මුද්‍රණයට පිළියෙල කිරීමේ දී ක්‍රිපිටකපරිවර්තන සංශෝධක මණ්ඩලයෙහි සාමාජිකයන් වන ලබුගම පණ්ඩිත ලඛිකානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ හා කරභම්පිටිගොඩ පණ්ඩිත සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ විසින් දරණලද ආයාසය පාසයි සුභ වේ. අධිපත්‍ර බැලීමෙහි දී පරවාහාර පණ්ඩිත පඤ්ඤනන්ද සථවිරයෝ ද උපකාරී වූහ.

අඛණ්ඩතර පඤ්චකනිපාතයෙහි සුත්‍ර දහසක් බැගින් ඇති වගී විදිපහකි. වගී පහ පහ යෙදෙන පණ්ණාසක (සුත්‍ර පනහක් ඇති කොටස්) පහකි. එහෙත් “ඡට්ඨා පණ්ණාසකො” යි පෙළෙහි දැක්වෙන හෙයින් එහි පණ්ණාසක සයක් ඇති බව පෙනේ. එ හෙයින් අප විසින් “ඡට්ඨ පණ්ණාසකං” යි පණ්ණාසක පිළිවෙල අනුව ගිණි පාඨය යොදන ලදී. එහි ඇත්තේ “උපසම්පදවග්ගො” නමින් එක් වගීයෙකි. එය පණ්ණාසක-යන්හි එන වගී සංඛ්‍යා පරිපාටිය අනුව “උපසම්පදවග්ගො පඨමො” යි යොදන ලදී. එයට ස්වරූපයෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන් සංක්ෂිප්ත ව දැක්වෙන සුත්‍ර විසිඑකක් ඇතුළත් ය. පෙළෙහි වගී නාමයක් නැති අධික සංඛ්‍යාවක් පෙය්‍යාලයෙන් අනන්ත වූ සුත්‍ර තිස්නවයක් “වග්ගාතිරෙක-සුත්තාති” යි අප විසින් යොදන ලදහ. ඉක්බිති එන සුත්‍ර අටසියපනහක් “රාගාදිපෙය්‍යාලං” නමින් දැක්වෙයි. මෙහෙයින් පඤ්ච පණ්ණාසකයන්හි දැක්වෙන සුත්‍ර දෙසියපනහ සමග අඛණ්ඩතර පඤ්චකනිපාතයෙහි සුත්‍ර එක්දහස් එකසිය සැටක් වේ. එහෙත් පාලියෙහි නිපාතාවසානයෙහි “උප-සම්පදවග්ගො ඡට්ඨා” යි ද “ඡට්ඨා පණ්ණාසකො” යි ද දක්වමින් උපසම්පද වගීයට සුත්‍ර නවසියදහසක් ඇතුළත් වන සේ අභවා තිබේ බුරුම අකුරෙන් ද සියම් අකුරෙන් ද මූලික පොත්හි ද “උපසම්පද වග්ගො ඡට්ඨා” යි දැක් වේ. පඤ්චම පණ්ණාසකයේ අවසන් “වග්ගො පංචමො” යි දැක්වූ පස්වන වග හා සම්බන්ධ කොට පෙළෙහි “උපසම්පද වග්ගො ඡට්ඨා” යි දැක්වා ඇති බව සිතිය හැකි වෙයි.

මෙහි පාඨකයන්ගේ පහසුව සඳහා පෙළෙහි උෟන වූ ද අස්ථානපතික වූ ද පෙය්සාලයන් []-මේ ලකුණු අතර යොදා, එක ම පඬුවකින් වශයෙන් සෙදි ඇති පදවාක්‍යයන් ද, ඒ ඒ සූත්‍රයන්හි එන පස්වැදූරුම් ධර්මසංඛ්‍යා ද වෙන් කොට දැක්වීමෙහි ලා අප විසින් දැරූ ආයාතය අනුලබ්ධි සලකිත යුතු.

මේ ග්‍රන්ථය ද බුද්ධිජයන්හි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථලාවෙහි 20 වැනි ග්‍රන්ථය වශයෙන් මෙසේ මුද්‍රණය කරවීමෙන් සිඬුවන ධර්මදනමය පුණ්‍යමහිමයෙන් ලබ්‍යාණසුච්ච ද, සාංඝකානික කායඝීංසයේ අධිකාරීහු ද, සිංහලජාතිය (සවදෙහිය) මුද්‍රණාලයෙහි අධිකාරීන් හා මුද්‍රණ ශිල්පීහු ද, ග්‍රන්ථපිටිපතීහු හා සංශෝධක සභිකවරු ද සුදුසු පරිදි සවිභාගවශී සමපත් ලාභයෙන් සුවපත් වෙත්වා!

පරමාභාර චරිතඤ්ඤා සභික.
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කාරකසභාවෙහි ද
සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමාජක.

ශ්‍රී බුද්ධිවනි 2512.
ත්‍රිපිටක කායඝීංස,
ධර්මදන ආශ්‍රම විද්‍යාලය,
174, පිරිවර්තන මාවත,
කොළඹ 9.

සංකීර්ණ නිරූපනය

ABBREVIATIONS

- සී. 1. — ‘පැල්මඩුල්ල’ පුරාණ මහාවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
- සී. 2. — ‘ගාල්ල’ පරමානන්දවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
- සී. 1. — බෝරැගේගමුවේ සිරිරෙවකන්දේර සංඝෝධිත-සිහලකර මුද්දිත පොතකි.
- සසා. — සසාමකර - මුද්දිත පොතකි.
- මජ්ඣ. — මජ්ඣනිමසකඛණ්ඩි පිටක පොතකි.
- PTS. — Pali Text Society - Aṅguttara Nikaya

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ̄ ඉ ඉ̄ ඊ ඊ̄ ඒ ඔ̄

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞna	
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤna	
	ටta	ඨtha	ඬda	භdha	ණna	
	තta	ඵtha	දda	ධdha	නna	
	පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma	
යya	රra	ලla	චva	සsa	හha	
					ලla	ආm

කka	කkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කෝkō
ඛkha	ඛkḥā	ඛ්khi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛෝkhō
ගga	ගgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgō

Conjunct - Consonants

කකka	කඞකāna	භtra	ඵmpha
කඛkḥa	ඡඞඞna	ඤdda	ඵබ,ඵmba
කජkja	ඤඵnca	ඤddha	ඵඞmbha
කඡkḥa	ඤඡ,ඡncha	ඤdra	ඵමmma
කඣkḥa	ඤඡ,ඡnja	ඤ,ඵdva	ඵඞmha
කඞkḥa	ඤඣඞnjha	ඵඵdhva	ඞය,ඞyya
කඨkḥa	ඵttā	නනnta	ඞයya
කඵkḥa	ඵඵ,ඵttha	ඡntha	ලlla
කඬkḥa	ඵඵddā	ඡnda	ලඞlyā
කභkḥa	ඵඵddḥa	ඡndha	ලඞlha
කඞkḥa	ඞඞඞnna	නනnna	ඵඞwha
කඞkḥa	ඞඵntā	නනnha	ඞඞssa
කඞkḥa	ඞඞntha	පපppa	ඞඞsma
කඞkḥa	ඞඞ,ඵḥḍā	පඵppha	ඞඞsva
කඞkḥa	ඞඞnha	ඞඞbba	ඞඞhma
කඞkḥa	නනnta	ඞඞbbha	ඞඞhva
කඞkḥa	ඡttha	ඵbra	ලඞlha
කඞkḥa	ඡtva	ඵmpha	

ඞā ඞī ඞī ඵpu ඵpū ඞe ඞō

අඩුපැයකට කටයුතු

විෂය - විෂය

පාඨකවිෂය

විෂය	පාඨකවිෂය	පිටුවකි
	පාඨකවිෂය	2- 98
	1. සෙවනවිෂය	2- 14
1. සෙවනවිෂය සිටින්නා	සුභකං	2-
2. සෙවනවිෂය විෂය	"	2- 4
3. දුක	"	4- 6
4. තථාගත	"	6-
5. සිකිකාපච්චිකිකා	"	6- 8
6. අනුසලකමාපනි	"	8-
7. කාමෙසුපලාපිත	"	8- 10
8. චචන	"	10- 12
9. පඨමආගාරව	"	12- 14
10. දුකිආගාරව	"	14-
	සෙවනවිෂය පාඨකවිෂය.	
	2. බලවිෂය	16- 24
1. තථාගතවිෂය	සුභකං	16-
2. සෙවනවිෂය	"	16-
3. බලසිඛිකා	"	18-
4. බලවිෂය	"	18-
5. බලදවස්සික	"	18- 20
6. බලආගත	"	20-
7. අනුකික	"	20-
8. පරික	"	22-
9. නෙවආනුකික-නො පරික	"	22-
10. අනුකික-පරික	"	24-
	බලවිෂය දුකිආගාරව.	
	3. පාඨකවිෂය	26- 48
1. පඨමආගාරව	සුභකං	26-
2. දුකිආගාරව	"	26-
3. උපකම්පන	"	28- 30
4. දුකිආගාරව	"	30-
5. අනුකික	"	32-
6. විච්චිකාසන	"	32- 36
7. සමාධි	"	36-
8. පාඨකවිෂයසමාධි	"	36- 42
9. චිකිකානිසංස	"	44-
10. නාමික	"	44- 48

පාඨකවිෂය විෂය.

විෂයයා

පිටිවකුණ

4. සුමනාවගො

50- 68

1. සුමනා	සුතනං	50- 52
2. වුඤ්ඤි	"	54- 56
3. උග්ගහ	"	56- 58
4. සිහසෙනාවිපති	"	60- 62
5. දුනානිසංස	"	62-
6. කාලදාන	"	62- 64
7. හොජන	"	64-
8. සඤ්ඤා	"	64- 66
9. පුතන	"	66-
10. මහාසාල	"	68-

සුමනාවගො වතුපො.

5. මුණ්ඩරාජවගො

70- 98

1. පඤ්චභොගආදිය	සුතනං	70- 72
2. සපපුරිස	"	72-
3. පඤ්චඉට්ඨධම්ම	"	74- 76
4. මනාපදාභි	"	76- 80
5. පුඤ්ඤභිසඤ	"	80- 82
6. පඤ්චසමපද	"	82-
7. පඤ්චධන	"	82- 84
8. ඉලබ්භනීයඝාන	"	84- 88
9. කොසල	"	88-
10. සොකසලලහරණ	"	90- 98

මුණ්ඩරාජවගො පඤ්චමො.

පඨමො පණණාසකො

2. දුතීය පණණාසකො

100-200

1. නිවරණවගො

100-124

1. නිවරණ	සුතනං	100-102
2. අකුසලරාසි	"	102-
3. පට්ඨානිකම	"	104-
4. අසමය-සමය	"	104-106
5. මානාපුතන	"	106-108
6. උපජ්ඣාය	"	110-112
7. ඝාන	"	112-118
8. ලීච්ඡවිකුමාර	"	120-124
9. පඨමබ්බසංපබ්බජන	"	124-
10. දුතීයබ්බසංපබ්බජන	"	124-

නිවරණවගො පඨමො

විෂය

පිටුවකොට්ඨක

2. සඤ්ඤාවග්ගො

126-132

1.	පඨම සඤ්ඤා	සුත්තං	126-
2.	දුතිය සඤ්ඤා	"	126-
3.	පඨම වඩ්ඪි	"	126-
4.	දුතිය වඩ්ඪි	"	128-
5.	අලංසාකච්ඡ	"	128-
6.	අලංසාඡ්ච	"	128-
7.	පඨම ඉද්ධිපාද	"	130-
8.	දුතිය ඉද්ධිපාද	"	130-
9.	නිබ්බිද	"	132-
10.	ආසවකකය	"	132-

සඤ්ඤාවග්ගො දුතියො.

3. අනාගතභයවග්ගො

134-174

1	පඨම වෙනොවිච්ඡිතනිඵල	සුත්තං	134-136
2	දුතිය වෙනොවිච්ඡිතනිඵල	"	136-138
3	පඨම ධම්මවිහාරී	"	138-140
4.	දුතිය ධම්මවිහාරී	"	140-142
5.	පඨම සොධාඡ්චුපම	"	142-148
6.	දුතිය සොධාඡ්චුපම	"	150-160
7.	පඨම අනාගතභය	"	162-164
8.	දුතිය අනාගතභය	"	164-168
9.	තතිය අනාගතභය	"	170-172
10.	චතුස්ඨ අනාගතභය	"	172-174

අනාගතභයවග්ගො තතියො.

4. ථෙරවග්ගො

176-188

1.	රජනීය	සුත්තං	176-
2.	චිතරාග	"	176-
3.	කුහක	"	178-
4.	අසාද්ධි	"	178-
5	අකඛම	"	180-
6.	පටිසම්බද්ධ	"	180-
7.	සීල	"	182-
8.	ථෙර	"	182-184
9.	පඨම සෙඛ	"	184-
10.	දුතිය සෙඛ	"	186-188

ථෙරවග්ගො චතුස්ඨො.

විෂයා

පිටුවකොණි

5. කකුඩවගෙහා

190-200

1. පරිම සමපද	සුභතං	190-
2. දුතිය සමපද	"	190-
3. අඤ්ඤාබ්‍යාකරණ	"	190-
4. ඵාසුචිභාර	"	190-
5. අකුප්‍ය	"	192-
6. දුතිය අකුප්‍ය	"	192-
7. තනිය අකුප්‍ය	"	192-
8. චතුර්ථ අකුප්‍ය	"	194-
9. සීහ	"	194-
10. කකුඩ	"	196-200

කකුඩවගෙහා පඤ්චමො.

දුතිය පණණාසකං.

3. තනිය පණණාසකං

1. ඵාසුචිභාරවගෙහා

202-218

1. සෙඛවෙසාරජ්ජ	සුභතං	202-
2. සඛිකිත	"	202-
3. මහාචොර	"	204-206
4. සමණසුඛුමාල	"	208-210
5. ඵාසුචිභාර	"	210-
6. ආනන්ද	"	212-214
7. සීලසමපන්න	"	214-
8. අසෙඛ	"	214-
9. වාතුද්දීස	"	216-
10. අරඤ්ඤ	"	216-218

ඵාසුචිභාරවගෙහා පඨරමො.

2. අකිකච්ඡදවගෙහා

220-230

1. කුලුපග	සුභතං	220-
2. පච්ඡාසමණ	"	220-
3. සමමාසමාඛි	"	222-
4. අකිකච්ඡද	"	222-224
5. මච්ඡරි	"	224-
6. වණණ	"	224-226
7. ඉසසුකි	"	226-
8. මච්ඡාදිට්ඨික	"	226-228
9. මච්ඡාවාචා	"	228-
10. මච්ඡාවාසාම	"	228-230

අකිකච්ඡදවගෙහා දුතියො.

විෂයා

පිටුවකොනි

3. ගිලානවගෙහා

232-240

1. ගිලාන	සුභතං	232-
2. සනිසුපට්ඨින	"	232-
3. දුපට්ඨාකගිලාන	"	234-
4. ගිලානුපට්ඨාක	"	234-236
5. පඨමආයුසා	"	236-
6. දුතිය ආයුසා	"	236-
7. වපකාස	"	238-
8. සමණදුකඛ-සුඛ	"	238-
9. පරිකුපප	"	240-
10. සමපද	"	240-

ගිලානවගෙහා තනියො.

4. රාජවගෙහා

242-266

1. පඨම වකකානුවහතන	සුභතං	242-
2. දුතියවකකානුවහතන	"	242-244
3. ඛමමරාජ	"	244-246
4. ඛතනියරාජ	"	246-248
5. පඨම පඤ්ඤා	"	248-250
6. දුතියපඤ්ඤා	"	252-254
7. අප්පසුපති	"	254-
8. භතතාදක	"	254-256
9. අකඛම	"	256-268
10. සොතාර	"	262-266

රාජවගෙහා වතුපෙඨා.

5. නිකණ්ඩකිවගෙහා

268-282

1. අවජානාති	සුභතං	268-
2. ආරමහති	"	268-272
3. සාරඤ්ඤ	"	272-274
4. නිකණ්ඩකි	"	274-276
5. තීරස	"	276-278
6. භික්ඛුමිතන	"	278-
7. අසප්පරිසදන	"	278-280
8. සප්පරිසදන	"	280-
9. පඨම සමයවිමුතන	"	280-282
10. දුතිය සමයවිමුතන	"	282-

නිකණ්ඩකිවගෙහා පසවුමො.

තනිය පණ්ණාසකං.

4. වතුසම්පන්නාසකං

විසයා

පිටස්ඛකානි

1. සද්ධම්මවග්ගො

284-300

1. පඨම සම්මතනනියාම	සුතනං	284-
2. දුඤ්ඤ සම්මතනනියාම	"	284-
3. තඨස සම්මතනනියාම	"	286-
4. පඨම සද්ධම්මසම්මොස	"	286-288
5. දුඤ්ඤ සද්ධම්මසම්මොස	"	288-290
6. තනිය සද්ධම්මසම්මොස	"	290-294
7. දුක්ඛථා	"	294-298
8. සාරජ්ජ	"	298-
9. උද්ඝ්භි	"	300-
10. දුප්පට්ඨිනොදය	"	300-

සද්ධම්මවග්ගො පඨමො.

2. ආසානවග්ගො

302-328

1. පඨම ආසානපට්ඨිනිය	සුතනං	302-
2. දුඤ්ඤ ආසානපට්ඨිනිය	"	302-308
3. සාකච්ඡා	"	308-
4. සාජ්ච	"	310-
5. පඤ්ඤාසුච්ඡා	"	310-
6. නිරොධ	"	312-316
7. වොදන	"	318-322
8. සීල	"	324-
9. බ්භප්පනිසනනි	"	324-326
10. හද්දුජ්ජ	"	326-328

ආසානවග්ගො දුඤ්ඤො.

3. උපාසකවග්ගො

330-354

1. සාරජ්ජ	සුතනං	330-
2. විසාරද	"	330-
3. නිරය	"	332-
4. වෙර	"	332-334
5. උපාසකවග්ගො	"	334-338
6. පිඨි	"	336-338
7. වණ්ණජ්ජා	"	338-
8. රාජ	"	338-342
9. ගිඨි	"	342-348
10. ගවෙසි	"	348-354

උපාසකවග්ගො තනි පො.

විෂය

පිටිවකාන

4. ආරක්‍ෂකවග්ග

356-360

1.	ආරක්‍ෂක	සුඛතං	356-
2.	පාසුකුලික	"	356-
3.	පිණිපාතික	"	356-
6.	රුකබමුලික	"	356-
5.	සොසානික	"	358-
6.	අබ්‍යාකාසික	"	358-
7.	නෙසජ්ජික	"	358-
8.	යථාසචනික	"	358-
9.	එකාසනික	"	358-
10.	බලපව්‍යාහනනික	"	358-
11.	පතනපිණික	"	360-

ආරක්‍ෂකවග්ග වතුපෝ.

ඊ. සොණවග්ග

362-396

1.	සොණ	සුඛතං	362-
2.	දොණ	"	364-372
3.	සඹ්‍යාරව	"	374-380
4.	කාරණපාලි	"	382-384
5.	පිඛිගානි	"	384-386
6.	මහාසුපින	"	386-390
7.	වසසනතරාය	"	390-
8.	සුභාසිතව්‍යාවා	"	392-
9.	කුල	"	392-
10.	නිසාරණීය	"	394-396

සොණවග්ග පඤ්චමෝ.

වතුපෝ පණණාසකො සමන්තො.

ඊ. පඤ්චම පණණාසකං

1. කිංකිලවග්ග

398-404

1.	කිංකිල	සුඛතං	398-
2.	ධම්මසවණ	"	398-
3.	ආජානීය	"	400-
6.	බල	"	400-
5.	වෙතොඛිල	"	400-
6.	විනිබ්බක	"	402-
7.	යාගු	"	402-
8.	දනතකට්ඨ	"	402-404
9.	ගීතසසර	"	404-
10.	මුට්ඨසානි	"	404-

කිංකිලවග්ග පඨමෝ.

විෂයා

පිටුවකොට්ඨක

2. අනෙකාසකවග්ගො

406-414

1.	අනෙකාසක	සුත්තං	406-
2.	භණ්ඩකාරක	„	406-
3.	සීල	„	406-408
4.	බහුභාණී	„	408-410
5.	පඨම අකඛනති	„	410-
6.	දුතිය අකඛනති	„	410-
7.	පඨම අපාසාදික	„	412-
8.	දුතිය අපාසාදික	„	412-
9.	අග්ගි	„	414-
10.	මධුරා	„	414-

අනෙකාසකවග්ගො දුතියො.

3. දීඝවාටිකවග්ගො

416-422

1.	පඨම දීඝවාටික	සුත්තං	416-
2.	දුතිය දීඝවාටික	„	416-
3.	පඨම අතීතිවාස	„	418-
4.	දුතිය අතීතිවාස	„	418-
5.	පඨම කුලුපග	„	420-
6.	දුතිය කුලුපග	„	420-
7.	භොග	„	420-
8.	උසසුරභතත	„	422-
9.	පඨම කණ්ණසප්ප	„	422-
10.	දුතිය කණ්ණසප්ප	„	424-

දීඝවාටිකවග්ගො තතියො.

3. ආවාසිකවග්ගො

426-434

1.	අභාවනීය	සුත්තං	426-
2.	පිය	„	426-
3.	සොභන	„	428-
4.	බහුපකාර	„	428-
5.	අනුකම්පක	„	428-
6.	පඨම අවණණාරභ	„	430-
7.	දුතිය අවණණාරභ	„	430-432
8.	තතිය අවණණාරභ	„	432-
9.	පඨම මච්ඡරිය	„	432-434
10.	දුතිය මච්ඡරිය	„	434-

ආවාසිකවග්ගො චතුසොධා.

විෂයා

පිටිවකානි

4. ද්‍රවවර්ත වගෙහා

436-442

1. ද්‍රවවර්ත	සුත්‍ර	436-
2. කායද්‍රවවර්ත	”	436-
3. චෛද්‍රවවර්ත	”	436-
4. මනෝද්‍රවවර්ත	”	436-
5. අපරද්‍රවවර්ත	”	438-
6. අපරකායද්‍රවවර්ත	”	438-
7. අපරචෛද්‍රවවර්ත	”	438-
8. අපරමනෝද්‍රවවර්ත	”	438-
9. සීච්‍රිකා	”	440-
10. පුග්ගලපසාද	”	442-

ද්‍රවවර්ත වගෙහා පඤ්චමො.

ජට්ඨපණ්ණාසකං*

1. උපසම්පදා වගෙහා

444-452

1. උපසම්පාදෙනබ්බ	සුත්‍ර	444-
2 නිසංසය	”	444-
3. සාමනේර	”	444-
4. මච්ඡරිය	”	446-
5. මච්ඡරියපහාන	”	446-
6. පඨමඡ්ඤාන	”	446-
7-9. දුතියඡ්ඤානාදිසුත්‍රානි	”	448-
10. අපරපඨමඡ්ඤාන	සුත්‍ර	448-
11-13. අපරදුතියඡ්ඤානාදි	සුත්‍ර	450-
14-17. තොනාපනතිඵලාදීසච්ඡිකිරිය	”	450-
18-21. අපරසොනාපනතිඵලාදීසච්ඡිකිරිය	සුත්‍ර	452-

උපසම්පදා වගෙහා පඨමො.

වග්ගානි රෙක සුත්‍රානි

454-461

1. භනතුද්දෙසක	සුත්‍ර	454-
2-5. දුතියභනතුද්දෙසකාදි	සුත්‍ර	454-456
6-22. හෙතාසනපඤ්ඤාපකාදි	”	456-460
1. භික්ඛු	සුත්‍ර	460-462
2-7. භික්ඛුනී	සුත්‍ර	462-
8. ආජීවක	සුත්‍ර	462-
9-17. නිගණ්ඨ	සුත්‍ර	464-

රාගාදිපෙය්‍යාලං

466-468

1-5. රාගාදිපෙය්‍යාල	සුත්‍ර	466-
6-850. රාගාදිපෙය්‍යාල	”	468-

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිට්ඨන්.

පඤ්චකනිපාතො සමත්තො.

* ස සකාරක නිවේදනය බලනු.

සුභානන්දපිටකේ

අධ්‍යයන මාර්ගෝපදේශය

පාඨශාලා භාගය

සුභානන්තපිටකෙ අට්ඨගුත්තරනිකායො

තනියො භාගො

පඤ්චකනිපාතො

1. පඨමො පණණාසකො

1. සෙඛබලවගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමඤ්චදායස්ස.

5. 1. 1 1

[සෙඛබලසංවිතනසුභතං]

1. ඵ්ච මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවස්ඨයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. නත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොසී: භික්ඛවොති. හදනොති නෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසු. භගවා එතදවොච:

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සෙඛබලාති. කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං හිරිබලං¹ ඔත්තප්පබලං විරියබලං² පඤ්ඤබලං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙඛබලාති.

තස්මාතිභ භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතබ්බං: “සද්ධාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන, හිරිබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන, ඔත්තප්පබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන, විරියබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන, පඤ්ඤබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන.”ති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බනති.*

5. 1. 1. 2

[සෙඛබලවිස්ථගසුභතං]

[සාවස්ඨනිදානං:]

2. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සෙඛබලාති. කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං හිරිබලං ඔත්තප්පබලං විරියබලං පඤ්ඤබලං.

1. හිරිබලං - ජෙසං, සා; 2. විරියබලං - ජෙසං.
* ඉදංචොච භගවා අත්තමිතා පන සිකඛු භගවතො භාසිතං දුභිතඤ්ඤති - ජෙසං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සඤ්චාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්චො භොති. සද්දහති තථාගතස්ස ඛොධිං: “ඉතිපී සො භගවා අරහං සමමා-සමුඤ්ඤො විජ්ජාවරණසමපනොනා සුභතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදමම-සාරථී සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්චාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ නිරිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො නිරිමා¹ භොති. නිරියති කායදුච්චරිතෙන, වච්චදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන නිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ඔත්තප්පබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඔත්තප්පී භොති. ඔත්තප්පති කායදුච්චරිතෙන, වච්චදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන. ඔත්තප්පති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ඔත්තප්පබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං:² ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ආරඤ්-විරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලහපරකකමො අතිකඤ්චානුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ විරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤවා භොති. උදයන්තාමිතියා³ පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බන්ධිකාය සමමාදුක්ඛකධයගාමිතියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චසෙඛබලාති.

තසමාතිභ භික්ඛවෙ ඵලං සිකඤ්චබ්බං: සඤ්චාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන. නිරිබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන. ඔත්තප්පබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන. විරියබලෙන සමන්තා-ගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන. පඤ්ඤබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙනාති. ඵලං හි වො භික්ඛවෙ සිකඤ්චබ්බන්ති.

5. 1. 1. 8

[දුක්ඛසුභතං]

3. පඤ්චභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසාකං සට්ඨිපායාසං⁴ සපරිලාභං, කායස්ස ච හෙද⁵ පරමමරණා දුගහති පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි පඤ්චභි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සඤ්චො භොති, අභිරිකො භොති, අනොත්තප්පී⁶ භොති, කුසීනො භොති, දුපපඤ්ඤා භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසාකං සට්ඨිපායාසං සපරිලාභං, කායස්ස ච හෙද පරමමරණා දුගහති පාටිකඛ්ඛා.

1 නිරිමා - මජ්ඣ. 2. විරියබලං - මජ්ඣ. 3. උදයබ්බයගාමිතියා - සීඛු. 4. ස උපායාසං - ස්‍යා, මජ්ඣ. 5. කායස්සහද - ස්‍යා 6 අනොත්තාපී - සීඛු.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසාතං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස ච හෙද පරමමරණං සුගති පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඛො හොති, ශීරිමා හොති, ඔත්තපපී හොති ආරඤ්චිරියො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසාතං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස ච හෙද පරමමරණං සුගති පාටිකඛ්ඛාති.

5. 1. 1. 4

[යථාහභසුන්තං]

4. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සඤ්ඛො හොති, අභිරිකො හොති, අනොත්තපපී හොති, භුසීතො හොති, දුපපඤ්ඤො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඛො හොති, ශීරිමා හොති, ඔත්තපපී හොති, ආරඤ්චිරියො හොති, පඤ්ඤවා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 1. 1. 5

[සික්ඛාපච්චක්ඛානසුන්තං]

5. යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණී වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීනායාචන්තති, තස්ස දිට්ඨව චෙච ධම්මෙ¹ පඤ්ඤ සහධම්මිකා වාදනුපාතා ගාරය්ඤා ආනා² ආගච්ඡන්ති. කතමෙ පඤ්ඤ:

“සඤ්ඤාපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. ශීරිපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. ඔත්තපපච්චි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. විරියච්චි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු.”

යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණී වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීනායාචන්තති, තස්ස දිට්ඨව චෙච ධම්මෙ ඉමෙ පඤ්ඤ සහධම්මිකා වාදනුපාතා ගාරය්ඤා ආනා² ආගච්ඡන්ති.

යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණී වා සහාපි දුකෙඛන සහාපි දෙමනස්සෙන අස්සුච්චො උදමානො පරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤං බුහව්වරියං චරති, තස්ස දිට්ඨව චෙච ධම්මෙ පඤ්ඤ සහධම්මිකා පාසංසා ආනා² ආගච්ඡන්ති. කතමෙ පඤ්ඤ:

1. දිට්ඨව ධම්ම - මජ්ඣ. 2 ගාරය්ඤා ආනා ආගච්ඡන්ති - සීඝ්‍ර.
3. පාසංසා ආනා - සීඝ්‍ර.

සඤ්චාපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. භිරිපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඔත්තපපමපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. විරියමපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු.”

යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණී වා සභාපි දුකෙඛන සභාපි දොමනසොන අසසුමුඛො රුදමානො පරිසුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභමචරියං චරති තස්ස දිට්ඨො චෙච ධම්මෙ ඉමෙ පඤ්ච සහධම්මිකා. පාසංසා ණානා ආගච්ඡන්තිති.

5. 1. 1. 6

[අකුසලසමාපතනිසුත්තං]

6. න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති. යාව සඤ්චා පච්චුපට්ඨිතා භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ සඤ්චා අන්තර්භිතා භොති, අසුඤ්ඤං පරිසුට්ඨාය තිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති, යාව භිරි පච්චුපට්ඨිතා භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භිරි අන්තර්භිතා භොති, අභිරිකං පරිසුට්ඨාය තිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති යාව ඔත්තපපං පච්චුපට්ඨිතං භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ ඔත්තපපං අන්තර්භිතං භොති, අනොත්තපපං පරිසුට්ඨාය තිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති යාව විරියං පච්චුපට්ඨිතං භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ විරියං අන්තර්භිතං භොති, කොසජ්ජං පරිසුට්ඨාය තිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතනි භොති යාව පඤ්ඤ පච්චුපට්ඨිතා භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු යතො ච ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ අන්තර්භිතා භොති, දුපපඤ්ඤ පරිසුට්ඨාය තිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතනි භොතිති.

5. 1. 1. 7.

[කාමෙසුපලාප්පිතසුත්තං]

7. යෙභුසොන භික්ඛවෙ සත්තා කාමෙසු පලාප්පිතා.¹ අසීතව්‍යාහඛිං.² භික්ඛවෙ කුලපුත්තො ඔභාය අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජ්ඣො භොති, ‘සඤ්චාපබ්බජ්ඣො’³ කුලපුත්තො’ති අලං චචනාය. තං තිස්ස හෙතු:

ලබ්භා⁴ භික්ඛවෙ යොබ්බනෙන කාමා. තෙ ච ඛො යාදිසා වා තාදිසා වා යෙ ච භික්ඛවෙ භීනා කාමා, යෙ ච මජ්ඣිමා කාමා, යෙ ච පණීතා කාමා සබ්බෙ කාමා ‘කාමා’තෙච සබ්බං ගච්ඡන්ති.

1. ලප්පිතා - මජ්ඣිම, ලප්පිතා - සා: 2. අසීතව්‍යාහඛිං - මජ්ඣිම.
3. සඤ්චා - සා: 4. ලබ්භා හි - සා:

සෙය්‍යථාපී භික්ඛවෙ දහරො කුමාරො මනෙදු උත්තානපෙය්‍යකො ධාතියා පමාදමනියා කට්ඨං වා කඨලං වා මුඛෙ ආභරෙය්‍ය, තමෙන ධාතී සීසසීසං¹ මනසී කරෙය්‍ය, සීසසීසං මනසී කරිත්වා සීසසීසං ආභරෙය්‍ය, නො වෙ සකකුණෙය්‍ය සීසසීසං ආභරිත්වා වාමෙන හඤ්චෙන තීසං පරිග්ගහෙනො දකඛිණෙන හඤ්චෙන වඛකචතුලීං² කරිත්වා සලොභිතමපි ආභරෙය්‍ය. තං කීසස හෙත්තු: අඤ්චසා භික්ඛවෙ කුමාරස්ස විහෙසා, නෙසා නත්ථි වදාමි. කරණීයඤ්ච³ ඛො එතං භික්ඛවෙ ධාතියා අත්ථකාමාය භිත්තෙසීතියා අනුකමපිකාය අනුකමපා උපාදය.

යතො ව ඛො සො භික්ඛවෙ කුමාරො චුද්ධො හොති අලාපඤ්ඤා අනපෙකනා පන⁴ භික්ඛවෙ ධාතී තසමිං කුමාරෙ හොති 'අත්තගුත්තොදාති කුමාරො නාලං පමාදයා'ති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යාවකීවඤ්ච භික්ඛුනො සඤ්ඤාය අකතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, ගිරියා අකතා හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, ඔත්තපෙපන අකතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, විරියෙන අකතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, පඤ්ඤාය අකතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, අනුරකඛිතබ්බො නාව මෙ සො භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො⁵ සඤ්ඤාය කතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, ගිරියා කතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, ඔත්තපෙපන කතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, විරියෙන කතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, පඤ්ඤාය කතං හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, අනපෙඛො දුනාහං භික්ඛවෙ තසමිං භික්ඛුසමිං හොමි 'අත්තගුත්තොදාති භික්ඛු⁶ නාලං පමාදයා'ති.

5. 1. 1. 8.

[වචනසුත්තං]

8. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධමමෙති සමන්තාගතො භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම. කතමෙති පඤ්චති:

අස්සඤ්ඤො භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම. අභිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම. අනොත්තපී භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම. කුසීනො භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම. දුපපඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධමමෙති සමන්තාගතො භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සඤ්ඤමෙම.

1. සීසං සීසං - මජ්ඣ. 2. වඛාචතුලං - සං. 3. කරණීයඤ්ච-කප්ථමි
4. දුති - මජ්ඣ. 5. භික්ඛු - සං. 6. භික්ඛවෙ භික්ඛු - සං.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ශීර්මා භික්ඛවෙ භික්ඛු න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ඔත්තප්පී භික්ඛවෙ භික්ඛු න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ආරද්ධචීරියො භික්ඛවෙ භික්ඛු න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. පඤ්ඤාචා භික්ඛවෙ භික්ඛු න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න චචතී පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙති.

5. 1. 1. 9.

[පඨමඅගාරවස්ථනනා]

9. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චචතී, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අසසද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චචතී, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. අශීරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අන්තොත්තප්පී භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- කුසීතො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- උප්පඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චචතී, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චචතී, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චචතී පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ශීර්මා භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ඔත්තප්පී භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ආරද්ධචීරියො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- සප්පඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චචතී, පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙති.

5. 1. 1. 10.

[දුතියඅගාරවසුතනං]

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං කතමෙහි පඤ්චති:

අස්ස දො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං. අහිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අනාතප්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- කුසීනො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- දුප්පඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං කතමෙහි පඤ්චති:

ස දො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං. හිරිමා භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ඔනාතප්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අරභ්චිවිරියො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- පඤ්ඤවො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලං ආපජ්ජන්තං.

සෙබ්බලවගො පඨමො.

නිසුද්ධතං:

සබ්බිතනං විජ්ඣනං දුක්ඛං¹ හතං සික්ඛාය පඤ්චමං,
සමාපනති ච කාමෙසු වචනා දො අගාරවාති.

1. දුක්ඛං - මඡං.

2. බලවග්ගො

5. 1. 2. 1.

[තථාගතබලසුත්තං]*

[සාවස්ථිනීදානං:]

11. පුබ්බාහං භික්ඛවෙ අනනුස්සනෙසු ධමෙසු අභිඤ්ඤාවොසාන-පාරම්පපනො පටිජානාමි.

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලානී යෙඨි බලෙහි සමන්තා-ගතො තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානානී, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බුහමචකකං පචනෙතති.

කතමානී පඤ්ච: සද්ධාබලං, ශීරිබලං, ඔත්තප්පබලං, චිරියබලං, පඤ්ඤබලං.

ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච තථාගතස්ස තථාගතබලානී යෙඨි බලෙහි සමන්තාගතො තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානානී, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බුහමචකකං පචනෙතති.

5. 1. 2. 2.

[සෙඛබලඅගග්ගතං]*

12. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ සෙඛබලානී. කතමානී පඤ්ච: සද්ධාබලං, ශීරිබලං, ඔත්තප්පබලං, චිරියබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙඛබලානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චානං සෙඛබලානං එහං අග්ගං, එතං සඛගානිකං, එතං සඛිකානිකං යදිදා පඤ්ඤබලං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කුටාගාරස්ස එතං අග්ගං, එතං සඛගානිකං, එතං සඛිකානිකං යදිදං කුටං, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසා පඤ්චානං සෙඛබලානං එතං අග්ගං, එතං සඛගානිකං, එතං සඛිකානිකං යදිදං පඤ්ඤබලං.

තසමානිහ භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතබ්බා: සද්ධාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙන, ශීරිබලෙන -පෙ- ඔත්තප්පබලෙන -පෙ- චිරිය-බලෙන -පෙ- පඤ්ඤබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙඛබලෙනානී. එවා හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බනානී.

* අනනුසුභ - උදදන. * කුට - උද්දාන.

5. 1. 2. 3.

[බලසඛිඛිතසුභතං]

13. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ බලානී. කතමානී පඤ්ච:

සඤ්චාබලං, විරියබලං, සතීබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානීති.

5. 1. 2. 4.

[බලවිජ්ඣනසුභතං]

14. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ බලානී. කතමානී පඤ්ච: සඤ්චාබලං, විරිය-බලං, සතීබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සඤ්චාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්චා භොති. සද්දුභතී තථාගතස්ස ඛොඛිං: ඉතිපි සො භගවා අරභං -පෙ- සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්චාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ආරඤ්ච විරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පභාණාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දළඤ්චපරකකමො අනිකම්භතඤ්චරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ විරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සතීබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සතීමා භොති: පරමෙන සතීනෙපකෙකන සමන්තාගතො විරකතමපි විරභාසිතමපි සරිතා අනුස්සරිතා. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සතීබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සමාධිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො විච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- [පඨමං ක්ඛානං -පෙ- දුතියං ක්ඛානං -පෙ- තතියං ක්ඛානං -පෙ-] චතුස්ථං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සමාධිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤාචා භොති උදයන්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය තිබ්බෙඛධිකාය සමමා දුක්ඛකඛයගාමිතියා. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච බලානීති.

5. 1. 2. 5.

[බලදට්ඨබ්බසුභතං]

15. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ බලානී. කතමානී පඤ්ච: සඤ්චාබලං, විරියබලං, සතීබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සඤ්චාබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සොතාපනතියඛෙගසු ඵන්ථ සඤ්චාබලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ විරියබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සම්මපපධානෙසු. ඵන්ථ විරියබලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සතිබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සතිපට්ඨානෙසු. එන්ථ සතිබලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සමාධිබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු ක්ඛානෙසු. එන්ථ සමාධි-බලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු අරියසච්චෙවසු. එන්ථ පඤ්ඤබලං දට්ඨබ්බං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානීති.

5. 1. 2. 6

[බලඅග්ගසුත්තං]*

16. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලානි. කතමානි පඤ්ච:

සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චානාං බලානං එතං අග්ගං, එතං සඛ්භාතිකං, එතං සඛ්ඤානානිකං යදිදං පඤ්ඤබලං.

සෙසංථාපි භික්ඛවෙ කුටාගාරස්ස එතං අග්ගං, එතං සඛ්භාතිකං, එතං සඛ්ඤානානිකං යදිදං කුටං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චානාං බලානං එතං අග්ගං, එතං සඛ්භාතිකං, එතං සඛ්ඤානානිකං යදිදං පඤ්ඤබලනතී.

5. 1. 2. 7

[අත්තනිකසුත්තං]

17. පඤ්චභි භික්ඛවෙ ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිකාය පටිපනො හොති, නො පරභිතාය. කතමෙභි පඤ්චභි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා පීලසම්පනො හොති, නො පරං පීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා සමාධිසම්පනො හොති, නො පරං සමාධි-සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා පඤ්ඤසම්පනො හොති, නො පරං පඤ්ඤ-සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා විමුත්තිසම්පනො හොති, නො පරං විමුත්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පනො හොති, නො පරං විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙභි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චභි ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිකාය පටිපනො හොති, නො පරභිතායාති.

* ප්‍රභාකර - උද්දාහ

5. 1. 2. 8.

[පරිච්ඡෙදනං]

18. පඤ්චකනී භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු පරිච්ඡෙදනං පටිපනො භොති, නො අත්තනිතාය. කතමෙහි පඤ්චකි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා න සීලසම්පනො භොති, පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න සමාධිසම්පනො භොති, පරං සමාධි- සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න පඤ්ඤා සම්පනො භොති, පරං පඤ්ඤා සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිසම්පනො භොති, පරං විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිඤ්ඤාදසානසම්පනො භොති, පරං විමුක්තිඤ්ඤා දසාන සම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකනී ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු පරිච්ඡෙදනං පටිපනො භොති, නො අත්තනිතායාති.

5. 1. 2. 9.

[නෙව අත්තනිත-නො පරිච්ඡෙදනං]

19. පඤ්චකනී භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු නෙව අත්තනිතාය පටිපනො භොති, නො පරිච්ඡෙදනං. කතමෙහි පඤ්චකි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා න සීලසම්පනො භොති, නො පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න සමාධිසම්පනො භොති, නො පරං සමාධිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න පඤ්ඤාසම්පනො භොති, නො පරං පඤ්ඤා සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිසම්පනො භොති, නො පරං විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිඤ්ඤාදසාන- සම්පනො භොති, නො පරං විමුක්තිඤ්ඤා දසාන සම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකනී ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු නෙව අත්තනිතාය පටිපනො භොති, නො පරිච්ඡෙදනං.

5. 1. 2. 10.

[අත්තනිත-පරනිතසුත්තං]

20. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිතාය ච පටිපනො භොති පරනිතාය ච. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පනො භොති, පරඤ්ච සීලසම්පදාය සමාදාපෙති. අත්තනා ච සමාධිසම්පනො භොති, පරඤ්ච සමාධිසම්පදාය සමාදාපෙති. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පනො භොති, පරඤ්ච පඤ්ඤාසම්පදාය සමාදාපෙති. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පනො භොති, පරඤ්ච විමුත්තිසම්පදාය සමාදාපෙති. අත්තනා ච විමුත්තිකුණ්දසුඤ්ඤාසම්පනො භොති, පරඤ්ච විමුත්තිකුණ්දසුඤ්ඤාසම්පදාය සමාදාපෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිතාය ච පටිපනො භොති පරනිතාය චාති.

බලවග්ගො දුතීඨසා.

තස්සදුතී:

අනන්තසුඤ්ඤාපඤ්ච සභිනිත්තං විජ්ඣතෙන ච,
දට්ඨබ්බඤ්ච පුන කුටං චත්තාරොපි භික්ඛෙන චාති.

3. පඤ්චබ්බිකවග්ගො

5. 1. 3. 1

[පඨමඅභාරව සුභතං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

21. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු අභාරවො අපපතියෙසා අසභාගච්චන්තිකො සමුභමචාරිඤ්ඤ ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙතො සෙඛං¹ ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං අපරිපුරෙතො සීලාති පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. සීලාති අපරිපුරෙතො සමමාදිට්ඨිං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. සමමාදිට්ඨිං අපරිපුරෙතො සමමාසමාධිං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සභාරවො සපපතියෙසා සභාගච්චන්තිකො සමුභමචාරිඤ්ඤ ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති, ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙතො සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙතො සීලාති පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. සීලාති පරිපුරෙතො සමමාදිට්ඨිං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. සමමාදිට්ඨිං පරිපුරෙතො සමමාසමාධිං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති.

5. 1. 3. 2

[දුතීයඅභාරවසුභතං]

22. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු අභාරවො අපපතියෙසා අසභාගච්චන්තිකො සමුභමචාරිඤ්ඤ ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙතො සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං අපරිපුරෙතො සීලකඛකං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. සීලකඛකං අපරිපුරෙතො සමාධිකඛකං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති. සමාධිකඛකං අපරිපුරෙතො පඤ්ඤකඛකං පරිපුරෙසුන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සභාරවො සපපතියෙසා සභාගච්චන්තිකො සමුභමචාරිඤ්ඤ ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙතො සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙතො සීලකඛකං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. සීලකඛකං පරිපුරෙතො සමාධිකඛකං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජති. සමාධිකඛකං පරිපුරෙතො පඤ්ඤකඛකං පරිපුරෙසුන්ති ධානමෙතං විජ්ජන්ති.

1 සෙඛං - සො

5. 1. 3. 3

[උපකක්ඛිලෙසසුත්තං]

23. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ජාතරූපස්ස උපකක්ඛිලෙසා, යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලීට්ඨං ජාතරූපං න චෙව චූද්ධ හොති, න ච කම්මනීයං, න ච පහස්සරං, පහඛ්ඟු ච,¹ න ච සම්මා උපෙති කම්මාය.

කතමෙ පඤ්ච? අයො ලොභං තීපු සීසං සජ්ඣු.²

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ජාතරූපස්ස උපකක්ඛිලෙසා, යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලීට්ඨං ජාතරූපං න චෙව චූද්ධ හොති, න ච කම්මනීයං න ච පහස්සරං, පහඛ්ඟු ච, න ච සම්මා උපෙති කම්මාය.

යතො ච බො භික්ඛවෙ ජාතරූපං ඉමෙහි පඤ්චහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විප්පමුත්තං³ හොති, තං හොති ජාතරූපං චූද්ධ ච කම්මනීයඤ්ච පහස්සරං ච, න ච පහඛ්ඟු, සම්මා උපෙති කම්මාය යස්සා යස්සා⁴ ච පිලනුනවිකනීයා ආකඛති: යදි මුද්දිකාය යදි කුණ්ඩලාය යදි ගිවෙය්‍යකාය⁵ යදි සුවණ්ණමාලකාය. තඤ්චස්ස අත්ථං අනුහොති.

ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසා යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලීට්ඨං විත්තං න චෙව චූද්ධ හොති, න ච කම්මනීයං. න ච පහස්සරං, පහඛ්ඟු ච, න ච සම්මාසම්මාධීයති ආසවානං බයාය.

කතමෙ පඤ්ච? කාමච්ඡ්ඤ්ඤ ච්‍යාපාඤ්ඤ ඵිනමිද්ධං⁶ උද්ධච්චකුකකුච්චං විවිච්ච්ඡා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසා යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලීට්ඨං විත්තං න චෙව චූද්ධ හොති, න ච කම්මනීයං, න ච පහස්සරං. පහඛ්ඟු ච, න ච සම්මාසම්මාධීයති ආසවානං බයාය.

යතො ච බො භික්ඛවෙ විත්තං ඉමෙහි පඤ්චහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විප්පමුත්තං හොති, තං හොති විත්තං චූද්ධ ච කම්මනීයඤ්ච පහස්සරඤ්ච, න ච පහඛ්ඟු, සම්මාසම්මාධීයති ආසවානං බයාය. යස්ස යස්ස ච අභිඤ්ඤසච්ඡ්ඤ්ඤකරණීයස්ස ධම්මස්ස විත්තං අභිනීනනාමෙති අභිඤ්ඤ සච්ඡ්ඤ්ඤිච්චිකාය, තත්‍ර තත්‍රෙව සකම්භබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛති: “අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං, ඵකොපි හුත්වා බහුධා අස්සං -පෙ- යාච බුභමලොකාපි කායෙත චසං චතෙනය්‍යෙනති” තත්‍ර තත්‍රෙව සකම්භබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛති: “දිබ්බාය සොතඛාතුයා විසුද්ධාය අතිකකනනං මානුසිකාය උභො සඤ්ඤ සුඤ්ඤය්‍යං දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ යෙ සන්තිකෙ වා”ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකම්භබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

1. පහඛ්ඟු - සීමු 2. සජ්ඣුං - මජ්ඣං, සජ්ඣා - ස්‍යා.
3. විමුත්තං - මජ්ඣං 4. යස්ස යස්සාපි පිලනුනවිකනීයා - ස්‍යා
5. ගිවෙය්‍යකෙත - කත්ථවි 6. ඵිනමිද්ධං - මජ්ඣං.

සො සචෙ ආකඛධිති “පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානෙය්‍යං සරාගං වා විතතං සරාගං විතතන්තී පජානෙය්‍යන්තී -පෙ- විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතන්තී පජානෙය්‍යං, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතන්තී පජානෙය්‍ය”න්තී, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛධිති “අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං-සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං ද්වෙපි ජාතීයො-පෙ- ඉති] සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍ය”න්තී, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛධිති “දිබ්බෙන චක්ඛුන්තා විසුද්ධෙන අතිකක්ඛන්තමානු-සකෙන -පෙ- යථාකමමුපගෙ සතෙන පජානෙය්‍ය”න්තී, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛධිති “චාසවානං ඛයා [අන්තාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං]-පෙ- සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”න්තී, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙති.

5. 1. 3 4

[දුස්සීලසුත්තං]

24. දුස්සීලස්ස භික්ඛවෙ සීලවිපන්තස්ස හතුපතිසො හොති සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමති අසති සමමාසමාධිවිපන්තස්ස හතුපතිසං හොති යථාභුත ඤාණදස්සනං. යථාභුතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභුත ඤාණදස්සනවිපන්තස්ස හතුපතිසො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ අසති නිබ්බිදුචිරාග විපන්තස්ස හතුපතිසං හොති විමුත්තතිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාඛාපලාසවිපනෙතො, තස්ස පපටිකා’පි න පාරිපුරිං ගච්ඡති. තචො’පි -පෙ- චේග්ගු’පි -පෙ- සාරො’පි න පාරිපුරිං ගච්ඡති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපන්තස්ස හතුපතිසො හොති සමමාසමාධි -පෙ- විමුත්තතිඤාණදස්සනං.

සීලවතො භික්ඛවෙ සීලසම්පන්තස්ස උපතිස්සයසම්පනෙතො හොති සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමති සති සමමාසමාධිසම්පන්තස්ස උපතිස්සයසම්පන්තො¹ හොති යථාභුතඤාණදස්සනං. යථාභුතඤාණදස්සනෙ සති යථාභුතඤාණදස්සනසම්පන්තස්ස උපතිස්සයසම්පනෙතො හොති නිබ්බිදු චිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ සති නිබ්බිදුචිරාගසම්පන්තස්ස උපතිස්සයසම්පන්තො² හොති විමුත්තතිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථා’පි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාඛාපලාසසම්පනෙතො, තස්ස පපටිකා’පි³ පාරිපුරිං ගච්ඡති. තචො’පි පාරිපුරිං ගච්ඡති. චේග්ගුපි පාරිපුරිං ගච්ඡති. සාරො’පි පාරිපුරිං ගච්ඡති.⁴

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසම්පන්තස්ස උපතිස්සයසම්පනෙතො හොති සමමාසමාධි -පෙ- විමුත්තතිඤාණදස්සනන්තී.

1. උපතිස්සයසම්පනෙතො - සී 2. උපතිසසම්පනෙතො - මජ්ඣං 3 පපටිකා - සංඝ 4. තචො’පි චේග්ගුපි සාරො’පි පාරිපුරිං ගච්ඡති - සී.

5. 1. 3. 5

[අනුගහනීතසුභනං]

25. පඤ්චනී භික්ඛවෙ අබ්බෙහනී අනුගහනීතා සමමාදිට්ඨී වෙතො විමුක්ඛනීඵලා ඵ හොති, වෙතොවිමුක්ඛනීඵලානිසංසා ඵ, පඤ්ඤවිමුක්ඛනීඵලා ඵ හොති පඤ්ඤවිමුක්ඛනීඵලානිසංසා ඵ. කතමෙහි පඤ්චනී:

ඉධ භික්ඛවෙ සමමාදිට්ඨී සීලානුගහනීතා ඵ හොති. සුතානුගහනීතා ඵ¹ හොති. සාකච්ඡානුගහනීතා ඵ හොති. සමථානුගහනීතා ඵ හොති. විපස්සනානුගහනීතා ඵ හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනී අබ්බෙහනී අනුගහනීතා සමමාදිට්ඨී වෙතො-විමුක්ඛනීඵලා ඵ හොති. වෙතොවිමුක්ඛනීඵලානිසංසා ඵ, පඤ්ඤවිමුක්ඛනීඵලා ඵ හොති, පඤ්ඤවිමුක්ඛනීඵලානිසංසා ඵාති.

5. 1. 3. 6

[විමුක්ඛනායතන සුභනං]

26. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ විමුක්ඛනායතනානි, යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො අවිමුක්ඛනං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්මො වා² ආසවා පරිකබ්බං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා³ අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති. කතමානි පඤ්ච?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො⁴ සබ්බගමවාරී. යථා යථා භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සබ්බගමවාරී, නථා නථා සො තසම් ධම්මෙ අත්ථපට්ඨංවෙදී ඵ හොති, ධම්මපට්ඨංවෙදී ඵ. තස්ස අත්ථපට්ඨංවෙදීනො ධම්මපට්ඨංවෙදීනො පාමොජ්ජං⁵ ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සම්භති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමා විමුක්ඛනායතනං, යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො අවිමුක්ඛනං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්මො වා ආසවා පරිකබ්බං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව ඛො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සබ්බගමවාරී. අපිච ඛො යථාසුතං යථා පරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නථා නථා සො තසම් ධම්මෙ අත්ථපට්ඨංවෙදී ඵ හොති. ධම්මපට්ඨංවෙදී ඵ. තස්ස අත්ථපට්ඨංවෙදීනො ධම්මපට්ඨංවෙදීනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සම්භති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති.

1. සුතානුගහනීතාව - සෞ 2. අපරිකම්මො - සෞ 3. අනනුප්පත්තං වා - සීමු
4. ගරුට්ඨානියො - සීමු 5. පාමුජ්ජං - සීමු, සෞ.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං විමුත්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනතස්ස ආතාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්ණො වා ආසවා පරිකම්ඨං ගච්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ණති.

(3) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨාතියො සබ්බභමවාටී. නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. අපි ච බො යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සඤ්ඤායං කරොති යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සඤ්ඤායං කරොති. තථා තථා සො තසම්ඨං ධම්මෙ අත්ථපට්ඨංවෙදී ච හොති, ධම්මපට්ඨංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපට්ඨංවෙදීනො ධම්මපට්ඨංවෙදීනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. ජීතිමනස්ස කායො පසුඤ්ඤාති. පසුඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති.¹ සුඛිනො විතතං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං විමුත්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනතස්ස ආතාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්ණො වා ආසවා පරිකම්ඨං ගච්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ණති.

(4) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො නගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨාතියො සබ්බභමවාටී. නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සඤ්ඤායං කරොති, අපි ච බො යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිචාරෙති මනසානුපෙකති. යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිචාරෙති මනසානුපෙකති, තථා තථා සො තසම්ඨං ධම්මෙ අත්ථපට්ඨංවෙදී ච හොති ධම්මපට්ඨංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපට්ඨංවෙදීනො ධම්මපට්ඨංවෙදීනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. ජීතිමනස්ස කායො පසුඤ්ඤාති. පසුඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං විමුත්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනතස්ස ආතාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්ණො වා ආසවා පරිකම්ඨං ගච්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ණති.

(5) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො නගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨාතියො සබ්බභමවාටී. නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සඤ්ඤායං කරොති, නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිචාරෙති මනසානුපෙකති. අපි ච බවස්ස අඤ්ඤතරං සමාධිනිමිතතං සුගගතිතං හොති, සුමනසිකතං සුපඛාරිතං සුපපට්ඨිද්ධං පඤ්ඤාය.

1 සුගගතිතං සුගාභි චෙදිසති - සීචු.

යථා, යථා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අඤ්ඤානරං සමාධිනිමිතතං සුග්ගහිතං
 භොති සුමනසිකත සුපධාරිතං සුපථවිච්චං පඤ්ඤාය, තථා තථා සො තසමිං
 ධම්මෙ අන්තර්වසංවෙදී ව භොති ධම්මපරිසංවෙදී ව. තස්ස අන්තර්වසංවෙදීනො
 ධම්මපරිසංවෙදීනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුද්දිතස්ස පිති ජායති. පිතිමතස්ස
 කායො පස්සම්භති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං
 සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං විමුක්ඛායායතනං යන්ත භික්ඛුනො අප්ප-
 මතතස්ස ආනාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුක්ඛතං වා විතතං විමුච්චති,
 අපරිකම්භො වා ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පතතං වා අනුතතරං
 යොගකෙමිං අනුපාපුණාති.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච විමුක්ඛායායනාති යන්ත භික්ඛුනො අප්ප-
 මතතස්ස ආනාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුක්ඛතං වා විතතං විමුච්චති,
 අපරිකම්භො වා ආසවා පරිකම්භං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පතතං වා අනුතතරං
 යොගකෙමිං අනුපාපුණාති'ති.

5. 1. 3. 7.

[සමාධිසුභතං]

27. සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙඨ අප්පමාණං නිපකා පතිය්සනා. සමාධිං
 භික්ඛවෙ භාවයතං අප්පමාණං නිපකානං පතිය්සනානං පඤ්ච ඤ්ණාති
 පච්චතතං යෙව උප්පජ්ජන්ති. කතමාති පඤ්ච:

අයං සමාධි පච්චුප්පනතසුඛො වෙච්ච අයතිං ව සුඛවිපාකොති පච්චතතං
 යෙව ඤ්ණං උප්පජ්ජති. අයං සමාධි අරියො නිරුමිසොති පච්චතතං යෙව
 ඤ්ණං උප්පජ්ජති අයං සමාධි අකාපුරිසසෙවිනො'ති පච්චතතං යෙව
 ඤ්ණං උප්පජ්ජති. අයං සමාධි සනෙතා පණීතො පරිප්පසාඤ්ඤා¹
 ඵකොදිභාවාධිගතො න ව සසංඛාරනිග්ගසඤ්ඤා වාරිතවනො'ති² පච්චතතං
 යෙව ඤ්ණං උප්පජ්ජති. සො ඛො පනාහං ඉමං සමාධිං සතො ව
 සමාපජ්ජාමි සතො ව උට්ඨහාමි'ති³ පච්චතතං යෙව ඤ්ණං උප්පජ්ජති.

සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙඨ අප්පමාණං නිපකා පතිය්සනා. සමාධිං
 භික්ඛවෙ භාවයතං අප්පමාණං නිපකානං පතිය්සනානං ඉමාති පඤ්ච
 ඤ්ණාති පච්චතතං යෙව උප්පජ්ජන්ති'ති,

5. 1. 3. 8.

[පඤ්චබ්බිකසමාධිසුභතං]

28. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමා සමාධිස්ස භාවතං
 ඤ්ඤිස්සාමි.⁴ තං සුණාම, සාධුකං මනසි කරොම, භාසිස්සාමි'ති. ඵං
 හනෙත'ති ඛො තෙ භික්ඛු හභවතො පච්චස්සොසුං. හභවා ඵතද්චොච:

1. පරිපාසාදබ්බිලදෙධා, - සෘ. 2. න ව සසංඛාරනිග්ගසඤ්ඤා වාරිතවනොති - සෘ. න සසංඛාර නිග්ගසඤ්ඤා වාරිතවනොති - සීඉ
 හසනාති - මජ්ඣං (?) ත ව සසංඛාර නිග්ගසඤ්ඤා වාරිතවනොති - සීඉ
 3. සතො ඛො පනාහං ඉමං සමාපජ්ජාමි, සතො උට්ඨහාමිති - මජ්ඣං. සතො ව සම පජ්ජාමි
 සතො උට්ඨහාමිති - සෘ. 4. දෙසඤ්ඤාමි - සෘ. - මජ්ඣං

කතමා ච භික්ඛවෙ අරියස්ස පඤ්චබ්බිකස්ස සමමාසමාධිස්ස භාවනා?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිධෙව කාමෙති විවිධව අකුසලෙහි ධමෙවෙති [සවිභක්ඛං සවිචාරං විවෙකජං පීතීසුඛං] පඤ්චං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පීතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පීතීසුඛෙන අපච්චං ගොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දුකෙතො නභාපකො¹ වා නභාපකනෙතවාසී² වා කංසථාලෙ නභාතීයවුණ්ණොති³ ආකිරිතො උදකෙතෙ පරිපෙථාසකං පරිපෙථාසකං සනෙතය්‍ය, සායං⁴ නභාතීයපිණ්ඩි සෙනභානු-ගතො⁵ සෙනභපරෙතො⁶ සනතරබාහිරා චුටා සෙනභෙන න ච පගඝරති.⁷ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පීතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පීතීසුඛෙන අපච්චං ගොති අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමා සමාධිස්ස අයං පඤ්චං භාවනා.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්ඛවිචාරාහං චූපසමා -පෙ-(සමාධිජං පීතීසුඛං) දුතීයං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතීසුඛෙන අපච්චං ගොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදකරහදෙ උබ්භිදෙදකො,⁸ තස්ස නෙවස්ස පුරත්ථිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උතතරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකඛිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච කාලෙන කාලං සමමා ධාරං නානුපපවෙවෙජ්ජය්‍ය,අථඛො, තමො ච උදකරහද සීතා වාරිධාරා උබ්භිජ්ජිතො තමෙව උදකරහදං සීතෙන වාරිනා අභිසංඤ්ඤය්‍ය පරිසංඤ්ඤය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සීතෙන වාරිනා අපච්චං අස්ස. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතීසුඛෙන අපච්චං ගොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමාසමාධිස්ස අයං දුතීයා භාවනා.

(3) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතීයා ච විරාහා -පෙ-[සුඛඤ්ච කායෙන පච්චිකාවෙදෙති -පෙ-] තතීයං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිප්පිතිකෙන අපච්චං ගොති.-

1. නභාපකො වා - මජ්ඣ. 2 නභාපකනෙතවාසී වා - මජ්ඣ. 3. නභාතීය වුණ්ණොති - මජ්ඣ. සෘ. 4. යංසා - සීඛු 5. සීතභානුගතො - සෘ. 6. සීතභපරෙතො - සෘ. 7 පගඝරීති - මජ්ඣ. 8. උබ්භිදෙදකො - සෘ;ඝෛතිරො - මජ්ඣ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උපප්ප්‍රීතියං වා පදුමිතියං වා පුණ්ණිරික්ඛිතියං වා අපෙසකච්චානි උපප්ප්‍රානි වා පදුමානි වා පුණ්ණිරික්ඛානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවද්ධානි උදකානුග්ගතානි අනෙතා නිමුග්ගපොසිති,¹ තානි යාවග්ගා² යාව මූලා³ සීතෙන වාරිනා අභිසන්තානි පරිසන්තානි පරිපුරානි පරිපච්චානි. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතං උපප්ප්‍රානං වා පදුමානං වා පුණ්ණිරික්ඛානං වා සීතෙන වාරිනා අපච්චං අස්ස. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නීපටීතිකෙන සුඛෙන අභිසන්තෙති පරිසන්තෙති පරිපුරෙති පරිපච්චති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො⁴ කායස්ස නීපටීතිකෙන සුඛෙන අපච්චං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්ගිකස්ස සමමාසමාධිස්ස අයං තතියා භාවනා.

(4) පුතවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ව පාභාණා-පෙ - [උපෙකකාසනි-පාරිසුද්ධිං] චතුත්ථං කුතං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදනෙන ඵරිඤ්ඤා නිසින්නො භොති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදනෙන අපච්චං භොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඔදනෙන වජේන සසීසං පාරුපිඤ්ඤා නිසින්නො අස්ස, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදනෙන වජේන අපච්චං අස්ස. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදනෙන ඵරිඤ්ඤා නිසින්නො භොති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදනෙන අපච්චං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්ගිකස්ස සමමාසමාධිස්ස අයං චතුත්ථං භාවනා.

(5) පුතවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවේකකණානිමිත්තං සුග්ගහිතං භොති සුමනසිකතං සුපධාරිතං, සුපපටිච්චිධං පඤ්ඤාය. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤා වා අඤ්ඤා⁵ පච්චවේකකයා, ධීතො වා නිසින්නං පච්චවේකකයා, නිසින්නො වා නිපන්නං පච්චවේකකයා, එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවේකකණානිමිත්තං සුග්ගහිතං භොති සුමනසිකතං සුපධාරිතං, සුපපටිච්චිධං පඤ්ඤාය'ති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්ගිකස්ස සමමාසමාධිස්ස අයං පඤ්චමි භාවනා

එවං භාවිතෙ බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියෙ පඤ්චබ්ගිකෙ සමමා සමාධිමහි එවං බහුලිකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනින්නාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකිරියාය, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති අයතනෙ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදකමණිකො ආධාරෙ ධ්විතො පුරො උදකස්ස සමතිතතිකො කාකපෙයො, තමෙනං බලවා පුරිසො යතො යතො ආචරේජයා, ආභවේජයා උදකනති? 'එවං භනෙත'.

1. නිමුග්ගපොසිති - සිමු. 2. තානි යාවවග්ගා - සා. මජ්ඣ. 3. යා ව ව මූලා - සා. මජ්ඣ. තානි යාව ව නිමූලා - සිමු. 4. සබ්බාවතං - සිමු. 5. අඤ්ඤා වා අඤ්ඤා වා - සිමු.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමා සමාධිමති එවං බහුලීකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනිත්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සමෙ භූමිභාගෙ පොකඛරණී වතුරස්සා¹ ආලීබ්ඛා පුරා උදකස්ස සමතිත්තිකා කාකපෙය්‍යා, තමෙතං බලවා පුරිසො යතො යතො ආලීං මුඤ්ඤෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය උදකන්ති? 'එවං භනෙත'. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමා සමාධිමති එවං බහුලීකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනිත්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුභූමියං වාතුමමභාපථෙ² ආප්ඤ්ඤරථො යුතෙතා අස්ස සීතො ඔධස්සාපනොදෙ, තමෙතං දකෙතා යොග්ගාවරියො අස්ස දුමම-සාරපි අභිරුහිත්වා වාමෙන භතේන රසමියො ගභෙත්වා දකඛිණෙන භතේන පනොදං ගභෙත්වා යෙනිච්ඡිකං ඥෙච්ඡිකං සාරෙය්‍යපි පච්චාසාරෙය්‍යපි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමා සමාධිමති එවං බහුලීකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනිත්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "අනෙකච්ඡිතං ඉඤ්චිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං: එකොපි හුත්වා බහුධා අස්සං -පෙ- යාච මුභමලොකාපි කායෙහ වසං වතෙතස්ස"න්ති, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය -පෙ- අතිකකන්තා මානුසිකාය උභො සඤ්ඤෙ සුඤ්ඤායං දිබ්බෙ ව මානුසිකෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වා"ති, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානෙය්‍යං. සරාභං වා විතතං සරාභං විතතන්ති පජානෙය්‍යං -පෙ- අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතන්ති පජානෙය්‍යං"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං- සෙය්‍යථිද: එකමපි ජාතීං ඤෙපි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋඤ්ඤං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "දිබ්බෙන වකඛුතා විසුඤ්ඤෙන අතිකකන්තාමානුස-කෙන -පෙ- යථා කමමුපගෙ සතෙහ පජානෙය්‍යං"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "ආසවානං බයා අනාසවං චෙතො විමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය²"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

1. වතුර:සා - ඡෙසං. 2. වතුමභාපථෙ - මජ්ඣං.

5. 1. 3. 9.

[වඛකමානිසංසුභතං]

29. පඤ්චීමෙ භික්ඛවෙ වඛකමෙ ආනිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

අධ්‍යානකකමො හොති. පට්ඨානකකමො හොති. අප්පාඛාධො හොති. අසිතපිතඛාසිතසාසිතං සමමා පරිනාමං ගවජ්ඤි. වඛකමාධිගතො සමාධි විරට්ඨිතිකො හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච වඛකමෙ ආනිසංසාති.

5. 1. 3. 10.

[නාගිතසුභතං]

30. එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා භොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙකන සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානඛගලං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණගාමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගල වනසණ්ඨි.

අසොයාසු ඛො ඉච්ඡානඛගලකා² බ්‍රාහ්මණගහපතිකා “සමණො ඛලු නො නොතමො සකාපුතො සකාකුලා පබ්බජ්ඤො ඉච්ඡානඛගලං අනුප්පතො ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨි.-

“තං ඛො පන භගවනතං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කීතතිසද්දො අබ්භුග්ගො: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමිබ්බුද්ධො විජ්ජාවරණ-සමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුතතරො පුරිසදම්මසාරපි සන්ථා දෙව-මනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං, සසාමණ්ඩ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිකුසු සච්ඡිකතා පචෙදෙති.”-

“සො ඛමමං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පටියොසාන-කල්‍යාණං සාන්ථං සච්චකුසුභං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං, බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති”ති.

අථ ඛො ඉච්ඡානඛගලකා බ්‍රාහ්මණ ගහපතිකා තස්සා රතනියා අච්චයෙන පසුතං ඛාදනීයං හොජනීයං ආදාය යෙන ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨො තෙනුප-සඛකමිංසු. උපසඛකමිනා බතිචාරකොට්ඨිකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්දා මහා සද්දා.

1. අසිතං පිතං ඛාසිතං සාසිතං - මජ්ඣිම, සො' 2. ඉච්ඡානඛගලකා - සීඉ.
3. සොමපොඤ්ඤෙත දිස්සතෙ.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිණො භගවතො උපට්ඨාකො භොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං නාගිතං ආමනෙතයි: කෙ පනෙනෙ¹ නාගිත උච්චාසද්දා මහාසද්දා කෙවට්ඨා මඤ්ඤා මච්ඡ්ච්ලොපෙනි?² “එතෙ භනෙත ඉච්ඡානඛගලීකා, බ්‍රාහ්මණගහපතීකා පහුතං බාදනීයං භොජනීයං ආදාය බිහිචාරකොට්ඨකෙ සීතා භගවන්තං යෙව උද්දීසා භික්ඛුතඛඤ්ඤා”ති.

මාහං නාගිත යසෙන සමාගමො,³ මා ච මයා යසො. යො ඛො නාගිත නයිමසා නෙකබ්බසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොධිසුඛසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසාහං නෙකබ්බසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොධිසුඛසා නිකාමලාභී අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො තං මිලහසුඛං⁴ මිඤ්ඤඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං සාදියෙය්‍යාති.

“අඛිවාසෙනු’දති භනෙත භගවා, අඛිවාසෙනු සුගතො. අඛිවාසන කාලො’දති භනෙත භගවතො. යෙන යෙනෙව’දති භනෙත භගවා ගමීසාති, තනනිත්තාව භවිසානති බ්‍රාහ්මණ ගහපතීකා නෙගමා චෙච ජානපදා ච.

සෙය්‍යථාපී භනෙත චුලලච්ඡිතකෙ දෙවෙ චසානෙත යථානිත්තං උදකානී පචන්තනති, එවමෙව ඛො භනෙත යෙන යෙනෙව’දති භගවා ගමීසාති, තනනිත්තාව භවිසානති බ්‍රාහ්මණගහපතීකා නෙගමා චෙච ජානපදා ච තං කිසා භෙනු? තථාභි භනෙත භගවතො සීලපඤ්ඤණ”නති.

මාහං නාගිත යසෙන සමාගමො,³ මා ච මයා යසො. යො ඛො නාගිත නයිමසා නෙකබ්බසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොධිසුඛසා නිකාමලාභී අසා අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසාහං නෙකබ්බසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොධිසුඛසා නිකාමලාභී අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො තං⁴ මිලහසුඛං මිඤ්ඤඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං සාදියෙය්‍ය. අසිතපිතබාසිතසාසිතසා ඛො නාගිත උච්චාරපසාචො. එසො තසා නිසානෙදා.

1. කෙ පන තෙ - ස්‍යා, කෙ පන ඛො - මජ්ඣං.
2. ච්ලොපෙනිති - ස්‍යා, සිච්චු.
3. සමාගමං, සිච්චු. මජ්ඣං.
4. යො තං මිලහසුඛං - මජ්ඣං. ස්‍යා.

48 පඤ්චකනි පාතෙ පඨමපණ්ණාසකං- පඤ්චබ්බිකවග්ගො [5. 1. 3. 10]

පියානං බො නාගිත විපරිනාමඤ්ඤථාභාවා උපපජ්ජන්ති සොකපරිදෙව
දුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා. එසො තස්ස නිස්සන්දො.

අසුභනිමිත්තානුශොගං අනුසුත්තස්ස බො නාගිත සුභනිමිත්තො¹
පාටිකකුලාසනා² සණ්ඨාති. එසො තස්ස නිස්සන්දො.

ජස්සු³ බො නාගිත එස්සායතනෙසු අනිච්චානුපස්සිනො විහරතො
එස්සෙ පාටිකකුලාසනා සණ්ඨාති. එසො තස්ස නිස්සන්දො.

පඤ්චසු බො නාගිත උපාදනකඛඤ්ඤෙසු උදයබ්බයානුපස්සිනො විහරතො
උපාදනෙ පාටිකකුලාසනා සණ්ඨාති. එසො තස්ස නිස්සන්දොති.

පඤ්චබ්බිකවග්ගො තතීශො.

තස්සුඤ්ඤානා:

දොගාරවුපකතිලෙසො දුස්සීලානුග්ගහෙන ච
විමුක්ඛනිසමාබ්බිපඤ්චබ්බිකා චබ්බාමො නාගිත්තෙන චාති

1. සුභනිමිත්තො - සීවු.
2. පාටිකකුලාසනා - ඡෙසං පටිකකුලාසනා - සීවු.
3. ජස්සු - ඡෙසං.

4. සුමනාවග්ගො

5. 1. 4. 1.

[සුමනාසුභංගං]

31. එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡ්ඵියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.* අථ ඛො සුමනා රාජකුමාරී පඤ්චති රථසතෙති
පඤ්චති¹ රාජකුමාරීසතෙති පරිවුතා යෙන භගවා තෙහුපසඤ්චම්.
උපසඤ්චම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීන්තා ඛො සුමනා රාජකුමාරී භගවන්තං එතදවොච:

ඉධස්ස භනෙත භගවතො දො සාවකා සමසඤ්ඤා සමපඤ්ඤා,
එකො දයකො එකො අදයකො, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුභතීා
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍යං, දෙවභූතානම්පන නෙසං භනෙත සීයා
විසෙසො සීයා නානාකරණන්ති? සීයා සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං දෙවභූතො සමානො
පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති: දිබ්බෙන ආයුතා, දිබ්බෙන වණේණහ,
දිබ්බෙන සුඛෙන, දිබ්බෙන යසෙන, දිබ්බෙන ආධිපතෙයොන.² යො සො
සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං දෙවභූතො සමානො ඉමෙහි පඤ්චති
ආනෙති අධිගණ්හාති.³

සවෙ පන තෙ භනෙත තතො වුතා ඉඤ්ඤාතං ආගච්ඡන්ති, මනුස්ස-
භූතානං පන තෙසං භනෙත සීයා විසෙසො, සීයා නානාකරණන්ති? සීයා
සුමනෙති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං මනුස්සභූතො සමානො
පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති: මානුසකෙන⁴ ආයුතා, මානුසකෙන
වණේණහ, මානුසකෙන සුඛෙන, මානුසකෙන යසෙන, මානුසකෙන
ආධිපතෙයොන. යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං මනුස්සභූතො
සමානො ඉමෙහි පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති.

සවෙ පන තෙ භනෙත උභො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජන්ති, පබ්බ-
ජ්ඣානං පන තෙසං⁵ භනෙත සීයා විසෙසො සීයා නානාකරණන්ති? සීයා
සුමනෙති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං පබ්බජිතො සමානො
පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති: යාවිඤ්ඤා'ව බහුලං වීචරං පරිභුඤ්ඤති
අපං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤති, අපං
අයාවිතො. යාවිතො'ව බහුලං සෙනාසනං පරිභුඤ්ඤති, අපං අයාවිතො
යාවිතො'ව බහුලං ගිලාන පච්චය හෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ඤති, අපං
අයාවිතො.-

* ස්‍යාමි පොඤ්ඤක අයං පායධා කන්ථී; එකං සමයං - 50. 0෪ය.
1. පඤ්චතිව - ස්‍යා. 2. අධිපතෙයොන - ස්‍යා 3 අධිගණ්හාතිති - ස්‍යා.
4. මානුස්සකෙන - සිමු 5. තෙසං - සිමු.

යෙහි බො පන සබ්බභවිචාරීහි සද්ධිං විහරති, න්‍යාසු¹ මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙවන සමුද්චරන්ති, අපං අමනාපෙන, මනාපෙනෙව බහුලං චිඤ්ඤාමෙවන සමුද්චරන්ති, අපං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව² බහුලං මනෝ-කමෙවන සමුද්චරන්ති, අපං අමනාපෙන. මනාපං යෙව³ උපහාරං උපහරන්ති, අපං අමනාපං. යො සො සුමිනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං පබ්බජ්ඨො; සමානො ඉමෙහි පඤ්චහි ධානෙහි අධිගණ්හාති.⁴

සචෙ පන තෙ භනෙත උභො අරභන්තං පාපුණන්ති, අර-භන්තපපන්තානං පන තෙසං භනෙත සීයා විසෙසො සීයා නානාකරණන්ති?

එ නථ බො පනෙසාහං සුමිනෙ න කීඤ්චි නානාකරණං වදාමි යදිදං විමුක්ඛනියා විමුක්ඛනීන්ති.⁵

අච්ඡරිතං භනෙත, අබ්බුතං භනෙත. යාවඤ්චිදං භනෙත අලමෙව දනාති දාතුං, අලං පුඤ්ඤති කාතුං, යත්‍ර හි නාම දෙවභූතසුභි උපකාරාති පුඤ්ඤති, මනුසුභූතසුභි උපකාරාති පුඤ්ඤති, පබ්බජ්ඨසුභි උප-කාරාති පුඤ්ඤතීති.

එව මෙතං සුමිනෙ, එවමෙතං සුමිනෙ. අලං හි සුමිනෙ දනාති දාතුං, අලං පුඤ්ඤති කාතුං. දෙවභූතසුභි උපකාරාති පුඤ්ඤති. මනුසුභූතසුභි උපකාරාති පුඤ්ඤති, පබ්බජ්ඨසුභි උපකාරාති පුඤ්ඤතීති. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වච්ඤා⁶ සුගතො අපාපරං එතදවොච සන්ධා:

1. යථාපි වන්දො විමලො ගච්ඡං ආකාසධාතුයා සබ්බෙ තාරා ගණේ ලොකෙ ආහාය අතිරොච්ඡි,
2. නථෙව සීලසම්පන්නො සද්ධො පුරිසපුග්ගලො සබ්බෙ මච්ඡරිනො ලොකෙ වාගෙන අතිරොච්ඡී.
3. යථාපි මෙඝො එනගං විජ්ජුමාලී සන්තකකතු ඵලං නින්නං ච පුරෙති අභිවසුං වසුකිරං,
4. එවං දසුන්ත සම්පන්නො සම්මා සම්බුද්ධිසාවකො මච්ඡරිං අධිගණ්හාති පඤ්චධානෙහි පණ්ඨිතො;
5. ආයුනා යස්සා චෙච වණේණන ච සුඛෙත ච සචෙ භොග පරිබ්බුලොනා⁷ පෙචච සග්ගෙ පමොදතීති.⁸

1. තසු - සෞ, මජ්ඣ. 2. මනාපෙන - සෞ, 3. මනාපෙනෙව - සෞ,
 4. අධිගණ්හාති - මජ්ඣ, සෞ, 5. විමුක්ඛනීන්ති - සෞ
 6. වච්ඤා - මජ්ඣ, සෞ, 7. පරිබ්බුලොනා - මජ්ඣ. 8. සග්ගෙ ව මොදති - සීචු.

5. 1. 4. 2.

[චූඤ්චුතනං]

32. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති කලඤ්ඤකනිචාසෙ. අථ ඛො චූඤ්ච රාජකුමාරී පඤ්චති රථසතෙහි පඤ්චති ච කුමාරී සතෙහි පරිච්ඡිතා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤම්. උපසඤ්ඤම්ඤා භගවන්තා අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො චූඤ්ච රාජකුමාරී භගවන්තා එනදවොච:

අමහාකං භනෙත භාතා චූඤ්ච නාම රාජකුමාරො. සො එවමාහ: “යදෙව සො හොති ඉඤ්චී වා පුරසො වා බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සඤ්ඤං සරණං ගතො, පාණාතිපාතා පටිච්චිතො, අදින්නාදානා පටිච්චිතො, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චිතො, මුසාවාදා පටිච්චිතො, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො, සො කායසස හෙදා පරමමරණා සුභතීං යෙව! උපපජ්ජති, නො දුග්ගතින්ති”.

සාහං භනෙත භගවන්තං පුච්ඡාමි: කථං රූපෙ නු ඛො² භනෙත සන්ධරී පසනො: කායසස හෙදා පරමමරණා සුභතීං යෙව උපපජ්ජති, නො දුග්ගතින්ති? සාහං භනෙත භගවන්තං පුච්ඡාමි: කථං රූපෙ නු ඛො² භනෙත ධම්මෙ පසනො: -පෙ- කථං රූපෙ නු ²ඛො භනෙත සමෙස පසනො: -පෙ- කථං රූපෙසු සීලෙසු පරිපුරකාරී කායසස හෙදා පරමමරණා සුභතීං යෙව! සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති, නො දුග්ගතින්ති?

යාවතා චූඤ්චී සන්තා අපදා වා දිපදා වා චතුප්පදා වා ඛණ්ඩප්පදා වා රූපිනො වා අරූපිනො වා සඤ්ඤානො වා අසඤ්ඤානො වා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤානො වා තථාගතො තෙසං අග්ගමකඛායති අරහං සමමා සමබ්බුද්ධො. යෙ ඛො චූඤ්චී බුද්ධො පසන්තා, අග්ගෙ තෙ පසන්තා. අග්ගෙ ඛො පන පසන්තානං අග්ගො විපාකො හොති.

යාවතා චූඤ්චී ධම්මා සඤ්ඤා වා අසඤ්ඤා වා විරාගො තෙසං අග්ගමකඛායති යදිදං මදනිමමදනො පිපාසවිනයො³ ආලයසමුග්ගානො වට්ඨුපචේඡදො තණ්හකඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බානං. යෙ ඛො චූඤ්චී විරාගෙ ධම්මෙ පසන්තා, අග්ගෙ තෙ පසන්තා අග්ගෙ ඛො පන පසන්තානං අග්ගො විපාකො හොති.

යාවතා චූඤ්චී සඤ්ඤා වා ගණා වා තථාගතසාවකසංඝො තෙසං අග්ගමකඛායති යදිදං චතාරි පුරිසසුභාති අට්ඨපුරිසපුග්ගලා. එස භගවතො සාවකසංඝො ආනුනෙයො පානුනෙයො දකඛිණෙයො අඤ්ජලීකරණීයො අනුතරං පුඤ්ඤකෙඛිතනං ලොකස්ස. යෙ ඛො චූඤ්චී සංඝෙ පසන්තා, අග්ගෙ තෙ පසන්තා. අග්ගෙ ඛො පන පසන්තානං අග්ගො විපාකො හොති.

1. සුභතිඤ්ඤාව - යා. 2 කථං රූපෙ ඛො - ඡෙස. 3. පිපාසාවිතයො සීචු.

යාවතා චුන්දි සීලාති, අරියකතානාති¹ තෙසං අග්ගමකඛායති - යදිදං අඛණ්ඩාති අච්ඡිද්දති අසබ්ලාති අකම්මාසාති විඤ්ඤපපසථාති අපරාමධිඨාති සමාධි සංවතනතිකාති. යෙ ඛො චුන්දි අරිය කතොසු සීලෙසු පරිපුරකාරිනො, අග්ගෙ තෙ පරිපුරකාරිනො. අග්ගෙ ඛො පන පරිපුරකාරිනං අග්ගො විපාකො ගොතීති.

- 6. අග්ගතො චෙ පසනානානං අග්ගං ධම්මං විජානනං
අග්ගෙ චුද්ධෙ පසනානානං දකඛිණ්ණොසො අනුතනරො,
- 7. අග්ගෙ ධම්මෙ පසනානානං විරාගුපසමෙ සුඛෙ
අග්ගෙ සංඝෙ පසනානානං පුඤ්ඤකෙඛිනෙතෙ අනුතනරො,
- 8. අග්ගසමීං දුනං දදනං අග්ගං පුඤ්ඤං පච්චස්ඨති
අග්ගං ආයු ව² වණ්ණොච යසො කිතති සුඛං බලං.
- 9. අග්ගස්ස දුනා මෙධාචී අග්ගධම්මසමාඝිනො
දෙවභූතො මනුස්සො වා අග්ගපපතො පමොදතීති.

5. 1. 4. 3.

[උග්ගහසුතනං]

33. එකං සමයං හගවා හඤ්ඤො³ විහරති ජාතියා වතෙ. අථ ඛො උග්ගහහො මෙණ්ඩකි නතතා යෙන හගවා තෙකුසඛකම්. උපසඛකම්චා හගවනතං අභිවාදෙචා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසීනො; ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා හගවනතං එතදවොච;

අධිවාසෙතු මෙ හනෙත හගවා සවානනාය අතචතුඨො හතනනති. අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා හගවනො අධිවාසනං විදීචා උධිඨායාසනා හගවනතං අභිවාදෙචා පදකඛිණ්ණං කචා පකකාමී.

අථ ඛො හගවා තස්සා රතතීයා අච්චයෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පතනචීචරමාදය යෙන උග්ගහස්ස මෙණ්ඩකනතතුනො නිවෙසනං තෙකුපසඛකම්. උපසඛකම්චා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩක නතතා හගවනතං පණ්ණිතෙන බාදහීයෙන හොජනීයෙන සහථා සනතපොසි සමපවාරෙසී.

අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා හගවනතං භූතතාචිං ඕතීන-පතනපාණීං එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසීනො; ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා හගවනතා එතදවොච;

1. අරියකතානාති සීලාති - මජ්ඣං. 2. ආයුඤ්ඤ - සීගු.
3. හඤ්ඤො - අධිඨානපා.

ඉමා මෙ භනෙන කුමාරියො පඤ්චකුලානි ගමිසුන්ති. ඔවදතු තාසං භනෙන භගවා, අනුසාසතු තාසං භනෙන භගවා, යං තාසං අසු දීඝරතනං භිතාය සුබායාති.

අථ බො භගවා තා කුමාරියො එතදවොච: තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකඛිතබ්බං: යසු වො! මාතා පිතරො භතතුනො දසුන්ති අත්ඤාමා භිතෙසිනො අනුකමපකා අනුකමපං උපාදය, තසු භවිසුම පුබ්බුට්ඨාසිනියො පච්ඡානිපාතිනියො කිංකාරපටිසුචිනියො මනාපචාරිනියො පියවාදිනියොති. එවං හි වො කුමාරියො සිකඛිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකඛිතබ්බං: යෙ තෙ භතතු ගරුනො භවිසුන්ති මාතාති වා පිතාති වා සමණබ්‍රාහ්මණාති වා, තෙ සකකරියුම ගරුකරියුම,¹ මාතිසුම, පුපේසුම, අබ්භාගතෙ ව ආසනොදකෙන පඤ්චපුපේසුමාති.² එවං හි වො කුමාරියො සිකඛිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකඛිතබ්බං: යෙ තෙ භතතු අබ්භනතරා කමමනතා උණණාති වා කප්පාසාති වා, තත් දකඛා භවිසුම අනලසා තත්‍රුපායාය විමංසාය සමනතාගතා අලං කාතුං අලං සංවිධාතුන්ති එවං හි වො කුමාරියො සිකඛිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකඛිතබ්බං: යො සො භතතු අබ්භනතරො අනෙතාප්නො, දුසාතිවා පෙසුනාති වා කමමකරාති වා, තෙසං කතඤ්ච කතතො ජාතිසුම, අකතඤ්ච අකතතො ජාතිසුම, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජාතිසුම, බාදනීයං භොජනීයං වස පච්චයෙන විභජ්ජිමාති.³ එවං හි වො කුමාරියො සිකඛිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකඛිතබ්බං: යං භතතා ආහරිසුති ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා, තං ආරතෙබ්බන⁴ ගුත්තිසා සමපාදෙසුම. තසු භවිසුම අබ්බන්ති අපේනී අසොණඛී අවිනාසිකායොති. එවං හි වො කුමාරියො සිකඛිතබ්බං.

ඉමෙහි බො කුමාරියො පඤ්චකි ධිමෙමහි සමනතාගතො මාතුගාමො කායසු භෙද පරමමරණ මනාපකාසිකානං දෙවානං සභව්‍යනං උපපජ්ජතිති.

- 10. යො නං භරති සබ්බද නිච්චං ආතාපි උසුසුකො සබ්බකාමහරං⁵ පොසං භහතාරං නාති මඤ්ඤති.
- 11. න වාපි සොත්ථි භහතාරං ඉච්ඡාචාරෙන රොසයෙ⁶ භතතු ච ගරුනො සබ්බෙ පටිපුපේති පණ්ඨිතා.
- 12. උට්ඨාහිකා⁷ අනලසා සභිගහීතපරිජ්ජනා භතතු මනාපා⁸ චරති සමහතං අනුරකඛිති.
- 13. යා එවං චතතනී නාරී භතතුච්ඡ්ඤ්චසානුගා මනාපා නාම තෙ දෙවා යත්ථ සා උපපජ්ජතිති.

1 යසු බො - සිවු. 2 ගරුං කරියුම - මජ්ඣ. 3 පටිපුපේසුමාති - ස්‍යා, මජ්ඣ. 4 පච්චයං සසභ විභජ්ජිමාති - ස්‍යා, සී. 5 ආරකකාය - සිවු. 6 සබ්බකාමහරං, සිවු. 7 ඉසුමාභරත රොසයෙ - ස්‍යා, මජ්ඣ. - ඉසුමාභරත - PTS 8 උට්ඨාහිකා - ස්‍යා, 9. භතතුමනාපා - මජ්ඣ.

5. 1. 4. 4

[සීහසෙනාපතිසුතනං.

34. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාර-සාලායා. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීති භගවනාං අභිවාදෙතී ඵකමනනං නිසීදී. ඵකමනනං නිසීනෙනා ඛො සීහො සෙනාපති භගවනං ඵතදවොච:

සකකා නු ඛො භනෙන සන්දිට්ඨිකං දනඵලං පඤ්ඤපෙතුනන්ති?

සකකා සීහාති භගවා අඤ්චාච. දයකො සීහ දනපති ඛනුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො. යමපි සීහ දයකො දනපති ඛනුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකං දනපතීං සනෙනා සප්පුරිසා භජන්ති. යමපි සීහ දයකං දනපතීං සනෙනා සප්පුරිසා භජන්ති, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකස්ස දනපතීනො කල්‍යාණො කීන්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගච්ඡති. යමපි සීහ දයකස්ස දනපතීනො කල්‍යාණො කීන්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගච්ඡති, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකො දනපති යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි ඛන්තිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙවී¹ උපසඛකමති අමඛකුභුනො. යමපි සීහ දයකො දනපති යඤ්ඤදෙවපරිසං උපසඛකමති: යදි ඛන්තිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපති පරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඛකමති අමඛකුභුනො; ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකො දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. යමපි සීහ දයකො දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං² සමපරාසිකං දනඵලනන්ති.

එචං චුතෙන සීහො සෙනාපති භගවනං ඵතදවොච ‘යානිමාති භනෙන භගවතා චතතාරි සන්දිට්ඨිකාති දනඵලාති අකබ්‍යානාති, නාහං ඵත්ථ භගවතො සද්ධාය ගච්ඡාමි. අහමෙපතාති ජානාමි. අහං භනෙන දයකො දනපති ඛනුනො ජනස්ස පියො මනාපො. අහං භනෙන දයකො දනපති, මං සනෙනා සප්පුරිසා භජන්ති. අහං භනෙන දයකො දනපති, මෙහං කල්‍යාණො කීන්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගතො: සීහො සෙනාපති දයකො කාරකො සඤ්ඤපට්ඨාකොති. අහං භනෙන දයකො දනපති, යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමාමි: යදි ඛන්තිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපති පරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඛකමාමි අමඛකුභුනො. යානිමාති භනෙන භගවතා චතතාරි සන්දිට්ඨිකාති දනඵලාති අකබ්‍යානාති, නාහං ඵත්ථ භගවතො සද්ධාය ගච්ඡාමි. අහමෙපතාති ජානාමි. යඤ්ඤෙ ඛො මං භනෙන භගවා එචමාහ: ‘දයකො සීහ දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති’ති එතාහං න ජානාමි. එත්ථ ච පනාහං භගවතො සද්ධාය ගච්ඡාමි”ති.

1. විසාරද - මජ්ඣං. 2. ඉදමපි - ස්‍යා

එවමෙතං සීහ, එව මෙතං සීහ, දායකො¹ දුනපති කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතිති.

- 14. දදං පියො හොති භජනාති නං බහු කිත්තිඤ්ච පපොනාති යකොභිවසීති,² අමඛකුභුතො පරිසං විගාහති විසාරදො හොති නරො අමච්ඡරී.
- 15. තසමා හි දානාති දදනාති පණ්ණිතා විනෙය්‍ය මචේරමලං සුබෙයිනො, තෙ දීඝරතතං තිදිවෙ පතිට්ඨිතා දෙවානං සහව්‍යතං ගතා රමනාති.³
- 16. කතාවාසා කතකුසලා තතො වුතා⁴ සගංපහා අනුච්චරනාති නන්දනං,⁵ තෙ තත්ථ නන්දනාති රමනාති මොදරෙ සමපපිතා කාමගුණෙහි පඤ්චග්ගි. කතාන වාක්‍යං අසිතස්ස තාදිනො රමනාති සග්ගෙ සුගතස්ස සාවකා'ති.⁶

5. 1. 4. 5.

[දානානිසංසසුතතං]

35. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ දානෙ ආතිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

බහුතො ජනස්ස පියො හොති මනාපො. සනෙතා සප්පුරිසා භජනාති. කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගච්ඡති. ගිහිධම්මො අනපෙතො හොති. කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච දානෙ ආතිසංසාති.

- 17. දදමානො පියො හොති සතං ධම්මං අනුකකමං, සනෙතා නං භජනාති සප්පුරිසා⁷ සඤ්ඤතා බුහමචාරිනො.
- 18. තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනාති සබ්බදුකධාපනුදනං, යං සො ධම්මං ඉධඤ්ඤය පරිනිබ්බාති අනාසවොති.⁸

5. 1. 4. 6.

[කාලදානසුතතං]

36. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ කාලදානාති. කතමාති පඤ්ච?

ආගනතුකස්ස දුනං දෙති. ගම්කස්ස දුනං දෙති. ගිලානස්ස දුනං දෙති. දුබ්භිකෙඛ දුනං දෙති. යාති ආවසස්සාති නචඵලාති, තාති පඨමං සීලවනෙනසු පතිට්ඨාපෙති. ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාලදානාතිති.

1. දායකා සීහ - සී. 2. යසස්ස වච්ඡිති - ස්‍යා. - යසො ව වච්ඡිති - මජ්ඣ.
 3. දෙවානං සහව්‍යගතා රමනාති තෙ - ස්‍යා. - මජ්ඣ.
 4. කතාවකාසා කතකුසලා ඉතො වුතා - මජ්ඣ. ස්‍යා
 5. නන්දන - ස්‍යා 6. රමනාති සබ්බෙ සුගතස්ස සාවකා - ස්‍යා
 7. සනෙතා නං සදු භජනාති - ස්‍යා - මජ්ඣ. 8. පරිනිබ්බාතනාසචොති - ස්‍යා

- 19. කාලෙ දදන්ති සපපඤ්ඤා වදඤ්ඤා විතමච්ඡරා
කාලෙන දින්නං අරියෙසු උජ්ඣුතෙසු තාදිසු,
විපපසන්නමනා නස්ස විපුලා හොති දකඛිණා,
- 20. යෙ තත්ථ අනුමොදන්ති වෙය්‍යාවච්චං කරොන්ති වා
න තෙසං¹ දකඛිණා උභා තෙපි පුඤ්ඤස්ස භාගිනො.
- 21. නසමා දදෙ ව² අප්පට්ඨානවිතෙතා යත්ථ දින්නං මහපථලං
පුඤ්ඤති පරලොකසම්මං පතිට්ඨා හොන්ති පාණීනනති.

5. 1. 4. 7.

[භොජනසුභං]

37. භොජනං භික්ඛවෙ දදමානො දායකො පටිග්ගාභකානං පඤ්ච
ඨානාති දෙනි. කතමාති පඤ්ච?

ආයු දෙනි, වණ්ණං දෙනි, සුඛං දෙනි, බලං දෙනි, පටිභාණං දෙනි.
ආයුං බො පන දන්තා ආයුස්ස භාගී හොති දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා, වණ්ණං
දන්තා -පෙ- සුඛං දන්තා -පෙ- බලං දන්තා -පෙ- පටිභාණං දන්තා -පෙ-
පටිභාණස්ස භාගී හොති දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා. භොජනං භික්ඛවෙ
දදමානො දායකො පටිග්ගාභකානං ඉමාති පඤ්ච ඨානාති දෙනි.

- 22. ආයුදො බලදො ධිරො වණ්ණදො පටිභාණදො
සුඛස්ස දාතා මෙධාපී සුඛං සො අබ්ගච්ඡති.
- 23. ආයුං දන්තා බලං වණ්ණං සුඛඤ්ච පටිභාණකා
දීඝායු යසවා හොති යත්ථ යඤ්චපපජ්ජති.

5. 1. 4. 8.

[සද්ධිසුභං]

38. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සද්ධො කුලපුඤ්ඤා ආතිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

යෙ තෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සන්තො සප්පුරිසා, තෙ සද්ධියෙව³ පඨමං
අනුකම්පනා, නො තථා අස්සද්ධිං. සද්ධියෙව පඨමං උපසංඝාමනතා
උපසංඝාමනාති, නො තථා අස්සද්ධිං. සද්ධියෙව පඨමං පතිගණනතා
පතිගණනාති, නො තථා අස්සද්ධිං. සද්ධියෙව පඨමං ධම්මං දෙසෙනතා
දෙසෙනාති, නො තථා අස්සද්ධිං. සද්ධො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.⁴

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සද්ධො කුලපුඤ්ඤා ආතිසංසා.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුභුම්මිං වාතුමමභාපථෙ⁵ මහානිග්‍රොධො සමන්තා
පකඛිනං පටිසරණං හොති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ සද්ධො කුලපුඤ්ඤා
බහුනො ජනස්ස පටිසරණං හොති: භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං
උපාසිකානනාති.

1. තෙසං-දකඛිණාඋභා - මජ්ඣං PTS. 2. දදෙ - සො - ඉජ්ඣ.
3. සද්ධියඤ්ඤාව - මජ්ඣං - සො 4. උපපජ්ජති, සිමු.
5. මතුමමභාපථෙ - සො. මතුමභාපථෙ - මජ්ඣං.

- 24. සාධාපතනඵලපෙතො ඛනිමා ඵ මහාදුමො,
මුලලා ඵලසමපනො පතිට්ඨා හොති පකඛිතං.
- 25. මතොරමෙ ආයතනෙ සෙවනති තං විහඞගමා,
ඡායං ඡායඤ්චකා¹ යනති ඵලඤ්චා ඵලභොජ්ඣො.
- 26. තථෙව සීලසමපනං සඤ්ඤං පුරිසපුග්ගලං,
නිවානචුතතිං අඤ්ඤං සොරතං සබ්බං මුද්දං.
- 27. විතරුගා විතදෙසා විතමොභා අනාසවා,
පුඤ්ඤකෙඛතනාති ලොකසම්මිං සෙවනති තාදිසං තරං.
- 28. තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනති සබ්බදුකඛා පනුදතං,
යං සො ධම්මං ඉධිඤ්ඤාය පරිනිබ්බාති අනාසවොති².

5. 1 4. 9.

[පුභතසුභතං]

39. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ ධානානි සමපස්සනාං මානාපිතරො පුතනං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානං. කතමානි පඤ්ච?

භතො වා තො භරිස්සති. කිච්චං වා තො කරිස්සති. කුලචංසො චිරං ඵස්සති. දායජ්ජං පටිපජ්ජති. අඵ වා පන පෙතානං කාලකතානං දකඛිණං අනුපපදස්සති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධානානි සමපස්සනාං මානාපිතරො පුතනං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානන්ති.

- 29. පඤ්ච ධානානි³ සමපස්සං පුතනං ඉච්ඡන්ති පණ්ණිතා,
භතො වා තො භරිස්සති කිච්චං වා තො කරිස්සති-
- 30. කුලචංසො චිරං ඵස්සති⁴ දායජ්ජං පටිපජ්ජති,
අඵවා පන පෙතානං දකඛිණං අනුපපදස්සති.
- 31. ධානාතෙතානි සමපස්සං පුතනං ඉච්ඡන්ති පණ්ණිතා.
තස්මා සතොතා සපපුරිසා කතඤ්ඤා කතවෙදිතො,
- 32. භරතති මානාපිතරො පුබ්බෙ කතමනුස්සරං,
කරොන්ති තෙසං කිච්චානි යඵා තං පුබ්බකාරිතං.
- 33. මවාදකාරි භතපොඨී කුලචංසං අභාපයං,
සඤ්ඤා සීලෙන සමපනො පුතොතා භොති පසංසියොති.

1. ඡායඤ්චකො - සීමු. 2. පරිනිබ්බතනාසවොති - සභා.
3. පඤ්චධානානි - සභා. 4. නිට්ඨෙ - මජ්ඣ., සභා

5. 1. 4. 10.

[මහාසාලසුභනං]

40. භිමවනනං භික්ඛවෙ පබ්බතරාජං නිස්සාය මහාසාලා පඤ්චති වඩ්ඪීති වඩ්ඪන්ති. කතමාහි පඤ්චති?

සාධාපත්තපලාසෙත වඩ්ඪන්ති. තවෙන වඩ්ඪන්ති. පපටිකාය වඩ්ඪන්ති. ඵෙඨගුත්තා වඩ්ඪන්ති. සාරෙත වඩ්ඪන්ති. භිමවනනං භික්ඛවෙ පබ්බතරාජං නිස්සාය මහාසාලා ඉමාහි පඤ්චති වඩ්ඪීති වඩ්ඪන්ති.

ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ සද්ධං කුලපතීං¹ නිස්සාය අනෙතාජනො පඤ්චති වඩ්ඪීති වඩ්ඪන්ති. කතමාහි පඤ්චති?

සද්ධාය වඩ්ඪන්ති. සීලෙන වඩ්ඪන්ති. සුතෙන වඩ්ඪන්ති වාගෙන වඩ්ඪන්ති. පඤ්ඤාය වඩ්ඪන්ති. සද්ධං භික්ඛවෙ කුලපතීං නිස්සාය අනෙතාජනො ඉමාහි පඤ්චති වඩ්ඪීති වඩ්ඪන්ති.

34. යථා ව² පබ්බතො සෙලො අරඤ්ඤසමීං බ්‍රහ්මවතෙ,
තං රුක්ඛා උපනිස්සාය වඩ්ඪන්තො තෙ වනපපතී.

35. තථෙව සීලසමපන්නං සද්ධං කුලපතීං³ ඉධ⁴,
උපනිස්සාය වඩ්ඪන්ති පුත්තදුරා ව බන්ධවා,
අමච්චා ඤාතිසංඝා ව යෙ වස්ස අනුජීවිතො.

36. තස්ස සීලවතො සීලං වාගං සුවරිතානි ව,
පස්සමානානුකුබ්බන්ති යෙ භවන්ති විචක්ඛණා.

37. ඉධ ධම්මං වරිත්තාන මග්ගං සුගතිගාමිතං,
තඤ්ඤො දෙවලොකසමීං මොදන්ති කාමකාමිතොති.

සුමනාවග්ගො වතුසෙට්ඨා.

තසසුද්දන්තං:

සුමනා චුඤ්ඤී උග්ගභො සීහදුනානිසංසයො
කාල භොජන සද්ධාය පුත්තසාලෙහි තෙ දසාති.

1. කුලපුත්තං - මජ්ඣං. 2. යථාහි - සා - මජ්ඣං.
3. කුලපුත්තං - මජ්ඣං. සා. 4. ඉමං - මජ්ඣං.

5. මුණ්ඩරාජවග්ගො

5. 1. 5. 1.

[පඤ්චභොගආදියසුභනං]

41. එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡපීයං විහරති ජෙඨවනො අනාථ-
පිණ්ඩකයා ආරාමෙ. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා
නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී.
එකමන්තං නිසීන්තං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

පඤ්චමෙ ගහපති භොගානං ආදියා. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙහි භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකඛින්නෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි අත්තානං
සුඛෙහි, පිණෙහි, සම්මා සුඛං පරිහරති. මානාපිතරෙ සුඛෙහි, පිණෙහි, සම්මා
සුඛං පරිහරති. පුත්තදරදසකම්මකරපොරිසෙ සුඛෙහි, පිණෙහි, සම්මා
සුඛං පරිහරති. අයං පඨමො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙහි භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකඛින්නෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි මිත්තාමච්චෙව
සුඛෙහි, පිණෙහි, සම්මා සුඛං පරිහරති. අයං දුතියො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙහි භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකඛින්නෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි යා නා
භොනති ආපද අග්නිතො වා උදකතො වා රුජතො වා වොරතො වා
අපථියතො වා දයාදතො, තථාරූපාසු ආපදසු භොගෙහි පරියොධාය
වත්තති, සොඤ්චි අත්තානං කරෙති. අයං තතියො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙහි භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකඛින්නෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි පඤ්ච
බලීකත්තා භොති: සද්ධිබලීං, අභිච්චලීං, පුබ්බපත්තබලීං, රුජබලීං,
දෙවනාබලීං. අයං චතුඤ්චො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙහි භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකඛින්නෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි යෙ තෙ
සමණ්ණාභමණා මදපපමාද පටිවීරතා බන්ධනසොරච්චෙව නිවිට්ඨා එකමන්තානං
දමෙන්නති, එකමන්තානං ඤමෙන්නති, එකමන්තානං පරිනිබ්බාපෙන්නති,
තථාරූපෙසු සමණ්ණාභමණෙසු උඤ්ඤිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙති
සොවග්ගිකං සුඛවිපාකං සග්ගසංවත්තනිකං. අයං පඤ්චමො භොගානං
ආදියො.

ඉමෙ ඛො ගහපති පඤ්ච භොගානං ආදියො.

තස්ස වෙ ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමෙ පඤ්ච භොගානං ආදියෙ ආදියො භොගා පරිකබ්බං ගච්ඡන්ති, තස්ස එවං භොති: “යෙ වත භොගානං ආදියා, තෙ වාහං ආදියාමි. භොගා ව මෙ පරිකබ්බං ගච්ඡන්ති”ති. ඉතීස්ස භොති අවිප්පට්ඨායො. තස්ස වෙ ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමෙ පඤ්ච භොගානං ආදියෙ ආදියො භොගා අභිවඩ්ඪන්ති, තස්ස එවං භොති: “යෙ වත භොගානං ආදියා, තෙ වාහං ආදියාමි භොගා ව මෙ අභිවඩ්ඪන්ති”ති ඉතීස්ස භොති උභයෙනෙව අවිප්පට්ඨායොති.¹

- 38. භුතතා භොගා භතා භව්වා විනිණ්ණො ආපදසු මෙ,
උඤ්චො දකඛිණො දින්නා අපො පඤ්ච බලී කතා.
උපට්ඨිතා සීලවනොතා සඤ්ඤාතා බ්‍රහ්මචාරියො.
- 32. යදන්ථං භොගං ඉච්ඡන්තං පණ්ණිනො සරමාවසං,
සො මෙ අන්ථො අනුප්පන්නො කතං අනුකුතප්පියං.
- 40. එතං අනුස්සරං මච්චො අරියධම්මෙ සිනො තරො,
ඉධෙව තං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතිති.²

5. 1. 5. 2.

[සප්පජිගසුතනං]

[සාවජ්ඣනීදානං:]

42. සප්පජිසො භික්ඛවෙ කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති: මානාපිතුන්නං³ අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති පුත්තදුරස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. දුසකම්මකරපොර්ඨස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. මිත්තාමච්චානං අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. සමණ්ඩ්‍රාහමණානං අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාමෙසො සබ්බසස්සාති සඵලාදෙනො බහුතො ජනස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සප්පජිසො කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති: මානා-පිතුන්නං අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. පුත්තදුරස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. දුසකම්මකරපොර්ඨස්ස අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. මිත්තාමච්චානං අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. සමණ්ඩ්‍රාහමණානං අන්ථාය භිතාය සුඛාය භොතිති.

- 41. භිනො බහුතනං පට්ඨජ්ජ භොගෙ තං දෙවතා රකඛති දෙවගුත්තං,
බහුසුත්තං සීලවතුපපන්නං ධම්මෙ සිතං ත විජ්ඣති⁴ කිත්ති.
- 42. ධම්මඨං සීලසම්පන්නං සච්චවාදිං හිරිමනං,
තෙකඛං ජමෙබ්බාතදස්සෙව කො තං නිජ්ඣිතුමරහති,
දෙවාපි තං පසංසන්ති බ්‍රහ්මතාපි පසංසින්නති.

1. ඉතීස්ස නභාති අවිප්පට්ඨායො - ස්‍යා. 2. සග්ගෙ ව මොදතිති - සීචු.
3. මානාපිතුන්නං - මජ්ඣ. 4. විජ්ඣති - මජ්ඣ.

5. 1. 5. 3

[පඤ්චඉට්ඨධම්මසූභතං]

[සාවජභීතිදුතං:]

43. අප්ඵ බො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවනතං අභිවාදෙභා ඵකමනතං නිසීදි. ඵකමනතං නිසීනතං බො අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං භගවා ඵතදවොච:

පඤ්චමෙ ගහපති ධම්මා ඉට්ඨා කනතා මනාපා දුලලභා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච?

ආයු බො ගහපති ඉට්ඨා කනතා මනාපො දුලලභො ලොකස්මිං. වණ්ණො ඉට්ඨා කනතා මනාපො දුලලභො ලොකස්මිං. සුඛං ඉට්ඨං කනතං මනාපං දුලලභං ලොකස්මිං. යසො ඉට්ඨා කනතා මනාපො දුලලභො ලොකස්මිං. සග්ගා ඉට්ඨා කනතා මනාපා දුලලභා ලොකස්මිං.

ඉමෙ බො ගහපති පඤ්ච ධම්මා ඉට්ඨා කනතා මනාපා දුලලභා ලොකස්මිං.

ඉමෙසං බො ගහපති පඤ්චනතං ධම්මානං ඉට්ඨානං කනතානං මනාපානං දුලලභානං ලොකස්මිං න ආයාවතාහෙතු වා පඤ්චතාහෙතු වා පටිලාභං වදම්. ඉමෙසං බො ගහපති පඤ්චනතං ඉට්ඨානං කනතානං මනාපානං දුලලභානං ලොකස්මිං ආයාවතාහෙතු වා පඤ්චතාහෙතු වා පටිලාභො අභවිස්ස, කො ඉධ කෙන භාගෙථ?

න බො ගහපති අරහති අරියසාවකො ආයුං කාමො ආයුං ආයාවිතුං වා අනිතඤ්චුං වා ආයුස්ස වා පිහෙතුං. ආයුකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන ආයුසංවතනනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. ආයුසංවතනනිකා භිස්ස පටිපදා පටිපනතා ආයුපටිලාභාය සංවතනති. සො ලාභී භොති ආයුස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

න බො ගහපති අරහති අරියසාවකො වණ්ණකාමො වණ්ණං ආයාවිතුං වා අනිතඤ්චුං වා වණ්ණස්ස වා පිහෙතුං. වණ්ණකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන වණ්ණසංවතනනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. වණ්ණසංවතනනිකා භිස්ස පටිපදා පටිපනතා වණ්ණපටිලාභාය සංවතනති. සො ලාභී භොති වණ්ණස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

න බො ගහපති අරහති අරියසාවකො සුඛකාමො සුඛං ආයාවිතුං වා අනිතඤ්චුං වා සුඛස්ස වා පිහෙතුං. සුඛකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන සුඛසංවතනනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. සුඛසංවතනනිකා භිස්ස පටිපදා පටිපනතා සුඛපටිලාභාය සංවතනති. සො ලාභී භොති සුඛස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

ත ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො යසකාමො යසං ආයාචිතුං වා අභිනන්දිතුං වා යසස්ස වා පිහෙතුං. යසකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන යසසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. යසසංවත්තනිකා භික්ඛා පටිපදා පටිපන්නා යසපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති යසස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

ත ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො සග්ගකාමො සග්ගං ආයාචිතුං වා අභිනන්දිතුං වා සග්ගාතං වා¹ පිහෙතුං. සග්ගකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන සග්ගසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. සග්ගසංවත්තනිකා භික්ඛා පටිපදා පටිපන්නා සග්ගපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති සග්ගාතන්ති.

- 43. ආයුං චණ්ණං යසං කිත්තිං සග්ගං උච්චාකුලීනතං, රතීයො පත්ථයානෙන උලාරු අපරුපරං,²
- 44. අපපමාදං පසංසන්ති පුඤ්ඤකිරියාසු පණ්ණිනා, අපපමතෙතා උභො අත්ථෙ අබ්ගණ්ඨාති පණ්ණිතො,
- 45. දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො අත්ථො යො චත්ථො සමපරායිකො. අත්ථාතිසමයා ධිරො පණ්ණිතොති පට්ඨව්වතීති.

5. 1. 5. 4

[මනාපදසීඝුභතං]

44. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුමාරසාලායං. අථ ඛො භගවා පුබ්බතඝසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන උග්ගස්ස ගහපතිනො වෙසාලිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භි පඤ්ඤානෙන ආසතෙ නිසීදී. අථ ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භි භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො භගවන්තං එතදවොච:

“සමමුඛා මෙතං³ භනෙන භගවතො සුතං සමමුඛා පටිග්ගහීතං ‘මනාපදසී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපං මෙ භනෙන සාලපුප්ඵකං බාදනීයං. තං මෙ භගවා පතිගණ්ඨාතු අනුකම්පං උපාදයා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙන භගවතො සුතං සමමුඛා පටිග්ගහීතං ‘මනාපදසී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපං මෙ භනෙන සමපන්නකොලකං, සමපන්නසුකරමංසං.⁴ තං මෙ භගවා පතිගණ්ඨාතු අනුකම්පං උපාදයා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදය.

1. සඤ්ඤා වා - සීමු. 2. අපරාපරා - මජ්ඣ.
 3. සමමුඛා එතං - සීමු. 4. සුකරමංසං - මජ්ඣ., සමපන්නචරසුකරමංසං - ඝා.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපං මෙ භනෙත නිබ්බුතෙලකං¹ නාමසාසකං. තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදායා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපො මෙ භනෙත සාමුඛං ඔදනො විචිතකාලකො අතෙකසුපො අතෙකබ්බාසාදානො. තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදායා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපානි මෙ භනෙත කාසිකානි වන්තීති. තානි මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදායා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපො මෙ භනෙත පලලඛෙකා ගොණකන්ධනො පටිකන්ධනො පටිලිකන්ධනො කාදලිමීගපවරපච්චන්දණො² සඋතතරච්ඡදො උභතො ලොහිතකුපධානො. අපි ච භනෙත මයමෙපතං ජාතාම ‘නෙතං භගවතො කපපති’ති. ඉදං මෙ භනෙත චන්දනඵලකං අග්ගති අධිකං සභස්සං. නං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදායා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

අථ බො භගවා උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ඉමිතා අනුමොදනීයෙන අනුමොදි:

- 46. මනාපදායී ලභතෙ මනාපං යො උඤ්ඤාභුතෙසු දදති ඡන්දසා, අච්ඡාදනං සයනමඵන්තපානං³ තාතපසකාරානි ච පච්චයාති.
- 47. චතතඤ්ච මුත්තඤ්ච අතග්ගහිතං⁴ බෙතතුපමෙ අරභනෙත විදිකා, සො දුච්චං සපුරිසො චඡන්ති මනාපදායී ලභතෙ මනාපන්ති.

අථ බො භගවා උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ඉමිතා අනුමොදනීයෙන අනුමොදිතා උට්ඨායාසතා පකකාමී. අථ බො උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො අපරෙත සමයෙන කාලමකාසී. කාලකතො ච උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපජ්ජී.

1. නිබ්බට්ඨතෙලකං - සෘ, නිබ්බන්තතෙලකං - සීමු,
 2. කාදලිමීගපවරපච්චන්දණො - මජ්ඣ, සෘ.
 3. සයනමන්තපානං - මජ්ඣ. 4. අනුග්ගහිතං - සෘ - PTS

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා ඝාමජ්ඣියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො උග්ගො දෙවපුත්තො අභිකක්කන්තාය රත්තියා අභිකක්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙඤ්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සීතං ඛො උග්ගං දෙවපුත්තං භගවා එතදවොච:

‘කච්චි තෙ උග්ග යථාධිප්පායො’ති. ‘තග්ග මෙ භන්තෙ යථාධිප්පායො’ති.

අථ ඛො භගවා උග්ගං දෙවපුත්තං ගාථාහි අර්ඤ්ඛාසී:

- 48. මනාපද්ධි ලභතෙ මනාපං
අග්ගස්ස දාතා ලභතෙ පුත්තග්ගං,
චරස්ස දාතා චරලාහි හොති
සෙට්ඨඤ්ඤෙ සෙට්ඨමුපෙති ඨාතං.
- 49. යො අග්ගද්ධි චරද්ධි සෙට්ඨද්ධි ච යො තරො,
දීඝාපු යසවා හොති යජ්ඨ යජ්ඨපපජ්ජති”ති.

5. 1 5. 5.

[පුඤ්ඤාභිසංදසුභතං]

[ඝාමජ්ඣීහිදානං:]

45. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභිසංදා කුසලාභිසංදා සුඛස්සාභාරා සොචග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංචන්තනීකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංචන්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච?

යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු විවරං පරිභුඤ්ජමානො අප්පමාණං වෙතොසමාධිං උපසමපජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසංදෙ සුඛස්සාභාරො සොචග්ගිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංචන්තති.

යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- විහාරං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- මඤ්චපීඨං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- ගිලානාප්පච්චය-භෙසජ්ජපරික්කාරං පරිභුඤ්ජමානො අප්පමාණං වෙතොසමාධිං උපසමපජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසංදෙ කුසලාභිසංදෙ සුඛස්සාභාරො සොචග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංචන්තනීකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංචන්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පුඤ්ඤාභිසංදා කුසලාභිසංදා සුඛස්සාභාරා සොචග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංචන්තනීකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංචන්තන්ති.

ඉමෙහි ච පන භික්ඛවෙ පඤ්ච පුඤ්ඤාභිසංදෙහි කුසලාභිසංදෙහි සමන්තාගතස්ස අරියසාවකස්ස ත සුකරං පුඤ්ඤාස්ස පමාණං ගහෙවුං: “එතතකො පුඤ්ඤාභිසංදෙ කුසලාභිසංදෙ සුඛස්සාභාරො සොචග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංචන්තනීකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංචන්තති”ති. අථ ඛො අසඬේඛයො අප්පමෙයො මහාපුඤ්ඤකඛ්ඛො-ඤ්චෙව සඬේඛං ගච්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහසමුද්දෙ න සුකරං උදකස්ස පමාණං ගභෙචුං 'එතතකානි උදකාලනකානීති වා එතතකානි උදකාලනකාසනානීති වා එතතකානි උදකාලනකාසනාසභස්සානී'ති වා. අථ ඛො අසඛෙධෙය්‍යා අප්පමෙය්‍යා මහාඋදකකඛකො චෝව සඛිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙහි පඤ්චභි පුඤ්ඤභිසඤ්ඤෙහි කුසලාභිසඤ්ඤෙහි සමන්තාගතස්ස අරිය-සාවකස්ස න සුකරං පුඤ්ඤස්ස පමාණං ගභෙචුං 'එතතකො පුඤ්ඤභිසඤ්ඤෙ කුසලාභිසඤ්ඤෙ සුඛස්සානාරො තොවගගිකො සුඛචිපාකො සග්ගසංවතනනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවතනනී'ති. අථ ඛො අසඛෙධෙය්‍යා අප්පමෙය්‍යා මහාපුඤ්ඤකඛකො චෝව සඛිං ගච්ඡති.

- 50. මහොදධිං අපරිමිතං මහාසරං
 බහුභෙරවං රතතගණානමාලයං,
 නජේජා යථා නරගණ සඛිඝ්ඤෙවිතා¹
 පුච්ඡ සචන්තී උප්පන්තී සාගරං.
- 51. එවං නරං අනනදපාතවච්ඡදං
 සෙය්‍යා නිසජ්ජචරණස්ස දායකං,
 පුඤ්ඤස්ස ධාරා උප්පන්තී පණ්ණිතං
 නජේජා යථා වාරිවහාව සාගරන්තී.

5. 1. 5. 6.

[පඤ්චසමපද සුභතං]

[සාවනීනිදානං:]

46. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා, කතමා පඤ්ච?

සඤ්ඤාසමපදා, සීලසමපදා, සුතසමපදා, වාගසමපදා, පඤ්ඤාසමපදා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදති.

5. 1. 5. 7.

[පඤ්චධනසුභතං]

[සාවනීනිදානං:]

47. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ ධනානි. කතමානි පඤ්ච? සඤ්ඤාධනං, සීලධනං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්ඤො හොති, සද්දහති තථාගතස්ස ඛොධිං: "ඉතිපි සො භගවා අරහං -පෙ- සන්ඨා දෙවමනුස්සාතං බුද්ධො භගවා"ති, ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤාධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සීලධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පාණීනිපාතා පටිච්චිතො හොති -පෙ- සුරුමෙරයමජ්ජපමාදුට්ඨාතා පටිච්චිතො හොති ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සීලධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සුතධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො බහුසසුතො හොති. [යෙ තෙ ධම්මා -පෙ- කෙවලපරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙනති. තථාරූපාස්ස ධම්මා] -පෙ-* දිට්ඨියා සුප්පටිච්චිතා. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සුතධනං.

1. මව්ගණසඛිඝ්ඤෙවිතා - ස්‍යා.
 * පෙය්‍යාලමුඛෙහි සඛිඝ්ඤා. චතුකතීපාතෙ උරාවෙලවග්ගෙ දුතියසුභතන ආගතනසෙක වෙදිතඛිං. (පිට්ඨකො - 46.)

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ වාගධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො විගතමල-
මචෙජරෙන වෙනසා අභාරං අජ්ඣාචසති මුත්තවාගො පගතපාණී
වොස්සාග්ගරතො යාවගොගො දුතසංවිභාගරතො. ඉදං චූචවති භික්ඛවෙ
වාගධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො
පඤ්ඤාවා හොති උදයන්භාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය
නිබ්බට්ඨිකාය සමමා දුක්ඛකඛයගාමිතියා. ඉදං චූචවති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාධනං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධනානීති.

- 52. යස්ස සඤ්ඤා තථාගතෙ අවලා සුපපතිට්ඨිකා,
සීලඤ්ච යස්ස කල්‍යාණං අරියකන්තං පසංසිතං.
- 53. සඛෙස පසාදො යස්සඤ්ච උජ්ජුතඤ්ච දස්සනං,
අදලීඤ්ච තං ආහු අමොඝං තස්ස ජීවිතං.
- 54. තස්මා සඤ්ඤාධනං සීලඤ්ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ඤාථ මෙධාචී සරං බුද්ධානසාසනං.

5. 1. 5. 8

[අලබ්භනීයධානසුභතං]

[සාවස්ථිනීදුතං:]

48. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ අලබ්භනීයානි ණානානි සමණෙන වා
බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිතා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං.
කතමානි පඤ්ච?

‘ජරාධම්මං මා ජීරීති’ අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිතා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. ‘ව්‍යාධිධම්මං මා
ව්‍යාධිසීති’ -පෙ- ‘මරණධම්මං මා මිසීති’ -පෙ- ‘බ්‍යධම්මං මා බිසීති’ -පෙ-
‘තස්ස තධම්මං මා තස්සීති’ අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිතා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං.

අසුභතවතො භික්ඛවෙ පුපුජ්ජනස්ස ජරාධම්මං ජීරති. සො ජරාධම්මෙ
ජිණ්ණෙන න ඉති පටිපඤ්ඤිකඛිති: “න බො මය්‍යමෙවෙකස්ස! ජරාධම්මං ජීරති.
අථ බො යාවතා සත්තාතං ආගති, ගති, චුති, උපපතති” සබ්බෙසං සත්තාතං
ජරාධම්මං ජීරති. අභඤ්ඤාව බො පත ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙන සොවෙය්‍යං,
කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාප්‍රිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොභං ආපජ්ජෙය්‍යං,
භතතමපි මෙ නවජ්ජාදෙය්‍යං. කායෙපි දුක්ඛණ්ණීයං ඉක්ඛමෙය්‍යං. කම්මන්තාපි
තප්පවතොය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුම්මතා අස්සු”ති.
සො ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙන සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතතාප්‍රිං කඤ්ඤති,
සමමොභං ආපජ්ජති. අයං චූචවති භික්ඛවෙ, අසුභතවා පුපුජ්ජනො විඤ්ඤා
සවිසෙන සොකසලලෙන අත්තාතං යෙව පරිතාපෙති.

1. මයෙහවෙකස්ස - ස්‍යා, මජ්ඣ.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ අස්සුතවතො පුච්ඡුජ්ජනස්ස ඛ්‍යාඛිධම්මං ඛ්‍යාඛියති -පෙ- මරණධම්මං මීයති -පෙ- ඛයධම්මං ඛීයති -පෙ- තස්සතධම්මං තස්සති. සො තස්සතධම්මෙ තට්ඨෙ ත ඉති පටිසංඤ්චිකකති: “ත ඛො මයනමෙවෙකස්ස තස්සතධම්මං තස්සති. අඨ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං තස්සතධම්මං තස්සති. අභඤ්ඤව ඛො පන තස්සතධම්මෙ තට්ඨෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාභං ආපජේජ්ජෙය්‍යං, භත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණේයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තපපවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුමමතා අස්සු”ති. සො තස්සතධම්මෙ තට්ඨෙ සොචති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතතාලිං කඤ්ඤති, සමෙමාභං ආපජ්ජති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුච්ඡුජ්ජනො විද්ධො සච්ඤෙත සොකසලොත අත්තානං යෙව පරිතාපෙති.

සුතවතො ව ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ජරුධම්මං ජීරති. සො ජරුධම්මෙ ජ්ණේණ ඉති පටිසංඤ්චිකකති: “ත ඛො මයනමෙවෙකස්ස ජරුධම්මං ජීරති. අඨ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං ජරුධම්මං ජීරති. අභඤ්ඤව ඛො පන ජරුධම්මෙ ජ්ණේණ සොවෙය්‍යං. කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාභං ආපජේජ්ජෙය්‍යං, භත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණේයං ඔක්කමෙය්‍ය, කම්මන්තාපි තපපවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුමමතා අස්සු”ති. සො ජරුධම්මෙ ජ්ණේණ ත සොචති, ත කිලමති, ත පරිදෙවති, ත උරතතාලිං කඤ්ඤති, ත සමෙමාභං ආපජ්ජති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ අරියසාවකො අබ්බතී¹ සච්ඤං සොකසලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුච්ඡුජ්ජනො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

පුතවපරං භික්ඛවෙ සුතවතො අරියසාවකස්ස ච්ඡාඛිධම්මං ච්ඡාඛියති -පෙ- මරණධම්මං මීයති -පෙ- ඛයධම්මං ඛීයති -පෙ- තස්සතධම්මං තස්සති. සො තස්සතධම්මෙ තට්ඨෙ ඉති පටිසංඤ්චිකකති: “ත ඛො මයනමෙවෙකස්ස තස්සතධම්මං තස්සති. අඨ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං තස්සතධම්මං තස්සති. අභඤ්ඤව ඛො පන තස්සතධම්මෙ තට්ඨෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං උරතතාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාභං ආපජේජ්ජෙය්‍යං, භත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණේයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තපපවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුමමතා අස්සු”ති. සො තස්සතධම්මෙ තට්ඨෙ ත සොචති, ත කිලමති ත පරිදෙවති, ත උරතතාලිං කඤ්ඤති, ත සමෙමාභං ආපජ්ජති. අයං චුච්චති භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො අබ්බතී¹ සච්ඤං සොකසලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුච්ඡුජ්ජනො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

1. අබ්බතී - ස්‍යා, මජ්ඣ.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අලබ්භතීයානි ණානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනවී වා ලොකස්මිනතී.

- 55 න සොචතාය න පරිදෙවතාය අප්ථො අලබ්භො¹ අපි අප්පකොපි, සොචනනමෙතං දුබ්භං විදිත්වා² පච්චජීකා අත්තමතා භවන්ති.
- 56. යතො ව බො පණ්ණිතො ආපදසු න වෙධනි අත්චිතීච්ඡයඤ්ඤා, පච්චජීකාස්ස දුබ්භා භවන්ති දිස්වා මුඛං අභිකාරං පුරුණං.
- 57. ජප්පෙන මනෙන්ත සුභාසිතෙන අනුප්පදානෙන පවෙණියා ව, යථා යථා යත්ථ ලභෙඨ අත්ථං තථා තථා තත්ථ පරකකමෙය්‍ය.
- 58. සවෙ පජාතෙය්‍ය අලබ්භතෙය්‍යො මයා ව³ අඤ්ඤාන වා එස අප්ථො අසොචමානො අඛිවාසයෙය්‍ය කමමං දළහං කින්ති කරොමි' දුතීති.⁴

5. 1. 5. 9.

[කොසලසුත්තං]

49. එකං සමයං භගවා ඝාචජචීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො රුජා පසෙනදී කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී.

(—) අථ බො අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො යෙන රුජා පසෙනදී කොසලො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා රඤ්ඤා පසෙනදීස්ස කොසලස්ස උපකණ්ණකෙ ආරෙවෙසි: “මලලිකා දෙවී දෙව⁵ කාලකතා” තී.

එවං වුත්තෙ රුජා පසෙනදී කොසලො දුබ්භි දුමමනො පත්තකඛකො අධොමුඛො පජ්ඣායන්තො අප්පට්ඨානො නිසීදී.

අථ බො භගවා රුජානං පසෙනදීං කොසලං දුබ්භි දුමමනං පත්තකඛකං අධොමුඛං පජ්ඣායන්තං අප්පට්ඨානං විදිත්වා රුජානං පසෙනදීං කොසලං එතදවොච:

පඤ්චමානී මහාරුජ අලබ්භතීයානි. ණානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනවී වා ලොකස්මිං. [කතමානි පඤ්ච? 'ජරු ඛලමං මා ජීරි' තී අලබ්භතීයං ණානං] -පෙ-* [අසොචමානො අඛිවාසයෙය්‍ය] කමමං දළහං කින්ති කරොමි' දුතීති.

1. අප්ථො ඉධ ලබ්භති-සෟ. අප්ථො ඉධ ලබ්භා - PTS අප්ථොධලබ්භා - මජ්ඣ.
 2. දුබ්භිතං විදිත්වා-සෟ. 3. මයා වා - සෟ. 4. කරොමි ඉදුතී-මජ්ඣ.
 (—) තෙන බො පත සමයෙන මලලිකාදෙවී කාලකතා හොති - සෟ, මජ්ඣ.
 5. දෙව දෙවී - සෟ.
 * ඉධ පෙය්‍යාලමුඛෙක සඛිත්තං සබ්බං අලබ්භතීයණානසුත්තෙ වුත්තකයෙන වෙදිතබ්බං.

5. 1. 5. 10.

[සොකසලලහරණසුභතං*]

50. එකං සමයං ආයස්මා නාරදො පාටලීපුතො විහරති කුකකුටාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤො හද්දා දෙවී කාලකතා හොති පියා මනාපා. සො හද්දය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය තෙව නභායති,¹ න විලිමපති, න හතතං භුඤ්ජති, න කමමනතං පයොජෙති. රතනීඤ්චං හද්දය දෙවියා සරීරෙ අජේකියාමුවජිතො. අථ ඛො මුණ්ණො රුජා පියකං කොසාරකං.² ආමනොසී: තෙන හි සමම පිතක හද්දය දෙවියා සරීරං ආයසාය තෙලදොණීයා පනඛිපිඤා අඤ්ඤියා ආයසාය දොණීයා පටිකුජෙජථ³ යථා මයං හද්දය දෙවියා සරීරං විරතරං පසෙසයාමාති.

එවං දෙවොති ඛො පියකො කොසාරකො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤො පටියසුඤා හද්දය දෙවියා සරීරං ආයසාය තෙලදොණීයා පනඛිපිඤා අඤ්ඤියා ආයසාය දොණීයා පටිකුජෙජි.

අථ ඛො පියකස්ස කොසාරකස්ස එතදහොසී: “ඉමස්ස ඛො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤො හද්ද දෙවී කාලකතා පියා මනාපා. සො හද්දය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය තෙව නභායති, න විලිමපති, න හතතං භුඤ්ජති, න කමමනතං පයොජෙති. රතනීඤ්චං හද්දය දෙවියා සරීරෙ අජේකියාමුවජිතො. කං හු ඛො මුණ්ණො රුජා සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා පඨිරුපාසෙය්‍ය යස්ස ධම්මං සුඤා සොකසලලං පජ්ඣෙය්‍යා”ති.

අථ ඛො පියකස්ස කොසාරකස්ස එතදහොසී: “අයං ඛො ආයස්මා නාරදො පාටලීපුතො විහරති කුකකුටාරාමෙ. තං ඛො පන ආයස්මනතං නාරදං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: පණ්ඨිතො ව්‍යතොතො මෙධාචී බහුසුඤා විතතකාථා කල්‍යාණපටිභාතො චුඤ්ඤො වෙච අරභා ව. යං හුත මුණ්ණො රුජා ආයස්මනතං නාරදං පඨිරුපාසෙය්‍ය, අපෙචනාම මුණ්ණො රුජා ආයස්මතො නාරදස්ස ධම්මං සුඤා සොකසලලං පජ්ඣෙය්‍යා”ති. අථ ඛො පියකො කොසාරකො ඥෙන මුණ්ණො රුජා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා මුණ්ණො රුජාතං එතදවොච:

“අයං ඛො දෙව ආයස්මා නාරදො පාටලීපුතො විහරති කුකකුටාරාමෙ. තං ඛො පතායස්මනතං නාරදං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: පණ්ඨිතො ව්‍යතොතො මෙධාචී කල්‍යාණපටිභාතො චුඤ්ඤො වෙච අරභා ව. යදි පන දෙවො ආයස්මනතං නාරදං පඨිරුපාසෙය්‍ය, අපෙචනාම දෙවො ආයස්මතො නාරදස්ස ධම්මං සුඤා සොකසලලං පජ්ඣෙය්‍යා”ති.

තෙන හි සමම පියක ආයස්මනතං නාරදං පටිචෙදෙති. කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජිතෙ වසනතං පුබ්බෙ අපට්ඨිසංවිදිතො උපසඛකම්තඛං මඤ්ඤෙය්‍යාති.

1. නභායති - මජ්ඣ. 2 සොසාරකං - ස්‍යා. 3. පටිකුජෙජථ - ස්‍යා, මජ්ඣ.
* නාරදසුභතං - උද්දභා; මජ්ඣ.

එවං දෙව්‍යා'නි ඛො පියකො කොසාරකෙඛො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ පටියසුඤ්ඤා යෙනායසමා තාරදෙ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා ආයසමනනං තාරදං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසීනෙනා ඛො පියකො කොසාරකෙඛො ආයසමනනං තාරදං එතදවොච: ඉමස්ස භනෙන මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ භද්ද දෙවී කාලකතා පියා මනාපා. සො භද්දය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය නෙව නභායනී, න විලිමපනී, න භතනං භුඤ්ඤති, න කමමනනං පයොජෙති. රතනිඤ්ඤිවං භද්දය දෙවියා සරීරෙ අජෙකියමුච්චිනො. සාධු භනෙන ආයසමා තාරදෙ මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ තථා ධම්මං දෙසෙත්තු, යථා මුණ්ඤො රුජා ආයසමතො තාරදස්ස ධම්මං සුඤ්ඤා සොකසලලං පජ්ඣෙය්‍යා'නි.

‘යස්සදුනි පියක මුණ්ඤො රුජා කාලං මඤ්ඤති’නි,

අථ ඛො පියකො කොසාරකෙඛො උට්ඨායාසනා ආයසමනනං තාරදං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා යෙන මුණ්ඤො රුජා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා මුණ්ඤො රුජානං එතදවොච: කතාවකාසො ඛො දෙව ආයසමනා තාරදෙන, යස්සදුනි දෙවො කාලං මඤ්ඤති’නි.

‘තෙන හි සමම පියක භද්දානි භද්දානි යානානි යොජාපෙති’නි

එවං දෙව්‍යා'නි ඛො පියකො කොසාරකෙඛො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ පටියසුඤ්ඤා භද්දානි භද්දානි යානානි යොජාපෙඤ්ඤා මුණ්ඤො රුජානං එතදවොච: යුත්තානි ඛො තෙ දෙව භද්දානි භද්දානි යානානි. යස්සදුනි දෙවො කාලං මඤ්ඤති’නි.

අථ ඛො මුණ්ඤො රුජා භද්දං යානං¹ අභිරුභිඤ්ඤා භද්දෙහි යානෙහි² යෙන කුක්කුචාරුමො තෙන පායාසී මභව්වා රුජානුභාවෙන ආයසමනනං තාරදං දස්සනාය. යාවනිකා යානස්ස භුමි නාවනිකං යානෙන භනත්වා යානා පච්චො-රොතිත්වා පතනිකොච ආරුමං පාවිසී.

අථ ඛො මුණ්ඤො රුජා යෙනායසමා තාරදෙ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා ආයසමනනං තාරදං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසීනෙනා ඛො මුණ්ඤො රුජානං ආයසමා තාරදෙ එතදවොච:

පඤ්චමානි මහාරුජ අලබ්භනීයානි ණානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනචී වා ලොකස්මිං. කතමානි පඤ්ච?

ජරුධම්මං මා ජීරීනි අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනචී වා ලොකස්මිං.

ව්‍යාධිධම්මං මා ව්‍යාධීසීනි -පෙ- මරණධම්මං මා මිසීනි, -පෙ- ඛය ධම්මං මා ඛීසීනි -පෙ- නස්සනධම්මං මා නසීනි අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනචී වා ලොකස්මීනනි.

1. භද්දං භද්දං - යානං - මජ්ඣිමං - භද්දානි භද්දානි යානානි - ස්‍යා.
 2. භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි - ස්‍යා. - මජ්ඣිමං.

අසුතවතො ඛො මහාරුජ පුජුජ්ජනස්ස ජරුධමමං ජීරති. සො ජරු-
ධමමෙ ජිණ්ණෙ න ඉති පටිසඤ්චිකඛති: න ඛො මයහමෙවෙකස්ස¹ ජරුධමමං
ජීරති. අඵ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං
සත්තානං ජරුධමමං ජීරති. අහං වෙච ඛො පන ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ
සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොහං
ආපජේය්‍යං, හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඕකකමෙය්‍ය.
කමමන්තාපි තපපවතෙතය්‍යං.² අමිත්තාපි අත්තමනා අසු. මිත්තාපි
දුමමනා අසු'ති. සො ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ සොවති, කිලමති, පරිදෙවති,
උරත්තාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චුච්චති මහාරුජ අසුතවා
පුජුජ්ජනො විද්ධො සවිසෙත සොකසලොත අත්තානං යෙච පරිත්තාපෙති.

සුත ව පරං මහාරුජ අසුතවතො පුජුජ්ජනස්ස ව්‍යාධිධමමං ව්‍යාධීගති
-පෙ- මරණධමමං මීගති -පෙ- බයධමමං බීගති -පෙ- තස්සතධමමං තස්සති.
සො තස්සතධමමෙ තට්ඨෙ න ඉති පටිසඤ්චිකඛති: න ඛො මයහමෙවෙ-
කස්ස තස්සතධමමං තස්සති. අඵ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති
උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං තස්සතධමමං තස්සති. අහංඤ්ච ඛො පන
තස්සතධමමෙ තට්ඨෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං
කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොහං ආපජේය්‍යං. හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි
දුබ්බණ්ණීයං ඕකකමෙය්‍ය. කමමන්තාපි තපපවතෙතය්‍යං.. අමිත්තාපි
අත්තමනා අසු. මිත්තාපි දුමමනා අසු'ති. සො තස්සතධමමෙ තට්ඨෙ
සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරත්තාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපජ්ජති. අයං
චුච්චති මහාරුජ අසුතවා පුජුජ්ජනො විද්ධො සවිසෙත සොකසලොත
අත්තානං යෙච පරිත්තාපෙතිති.

සුතවතො ව ඛො මහාරුජ අරියසාවකස්ස ජරුධමමං ජීරති. සො ජරු-
ධමමෙ ජිණ්ණෙ ඉති පටිසඤ්චිකඛති, න ඛො මයහමෙවෙකස්ස ජරුධමමං
ජීරති. අඵ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං
සත්තානං ජරුධමමං ජීරති. අහංඤ්ච ඛො පන ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ
සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොහං
ආපජේය්‍යං, හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඕකකමෙය්‍ය.
කමමන්තාපි තපපවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමනා අසු. මිත්තාපි දුමමනා
අසු'ති. සො ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ න සොවති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න
උරත්තාලිං කඤ්ඤති, න සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චුච්චති මහාරුජ සුතවා
අරියසාවකො අබ්බති¹ සවිසං සොකසලං යෙන විද්ධො අසුතවා පුජුජ්ජනො
අත්තානං යෙච පරිත්තාපෙති. අසොකො විසලො අරියසාවකො අත්තානං
යෙච පරිත්තාපෙති.

1. මයෙතවෙකස්ස - මජ්ඣ. 2. තපපවතෙතය - මජ්ඣ. 3. අබ්බති - මජ්ඣ.

සුත ව පරං මහාරාජ සුතවතො අරියසාවකස්ස ව්‍යාධිධමමං ව්‍යාධීයති -පෙ- මරණධමමං මීයති -පෙ- බයධමමං බීයති -පෙ- තස්සනධමමං තස්සති. සො තස්සනධමමෙ තටෙඨ ඉති පටිසංද්ද්විකති: ත ඛො මෙඤ්ඤෙවෙකස්ස තස්සනධමමං තස්සති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං තස්සනධමමං තස්සති. අභඤ්ඤාව ඛො පත තස්සනධමමෙ තටෙඨ සොචෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතනාශ්‍රිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාහං ආපජේජ්ජෙය්‍යං, හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍යං. කායේ'පි දුබ්බණ්ණේය්‍යං ඉක්කමෙය්‍යං. කමමන්තා'පි තපපවනෙත්‍ය්‍යං. අමිත්තා'පි අත්තමන්තා අස්සු. මිත්තා'පි දුමමන්තා අස්සු'ති. සො තස්සනධමමෙ තටෙඨ ත සොචති, ත කිලමති, ත පරිදෙවති, ත උරතනාශ්‍රිං කඤ්ඤති, ත සමෙමාහං ආපජේජ්ජති. අයං චූචවති මහාරාජ සුතවා අරියසාවකො අබ්බති සවිසං සොකසලලං යෙන විඥො අස්සුතවා චුච්ච්ජන්තො අත්තානං යෙව පරිත්තාපෙති. අසොකො විසලලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිත්තාපෙති.

ඉමානි ඛො මහාරාජ පඤ්ච අලබ්භතීයානි ණාතානි සමඤ්ඤෙත වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤෙත වා දෙවෙත වා මාරෙත වා බ්‍රහ්මච්ඡිතා වා කෙතචි වා ලොකස්මිනති,

- 59. ත සොචනාය පරිදෙවනාය අත්තො අලබ්භො¹ අපි අපපකොපි, සොචනතමෙතං දුබ්බං විදිත්වා පච්චන්තිකා අත්තමනා භවන්ති.
- 60. යතො ච ඛො පණ්ණිතො ආපදසු ත වෙධති අත්චිතිච්ඡයඤ්ඤා, පච්චන්තිකාස්ස දුබ්බතා භවන්ති දිස්වා මුඛං අවිකාරං පුරාණං.
- 61. ජපෙපත මනෙතන සුභාසිතෙන අනුපපදතෙන පච්චෙණ්ණියා වා, යථා යථා යත්ථ ලභෙථ අත්ථං තථා තථා තත්ථ පරකකමෙය්‍යං.
- 62. සචෙ පජාතෙය්‍ය අලබ්භතෙය්‍යො මයං ච අඤ්ඤෙත වා එසඅත්තො අසොචමානො අඛිවාසයෙය්‍ය කමමං දලුහං කින්නි කරොමි'දන්ති.

එවං චුත්තො මුඤ්ඤො රාජා ආයස්මන්තං තාරදං එතදචොච: කො තාමො² අයං භනෙත ධම්මපරියායෝති ?

සොකසලලභරණො නාම අයං මහාරාජ ධම්මපරියායෝති.

තග්ඤ භනෙත සොකසලලභරණො, තග්ඤ භනෙත සොකසලලභරණො. ඉමං හි මෙ භනෙත ධම්මපරියායං සුත්වා සොකසලලං පභිණ්ණති.

1. -අත්තො'බලබ්‍යා- මජ්ඣං. 2 කො නුඛො - සීඉ.

අථ ඛො මුණ්ඛො රාජා පියකං කොසාරකං ආමනෙතසි: “තෙන භි සමම පියක, හඤ්ඤ දෙවියා සරීරං කොපෙථ. චූපං චස්සා කරොථ. අජ්ජනග්ගෙ’ දුතී මයං නහාසිස්සාම වෙච චිලිමපිස්සාම. හතතං ච භුඤ්ජීස්සාම. කාමමනෙත ච පගොජෙස්සාමා”ති.

මුණ්ඩරාජවග්ගො පඤ්චමො.

තස්සුඤ්ඤනි:

ආදියො සපජුරිසො ච ඉට්ඨා මනාපදාසීහිතඤ්ඤා,
සමපදා ච ඛනං ධානං කොසලො නාරදෙන චා’ති.

පඨමො පණ්ණාසකො.

2. දුතියං පණ්ණාසකං

1. නීවරණවග්ගො

5. 2. 1. 1

[නීවරණසුත්තං.]

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා ඝාවජජීයං විහරති ජපතවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තුත්ත ඛො හගවා භික්ඛු ආමනොතසි භික්ඛවො'ති. හදනොත'ති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චස්සොස්සං. හගවා එතදුචොච:

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආචරණං නීවරණං වෙනසො අජ්ඣාරුභො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. කතමෙ පඤ්ඤ?

කාමච්ඡන්දො භික්ඛවෙ ආචරණො නීවරණො වෙනසො අජ්ඣාරුභො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණො. ව්‍යපාදො භික්ඛවෙ ආචරණො නීවරණො වෙනසො අජ්ඣාරුභො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණො. පීනමිඤ්ඤං භික්ඛවෙ ආචරණං නීවරණං වෙනසො අජ්ඣාරුභං පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. උඤ්චව-කුකකුචවං භික්ඛවෙ ආචරණං නීවරණං වෙනසො අජ්ඣාරුභං පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. චිච්චිච්චා භික්ඛවෙ ආචරණං නීවරණං වෙනසො අජ්ඣාරුභො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ ආචරණං නීවරණං වෙනසො අජ්ඣාරුභො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු, ඉමෙ පඤ්ඤ ආචරණෙ නීවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරුභෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ අප්පභාය අබලාය පඤ්ඤාය දුබ්බලාය අත්තන්ථං වා ඤෙස්සති, පරන්ථං වා ඤෙස්සති, උභයන්ථං වා ඤෙස්සති, උත්තරිං වා¹ මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරිය්සතී'ති තෙනං ධානං විජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නදී පබ්බතෙය්‍යා දුරභගමා සීඝසොතා භාරභාරිණී, නස්සා සුච්ඡො උභතො නභගලමුඛාති විචරෙය්‍ය, එවං හි සො භික්ඛවෙ මජ්ජෙක නදීයා සොතො විකක්ඛිතො විසට්ඨො, බ්‍යාදිකොතා න වෙච්ඡ² දුරභගමො අස්ස, න සීඝසොතො, න භාරභාරී. එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ඤ ආචරණෙ නීවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරුභෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ අප්පභාය අබලාය පඤ්ඤාය දුබ්බලාය අත්තන්ථං වා ඤෙස්සති, පරන්ථං වා ඤෙස්සති, උභයන්ථං වා ඤෙස්සති, උත්තරිං වා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරිය්සතී'ති තෙනං ධානං විජ්ජති.

1 උත්තරි වා - ඡෙස. 2 තෙච - ඡෙස.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආචරණෙ නීවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරුගෙ පඤ්ඤය දුබ්බලීකරණෙ පහාය බලවතියා පඤ්ඤය අත්තත්ථං වා ඤය්‍යති, පරත්ථං වා ඤය්‍යති, උභයත්ථං වා ඤය්‍යති, උත්තරිං වා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤණදස්සන්විසෙසං සච්ඡකරිස්සති'ති ධානමෙතා විජජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නදී පබ්බතෙය්‍යා දුරඛගමා සීඝ්‍රසොතා භාරභාරිණී, නස්සා පුරිසො උහතො නඛගලමුඛාති පිදහෙය්‍යා, එවං හි සො භික්ඛවෙ මජ්ඣෙ නදියා සොතො අවිකම්පෙනා අවිසථො අබ්‍යාදිතෙනා දුරඛගමො වෙච්ච අස්ස සීඝ්‍රසොතො ච භාරභාරී ච එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආචරණෙ නීවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරුගෙ පඤ්ඤය දුබ්බලීකරණෙ පහාය බලවතියා පඤ්ඤය අත්තත්ථං වා ඤය්‍යති, පරත්ථං වා ඤය්‍යති, උභයත්ථං වා ඤය්‍යති, උත්තරිං වා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤණදස්සන්විසෙසං සච්ඡකරිස්සති'ති ධානමෙතං විජජති.

5. 2. 1. 2

[අකුසලරාසිප්පතං]

[සාමච්ඡනිදනං]

2. අකුසලරාසීති භික්ඛවෙ වදමානො ඉමෙ* පඤ්චනීවරණෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය. කෙවලොභයං¹ භික්ඛවෙ අකුසලරාසි යදිදං පඤ්චනීවරණා. කතමෙ පඤ්ච?

කාමච්ඡන්දනීවරණං, බ්‍යාපාදනීවරණං, පිනමිඤ්ඤනීවරණං, උඤ්චච-කුකුඤ්චනීවරණං, විවිකිච්ඡානීවරණං.

අකුසලරාසීති භික්ඛවෙ වදමානො ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය. කෙවලොභයා භික්ඛවෙ අකුසලරාසි යදිදං ඉමෙ පඤ්චනීවරණා'ති.²

* 'ඉමෙ' ඉති මජ්ඣංපටා ජාතක භද්දිකාති
1 කෙවලොභයං - මජ්ඣං; කෙවලොභයං - භ 33
2 ඉමෙ පඤ්චනීවරණාති - සීමු

5. 2. 1. 3

[පට්ඨානිකඛණ්ඩනං]

[සාවකපීඨිදානං]

3. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ පට්ඨානිකඛනානි. කතමානි පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා හොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධි: ඉතිපි තො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණසමපන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදමමාරපි සත්ථ දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති.

අප්පාඛාධො හොති අප්පාතඛෙකා සමවෙපාකිනියා ගහණියා සමනනාගතො නානිසීනාය නාච්චුණ්හාය මජ්ඣිමාය පට්ඨානකම්මා.

අසඬො හොති අමායාපී යථාභුතං අත්තානං ආචිකත්තා සත්ථරි වා විඤ්ඤසු වා සමුභවචාරියු.

ආරඳවිචියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරකකමො අතිකම්මතධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පඤ්ඤවා හොති උද්ඤ්ඤාමිතියා පඤ්ඤය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමමා දුක්ඛකම්මගාමිනියා.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච පට්ඨානිකඛනානි'ති.

5. 2. 1. 4

[අසමය-සමයසුභතං]

[සාවකපීඨිදානං]

4. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අසමයා පට්ඨානාය. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජිණ්ණො හොති ජරාය අභිභුතො අයං භික්ඛවෙ පඨමො අසමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ව්‍යාධිතො හොති ව්‍යාධිතා අභිභුතො අයං භික්ඛවෙ දුතියො අසමයො පට්ඨානාය

පුන ව පරං භික්ඛවෙ දුඛභික්ඛ. හොති දුස්සස්ස දුලලහපිණ්ඩං න සුකරං උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙචුං අයං භික්ඛවෙ තතියො අසමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ භංගං හොති අට්ඨිසඛෙකාපො වකකමාරුල්ලා ජානපද පරිත්ථායනති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො අසමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ සඛෙසා භිනෙතා හොති. සඛෙස බො පන භික්ඛවෙ භිනෙත අඤ්ඤමඤ්ඤං අකෙකාසා ව හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිත්ථාසා ව හොනති අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙඛපා ව හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජන්තා ව හොනති. තත්ථ අප්පසන්නා වෙච නප්පසීදන්ති. පසන්නානඤ්ච ඵකච්චානං අඤ්ඤථව්‍යං හොති අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො අසමයො පට්ඨානාය.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අසමයා පට්ඨානායා'ති.

1 පරිච්චජා - ජෙසං, සා

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සමයො පට්ඨානාය. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු දහරො හොති යුවා සුසු කාලකෙසො භද්දෙන යොබ්බනෙන සමන්තාගතො පඨමෙන වයසා අයං භික්ඛවෙ පඨමො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පාඛාධො හොති අප්පාතඛෙකා සමචෙ-පාකිනියා ගහණීයා සමන්තාගතො නාතිසීනාය නාවුඤ්ඤාය මණ්ඩිමාය පට්ඨානකම්මාය. අයං භික්ඛවෙ දුතියො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ සුභික්ඛං හොති සුසය්‍යං සුලභපිණ්ඩා, සුකරං උඤ්ඤාන පග්ගහෙන යාපෙභුං. අයං භික්ඛවෙ තතියො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ මනුසා සමග්ගා සමමොදමානො අවිචදමානො බිරොදනිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකුක්ඛි සමපය්‍යානා විහරන්ති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ සඛෙසා සමග්ගො සමමොදමානො අවිචදමානො එකුදෙදුසො එසු විහරති. සඛෙස ඛො පන භික්ඛවෙ සමග්ගෙන න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං අභෙකාසා හොන්ති. න ව අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිභාසා හොන්ති. න ව අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙඛපා හොන්ති. න ව අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිචචන්තා හොන්ති. තථ අප්පසන්නා චෙව පසීදන්ති. පසන්නානඤ්ච භියෙසාභාවො¹ හොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො සමයො පට්ඨානාය.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමයො පට්ඨානායා'ති.

5. 2. 1. 5.

[මාතෘපුත්‍රගසුත්තං]

5. එකං සමයං භගවා සාවජජීයං විහරති ඡෙතවනො අනාථපිණ්ඩිකය්‍ය ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමග්ගෙන සාවජ්ජීයං උභො මාතෘපුත්‍රතා වසාචාසං උපගමිංසු භික්ඛු ච භික්ඛුණී ච.

තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤය්‍ය අභිණ්ණො දසසනකාමා අභෙසුං. මාතෘපි පුත්‍රතය්‍ය අභිණ්ණං දසසනකාමා අභොසි. පුත්‍රතො'පි මාතරං අභිණ්ණං දසසනකාමො අභොසි. තෙසං අභිණ්ණං දසසනා සංසග්ගො අභොසි සංසග්ගෙ සති විසාසො අභොසි. විසාසෙ සති ඔතාරො අභොසි. තෙ ඔතිණ්ණවිත්තා සික්ඛං අපච්චිකතාය දුබ්බලාසං අනාථිකත්වා මෙටුහං ධම්මං පති-සෙවිංසු.

අථ ඛො සම්බහුලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු. උපසඛිකම්මවා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං: “ඉධ භන්තො සාවජ්ජීයං උභො මාතෘ පුත්‍රතා වසාචාසං උපගමිංසු භික්ඛු ච භික්ඛුණී ච. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤය්‍ය අභිණ්ණං දසසනකාමා අභෙසුං. මාතෘපි පුත්‍රතය්‍ය අභිණ්ණං දසසනකාමා අභොසි. පුත්‍රතො'පි මාතරං අභිණ්ණං දසසනකාමො අභොසි. තෙසං අභිණ්ණං දසසනා සංසග්ගො අභොසි. සංසග්ගෙ සති විසාසො අභොසි. විසාසෙ සති ඔතාරො අභොසි. තෙ ඔතිණ්ණවිත්තා සික්ඛං අපච්චිකතාය දුබ්බලාසං අනාථිකත්වා මෙටුහං ධම්මං පතිසෙවිංසු'ති.

1. සියොභාචො - සිඉ.

කිනඤ්ඤා සො භික්ඛවෙ මොඝපුරිසො මඤ්ඤාති න මාතා පුතෙන සාරජ්ජති පුතෙනා වා පන මාතරී'ති.

නාභං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකරූපමපි සමුත්ත පසාභාමි යං¹ එවං රජනීයං එවං කමනීයං එවං මදනීයං එවං ඛනුනීයං එවං මුච්ඡනීයං එවං අනන්තරායකරං. අනුත්තරස්ස යොගකෙමස්ස අභිගමාය, යඵසීදං භික්ඛවෙ ඉඤ්චරූපං. ඉඤ්චරූපෙ භික්ඛවෙ සත්තා රත්තා ගථිතා ගිඤ්ඤා මුච්ඡතා අජේඛාපනතා. තෙ දීඝරත්තං සොචන්ති ඉඤ්චරූපවසානුභා.

නාභං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකසග්ගමපි - පෙ - එකගනමපි - පෙ - එකරසමපි - පෙ - එකචොට්ඨබ්බමපි සමුත්තපසාභාමි, යං එවං රජනීයා එවං කමනීයං එවං මදනීයං එවං ඛනුනීයං එවං මුච්ඡනීයං එවං අනන්තරායකරං. අනුත්තරස්ස යොගකෙමස්ස අභිගමාය, යඵසීදං භික්ඛවෙ ඉඤ්චපොට්ඨබ්බො. ඉඤ්චපොට්ඨබ්බො භික්ඛවෙ සත්තා රත්තා ගිඤ්ඤා ගථිතා මුච්ඡතා අජේඛාපනතා. තෙ දීඝරත්තං සොචන්ති ඉඤ්චපොට්ඨබ්බවසානුභා.

ඉඤ්ච භික්ඛවෙ ගච්ඡන්ති'පි පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති. ඩිතා'පි තිසිනතා'පි² සයානා'පි හසන්ති'පි හණන්ති'පි ගායන්ති'පි රොදන්ති'පි උග්ගාතිතා'පි³ මතා'පි පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති. යමපි තං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය සමත්තපාසො මාරස්සා'ති.

1. සලලපෙ අසිභතේන පිසාවෙනපි සලලපෙ. අාසිච්ඡමපි අාසිදෙ යෙන දෑවඨා න ජ්වති
2. නතෙව එකො එකාය මානුභාමෙන සලලපෙ. මුට්ඨසසතිං නා ඛනුනති පෙකඛිතෙන සිතෙන ව,
3. අචොපි දුන්තිවතේන මඤ්ඤාතා ගණ්ඤෙන ව තෙසො ජනො සුචාසිදෙ⁴ අපි උග්ගාතිතො⁵ මතො
4. පඤ්චකාමගුණො එතෙ ඉඤ්චරූපසමිං දිස්සරෙ, රූපා සඤ්ඤා රසා ගඤ්ඤා චොට්ඨබ්බා ව මනොරමා.
5. තෙසං කාමොසමුලානං කාමෙ අපරිජානනං, කාලං ගතීං⁶ හවාහවං සංසාරසමිං පුරකකිතා
6. යෙ ව කාමෙ පරිඤ්ඤාය චරන්ති අකුතොභයා, තෙ වෙ පාරගතා ලොකෙ යෙ පනතා අාසවකකිඤ්ඤාති.

1 (යං) ඡේතං - කප්ඵි 2 නිපතතාපි - සො 3 උග්ගාතිතාපි - සො, ඡේතං.
 4 චොසිදෙ - ඡේතං - සවාසඤ්ඤා - සො, 5 උග්ගාතිතො - සො, මජ්ඣං.
 6 ගතී - ඡේතං.

5. 2 1. 6.

[උපජකායසුභතං]

[සාවිජ්ඣීතිදුතං]

6. අඵ බො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන සකො උපජකායො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිචා, සකං උපජකායං එතදවොච: “එතරගි මෙ භනෙන මධුරකථානො වෙච කායො දිසා ච මෙ න පකකායනති. ධම්මා ච මං නපපට්ඨනති. ඵනමිද්ධං ච මෙ ඵ්භතං පරියාදය තිට්ඨති. අනභිරතො ච බ්‍රහමචරියං චරාමි. අජඵ ච මෙ ධම්මෙසු විචිකිච්ඡා’ති.

අඵ බො සො භික්ඛු නං සද්ධිචිහාරිකං භික්ඛුං ආදය යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිචා, භගවනතං අභිවාදෙචා, එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනෙනා බො සො භික්ඛු භගවනතං එතදවොච:

අයං භනෙන භික්ඛු එචමාහ: එතරගි මෙ භනෙන මධුරකථානො වෙච කායො. දිසා ච මෙ නපකකායනති. ධම්මා ච මං නපපට්ඨනති. ඵනමිද්ධං ච මෙ ඵ්භතං පරියාදය තිට්ඨති. අනභිරතො ච බ්‍රහමචරියං චරාමි. අජඵ ච මෙ ධම්මෙසු විචිකිච්ඡා’ති.

එචං භෙන භික්ඛු භොති ඉජ්ඣියෙසු අගුනනඤ්ඤා, භොජනෙ අමනනඤ්ඤානො, ජාගරියං අනුසුත්තකසා, අවිපසාසකසා කුසලානං ධම්මානං පුබ්බර්තනාපරරතනං බොධිපකකියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනුසුත්තකසා විභරතො, මධුරකථානො වෙච කායො භොති, දිසා ච සා න පකකායනති, ධම්මා ච නං නපපට්ඨනති, ඵනමිද්ධං ච සා ඵ්භතං පරියාදය තිට්ඨති, අනභිරතො ච බ්‍රහමචරියං චරගි, භොති ච සා ධම්මෙසු විචිකිච්ඡා.

තසමාතිභ තෙ භික්ඛු එචං සිකඛිතබ්බං: “ඉජ්ඣියෙසු ගුනනඤ්ඤා, භොජනෙ මනනඤ්ඤා, ජාගරියං අනුසුත්තකා, විපසාසකො කුසලානං ධම්මානං, පුබ්බර්තනාපරරතනං බොධිපකකියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනුසුත්තකා විභරිසාමි’ති.” එචං ගි තෙ භික්ඛු සිකඛිතබ්බනති,

අඵ බො සො භික්ඛු භගවතා ඉමිනා ඔවාදෙන ඔචදිතො උට්ඨායාසනා භගවනතං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා පකකාමි.

අඵ බො සො භික්ඛු එකො වුපකට්ඨො අපපට්ඨෙනා ආනාපි පභිතවෙනා විභරනෙනා නචිරසොච යසාසථාය කුලපුත්තා සමමදෙච අගාරසම, අකගාරියං පබ්බජනති, තදනුහතරං බ්‍රහමචරියපරියොසානා දිට්ඨෙච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සල්ලකචා උපසමපඡ්ඡ විහාසි බිණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහමචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉඤ්ඤානායා’ති අබ්භඤ්ඤසි. අඤ්ඤතරො ච පභ සො භික්ඛු අරහතං අභොසි.

අඵ බො සො භික්ඛු අරහත්තපපතො යෙන සකො උපජ්ඣායො තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා සකා උපජ්ඣායං එතදවොච: “එතරහි මෙ හතොන නතොව” මධුරකජානො කායො. දිසා ච මෙ පකඛායනති. ධම්මා ච ම. පචිහනති. පිනමීඤ්ඤං ච මෙ විතතං න පරියාදාය තිට්ඨති. අභිරතො ච බ්‍රහමචරියං චරාමී නත්ථි ච මෙ ධම්මෙසු විචිකිච්ඡා”ති.

අඵ බො සො භික්ඛු තං සද්ධිවිහාරිකා භික්ඛුං ආදාය යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි එකමන්තං තිසිනොතො බො සො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච:

අයං හතොන භික්ඛු එවමාහ: “එතරහි මෙ හතොන නතොව! මධුරක-ජානො කායො. දිසා ච මෙ පකඛායනති. ධම්මා ච මං පචිහනති. පිනමීඤ්ඤං ච මෙ විතතං පරියාදාය න තිට්ඨති. අභිරතො ච බ්‍රහමචරියං චරාමී. නත්ථි ච මෙ ධම්මෙසු විචිකිච්ඡා”ති.

එවං හි තං භික්ඛු හොති ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තආරාසං, නොජනෙ මත්තඤ්ඤානො, ජාගරියං අනුසුත්තං, විපස්සකස්ස කුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපකඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනු-සුත්තං විහරතො, යං න චෙව මධුරකජානො කායො හොති, දිසා චස්ස පකඛායනති, ධම්මා ච තං පචිහනති, පිනමීඤ්ඤං චස්ස විතතං න පරියාදාය තිට්ඨති, අභිරතො ච බ්‍රහමචරියං චරති, න චස්ස හොති ධම්මෙසු විචිකිච්ඡා

තස්මාතිහ වො භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතබ්බං: “ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තආරා හවිස්සාම, නොජනෙ මත්තඤ්ඤානො, ජාගරියං අනුසුත්තං, විපස්සකාකුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපකඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනුසුත්තං විහරිස්සාමා”ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බන්ති.

5. 2. 1. 7.

[සිංහසුත්තං]

[සංවිච්චිනිදානං:]

7. පඤ්චිමාති භික්ඛවෙ ණානාති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බංති ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා. කතමාති පඤ්ච?

ජරාධම්මොමහි ජරං අනතීතො’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

ව්‍යාධිධම්මොමහි ව්‍යාධිං අනතීතො’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

මරණධම්මොමහි මරණං අනතීතො’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

1. න වෙච්ච, -සා ඡෙසං.

‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

‘කම්මස්ස කොමහි කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරිස්සාමි කල්යාණං වා පාපකං වා නස්ස දායාදෙ හවිස්සාමි’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ජරාධමෙමාමහි ජරං අනනීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අත්ථී භික්ඛවෙ සත්තානං යොබ්බනෙ යොබ්බනමදෙ යෙන මදෙන මත්තා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. නස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො යොබ්බනෙ යොබ්බනමදෙ සො සබ්බසො වා පභීයති, තඤ්ඤ වා පන භොති. ඉදං බො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ජරාධමෙමාමහි ජරං අනනීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ව්‍යාධිධමෙමාමහි ව්‍යාධිං අනනීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අත්ථී භික්ඛවෙ සත්තානං ආරොග්ගෙ ආරොග්ගමදෙ යෙන මදෙන මත්තා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. නස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො ආරොග්ගෙ ආරොග්ගමදෙ සො සබ්බසො වා පභීයති තඤ්ඤ වා පන භොති. ඉදං බො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ව්‍යාධිධමෙමාමහි ව්‍යාධිං අනනීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘මරණධමෙමාමහි මරණං අනනීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අත්ථී භික්ඛවෙ සත්තානං ජීවිතෙ ජීවිතමදෙ යෙන මදෙන මත්තා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. නස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො ජීවිතෙ ජීවිතමදෙ සො සබ්බසො වා පභීයති, තඤ්ඤ වා පන භොති. ඉදං බො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘මරණධමෙමාමහි මරණං අනනීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙත වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි භානාභාවො විනාභාවො’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගභට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථ භික්ඛවෙ සත්තනානං පියෙසු ඡන්දරාගො සෙන රාගෙන රතනා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති නස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතො යො පියෙසු ඡන්දරාගො සො සබ්බසො වා පභීයති, තනු වා පන භොති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි භානාභාවො විනාභාවො’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගභට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘කම්මස්සකොච්චි කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤි කම්මපටිසරණො යං කම්මං කර්ඤ්ඤාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ භවිස්සාමි’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගභට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථ භික්ඛවෙ සත්තනානං කායදුච්චරිතං චිදුච්චරිතං මනෝදුච්චරිතං. තස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතො සබ්බසො වා නං පභීයති, තනු වා පන භොති ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘කම්මස්සකොච්චි කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤි කම්මපටිසරණො යං කම්මං කර්ඤ්ඤාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ භවිස්සාමි’ති අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගභට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

ස ඛො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකඛිති හ ඛො අභඤ්ඤවෙකො ජරාධිමෙමා ජරං අනතීතො, අථ ඛො යාවතා සත්තනානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා ජරාධිමො ජරං අනතීතා’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතො මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරෙති තස්ස නා මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරෙතො සංයොජනා පභීයන්ති,¹ අනුසයා ව්‍යන්ති භොන්ති.

න ඛො අභඤ්ඤවෙකො ව්‍යාධිධිමෙමා ව්‍යාධිං අනතීතො, අථ ඛො යාවතා සත්තනානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා ව්‍යාධිං අනතීතා’ති, තස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකඛිතො මග්ගො සඤ්ජායති, සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරෙති, තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරෙතො සංයොජනා පභීයන්ති.¹ අනුසයා ව්‍යන්ති භොන්ති.

1. සංයොජනාති පභීයන්ති - සායා සංයොජනාති සබ්බසො පභීයන්ති - මිජ්ජං.

‘න ඛො අභඤ්ඤාවෙකො මරණධම්මො, මරණං අනනීතො, අඵ ඛො, යාවනා සත්තානා ආගතී ගති චූති උපපතනී, සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මො මරණං අනනීතා’නී තස්ස නං ධානං අභිණ්ඨං පච්චවෙකකිතො, මග්ගො සඤ්ජායති සො නං මග්ගං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති. තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරොතො සංයොජනා පතියන්ති අනුසයා ව්‍යන්තී භොන්තී.

‘න ඛො මය්‍යමෙවෙකස්ස සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො, අඵ ඛො යාවනා සත්තානං ආගතී ගති චූති උපපතනී, සබ්බෙසං සත්තානං පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො’නී තස්ස නං ධානං අභිණ්ඨං පච්චවෙකකිතො මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති. තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරොතො සංයොජනා පතියන්ති අනුසයා ව්‍යන්තී භොන්තී.

‘න ඛො අභඤ්ඤාවෙකො කම්මස්සකොමහි කම්මදයාදො කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤා කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරිස්සාමී කල්‍යාණං වා පාපකං ව තස්ස දයාදො භවිස්සාමී, අඵ ඛො යාවනා සත්තානං ආගතී ගති චූති උපපතනී, සබ්බෙ සත්තා කම්මස්සකා කම්මදයාදො කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤා කම්මපටිසරණා, යං කම්මං කරිස්සන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා, තස්ස දයාදො භවිස්සන්ති’නී තස්ස නං ධානං අභිණ්ඨං පච්චවෙකකිතො මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරොති තස්ස ධානං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරොතො සංයොජනා පතියන්ති. අනුසයා ව්‍යන්තී භොන්තී’නී.

- 7. ව්‍යාධිධම්මො ජරාධම්මො අපො මරණධම්මිනො,
යථා ධම්මො තථා සත්තා¹ ජිගුච්ඡන්ති පුට්ඨජනා.
- 8. අභඤ්ඤානං ජිගුච්ඡය්‍යං එවං ධම්මසු පාණීසු,
න මෙතං පතිරූපස්ස මම එවං විහාරිතො
- 9. සොභං එවං විහරන්තො ඤාතො ධම්මං නිරූපධං,
ආරොගෙය යොබ්බනස්මිඤ්ඤ ජීවිතස්මිඤ්ඤ යෙ මදො,
- 10. සබ්බෙ මදෙ අභිභොසමි නෙකකම්මෙං දුට්ඨු ඛෙමතො
තස්ස මෙ අහු උස්සාතො තිබ්බානං අභිපස්සතො.
- 11. භාභං හබ්බො එතරහි කාමාති පතීසෙවිත්තුං,
අතිවතනී භවිස්සාමී බ්‍රහ්මචරීයපරායණොති.

1 සත්තා - ජෙසා.

5. 2 1. 8.

[ලිච්චිකුමාරසුභතං]

8. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාර-
සාලායං අඵ බො භගවා පුබ්බන්ධසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පතනවිවරමාදාය
වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාචිසි වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිතා; පච්චාභතනං
පිණ්ඩපානපටිකකනෙතා; මහාවනං අජේඛාගභෙඤ්ඤා¹ අඤ්ඤාභරසමි-
රාකඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලා ලිච්චිකුමාරකා; සඡ්ඡාති ධනුනි
ආදාය කුකකුරසඛසපරිච්චතා; මහාවනෙ අනුවඛකමමානා; අනුවචරමානා;
අද්දසංසු භගවන්තං අඤ්ඤාභරසමි රාකඛමුලෙ නිසිනං දිවාචිහාරං.²
දිසවාන සඡ්ඡාති ධනුනි නිකඛිපිඤ්ඤා කුකකුරසඛසං එකමන්තං උයෙඤ්ඤා
යෙන භගවා; තෙනුපසඛකමිංසු උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා
තුණ්හිභුතා; තුණ්හිභුතා; පඤ්ඤාලිඛා; භගවන්තං පසිරාපාසනති

තෙන බො පන සමයෙන මහානාමො ලිච්චි මහාවනෙ ජඛිසාචිහාරං
අනුවඛකමමානො; අනුවචරමානො; අද්දසං තෙ ලිච්චිකුමාරකෙ තුණ්හිභුතෙ
තුණ්හිභුතෙ පඤ්ඤාලිකෙ භගවන්තං පසිරාපාසනෙතෙ. දිසවා යෙන භගවා
තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසිනො; බො මහානාමො ලිච්චි උදනං උදනෙසි; භවිසුසනති
චඡ්ඡි, භවිසුසනති චඡ්ඡි'ති.

ඛිං පන ඤං මහානාම එවං චදෙසි 'භවිසුසනති චඡ්ඡි භවිසුසනති
චඡ්ඡි'ති.

“ඉමෙ භනෙතා ලිච්චිකුමාරකා; චණ්ඩා ඵරාඤ්ඤා අපජභා³ති. යානි'පි
තානි කුලෙසු පභෙනකානි⁴ පභිඤ්ඤාති උච්ඡ්ඡති වා බද්දරාති වා පුච්චාති
වා මොදකාති වා සඛගුලිකානි⁵ වා, තානි විලුමපිඤ්ඤා විලුමපිඤ්ඤා බාදනති.
කුලිඤ්ඤාමපි කුලකුමාරිඤ්ඤාමපි පච්චාලියං⁶ බපනති. තෙ'දුතීමෙ තුණ්හිභුතා
තුණ්හිභුතා; පඤ්ඤාලිකා; භගවන්තං පසිරාපාසනති'ති.

යසුස කසුසචි මහානාම කුලපුත්තසුස පඤ්ඤාධම්මා; සංචිඡ්ඡනති, යදි වා
රඤ්ඤාඤ්ඤා බතතියසුස මුද්ධාභිසිත්තසුස⁷, යදි වා රට්ඨිකසුස⁸ පෙත්තතිකසුස,
යදි වා සෙනාය සෙනාපතිකසුස, යදි වා ගාමගාමිකසුස⁹, යදි වා පුගගාමණි-
කසුස, යෙ වා පන කුලෙසු පච්චෙකාධිපච්චං කාරොනති, චුද්ධිගෙව
පාටිකඛිඤ්ඤා, නො; පරිහානි කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ මහානාම කුලපුත්තො; උට්ඨානවිජිතාධිගතෙහි භොගෙහි බාහාලල-
පරිවිතෙහි සෙදවඛකිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලදොගි මානාපිතරෙ සකක-
රොති ගරා¹⁰ කරොති මානෙති පුජෙති. තමෙනං මානාපිතාරො; සකකතා
ගරාකතා; මානිතා; පුජිතා; කලාසාණෙන මනසා; අනුකම්පනති; 'චිරං ජව,
දිසමාසුං පාලෙති'ති මානාපිතානුකම්පිතසුස මහානාම කුලපුත්තසුස
චුද්ධිගෙව පාටිකඛිඤ්ඤා, නො; පරිහානි.

1 අජේඛාගභෙඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. 'දිව චිහාරං' - මජ්ඣ., නන්ති.
3. අපානුභා - මජ්ඣ., අපාච්චා - සූ. 4. පභිඤ්ඤාති - සූ., පභිඤ්ඤාති - සීචු.
5. සංකුලිකානි - මජ්ඣ., සංඛගුලිකානි වා. - සීචු. 6. පච්චලියං - කඤ්ඤි.
7. මුද්ධාභිසිත්තසුස, කඤ්ඤි 8. රට්ඨිකසුස - සීචු. 9. ගාමගාමණිකසුස - මජ්ඣ.
10. ගරා - මජ්ඣ.

පුන ච පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡේදෙහි සෙදුවකඛිතෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි පුතන-දුරදසකම්මකරපොරිසෙ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති, නමෙනං පුතනදුරදසකම්මකරපොරිසා සකකතා ගරුකතා මානිතා, පුජිතා කල්යාණෙන මනසා අනුකම්පනාති: 'චිරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. පුතනදුරදසකම්මකරපොරිසානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛිතා, නො පරිභාති.

පුන ච පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡේදෙහි සෙදුවකඛිතෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි බෙතන-කම්මනනසාමනනසංවොභාරො¹ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති. නමෙනං බෙතනකම්මනනසාමනනසංවොභාරා සකකතා ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්යාණෙන මනසා අනුකම්පනාති: 'චිරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. බෙතනකම්මනනසාමනනසංවොභාරානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛිතා, නො පරිභාති.

පුන ච පරං මහානාම, කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡේදෙහි සෙදුවකඛිතෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි යාවතා බලීපච්ඡායාහිකා දෙවතා සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති. නමෙනං බලීපච්ඡායාහිකා දෙවතා සකකතා ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්යාණෙන මනසා අනුකම්පනාති: 'චිරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. දෙවතානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛිතා, නො පරිභාති.

පුන ච පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡේදෙහි සෙදුවකඛිතෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි සමණ-බ්‍රාහ්මණෙ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති. නමෙනං සමණ-බ්‍රාහ්මණා සකකතා ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්යාණෙන මනසා අනු-කම්පනාති: 'චිරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති: සමණබ්‍රාහ්මණානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛිතා, නො පරිභාති.

යස්ස කස්සචි මහානාම කුලපුතනස්ස ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා සංවිජ්ජනාති, යදි වා රඤ්ඤස්ස බතති යස්ස මුද්ධාහිසිතනස්ස යදි වා රට්ඨිකස්ස පෙතනති-කස්ස යදි වා සෙනාස සෙනාපතීකස්ස යදි වා ගාමගාමිකස්ස යදි වා පුගගාමණීකස්ස, යෙ වා පන කුලෙසු පවෙච්චකාධිපච්චං කාරෙනාති, වුද්ධියෙව පාටිකඛිතා, නො පරිභාති'ති.

1 සාමිකතභබ්‍රොහාර - චජස.

124 පඤ්චකතිපාභෙ දුතීයපණණාසකං-නීවරණවග්ගො [5.2.1.9-10]

- 12. මානාපිතුකිච්චකරො පුතතදුරභිතො සද්ද,
අනෙතා ජනසා අන්ධාය යෙ වසස උපජ්චිතො.
- 13. උභින්නං යෙව¹ අන්ධාය වදඤ්ඤා හොති සීලවා,
ඤ්ඤීතං පුබ්බපෙතානං දිට්ඨධම්මෙ ව ජීවිතං.²
- 14. සමණානං බ්‍රාහ්මණානං දෙවනානං ව පණ්ඩිතො,
විතතිසඤ්ජනතො හොති ධම්මෙහි සරමාවසං.
- 15. සො කපිචාන කලසාණං පුජ්ජෙතො හොති පසංසිඤ්ඤා,
ඉධ වෙච නං³ පසංසන්ති පෙචච සග්ගෙ ව මොදති⁴ති.

5. 2. 1. 9

[පඨමබ්‍රහ්මපබ්බජිතසුත්තං]

[සාවච්චිනිදානං :]

9. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො දුලලභො බ්‍රහ්මපබ්බජිතො. කතමෙහි පඤ්චති?

දුලලභො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මපබ්බජිතො නිපුණො, දුලලභො ආකප්ප-සම්පන්නො, දුලලභො බහුසුත්තො, දුලලභො ධම්මකපිකො, දුලලභො විතසධිරො.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො දුලලභො බ්‍රහ්මපබ්බජිතො'ති.

5. 2. 1. 10

[දුතීයබ්‍රහ්මපබ්බජිතසුත්තං]

[සාවච්චිනිදානං :]

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො දුලලභො බ්‍රහ්මපබ්බජිතො. කතමෙහි පඤ්චති?

දුලලභො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මපබ්බජිතො සුවචො, දුලලභො සුගගනීතගාතී, දුලලභො පදකම්ණගාතී, දුලලභො ධම්මකපිකො, දුලලභො විතසධිරො.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො දුලලභො බ්‍රහ්මපබ්බජිතො'ති.

නීවරණවග්ගො පඨමො.

තස්සද්දානං:

ආචරණං රාසි අභිගාති සමයං මාතුපුත්තිකා,
උපජ්ඣා ධානං කුමරා ලීච්ඡථී අපරෙ දුවෙ'ති.

1 වෙච - මජ්ඣ. 2 දිට්ඨධම්මෙ ව ජීවිතං - මජ්ඣ., ජීවිතං - සංඝා
3 ඉධෙවතං - මජ්ඣ. 4 සග්ගෙ පසමාදති - මජ්ඣ.

2. සඤ්ඤවග්ගො

5. 2. 2. 1.

[පඨමසඤ්ඤසුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

11. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤ භාවිතා ඛුහුලිකතා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. කතමා පඤ්ච?

අසුභසඤ්ඤ, මරණසඤ්ඤ, ආදීනවසඤ්ඤ, ආභාරෙ පච්ඤකුලසඤ්ඤ, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤ¹

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සඤ්ඤ භාවිතා ඛුහුලිකතා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා'ති.

5. 2. 2. 2.

[දුතියසඤ්ඤසුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

12. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤ භාවිතා ඛුහුලිකතා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. කතමා පඤ්ච?

අනිච්චසඤ්ඤ, අනභතසඤ්ඤ, මරණසඤ්ඤ, ආභාරෙ පච්ඤකුලසඤ්ඤ, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤ.¹

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සඤ්ඤ භාවිතා ඛුහුලිකතා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා'ති.

5. 2. 2. 3.

[පඨමවඛ්ඤිසුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

13. පඤ්චති භික්ඛවෙ වඛ්ඤිති වඛ්ඤිමානො අරියසාවකො අරියාය වඛ්ඤියා වඛ්ඤිති, සාරාදාසී ච භොති වරාදාසී ච කායස්ස. කතමාති පඤ්චති?

සදායාය වඛ්ඤිති, සීලෙන වඛ්ඤිති, සුතෙන වඛ්ඤිති, වාගෙන වඛ්ඤිති, පඤ්ඤාය වඛ්ඤිති.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති වඛ්ඤිති වඛ්ඤිමානො අරියසාවකො අරියාය වඛ්ඤියා වඛ්ඤිති, සාරාදාසී ච භොති වරාදාසී ච කායස්සා'ති.

16. සදායාය සීලෙන ච යොධි වඛ්ඤිති² පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන චූභයං, සො නාදිසො සපුරිසො විචක්ඛණො ආදීගති සාරමධෙව අත්තනො'ති.

1. අභභිරති සඤ්ඤ - මර්ඝ. 2. යො ටචඛ්ඤිති මර්ඝ.

5. 2. 2. 4.

[දුතියවඩ්ඪිසුභනං]

[සාවඤ්චිනිදුතා:]

14. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ වඩ්ඪිති වඩ්ඪමානා අරියසාමිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති සාරාදුසිනී ච හොති වරාදුසිනී ච කායසා. කතමාහී පඤ්චග්ගි?

සඤ්ඤාය වඩ්ඪති, සීලෙන වඩ්ඪති, සුතෙන වඩ්ඪති වාගෙන වඩ්ඪති, පඤ්ඤාය වඩ්ඪති.

ඉමාහී බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි වඩ්ඪති වඩ්ඪමානා අරියසාමිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති. සාරාදුසිනී ච හොති, වරාදුසිනී ච කායසාහි.

17. සඤ්ඤාය සීලෙන ච යා'ව වඩ්ඪති¹ පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන චූතං, සා තාදුසි සීලවතී උපාසිකා ආදීයති සාරම්බෙව අතකතො'ති.

5. 2. 2. 5.

[අලංසාකවජ්ජුභනං]

[සාවඤ්චිනිදුතා:]

15. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකවෙජ්, සබ්බභවාරිනං. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අතතනා ච සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදය² කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති අතතනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදය³ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති අතතනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදය⁴ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අතතනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදය⁵ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති, අතතනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදය⁶ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකවෙජ්, සබ්බභවාරිනනහි.

5. 2. 2. 6.

[අලංසාච්චසුභනං]

[සාවඤ්චිනිදුතා:]

16. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාච්චෙව, සබ්බභවාරිනං. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අතතනා ච සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අතතනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අතතනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අතතනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අතතනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාච්චෙව, සබ්බභවාරිනනහි.

1. සා පටිඤ්චිනි - ඡෙස. 2. සීලසම්පද - සීචු. 3. සමාධිසම්පද - සීචු.
4. පඤ්ඤාසම්පද - සීචු. 6. විමුත්තිසම්පද - සීචු. 6. විමුත්තිසම්පද - සීචු.

5. 2. 2. 7.

[පඨමඉද්ධිපාදසුභතං]

[සාමජඪිනිදුතං :]

17. යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා පඤ්ඤ ධම්මෙ භාවෙති, පඤ්ඤ ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛිං - දිට්ඨි වා ධම්මෙ¹ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා. කතමෙ පඤ්ඤ?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඛිංඤාසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. විරියසමාධි -පෙ- විනතසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසඛිංඤාසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. උසෙසාලුති යෙව පඤ්ඤමි.²

යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා ඉමෙ පඤ්ඤ ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඛිං - දිට්ඨි වා ධම්මෙ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා'ති.

5. 2. 2. 8.

[දුතියඉද්ධිපාදසුභතං]

[සාමජඪිනිදුතං :]

18. පුබ්බෙච්චා'හං භික්ඛවෙ සමේඛාධා අතභිසම්බුද්ධො බොධිසත්තො'ව සමානො පඤ්ඤ ධම්මෙ භාවෙසිං පඤ්ඤ ධම්මෙ බහුලීකාසිං³. කතමෙ පඤ්ඤ?

ඡන්දසමාධිපධානසඛිංඤාසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙසිං. විරියසමාධි -ප- විනතසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසඛිංඤාසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙසිං. උසෙසාලුති යෙව පඤ්ඤමි.²

සො බො අහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං උසෙසාලුතිපඤ්ඤමානං ධම්මානං භාවිතතතා බහුලීකතතතා යස්ස යස්ස⁴ අභිඤ්ඤසච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විනතං අභිනින්නාමෙසිං අභිඤ්ඤසච්ඡිකිරියාය, තත්ථ තත්ථෙව සකඛි-භබ්බතං පාපුණ්ණිං සති සති ආයතනෙ.

සො සවෙ ආකඛිණිං අනෙකච්චිතිනං ඉද්ධිවීධං පච්චිනුභවෙය්‍යං -පෙ-* යාව බුභමලොකාපි කායෙන වසං වනෙතය්‍යන්ති, තත්ථ තත්ථෙව සකඛි -භබ්බතං පාපුණ්ණිං සති සති ආයතනෙ. -පෙ-*

සො සවෙ ආකඛිණිං -පෙ-* ආසවානං බයං -පෙ-* සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති, තත්ථ තත්ථෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණ්ණිං සති සති ආයතනෙ'ති.

1. දිට්ඨිව ධම්මෙ - මජ්ඣ. 2. උසෙසාලුති ඤ්ඤව පඤ්ඤමි. - මජ්ඣ.
3. බහුලීකාසිං - මජ්ඣ. 4. යස්ස - සීමු.
* පෙය්‍යාලමුච්චෙති සංඛින්නං පඤ්ඤවිභිකවග්ගෙ පඤ්ඤවිභිකසමාධි සුත්තෙ ආගතතයෙන චෙදිභබ්බං.

5. 2. 2. 9.

[නිබ්බද්ධසුභානං]

[සාවඤ්චිනිදානං:]

19. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා එකන්තනිබ්බදාය විරුගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමේබ්බාධාය නිබ්බානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපසසී කායෙ විහරන්ති, ආහාරෙ පටිකකුල-සඤ්ඤී,¹ සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී,² සබ්බසම්බාරෙසු අනිච්චානුපසසී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣන්තං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා එකන්තනිබ්බදාය විරුගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමේබ්බාධාය නිබ්බානාය සංවත්තනන්ති'ති.

5. 2. 2. 10.

[ආසමකඛයසුභානං]

[සාවඤ්චිනිදානං:]

20. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා ආසමානං බයාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපසසී කායෙ විහරන්ති, ආහාරෙ පටිකකුල-සඤ්ඤී,¹ සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී,² සබ්බසම්බාරෙසු අනිච්චානුපසසී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣන්තං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා ආසමානං බයාය සංවත්තනන්ති'ති.

සඤ්ඤවග්ගො දුතීයො.

නසසුද්දානං

දො ව සඤ්ඤා දො වඛ්ඪී ව සාකච්ඡා ව සජ්චතා³
ඉද්ධිපාදා ව දො වුත්තා නිබ්බදා වාසවකඛයා.

1. පටිකුලසඤ්ඤී - මජ්ඣං. 2 අනභිරත සඤ්ඤී - මජ්ඣං.
3. සාකච්ඡන ව සාජ්චා - මජ්ඣං.

3. අනාගතභයවග්ගො*

5. 2. 3. 1.

[පඨමවෙතොවිමුතනිඵලසුතනං]

[සාමජීනිදානං:]

21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා වෙතොවිමුතනිඵලා ව භොනති වෙතොවිමුතනිඵලානිසංසා ව. පඤ්ඤවිමුතනිඵලා ව භොනති පඤ්ඤවිමුතනිඵලානිසංසා ව. කතමෙ පඤ්ඤ?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපය්ඨි කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකකුල-සඤ්ඤී, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී, සබ්බසංඛාරෙසු අතිව්වානුපය්ඨි, මිරණසඤ්ඤා ඛො පතස්ස අජ්ඣන්තං සුපට්ඨිතා භොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා වෙතොවිමුතනිඵලා ව භොනති, වෙතොවිමුතනිඵලානිසංසා ව. පඤ්ඤවිමුතනිඵලා ව භොනති පඤ්ඤවිමුතනිඵලානිසංසා ව.

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙතොවිමුතො ව භොති පඤ්ඤවිමුතො ව,¹ අයං ථුවචති භික්ඛවෙ භික්ඛු උකඛිතතපලිඝො ඉතිපි සංඛිනිණ්ණපරිබො ඉතිපි අබ්බුලොහසිකො ඉතිපි තිරග්ගලො ඉතිපි අරියො පනනඤ්ඤො පනනභාරො විසංසුතො ඉතිපි.

කථඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු උකඛිතතපලිඝො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අවිජ්ජා පභිතා භොති උච්ඡිතනමුලා තාලාවජ්ඡිකතා අනභාවකතා² ආයතීං අනුපපාදධම්මා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උකඛිතතපලිඝො භොති.

කථඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛිනිණ්ණපරිබො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පොතොඛවිකො³ ජාතිසංසාරො පභිතො භොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛිනිණ්ණපරිබො භොති.

කථඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බුලොහසිකො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො තණ්හා පභිතා භොති උච්ඡිතනමුලා තාලාවජ්ඡිකතා අනභාවකතා⁴ ආයතීං අනුපපාදධම්මා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බුලොහසිකො භොති.

1. ව භොති - මජ්ඣ. 2. අනභාවකතා - මජ්ඣ.
3. පොතොඛවිකො - මජ්ඣ. 4. අනභාවකතා - මජ්ඣ.
* යොධාජීවචග්ග - සීඉ. මජ්ඣ.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පඤ්චොරමභාගියානි සංයොජ්ඣානි පභිතානි භොනති උච්ඡින්නාමුලානි තාලාවජ්ඣකතානි අනභාවකතානි. ආයතීං අනුපපාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චෙ පනනභාරො විසංයුතො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අසම්මානො පභිතො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාවජ්ඣකතො අනභාවකතො ආයතීං අනුපපාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චෙ පනනභාරො විසංයුතො හොති'ති.

5. 2. 3. 2.

[දුතියවෙනොවිමුතතීපලසුභතං]

[සාවජ්ඣනීදුතං:]

22. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මං භාවිතා ඛහුලීකතා වෙනොවිමුතතීපලා ව භොනති වෙනොවිමුතතීපලානිසංසං ව. පඤ්ඤවිමුතතීපලා ව භොනති පඤ්ඤවිමුතතීපලානිසංසං ව. කතමෙ පඤ්ච?

අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අතත්තසඤ්ඤා, පභාන-සඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, තිරොධසඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මං භාවිතා ඛහුලීකතා වෙනොවිමුතතීපලා ව භොනති වෙනොවිමුතතීපලානිසංසං ව. පඤ්ඤවිමුතතීපලා ව භොනති පඤ්ඤවිමුතතීපලානිසංසං ව.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙනොවිමුතතො ව භොති පඤ්ඤ-විමුතතො ව, අයං ටුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිසො ඉතිපි සඛනිණ්ණ-පරිබො ඉතිපි අඛිඤ්ඤෙහසිකො ඉතිපි තීරග්ගලො ඉතිපි අරියො පනනඤ්චෙ පනනභාරො විසංයුතො ඉතිපි.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිසො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අච්ඡරා පභිතා භොති උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිසො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛනිණ්ණපරිබො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පොතොභවිකො ජාතීසංසාරෙ පභිතො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාවජ්ඣකතො අනභාවකතො ආයතීං අනුපපාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛනිණ්ණපරිබො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අඛිඤ්ඤෙහසිකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො තණ්හා පභිතා හොති, උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඛිඤ්ඤෙහසිකො හොති.

1. අනභාවකතානි - මජ්ඣ.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්චොරමහාගියාති සංයොජනාති පභීතාති භොනත් උච්ඡිනනමුලාති තාලාවච්ඡිකතාති අතභාවකතාති ආයතිං අනුපාදධමමොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො භොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චො, පනනභාරො විසංසුතො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අසමිමානො, පභීනො භොති උච්ඡිනනමුලො තාලාවච්ඡිකතො අතභාවකතො¹ ආයතිං අනුපාදධමමො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චො, පනනභාරො විසංසුතො භොති²ති.

5 2 3. 3.

[පඨමධම්මවිහාරී සුතතං.]

[සාවජභිදනං:]

23. අථ ඛො අඤ්ඤතණ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උප-සඛිකම්ච, භගවනතං අභිවාදෙඤ්ච, එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො ඛො සො භික්ඛු භගවනතං එතදවොච:

‘ධම්මවිහාරී ධම්මවිහාරී’ති භනොන ටුච්චති. කීදාතාවතා නු ඛො භනොන භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති³ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති සුතතං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදුතං ඉතිච්චතකං ජාතකං අඛභුතධම්මං වෙදලුං. සො තාය ධම්මපරියතතියා දිවසං අභිතාමෙති. ඊඤ්චති පටිසලානං. නානුසුඤ්ඤති අජ්ඣතතං වෙතොසමථං. අයං ටුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු පරියතතිඛුලො නො ධම්මවිහාරී.

පුතච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං විජාරෙන පටෙසං දෙසෙති. සො තාය ධම්මසඤ්ඤතතියා² දිවසං අභිතාමෙති. ඊඤ්චති පටිසලානං. නානුසුඤ්ඤති අජ්ඣතතං වෙතොසමථං. අයං ටුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤතතිඛුලො³ නො ධම්මවිහාරී

පුතච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං විජාරෙන සජ්ඣායං කරොති. නො තෙන සජ්ඣායෙන දිවසං අභිතාමෙති. ඊඤ්චති පටිසලානං. නානුසුඤ්ඤති අජ්ඣතතං වෙතොසමථං. අයං ටුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සජ්ඣායඛුලො නො ධම්මවිහාරී.

පුතච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං වෙනසා අනුචිතකෙකති අනුචිවාජෙති මතසානුපෙකති. සො තෙති ධම්මවිතකෙකති දිවසං අභිතාමෙති. ඊඤ්චති පටිසලානං. නානුසුඤ්ඤති අජ්ඣතතං වෙතො-සමථං. අයං ටුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු විතකකඛුලො නො ධම්මවිහාරී.

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති සුතතං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදුතං ඉතිච්චතකං ජාතකං අඛභුතධම්මං වෙදලුං. සො තාය ධම්මපරියතතියා න දිවසං අභිතාමෙති. තාපි ඊඤ්චති පටිසලානං. අනුසුඤ්ඤති අජ්ඣතතං වෙතොසමථං එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති.

1. අතභාවං කතො - මජ්ඣ. 2. ධම්මපඤ්ඤතතියා - මජ්ඣ.
3. පඤ්ඤතතිඛුලො - මජ්ඣ.

ඉති ඛො භික්ඛු, දෙසිතො මයා පරියතත්ඛනුලො, දෙසිතො සඤ්ඤානති-
ඛනුලො,¹ දෙසිතො සඤ්ඤායඛනුලො, දෙසිතො විතකකඛනුලො, දෙසිතො
ධම්මවිහාරී.

යං ඛො භික්ඛු, සන්ථාරා කරණීයං සාවකානං භිතෙසිනා අනුකම්පකෙන
අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතානි භික්ඛු රුකඛමුලාති.
එතානි සුඤ්ඤාගාරාති. ක්ඛායථ භික්ඛු, මා පමාදන්ථ. මා පච්ඡා විපපට්ඨාරිතො
අනුචන්ථ. අයං අමතාකං අනුසාසනී'ති.

5. 2. 3. 4.

[දුතියධම්මවිහාරීසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදුතං:]

24. අථ ඛො අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං
නිසිනොතො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

'ධම්මවිහාරී' ධම්මවිහාරී'ති භනොත වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො භනොත
භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති'ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උදුතං ඉතිචුත්තකං ජාතකං අඛ්ඛුතධම්මං වෙදලං. උත්තරිඤ්චස්ස²
පඤ්ඤාය අන්ථං තපපජාතාති. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු පරියතත්ඛනුලො
තො ධම්මවිහාරී.

පුත්ච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියතතං ධම්මං වින්ථාරෙන
පරෙසං දෙසෙති. උත්තරිඤ්චස්ස පඤ්ඤාය අන්ථං තපපජාතාති. අයං
වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤානත්ඛනුලො තො ධම්මවිහාරී.

පුත්ච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියතතං ධම්මං වින්ථාරෙන
සඤ්ඤායං කරොති. උත්තරිඤ්චස්ස² පඤ්ඤාය අන්ථං තපපජාතාති. අයං
වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤායඛනුලො තො ධම්මවිහාරී.

පුත්ච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියතතං ධම්මං වෙතසා
අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මතසානුපෙකති. උත්තරිඤ්චස්ස² පඤ්ඤාය
අන්ථං තපපජාතාති. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු විතකකඛනුලො තො
ධම්මවිහාරී.

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උදුතං ඉතිචුත්තකං ජාතකං අඛ්ඛුතධම්මං වෙදලං. උත්තරිඤ්චස්ස²
පඤ්ඤාය අන්ථං පජාතාති. එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති.

1. පඤ්ඤානති ඛනුලො - මජ්ඣ. 2. උත්තරිමස්ස - මජ්ඣ.

ඉති බො භික්ඛු, දෙසිතො මයා පරියතතිඛුලො, දෙසිතො සඤ්ඤානති-ඛුලො,¹ දෙසිතො සංකියාඛුලො, දෙසිතො විතකඛුලො, දෙසිතො ධම්මවිහාරී.

යං බො භික්ඛු, සන්ථාරු කරණීයං සාවකානං හිතෙසිතා අනුකම්පකෙන අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතාති භික්ඛු, රුක්ඛමුලාති, එතාති සුඤ්ඤාගාරති. කියායථ භික්ඛු, මා පමාදන්ථ. මා පච්ඡා විපපටිසාරිතො අනුවන්ථ. අයං වො අමහාකං අනුසාසතීති.

5. 2 3. 5

[පඨමයොධාට්ඨවුපම සූතනං]

[සාවච්ඡිතිදහං:]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ යොධාට්ඨො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකසමිං. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො යොධාට්ඨො රජග්ගඤ්ඤව² දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමහති, න සකෙකාති සඛිතාමං ඔතරිතුං. එවරුපො³ භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාට්ඨො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකසමිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො සහති රජග්ගං. අපි ච බො ධජග්ගඤ්ඤව දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමහති, න සකෙකාති සඛිතාමං ඔතරිතුං. එවරුපො³ පි බො භික්ඛවෙ⁵ ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාට්ඨො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකසමිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං. අපි ච බො උසාරදනං⁶ යෙව⁵ සුස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමහති, න සකෙකාති සඛිතාමං ඔතරිතුං. එවරුපො³ පි බො භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො යොධාට්ඨො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකසමිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, සහති උසාරදනං.⁶ අපි ච බො සමපභාරෙ අභඤ්ඤති,⁷ ව්‍යාපජ්ජති. එවරුපො³ පි බො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො භොති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්තො යොධාට්ඨො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකසමිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, සහති උසාරදනං, සහති සමපභාරං. තො තං සඛිතාමං අභිවිජ්ජිතා විජ්ජනසඛිතාමො තමෙව සඛිතාමසීසං අජ්ඣාචසති. එවරුපො³ පි බො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාට්ඨො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාට්ඨො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකසමිං.

1. පඤ්ඤානති ඛුලො - මජ්ඣ. 2 රජග්ගංයෙව - සීමු.
3. එවරුපො³ පි - මජ්ඣ. 4. එවරුපොපි භක්ඛවෙ - මජ්ඣ.
5. උසාරණඤ්ඤව - මජ්ඣ. 6. උසාරණං - මජ්ඣ. 7. භඤ්ඤති - මජ්ඣ.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච යොධාජ්චා සනොතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච¹යොධාජ්චුපමා පුගගලො සනොතා සංවිජ්ජමානා භික්ඛුසු. කතමෙ පඤ්ච?

යො ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු රජගඤ්ඤෙඤ්ච දිස්වා සංසීදනී, විසීදනී, න සජ්ඣෙහනී, න සකෙකානී බ්‍රහමචරියං සනාතානෙත්තුං.² සික්ඛාදුබ්බලොසං ආචීකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චකඤ්ඤා භීතායාවතනනී. කිමස්ස රජගඤ්ඤා?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුණානී: ‘අසුකස්මිං³ නාම භාමෙ වා නිගමෙ වා ඉඤ්චී වා කුමාරී වා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමනනාගතා’නී. සො නං සුඤ්ඤා සංසීදනී, විසීදනී, න සකෙකානී බ්‍රහමචරියං සනාතානෙත්තුං. සික්ඛාදුබ්බලොසං ආචීකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චකඤ්ඤා භීතායාවතනනී. ඉදමස්ස රජගඤ්ඤා.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, යොධාජ්චො රජගඤ්ඤා දිස්වා සංසීදනී, විසීදනී, න සජ්ඣෙහනී, න සකෙකානී සඛනාමං ඔනරිත්තුං, තච්චුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුගගලං වදුමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙචා පුගගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජ්චුපමො පුගගලො සනොතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහනී රජගඤ්ඤා. අපි ව බො ධජගඤ්ඤෙඤ්ච⁵ දිස්වා සංසීදනී, විසීදනී, න සජ්ඣෙහනී, න සකෙකානී බ්‍රහමචරියං සනාතානෙත්තුං. සික්ඛාදුබ්බලොසං ආචීකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චකඤ්ඤා භීතායාවතනනී. කිමස්ස ධජගඤ්ඤා?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න භෙව බො සුණානී: ‘අසුකස්මිං. නාම භාමෙ වා නිගමෙ වා ඉඤ්චී වා කුමාරී වා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමනනාගතා’නී. අපි ව බො සාමං පස්සනී ඉඤ්චී වා කුමාරී වා අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමනනාගතං. සො නං දිස්වා සංසීදනී, විසීදනී, න සජ්ඣෙහනී, න සකෙකානී බ්‍රහමචරියං සනාතානෙත්තුං. සික්ඛාදුබ්බලොසං ආචීකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චකඤ්ඤා භීතායාවතනනී. ඉදමස්ස ධජගඤ්ඤා.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, යොධාජ්චො සහනී රජගඤ්ඤා, අපි ව බො ධජගඤ්ඤෙඤ්ච දිස්වා සංසීදනී, විසීදනී, න සජ්ඣෙහනී, න සකෙකානී සඛනාමං ඔනරිත්තුං. තච්චුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුගගලං වදුමි. එවරුපො⁶ භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙචා පුගගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො යොධාජ්චුපමො පුගගලො සනොතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහනී රජගඤ්ඤා, සහනී ධජගඤ්ඤා. අපි ව බො උසසාදනං යෙව සුඤ්ඤා සංසීදනී, විසීදනී, න සජ්ඣෙහනී, න සකෙකානී බ්‍රහමචරියං සනාතානෙත්තුං. සික්ඛාදුබ්බලොසං ආචීකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චකඤ්ඤා භීතායාවතනනී. කිමස්ස උසසාදනාය?⁶

1. පඤ්චමෙ - මජ්ඣ. 2. සකොරෙත්තුං - මජ්ඣ. 3. අමුකස්මිං - මජ්ඣ. 4. එවරුපොපි - මජ්ඣ. 5. ධජගඤ්ඤායෙව - සීමු. 6. උසසාරණාය - මජ්ඣ.

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඛකමිත්තා උභසනි¹, උලලපති, උජ්ඣගහති², උපඤ්ඤති. සො මාතුගාමෙත උභසනිමානො³ උලලපියමානො උජ්ඣගහියමානො⁴ උපසනියමානො සංසීදති, විසීදති, න සන්ඵහති, න සකෙකාති බුභමචරියං සන්තානෙනා⁵. සික්ඛාදුබ්බලාං ආචීකත්වා සික්ඛං පච්චකනාය භිතායාවන්තති. ඉදමස්ස උස්සාදනාය⁶.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ ගොධාජීවො සහති රජගං, සහති ධජගං, අපි ව බො උස්සාදනං යෙව්⁷ සුත්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ඵහති, න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. නථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. ඵචරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙවා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ, තතිසො ගොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්තො සංචීජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජගං, සහති ධජගං, සහති උස්සාදනං.⁸ අපි ව බො සමපභාරෙ ආහඤ්ඤති⁹ ව්‍යාපජ්ජති. කිමස්ස සමපභාරස්මිං?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඛකමිත්තා අභිනිසීදති, අභිනිපජ්ජති, අජේඤ්ඤාන්තරති. සො මාතුගාමෙත අභිනිසීදියමානො අභිනිපජ්ජියමානො අජේඤ්ඤාන්තරියමානො සික්ඛං අපච්චකනාය දුබ්බලාං අනාචීකත්වා මෙථුතං ධම්මං පතිසෙවති. ඉදමස්ස සමපභාරස්මිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, ගොධාජීවො සහති රජගං, සහති ධජගං, සහති උස්සාදනං,⁸ අපි ව බො සමපභාරෙ ආහඤ්ඤති⁹, ව්‍යාපජ්ජති, නථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. ඵචරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙවා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ, වතුන්ථො ගොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්තො සංචීජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජගං, සහති ධජගං, සහති උස්සාදනං,⁸ සහති සමපභාරං. සො තං සඛගාමං අභිචීජ්ජිත්තා විජ්ජනසඛගාමො තමෙව සඛගාමසීසං අජ්ඣාචසති. කිමස්ස සඛගාමවිජ්ජයස්මිං?

1. උභසනි-මජ්ඣ. ඔභසනි-කන්ඵ 2. උජ්ඣගහති-සීමු. 3. උභසනියමානො-මජ්ඣ. 4. උජ්ඣගහියමානො - සීමු. 5. සන්තානෙනා - මජ්ඣ. 6. උස්සාරණාය - මජ්ඣ. 7. උස්සාරණං ඤ්ඤෙව, - මජ්ඣ. 8, උස්සාරණං - මජ්ඣ. 9, හඤ්ඤති, - මජ්ඣ.

ඉධ භීකඛවෙ භීකඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුකඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාර-
ගතං වා මාතුභාමො උපසඛකමිත්වා අභිනිසීදති, අභිනිපජ්ජති, අජේඛාතනරති.
සො මාතුභාමෙන අභිනිසීදියමානො අභිනිපජ්ජියමානො අජේඛාතනරිය-
මානො විනිවෙසෙත්වා විනිමොවෙත්වා යයන කාමං පකකමති.

සො විවිතනං සෙනාසනං භජ්ජති: අරඤ්ඤං රුකඛමුලං පබ්බතං කඤ්ඤරං
ශිරිගුභං සුසානං වනපඤ්ඤං අබොයකාසං පලාලපුඤ්ඤං. සො අරඤ්ඤගතො වා
රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා නිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඤා
උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ
පභාය විගතාභිජේඛිත වෙනසා විහරති, අභිජ්ඣාය විතනං පරිසොධෙති.
ව්‍යාපාදපදෙසං පභාය අබ්‍යාපනනවිනොතා විහරති සබ්බපාණභුතභිතානු-
කමපී. ව්‍යාපාදපදෙසා විතනං පරිසොධෙති. චිතමිද්ධං පභාය විගතචිත-
මිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤාදී සතො සම්පජානො. චිතමිද්ධාය විතනං
පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුකකුච්චං පභාය අනුද්ධානො විහරති අජ්ඣාතනං
චූපසනනවිනොතා, උද්ධච්චකුකකුච්චං විතනං පරිසොධෙති. විචිකිච්ජං පභාය
තිණ්ණවිචිකිච්ජං විහරති අකථංකපී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිකිච්ජාය විතනං
පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ පභාය වෙනසො උපකතිලෙසෙ පඤ්ඤාය
දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චව කාමෙහි -පෙ- වතුඤ්ඤං කානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සො එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අතඛගණෙ
විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මතීයෙ ඝීතෙ ආනෙඤ්ජපපතො¹ -පෙ-
ආසවානං බයඤ්ඤාය විතනං අභිනිනනාමෙති.

සො ඉදා දුකඛනාති යථාභුතං පජානාති. අයං දුකඛසමුදයොති යථාභුතං
පජානාති. අයං දුකඛනිරුධොති යථාභුතං පජානාති. අයං දුකඛනිරුධ-
ගාමිනී පටිපදාති යථාභුතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභුතං පජානාති.
අයං ආසවසමුදයොති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරුධොති යථාභුතං
පජානාති. අයං ආසවනිරුධගාමිනී පටිපදාති යථාභුතං පජානාති. නසස
එවං ජානතො එවං පසසතො කාමාසවාපි විතනං විමුච්චති. භවාසවාපි විතනං
විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතනං විමුච්චති. විමුත්තසමිං විමුත්තමිති ඤ්ඤාණං
භොති. 'බිණ්ණා ජාති, චූඝිතං බුහමචරියං, කතං කරණීයං, තාපරං
ඉඤ්ඤාතායා'ති පජානාති. ඉදමසස සඛගාමවිජ්ජයසමිං.

සෙය්‍යථාපි සො භීකඛවෙ, යොධාජ්චො සභති රජග්ගං, සභති ධජ්ග්ගං,
සභති උසාරදනං², සභති සම්පහාරං, සො තං සඛගාමිං අභිවිජ්ජිත්වා
විජ්ජිතසඛගාමො තමෙව සඛගාමසීසං අජ්ඣාචසති. තථූපමාභං භීකඛවෙ, ඉමං
පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භීකඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො භොති. අයං,
භීකඛවෙ, පඤ්චමො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සනොතා සංවිජ්ජමානො
භීකඛුසු.

ඉමෙ බො භීකඛවෙ, පඤ්ච යොධාජ්චුපමා පුග්ගලා සනොතා සංවිජ්ජමානා
භීකඛුසු'ති.

1. ආනෙජජපතො - සී මු. 2. උසාරණං මඤ්ඤං.

5. 2. 3. 6

[දුතියයොධාජීචූපම සුභතං]

[සාමප්ඵභිදුතං :]

26. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙචො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සන්තායතිඤා විසුලුතං සංඛගාමං ඔතරති. සො තස්මිං සඛගාමෙ උසස්භති, වායමති. තමෙතං උසස්භන්තං වායමන්තං පරෙ භන්තන්ති, පරියාපාදෙනති.¹ එවරුපො² භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සන්තායතිඤා විසුලුතං සංඛගාමං ඔතරති. සො තස්මිං සඛගාමෙ උසස්භති, වායමති. තමෙතං උසස්භන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛන්ති. තමෙතං අපනෙන්නති. අපනෙඤා ඤෙතකාතං නෙන්නති. සො ඤෙතකෙති නීයමානො අපපඤාච ඤෙතකෙ අන්තරු මග්ගෙ කාලං කරුෙති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සන්තායතිඤා විසුලුතං සංඛගාමං ඔතරති. සො තස්මිං සඛගාමෙ උසස්භති, වායමති. තමෙතං උසස්භන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛන්ති. තමෙතං අපනෙන්නති. අපනෙඤා ඤෙතකාතං නෙන්නති. තමෙතං ඤෙතකා උපධිභන්ති, පරිවරන්ති. සො ඤෙතකෙති උපධිනීයමානො පරිවරියමානො තෙතෙවාඛාධෙත කාලං කරුෙති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සන්තායතිඤා විසුලුතං සංඛගාමං ඔතරති. සො තස්මිං සඛගාමෙ උසස්භති, වායමති. තමෙතං උසස්භන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛන්ති. තමෙතං අපනෙන්නති. අපනෙඤා ඤෙතකාතං නෙන්නති. තමෙතං ඤෙතකා උපධිභන්ති, පරිවරන්ති. සො ඤෙතකෙති උපධිනීයමානො පරිවරියමානො චුට්ඨාති තමො අඛාධා. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ චතුඤ්ඤා යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙඤා ධනුකලාපං සන්තායතිඤා විසුලුතං සංඛගාමං ඔතරති. සො තං සංඛගාමං අභිච්ඡිතිඤා විඡ්ඤාසඛගාමො තමෙව සංඛගාමසීසං අජ්ඣාචසති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච යොධාජීවො සනොතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. පරියාදිශන්ති - සීචු. 2. එවරුපොපි - ඡෙසං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්ච¹ යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සනෙතො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විනෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්තිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං දිස්වා දුන්තිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රුගානුඤ්ඤෙති² විනෙතන සික්ඛං අපච්චකතාය දුබ්බලාසං අතාචිකත්වා මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවති.³

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජ්චො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නායකිත්වා විසුලුකං සඛගාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛගාමෙ උස්සභති, වායමති, තමෙන උස්සභනනං වායමනනං පරෙ ගතන්ති. පරියාපාදෙනති. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සනෙතො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උප-නිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විනෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්තිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං දිස්වා දුන්තිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රුගානුඤ්ඤෙති² විනෙතන පරිචයානෙනෙව කායෙන. පරිචයානි වෙනසා. තස්ස එවං හොති: යනනුතාහං ආරුමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරුමෙවෙය්‍යං රුගාසිතොමති⁵ ආට්ඨිසො රුගපරෙත්වා. ත සකෙකාමහි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙත්වා.⁶ සික්ඛාදුබ්බලාසං ආචිකත්වා සික්ඛං පච්චකතාය භිතායාවන්තිස්සාමි⁷ති. සො ආරුමං ගච්ඡන්තො අප්පත්තො ආරුමං අනන්ධ-මග්ගෙ සික්ඛාදුබ්බලාසං ආචිකත්වා සික්ඛං පච්චකතාය භිතායාවන්ති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජ්චො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නායකිත්වා විසුලුකං සඛගාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛගාමෙ උස්සභති, වායමති, තමෙන උස්සභනනං වායමනනං පරෙ උපලික්ඛන්ති, තමෙන අපනෙත්ති, අපනෙත්වා ඤ්ඤතකාසං තෙනති, සො ඤ්ඤතකෙහි නීයමානො අප්පත්තො ඤ්ඤතකෙ අනන්ධමග්ගෙ කාලං කරුති, තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සනෙතො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

1. පඤ්චමෙ - මජ්ඣ. 2. රුගානුඤ්ඤෙති - සිඞ්ඤ. 3. පටිසෙවති - මජ්ඣ. 4. එවරුපොපි - මජ්ඣ. 5. රුගපරෙත්වා - මජ්ඣ. 6. සකාරෙත්වා - මජ්ඣ.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බකභසමයං තිවාසෙත්වා පතනචීවරමාද්යං තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරකඛිතෙතෙව කායෙන අරකඛිතාය වාචාය අරකඛිතෙන විතොනන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙති ඉන්ද්‍රියෙහි. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුනතිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං දිස්වා දුනතිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙයි. සො රුගානුඤ්ඤෙත¹ විතොනන පරිබ්ඣතෙව කායෙන, පරිබ්ඣතති චෙතසා. තස්ස එවං හොති: යනානුකාහං ආරුමං ගනත්වා භික්ඛුතං ආරොවෙය්‍යා: “රුගාසිතොමහි ආවුඤ්ඤා රුගපරෙතො. න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සනතාතෙතුං.”² සික්ඛාදුබ්බලාසං ආචීකත්වා සික්ඛං පච්චකඛාය භීතායා-වතතිස්සාමි”ති. සො ආරුමං ගනත්වා භික්ඛුතං ආරොවෙති: රුගාසිතොමහි ආවුඤ්ඤා රුගපරෙතො. න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සනතාතෙතුං.³ සික්ඛාදුබ්බලාසං ආචීකත්වා සික්ඛං පච්චකඛාය භීතායාවතතිස්සාමි”ති.

තමෙනං සබ්‍රහ්මචාරී ඔවදන්ති අනුසාසන්ති: “අපසස්සාද, ආවුඤ්ඤා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. අට්ඨිකඕඬුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. මංසපෙසුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. තිණ්ණකකුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. අභිගාරකාසුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. සුපිනකුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. යාචිතකුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. රුකඛඵලුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා, බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. අසිසුනුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. සතතිසුලුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. සප්පභිරුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භීයෙසා. අභිරුමතායසමා බ්‍රහ්මචරියං.³ මා ආයසමා සික්ඛාදුබ්බලාසං ආචීකත්වා සික්ඛං පච්චකඛාය භීතායාවතති”ති.⁴

1. රුගානුදබ්බෙතන - සිමු. 2, සකාරෙතුං මජ්ඣං.
 3. බ්‍රහ්මචරියං - මජ්ඣං. 4 භීතායාවතතතීති - සිමු

සො සමුගමවාථීති එවං ඔවදියමානො එවං අනුසාසියමානො එවමාහ:
“කිඤ්චාපි ආවුසො ‘අපපසාදාදා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා,
ආදීනවො එත්ථ භියොසා’, අඵ බො නෙවාහං සකෙකාමි බුගමවරියං
සනතානෙත්තුං. සිකඛාදුබ්බලාසං ආචීකඛා සිකඛං පච්චකඛාය භිතායා-
වතතිස්සාමි”ති. සො සිකඛාදුබ්බලාසං ආචීකඛා සිකඛං පච්චකඛාය
භිතායාවතති.

සෙය්‍යථාපි සො භිකඛවෙ යොධාථ්චෙවො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං
සනතායතිත්වා විසුළුහං සඛතාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛතාමෙ උසස්භති
වායමති, තමෙතං උසස්භනතං වායමනතං පරෙ උපලීකඛනති, තමෙතං
අපනෙන්නි, අපනෙත්වා ඤ්ඤතකාතං² තෙනති, තමෙතං ඤ්ඤතකා උපට්ඨභනති,
පරිවරනති, සො ඤ්ඤතකෙති උපට්ඨතියමානො පරිවරියමානො
තෙතෙවාබාධෙන කාලං කරොති, තදුපමාහං භිකඛවෙ ඉමං පුගගලං වදාමි.
එවරුපොපි භිකඛවෙ ඉධෙකචෙවා පුගගලො භොති. අයං භිකඛවෙ තතියො
යොධාථ්ච චූපමො පුගගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භිකඛුසු.

පුතව පරං භිකඛවෙ භිකඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය
විතරති. සො පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවරමාදාය තමෙව ගාමං වා
නිගමං වා පිණ්ණාය පවිසති අරකඛිතෙතෙව කායෙන අරකඛිතාය වාචාය
අරකඛිතෙන විතෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙති ඉන්ද්‍රියෙහි. සො
තත්ථ පසස්සති මාතුගාමං දුනතිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං
දිස්වා දුනතිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙති.
සො රුගානුඤ්ඤෙති³ විතෙතන පරිබය්‍යනෙව කායෙන, පරිබය්‍යති
චෙතසා. තස්ස එවං භොති:

1. සකාරෙත්තුං - මජ්ඣං 2. ඤ්ඤතං - සීමු. 3. රුගානුඤ්ඤෙන - සීමු.

“යනනුතාහං ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරොවෙය්‍යං: රුගාසිතොමනි¹ ආවුසො රුගපරෙතො, න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙනතුං.² සිකං-දුබ්බලොං ආචිකන්තා සිකං පච්චකංයා භිතායාවන්තිස්සාමි”ති සො ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරොවෙති: “රුගාසිතොමනි¹ ආවුසො රුගපරෙතො, න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙනතුං.² සිකංදුබ්බලොං ආචිකන්තා සිකං පච්චකංයා භිතායාවන්තිස්සාමි”ති.

තමෙනං සබ්‍රහ්මචාරී ඔවදන්ති අනුසාසන්ති: “අපසස්සාදා ආවුසො කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකං බහුපායාසා, ආදීතවො එන් භියොසා. අට්ඨිකඛිලුපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකං බහුපායාසා, ආදීතවො එන් භියොසා. මංසපෙසුපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකං බහුපායාසා, ආදීතවො එන් භියොසා. තිණ්ණකාකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- අඛගාරකාසුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- සුපිතකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- යාචිතකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- රුකනිච්චුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- අසිසුකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- සන්තිසුපුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- සපසිරුපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකං බහුපායාසා, ආදීතවො එන් භියොසා. අභිරමතු ආයසවා බ්‍රහ්මචරියං³. මා ආයසවා සිකංදුබ්බලොං ආචිකන්තා සිකං පච්චකංයා භිතායාවන්ති”ති.⁴ සො සබ්‍රහ්මචාරීති එවං ඔවදියමානො එවං අනුසාසියමානො එවමාහ: “උස්සතිස්සාමි ආවුසො, ධාරසිස්සාමි⁵ ආවුසො, අභිරමිස්සාමි ආවුසො. න දුතාහං ආවුසො සිකංදුබ්බලොං ආචිකන්තා සිකං පච්චකංයා භිතායාවන්තිස්සාමි”ති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජ්චො අසිච්චමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තාසතිත්වා විසුලුහං සඛගාමං ඔන්රති, සො තස්මිං සඛගාමෙ උස්සහති, වායමති, තමෙනං උස්සහන්තං වායමන්තං පරෙ උපලිකන්ති, තමෙනං අපනෙත්ති, අපනෙත්වා ඤ්ඤාතකානං නෙත්ති, තමෙනං ඤ්ඤාතකා උපට්ඨහන්ති, පරිචරන්ති, සො ඤ්ඤාතකෙති උපට්ඨහියමානො පරිචරියමානො වුට්ඨති තමහා ආබාධා, තදුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එචරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ චතුන්දො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

1- රුගපරිසුඛිතොමනි - මජ්ඣ. 2. සඛාරෙනතුං - මජ්ඣ. 3. බ්‍රහ්මචරියං - මජ්ඣ. 4. භිතායාවන්ති - සීඉ. 5. වායමිස්සාමි - මජ්ඣ.

පුතව පරං තිකඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානරං ගාමං වා නීගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බකතසමයං නිවාසෙත්වා පනතච්චරමාදය තමෙව ගාමං වා නීගමං වා පිණ්ඩිය පවිසති රකඛිතෙන¹ කායෙන රකඛිතාය වාචාය රකඛිතෙන විතෙන උපට්ඨිතාය සතියා සංවුතෙනි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො වකඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තභ්‍යාහි භොති නානුබ්‍යඤ්ඤනභ්‍යාහි. යත්ඛාධිකරණ මෙතං වකඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ඛාස්සවෙයස්සං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති වකඛුන්ද්‍රියං. වකඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- සාණෙන ගඤ්ඤා සාසිත්වා, -පෙ- ජ්චත්වා රසං සාසිත්වා, -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං චුඛිත්වා, -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභ්‍යාහි භොති නානුබ්‍යඤ්ඤනභ්‍යාහි. යත්ඛාධිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ඛාස්සවෙයස්සං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති මනින්ද්‍රියං. මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති.

සො පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩිපාතපටිකතනො විවින්තං සෙතාසතං හජ්ජති: අරඤ්ඤා රුකඛමුලං පබ්බතං කන්දරං හිරිගුහං සුසානං වතපජ්ඣං අබ්භාසාසං පලාලපුඤ්ජං. සො අරඤ්ඤාගතො වා රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ජිත්වා උජ්ජං කායං පණ්ඩිය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣා ලොකෙ පභාය -පෙ- සො ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පභාය වෙතසො උපකකිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චව කාමෙහි -පෙ- වතුජ්ඣං ක්ඛානං² උපසම්පජ්ජ විහරති.

සො එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අතඛගණෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආතෙඤ්ජපපතෙන³ ආසවානං බයඤ්ඤාණාය විතතං අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං දුකඛන්ති යථාභූතං පජාතාති. -පෙ- තාපරං ඉත්ථතතායාහි පජාතාති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජ්චො, අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තංගිත්වා විසුලුතං සඛ්‍යාමං ඔතරති, සො තං සඛ්‍යාමං අභිවිජ්ජිත්වා විජ්ජනසඛ්‍යාමො තමෙව සඛ්‍යාමසීසං අජ්ඣාචසති, තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා පුග්ගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සනොතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච යොධාජ්චුපමා පුග්ගලා සනොතා සංවිජ්ජමානා භික්ඛුසුති.

1. රකඛිතෙනෙව - මජ්ඣ. 2. වතුජ්ජකානං - සීචු. අතෙජ්ජපතෙන - සීචු.

5. 2. 3. 7.

[පඨමඅනාගතභයසුත්තං]

[ආවජ්ඣනීදානං:]

27. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ අනාගතභයානි සම්පසාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. කතමානි පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකති: “අභං බො එතරභි එකකො¹ අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකං බො පන මං² අරඤ්ඤෙ විහරන්තං අභි වා ඩංසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපද්දි වා මං ඩංසෙය්‍ය. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. හන්දුභං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡික-තස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං සම්පසාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකති: “අභං බො එතරභි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො පනාභං අරඤ්ඤෙ විරහන්තො උපකකලීති¹ වා පපතෙය්‍යං, භතතං වා මෙ භුත්තං⁴ ව්‍යාපජේය්‍ය, ජිත්තං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සෙමතං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සන්ධකා වා මෙ වාතා කුප්පෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. හන්දුභං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡි-කතස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං සම්පසා-මානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡි-කතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකති: “අභං බො එතරභි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො බො පනාභං අරඤ්ඤෙ විහරන්තො වාලෙභි වා සමාගචේය්‍යං, සීහෙන වා ව්‍යභෙසන වා දීපිතා වා, අචේන වා තරචේන වා, තෙ මා ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. හන්දුභං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං අනාගතභයං සම්පසාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතනියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

1 එකකො - මජ්ඣ. 2 එකකං බො පන මං - සෘ. 3 කාලං කිරියා - ඡේස. 4 භතතංවා භුත්තං මෙ - මජ්ඣ.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අභං බො එතරග්ගි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො බො පනාභං අරඤ්ඤෙ විහරනො මාණවෙති¹ සමගචෙජ්ජයං කතකමෙමගි වා, අකතකමෙමගි වා, තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.² සො මමස්ස අනතරායො, හන්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති.” ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අභං බො එතරග්ගි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. සත්ති බො පන අරඤ්ඤෙ³ වාලා අමනුස්සා. තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.² සො මමස්ස අනතරායො, හන්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති සමපස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

5. 2. 3. 8.

[දුතියඅනාගතභයසුත්තං]

[සාවච්ඡිහිදුතං]

28. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතභයාති සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. කතමාති පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අභං බො එතරග්ගි දහරො සුචා සුසු කාලකෙසො හද්දෙන යොබ්බනෙන සමන්තාගතො පඨමෙන වයසා හොති බො පන සො සමයො යං ඉමං කායං ජරා චුසති. ජිණ්ණෙන බො පන ජරාය අභිභුතෙන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාදුං.

1 මානවෙත - කන්චි 2 කාලාකිරියා - මජ්ඣ. 3 පනාරඤ්ඤෙ - මජ්ඣ.

න සුකරානි අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්චානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙව්තුං පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකනොතො අමනාපො. හදුභං පටිගච්චෙව² විරිඨං ආරහාමී අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-ශ්‍යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො ජණ්ණකො'පි එංසුං විහරිස්සාමී'ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතනෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකති: 'අභං ඛො එතරහි අප්පාඛාඛො අප්පාතඛේකා සමච්චෙපාකිනියා ගභණීයා සමන්තාගතො නාතිපීතාය නාචුඤ්ඤාය මජ්ඣිමාය පඬානකම්මාය. හොති ඛො පන සො සමයො යං ඉමං කායං ව්‍යාධි චූසති. බ්‍යාධිතෙන ඛො පන බ්‍යාධාභි-භුතෙන³ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. න සුකරානි අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්චානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙව්තුං. පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකනොතො අමනාපො, හදුභං පටිගච්චෙව² විරිඨං ආරහාමී අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-ශ්‍යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො බ්‍යාධිතොපි එංසුං⁴ විහරිස්සාමී'ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතනෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකති: 'එතරහි ඛො සුභිකං සුසස්සං සුලභපිණ්ඩං, සුකරං උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. හොති ඛො පන සො සමයො යං දුබ්භිකං හොති දුස්සස්සං දුලලහපිණ්ඩං, න සුකරං උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. දුබ්භිකෙ ඛො පන මනුස්සාය යෙන සුභිකං තෙන සඛකමනාති තඤ්ඤා සඛගණ්ඨකවිහාරො හොති ආකිණ්ණ-විහාරෙ. සඛගණ්ඨකවිහාරෙ ඛො පන සති ආකිණ්ණවිහාරෙ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. න සුකරානි අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්චානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙව්තුං. පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකනොතො අමනාපො හදුභං පටිගච්චෙව² විරිඨං ආරහාමී අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-ශ්‍යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො දුබ්භිකෙ'පි එංසුං විහරිස්සාමී'ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියා අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතනෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

1. අරඤ්ඤා-මජ්ඣං. 2. පටිසෙව්ච - මජ්ඣං. 3. බ්‍යාධිනා අභිභුතෙන - මජ්ඣං. 4. එංසු - මජ්ඣං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකඛති: එතරභි ඛො මනුස්සා සමග්ගො සමමොදමානො අවිචදමානො ඛිරොදකීභුතො අඤ්ඤමඤ්ඤං පියච ඛබ්බුභි සමපස්සන්තො විහරන්ති. භොති ඛො පන සො සමයො යං භයං භොති අට්ඨිතංකොපො. චක්ඛසමාරුලුභා ජානපද පරියායන්ති. භයෙ ඛො පන සති මනුස්සා යෙන ඛෙමං තෙන සඛකමන්ති. තත්ථ සඛගණීකච්ඡාරො භොති ආකීණ්ණච්ඡාරො සඛගණීකච්ඡාරෙ ඛො පන සති ආකීණ්ණ-ච්ඡාරෙ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකානුං. න සුකරාති අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්චාති පන්තාති සෙනාසනාති පටිසෙව්තුං. පුරා මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකනො අමනාපො, හන්දු'හං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි [අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනඛිගතස්ස අඛිගමාය, අසච්ඡිකතස්ස*] සච්ඡිකිරියාය - යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො භයෙ'පි ඵාසුං විහරිස්සාමි''ති. ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං [අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනඛිගතස්ස අඛිගමාය, අසච්ඡිකතස්ස*] සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකඛති: “එතරභි ඛො සඛෙසා සමග්ගො සමමොදමානො අවිචදමානො එකුඤ්ඤෙසො ඵාසුං³ විහරති. භොති ඛො පන සො සමයො යං සඛෙසා භිච්ඡති. සඛෙස ඛො පන භිනො න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකානුං. න සුකරාති අරඤ්ඤා වනපඤ්චාති පන්තාති සෙනාසනාති පටිසෙව්තුං. පුරා මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකනො අමනාපො, හන්දු'හං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො භිනො'පි සඛෙස ඵාසුං³ විහරිස්සාමි''ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති.

1. අරඤ්ඤා - මඡසං. 2. පටිගච්චෙව - මඡසං.
3. ඵාසු - මඡඡ. * පොෂෙඨසෙසු පෙය්‍යාලමුඛෙන සංඛිත්තං.

5. 2. 3. 9.

[සාවජච්ඡිදානං]

[තනියඅනාගතභයසුත්තං]

29. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතභයාති එතරභි අසමුප්පන්නාති ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති. තාති වො පටිබුජ්ඣිතබ්බොති. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං. කතමාති පඤ්ච?

භවිස්සන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤා උපසම්පාදෙස්සන්ති. තෙ¹ න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤා උපසම්පාදෙස්සන්ති. තෙපි න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤා. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මසන්දෙසා විනයසන්දෙසො, විනයසන්දෙසා ධම්මසන්දෙසො. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං එතරභි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤාසං නිස්සං දස්සන්ති. තෙ න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤාසං නිස්සං දස්සන්ති. තෙපි න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මසන්දෙසා විනයසන්දෙසො, විනයසන්දෙසා ධම්මසන්දෙසො. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං එතරභි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අභිධම්මකථං වෙදලලකථං කථෙතො කණ්ඨං ධම්මං.¹ ඔකකමමානා න පටිබුජ්ඣිස්සන්ති.³ ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මසන්දෙසා විනයසන්දෙසො, විනයසන්දෙසා ධම්මසන්දෙසො. ඉදං භික්ඛවෙ තනියං අනාගතභයං එතරභි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

1. තෙපි - මජ්ඣ. 2. කණ්ඨධම්මං - මජ්ඣ. 3. කබුජ්ඣිස්සන්ති - මජ්ඣ.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා යෙ තෙ සුත්තනන්තා තථාගතභාසිත්තා ගමහිරා ගමහිරන්ථා ලොකුත්තරා සුඤ්ඤානාපටිසංයුත්තා, තෙසු භඤ්ඤාමානෙසු න සුසංසුත්තා,¹ ණ සොතං ඔදභිස්සන්ති, න අඤ්ඤාචිත්තං උපටඨපෙස්සන්ති. න ච තෙ ධම්මෙ උග්ගභෙතබ්බං පරියාපුණ්ණිතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති. යෙ පන තෙ සුත්තනන්තා කචිකතා² කාවෙය්‍යා විත්තකකිරා විත්තබ්‍යඤ්ඤා බාහිරිකා සාවකභාසිත්තා, තෙසු භඤ්ඤාමානෙසු සුසංසුත්තා³ සොතං ඔදභිස්සන්ති, අඤ්ඤාචිත්තං උපටඨපෙස්සන්ති. තෙ ච ධම්මෙ උග්ගභෙතබ්බං පරියාපුණ්ණිතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති. ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා චිත්තයසඤ්ඤා, විත්තයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ චතුස්සං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣන්ති, පටිබුජ්ඣන්ති, ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා ථෙරා භික්ඛු බාහුලීකා භවිස්සන්ති සාඨලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙකෙ තික්ඛිත්තධුරා. න විරියං ආරභිස්සන්ති අප්පත්තස්ස පත්තයා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජනතා දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජස්සති. සාපි භවිස්සති බාහුලීකා සාඨලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙකෙ තික්ඛිත්තධුරා න විරියං ආරභිස්සති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා චිත්තයසඤ්ඤා, විත්තයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣන්ති, පටිබුජ්ඣන්ති, ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයානි එතරහි අසමුප්පන්නානි ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති. තානි වො පටිබුජ්ඣන්ති, පටිබුජ්ඣන්ති, ච තෙසං පභානාය වායමිතබ්බන්ති.

5. 2. 3. 10.

[චතුස්සං අනාගතභය සුත්තං.]

[සාවජච්ඡිදානං:]

30. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ අනාගතභයානි එතරහි අසමුප්පන්නානි ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති. තානි වො පටිබුජ්ඣන්ති, පටිබුජ්ඣන්ති, ච තෙසං පභානාය වායමිතබ්බං. කතමානි පඤ්ච?

භවිස්සන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං විචරෙ කල්‍යාණකාමානෙ විචරෙ කල්‍යාණකාමා සමානා ඊඤ්ඤිස්සන්ති පංසුකුලීකත්තං. ඊඤ්ඤිස්සන්ති අරඤ්ඤා³ චනපඨානි පන්නානි සෙනාසනානි. ගාමනිගමරාජධානීසු ඔසරිත්තා වාසං කප්පෙස්සන්ති. විචරභෙතු ච අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අප්පතිරුපා ආපජ්ජස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣන්ති, පටිබුජ්ඣන්ති, ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

1. සුසංසුත්තං - මජ්ඣ. 2 කචිකා - මජ්ඣ. 3. අරඤ්ඤා - මජ්ඣ.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධ්මානං පිණ්ඩපානෙ කල්‍යාණකාමා. නෙ පිණ්ඩපානෙ කල්‍යාණකාමා සමානා රිඤ්චිස්සන්ති පිණ්ඩපාතිකතනං, රිඤ්චිස්සන්ති අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති. ගාමතිගමරාජධානීසු ඔසරිඤ්ඤා වාසං කපෙපස්සන්ති ජීව්හග්ගෙන රසග්ගාති පරියෙසමානා, පිණ්ඩපානගෙනුවච අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අපභරිථුපං ආපජ්ජස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිඤ්ඤා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධ්මානං සෙනාසනෙ කල්‍යාණකාමා. නෙ සෙනාසනෙ කල්‍යාණකාමා සමානා රිඤ්චිස්සන්ති රුකබමුලීකතනං. රිඤ්චිස්සන්ති අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති. ගාමතිගමරාජධානීසු ඔසරිඤ්ඤා වාසං කපෙපස්සන්ති. සෙනාසනගෙනුවච² අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අපභරිථුපං ආපජ්ජස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ තුතියං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිඤ්ඤා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධ්මානං භික්ඛුතී- සික්ඛමානාසමණ්ණද්දෙසෙහි සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති භික්ඛුතීසික්ඛමානා සමණ්ණද්දෙසෙහි සංසග්ගෙ බො පන භික්ඛවෙ සති එතං පාටිකඛිං. “අනභිරතා වා බුභමචරියං චරිස්සන්ති, අඤ්ඤාතරං වා සඛතිලීට්ඨං ආපතනීං ආපජ්ජස්සන්ති, සික්ඛං වා පච්චකඛාය භීනායාවතතිස්සන්ති”. ඉදං භික්ඛවෙ චතුඤ්ඤා අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිඤ්ඤා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධ්මානං ආරාමික- සමණ්ණද්දෙසෙහි සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති. ආරාමිකසමණ්ණද්දෙසෙහි සංසග්ගෙ බො පන භික්ඛවෙ සති එතං පාටිකඛිං: “අනෙකච්ඡිතං සන්තිබිකාර- පරිභොගං අනුසුතතා විහරන්ති³. ඔලාරකමපි තිමිතතං කරිස්සන්ති පඨවියාපි හරිතග්ගෙපි ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිඤ්ඤා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති එතරහි අසමුප්පන්නාති ආයතීං සමුප්පජ්ජස්සන්ති, තානි වො පටිබුජ්ඣිතබ්බානි, පටිබුජ්ඣිඤ්ඤා ච තෙසං පභානාය වායමිතබ්බන්ති.

අනාගතභයවග්ගො තනියො

තස්සදුතියං:

දුමෙ ව වෙනොවිමුතතී⁴ ඤෙ ව ධම්මවිහාරිනො
යොධාජීවා ච ඤෙ චුතතා චතතාරො ච අනාගතා’ති

1. අරඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. සෙනාසන නහනු ච - මජ්ඣ. 3 විහරිස්සන්ති - මජ්ඣ. 4. දෙවච්චෙනා විමුතති ඵලා ච - මජ්ඣ. * යොධාජීව වග්ගො - සීලු මජ්ඣ.

4. ථෙරවග්ගො

5. 2. 4. 1.

[රජනිය සුත්තං]

[සාවජච්ඡිදානං:]

31. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපපියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච කතමෙති පඤ්චති?

රජනියෙ රජ්ජති, දුස්සනීයෙ¹ දුස්සති, මොහනීයෙ² මුය්ඤති, කුප්පනීයෙ³ කුප්පති, මදනීයෙ මජ්ජති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපපියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො චා'ති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

රජනියෙ න රජ්ජති, දුස්සනීයෙ¹ න දුස්සති, මොහනීයෙ² න මුය්ඤති, කුප්පනීයෙ³ න කුප්පති, මදනීයෙ න මජ්ජති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චා'ති.

5. 2. 4. 2.

[චීතරාග සුත්තං]

[සාවජච්ඡිදානං:]

32. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපපියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අචීතරාගො හොති, අචීතදෙසො හොති, අචීතමොහො හොති, මක්ඛි ච, පලාසී ච. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපපියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

චීතරාගො හොති, චීතදෙසො හොති, චීතමොහො හොති, අමක්ඛි ච, අපලාසී ච. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

1. දුසනියෙ සිමු. 2. මුහනියො, සිමු 3. කුපනියෙ, සිමු.

5. 2. 4. 3.

[කුහක සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

33. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපට්ඨයො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

කුහකො ච හොති, ලපකො ච, නෙමිඤ්ඤකො ච,¹ නිපෙපසිකො ච, ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣිංසිතා² ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපට්ඨයො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො චා'ති.

පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පිඨො ච හොති මනාපො ච, ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

න ච කුහකො හොති, න ච ලපකො, න ච නෙමිඤ්ඤකො,¹ න ච නිපෙපසිකො, න ච ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣිංසිතා.² ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චාති.

5. 2. 4. 4.

[අසුඤ්චිසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

34. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපට්ඨයො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

අසුඤ්චො හොති, අභිරිකො හොති, අනොඤ්ඤපට්ඨි හොති, කුසීනො හොති, දුපපඤ්ඤො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපට්ඨයො ච හොති අමනාපො ච, අගරු ච අභාවනීයො චා'ති.

පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

සඤ්ඤො හොති, භිරිමා හොති, ඔත්තපට්ඨි හොති, ආරභ්චිච්චියො හොති, පඤ්ඤො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

1. නිමිඤ්ඤකො ච - සෘෂා. 2. නිජ්ඣිංසිතා - මජ්ඣ.

5. 2. 4. 5.

[අකඛමසුතනං]

[සාවඤ්චිදුතනං :]

35. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපට්ඨො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අකඛමො භොති රූපානං, අකඛමො සද්දනං, අකඛමො ගඤ්ඤානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං අපට්ඨො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො චා'ති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

ඛමො භොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

5. 2. 4. 6.

[පට්ඨසමචිදුසුතනං]

[සාවඤ්චිදුතනං :]

36. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අත්ථපට්ඨසමචිදුපනෙතා¹ භොති, ධම්මපට්ඨසමචිදුපනෙතා භොති. නිරුතනිපට්ඨසමචිදුපනෙතා භොති, පට්ඨභානපට්ඨසමචිදුපනෙතා භොති. යාති තාති සමුභමචාරීනං උචචාවචාති කිංකරණීයාති, තත්ථ දකෙඛා භොති අනලසො නත්ථුපායාය විමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංචිධාතුං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

1. අත්ථපට්ඨසමචිදුපනෙතා - මජ්ඣ.

5. 2. 4. 7.

[සීලසුභතං]

[සාවඤ්චිනිදුතො:]

37. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චති:

සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචර සමපනො අණුමනෙත්තසු වජේසු භගදසාසී. සමාදාය සිකති සිකඛා-පදෙසු, බහුසුභතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදීකලාණා මජ්ඣේකලාණා පරියොසානකලාණා සාන්ථා සමාසඤ්ජනා කෙවලපරිපුණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසාසා ධම්මා බහුසුභතා හොන්ති ධනා¹ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපථවිච්චා. කලාණවාලො හොති කලාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසුච්චාය අනෙලගලාය අන්ථසා විඤ්ඤපතියා. චතුත්තං කොන්තං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අතිවජ්ජාභී අකසිරලභී. ආසවානං බයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤ-විමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො වා'ති.

5. 2. 4. 8.

[ථෙරසුභතං]

[සාවඤ්චිනිදුතො:]

38. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනාභිතාය² පරිපනො හොති, බහුජනාසුඛාය³ බහුතො ජනසා අනන්ථාය අභිතාය දුකඛාය දෙවමනුසානං. කතමෙහි පඤ්චති:

ථෙරො හොති රතනඤ්ඤ විරපබ්බජිතො. ඤ්ඤො හොති යසයසී ගහට්ඨපබ්බජිතානං⁴ බහුජනපරිචාරො. ලාභී හොති විවරපිණ්ඩපාත-සෙනාසනභිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරානං. බහුසුභතො හොති සුතධරෙ සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදීකලාණා මජ්ඣේකලාණා පරියොසාන-කලාණා සාන්ථා සමාසඤ්ජනා කෙවලපරිපුණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසාසා ධම්මා බහුසුභතා හොන්ති ධනා¹ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපථවිච්චා.⁵ මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති විපරිත-දසසනො. සො බහුජනං සභ්ඛමමා වුට්ඨාපෙකා අසභ්ඛමෙම පතිට්ඨාපෙති. ථෙරො භික්ඛු රතනඤ්ඤ විරපබ්බජිතොතිපියං⁶ දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජන්ති. ඤ්ඤො ථෙරො භික්ඛු යසයසී ගහට්ඨපබ්බජිතානං.² බහුජනපරිචාරොතිපියං³ දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජන්ති. ලාභී ථෙරො භික්ඛු විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-භිලාන පච්චයභෙසජ්ජපරිකාරානන්තිපියං⁴ දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජන්ති. බහුසුභතො ථෙරො භික්ඛු සුතධරො සුතසන්නිවයොතිපියං⁵ දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජන්ති.

1. ධනා - මජ්ඣ. 2. බහුජන අභිතාය - මජ්ඣ. 3. බහුජන අසුඛාය - මජ්ඣ. 4. ගහට්ඨපබ්බජිතානා - මජ්ඣ. 5. අපථවිච්චා - මජ්ඣ. 6. ඉතිපියං - මජ්ඣ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනාභිතාය පටිපනෙතො හොති බහුජනසුඛාය බහුනො ජනස්ස අන්තොය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානන්ති.¹

පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනාභිතාය පටිපනෙතො හොති බහුජනසුඛාය බහුනො ජනස්ස අන්තොය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි පඤ්චනි:

ථෙරො හොති රත්තඤ්ඤු විරපබ්බජිතො. ඤානො හොති යසස්සී ගහට්ඨපබ්බජිතානං² බහුජනපටිවාරො. ලාභී හොති විචරපිණෙපානසෙනා-සනභිලානපච්චාහෙසජ්ජපටිකඛාරානං. බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො, යෙ තෙ ධම්මො ආදිකලාණා මජ්ඣෙකලාණා පරියොසාන-කලාණා සාන්තො සව්‍යඤ්ජනා³ කෙවලපට්ටුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මො බහුස්සුතො හොන්ති, ධනා⁴ වචසා පරචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපච්චිඤ්ඤා. සමොදිට්ඨිකො හොති අවිපරිතදස්සනො.

සො බහුජනං අසද්ධම්මො වුට්ඨාපෙඤ්ඤා සද්ධම්මෙ පනිට්ඨාපෙති. ථෙරො භික්ඛු රත්තඤ්ඤු විරපබ්බජිතොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. ඤානො ථෙරො භික්ඛු යසස්සී ගහට්ඨපබ්බජිතානං බහුජනපටිවාරොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. ලාභී ථෙරො භික්ඛු -පෙ- බහුස්සුතො ථෙරො භික්ඛු සුතධරො සුතසන්නිචයොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනාභිතාය පටිපනෙතො හොති බහුජනසුඛාය බහුනො ජනස්ස අන්තොය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති.

5. 2. 4. 9.

[පඨමසෙබ්බන්තං]

[සාවජචිනිදානං:]

39. පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

කම්මාරාමතා, භස්සාරාමතා, නිද්දරාමතා, සඛගණිකාරාමතා, යථාච්චුත්තං චිත්තං න පච්චවෙකති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තන්ති.

පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

න කම්මාරාමතා, න භස්සාරාමතා, න නිද්දරාමතා, න සඛගණිකාරාමතා, යථාච්චුත්තං චිත්තං පච්චවෙකති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති.

1. දෙවමනුස්සානං - මජ්ඣං. 2. ගහගට්ඨපබ්බජිතානං - මජ්ඣං.
3. සාන්තො සව්‍යඤ්ජනා - මජ්ඣං. 4. ධනා - මජ්ඣං. 5. ඉති පිස්ස - මජ්ඣං.

5. 2. 4. 10.

[දුතියසෙඛසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතා:]

40. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු ඛහුනිච්චො, ගොති ඛහුකරණීයො වෘතතො තිංකරණීයෙසු. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නාහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු අපපමනකෙන කමෙමන දිවසං අතිනාමෙති. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නාහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු සංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බ-ජ්ඣෙහි අනානුලොමිකෙන ගිනිසංසගෙන. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නාහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ තතියො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු අතිකාලෙන¹ ගාමං පවිසති, අතිදිව්චං පරිකකමති. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නාහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ඤ්චො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු යායං කථා අභිසල්ලෙඛිකා² වෙතොවිචරණසප්පායා-සෙයාපීදං: අපච්චිකථා සනතුට්ඨිකථා පච්චෙකකථා අසංසගකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤකථා විමුක්ඛිකථා විමුක්ඛිඤ්ඤදස්සනකථා, ඵරුපාය³ කථාය න නිකාමලාභී ගොති කිච්චලාභී⁴ කසිරලාභී⁵ ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නාහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතො සමථං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනනති.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහනනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු න ඛහුනිච්චො ගොති න ඛහුකරණීයො වියතතො කිං කරණීයෙසු. න ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. අහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහනනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු න අපපමනකෙන කමෙමන දිවසං අතිනාමෙති, න ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. අහුසුඤ්ඤති අජ්ඣතනං වෙතො-සමථං. අයං චක්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහනනති.

1 අකාලෙන - මඡසං. 2 අභිසල්ලෙඛිකා - සසා, සීමු. 3 ඵරුපාය-මඡසං, සීමු
4 න අකිච්චලාභි - මඡසං. 5 න අකසිරලාභි - මඡසං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු අසංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨ-
පබ්බජ්ඣෙහි අනුක්‍රලොමිකෙන ගිහිසංසයෙන. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං.
අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ නතියො ධම්මො
සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතතති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු නාතිකාලෙන² ගාමං පටිසති,
නාතිදිවං පටිසකමති. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං
වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ චතුඤ්ඤො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො
අපරිභානාය සංවතතති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු යායං කථා අභිසල්ලෙඛිකා²
වෙතොච්චරණසප්පායා-සෙයෑපීදො අපට්ඨිකථා සනතුට්ඨිකථා පටිවෙක-
කථා අසංසග්ගකථා විරියාරමභකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤකථා
විමුත්තිකථා විමුත්තිඤ්ඤාණස්සකථා, ඵවරූපාය³ කථාය නිකාමලාභී භොති
අතිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං
වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො
අපරිභානාය සංවතතති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය
සංවතතති.

ථෙරවග්ගො චතුඤ්ඤො.

නසස්ස අදානං:

රජනීයං විතරාගා කුභකො' සඬාඅකකමා⁴
පටිසමභිදා ච සීලෙන ථෙරො සෙඛා පරෙ දුචෙති.

1. න අතිකාලෙන - මජ්ඣං. 2. අභිසල්ලෙඛිකා - සා, සීමු.
3. ඵවරූපියා - මජ්ඣං, සීමු. 4. රජනීයො විතරාගො කුභකාසාදාම අකකමා-මජ්ඣං.

5. කකුඛවග්ගො

5. 2. 5. 1.

[පශ්චිමසමපදසුත්තං]

[සාවඤ්චිනීදානං.]

41. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා කතමා පඤ්ච?

සඤ්චාසමපදා සීලසමපදා සුතසමපදා වාගසමපදා පඤ්ඤාසමපදා ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාති.

5. 2. 5. 2.

[දුතියසමපදසුත්තං]

[සාවඤ්චිනීදානං:]

42. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා කතමා පඤ්ච?

සීලසමපදා සමාධිසමපදා පඤ්ඤාසමපදා විමුත්තනිසමපදා විමුත්තනිඤ්ඤාණ-දසසහසමපදා ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාති.

5. 2. 5. 3.

[අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණසුත්තං]

[සාවඤ්චිනීදානං:]

43. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණාතී.¹ කතමාති පඤ්ච?

මන්දන්තා මොච්චන්තා අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති, පාපිවෙණ්‍ය ඉච්ඡාපකතො අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති, උම්මාදා විත්තවිකේඛපා අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති, අධිමානෙන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති, සම්මදෙව අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණාතීති.²

5. 2. 5. 4.

[ඵාසුචිභාරසුත්තං]

[සාවඤ්චිනීදානං:]

44. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ඵාසුචිභාරා කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිචෙචච කාමෙහි විවිචච අකුසලෙහි ධමෙමහි සවිතකකං සච්චාරා විචෙකජං පීතිසුඛං පශ්චමං ක්ඛානං උපසමපජ්ඡ විහරති. විතකකච්චාරානං චූපසමා - පෙ - දුතියං ක්ඛානං - තතියං ක්ඛානං - චතුස්සං ක්ඛානං උපසමපජ්ඡ විහරති. ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තනිං පඤ්ඤාවිමුත්තනිං දිට්ඨෙච ධමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකකා උපසමපජ්ඡ විහරති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ඵාසුචිභාරාති.

1. අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණාති - මජ්ඣ. සිමු. 2. අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණාතීති - මජ්ඣ. සිමු.

5. 2. 5. 5.

[අකුපසසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

45. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු න චිරසොච අකුපං පටිච්ඡකිති. කතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨසමභිදුපනො¹ හොති, ධම්ම-පට්ඨසමභිදුපනො හොති, නිරුතතිපට්ඨසමභිදුපනො හොති, පටිභාන-පට්ඨසමභිදුපනො හොති, යථා විමුක්තං චිත්තං පච්චවෙකකිති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු න චිරසොච අකුපං පටිච්ඡකිති.

5. 2. 5. 6.

[දුතියඅකුපසසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

46. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසකිං ආසෙචනො න චිරසොච අකුපං පටිච්ඡකිති. කතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිච්චො සුභරො සුසනොසො ජීවිතපරිකාරෙරසු. අප්පාභාරො හොති අනොදරිකතං අනුසුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරියං අනුසුතො. බහුසුතො හොති සුතධරො සුතසනතිවයො, යෙ තෙ ධම්මො ආදිකලාණො මජ්ඣිකලාණො පරියොසාන කලාණො සාඤ්ඤා සමාසඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා බ්‍රහ්මචරියං අභිච්ඡන්ති, තථාරූපාසං ධම්මො බහුසුතො හොනති ධර්මා² වචසා පරචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨියා. යථා විමුක්තං චිත්තං පච්චවෙකකිති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසකිං ආසෙචනො න චිරසොච අකුපං පටිච්ඡකිති.

5. 2. 5. 7.

[තතියඅකුපසසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

47. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසකිං භාවෙනො න චිරසොච අකුපං පටිච්ඡකිති. කතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිච්චො සුභරො සුසනොසො ජීවිතපරිකාරෙරසු. අප්පාභාරො හොති අනොදරිකතං අනුසුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරියං අනුසුතො. යායං කථා ආභිසලොඛිකා³ වෙනොච්චරණසප්පායා - සෙය්‍යපීදො? අප්ච්ඡකථා - පෙ - ඵචරූපාය⁴ කථාය නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යථා විමුක්තං චිත්තං පච්චවෙකකිති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපාන-සකිං භාවෙනො න චිරසොච අකුපං පටිච්ඡකිති.

1. පට්ඨසමභිදුපනො - මජ්ඣ., (සබ්බජ්) 2. ධර්මා - මජ්ඣ.,
3. අභිසලොඛිකා - ස්‍යා සීමු. 4. ඵචරූපාය - මජ්ඣ., සීමු.

5. 2. 5. 8.

[වතුන් අකුපපසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

48. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතීං බහුලීකරොනො, නචිරසෙසව අකුපං පටිච්ඡකිති. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අපථටෙඨා භොති අපථකිච්චො සුභරො භොති සුසනොසො ජීවිතපරිකාරෙසු. අපථාභාරො භොති ආනොදරිකතනං අනුයුතො. අපථමධො භොති ජාගරියං අනුයුතො. ආරඤ්ඤකො භොති. පනසෙනාසනො. යථාච්චිත්තවිතනං පච්චවෙකති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතීං බහුලීකරොනො, නචිරසෙසව අකුපං පටිච්ඡකිති.

5. 2. 5. 9.

[සීහසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

49. සීහො භික්ඛවෙ, මීගරාජා සායනසමයං ආසයා තික්ඛමති. ආසයා තික්ඛමිත්වා විජමනති. විජමනිත්වා සමන්තා වතුඤ්ඤං අනුච්චොකෙති. සමන්තා වතුඤ්ඤං අනුච්චොකෙත්වා තික්ඛනතුං සීහනාදං නදති. තික්ඛනතුං සීහනාදං නදිත්වා ගොචරාය පකකමති.

සො හඤ්ඤස්ස චෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. මහිසස්ස¹ චෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. ගවස්ස චෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. දීපිස්ස චෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. බුද්ධකානං චෙපි පාණානං පහාරං දෙති අන්තමසො සසබ්බාරානමපි, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. නං කිස්ස හෙතු? මා මෙ යොගහපථො නස්සාති.

සීහොති බො භික්ඛවෙ, තථාගතස්සනං අධිවචනං අරහතො සමමා සමුඤ්ඤස්ස. යං බො භික්ඛවෙ තථාගතො පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, ඉදමස්ස භොති සීහනාදසමා.

භික්ඛුනං චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. භික්ඛුනීනං චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. උපාසකානං චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. උපාසිකානඤ්චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. පුපුඡ්ඡනානඤ්චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති අන්තමසො අන්තභාරනෙසාදනමපි, සකකච්චඤ්ඤෙඤ්ච තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. නං කිස්ස හෙතු? ධම්මගරු භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මගරවොති.

1. මහිසස්ස - මජ්ඣං.

5. 2. 5. 10.

[කකුධපුනං]

50. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා භොසමිතියං විහරති ඝොසිනාරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන කකුධො නාම කොලියපුනෙනා ආයසමනො මහාමොගගලානං උපධාංකො අධුනා කාලකතො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො. තස්ස එවරුපො අත්තභාවපටිලාහො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම දො වා තීණීවා මාගධිකාති ගාමකෙඛතතාති. සො තෙන අත්තභාවපටිලාහෙන නෙවත්තානං නො පරං ව්‍යාබාධෙති.

අථ ඛො කකුධො දෙවපුනො යෙනායසමා මහාමොගගලානො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො ආයසමනං මහාමොගගලානං අභිවාදෙතො එකමනං අධාංසි. එකමනං සීතො ඛො කකුධො දෙවපුනො ආයසමනං මහාමොගගලානං එතදවොච: දෙවදනාසං භනොන එවරුපං ඉච්ඡාගතං උපපජ්ජි ‘අහං භික්ඛුසංඛසං පරිහරිස්සාමි’ති. සහවිත්තුප්පාදු ව භනොන දෙවදනො තස්සා ඉද්ධියා පරිහිනො’ති. ඉදමවොච කකුධො දෙවපුනො. ඉදං වතො ආයසමනං මහාමොගගලානං අභිවාදෙතො පදකකිණං කතො තඤ්චන්තරධාසි.

අථ ඛො ආයසමා මහාමොගගලානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමනං තීසිද්දි. එකමනං තීසිනො ඛො ආයසමා මහාමොගගලානො භගවන්තං එතදවොච:

“කකුධො නාම භනො, කොලියපුනො මමං උපධාංකො අධුනා කාලකතො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො. තස්ස එවරුපො අත්තභාව පටිලාහො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම දො වා තීණීවා මාගධිකාති ගාමකෙඛතතාති. සො තෙන අත්තභාවපටිලාහෙන නෙවත්තානං නො පරං ව්‍යාබාධෙති. අථ ඛො භනො කකුධො දෙවපුනො යෙනාහං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො මං අභිවාදෙතො එකමනං අධාංසි. එකමනං සීතො ඛො භනො කකුධො දෙවපුනො මං එතදවොච: දෙවදනාසං භනො, එවරුපං ඉච්ඡාගතං උපපජ්ජි ‘අහං භික්ඛුසංඛසං පරිහරිස්සාමි’ති. සහවිත්තුප්පාදු ව භනොන දෙවදනො තස්සා ඉද්ධියා පරිහිනොති. ඉදමවොච භනො, කකුධො දෙවපුනො. ඉදං වතො මං අභිවාදෙතො පදකකිණං කතො තඤ්චන්තරධාසි”ති.

කිං පන තෙ මොගගලාන, කකුධො දෙවපුනො චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො, යං කිඤ්චි කකුධො දෙවපුනො භාසති, සබ්බං තං තථෙච්ච හොති නො අඤ්ඤථාති?

“චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො මෙ භනො කකුධො දෙවපුනො. යං කිඤ්චි කකුධො දෙවපුනො භාසති, සබ්බං තං තථෙච්ච හොති නො අඤ්ඤථා”ති. රකඛස්සෙතං මොගගලාන වාචං.¹ ඉදුති සො මොස්සුරිසො අත්තභාව අත්තානං පාතුකරිස්සතිති.

1. රකඛස්සෙතං මොගගලාන වාචං රකඛස්සෙතං මොගගලාන වාචං - මජ්ඣං. විකැප්පකෙපි.

පඤ්චමෙ මොග්ගලාන සත්ථාරො සනොනා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ මොග්ගලාන, එකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ සීලං පරියොදනං අසඬ්ඤාසීලොමිති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ සීලං පරියොදනං අසඬ්ඤාසීලොමිති. මයං චෙව බො පන ගිහීනං ආරො-වෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනනු¹ මයං තෙන සමුද්දවරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපානසෙනාසන-ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන. යං තුමො කරිස්සති තුමොච තෙන පඤ්ඤාසීසාති”ති. එවරුපං බො පන මොග්ගලාන, සත්ථාරං සාවකා සීලධො රකඛනති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි සීලධො රකඛං පච්චාසිංසති. (1)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ආජීවො පරියොදනො අසඬ්ඤාසීලොමිති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ආජීවො පරියොදනො අසඬ්ඤාසීලොමිති. මයං චෙව බො පන ගිහීනං ආරොවෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනනු මයං තෙන සමුද්දවරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපානසෙනාසන-ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන. යං තුමො කරිස්සති තුමොච තෙන පඤ්ඤාසීසාති”ති. එවරුපං බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා ආජීවධො රකඛනති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ආජීවධො රකඛං පච්චාසිංසති. (2)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදනා අසංකිලියාති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදනා අසංකිලියාති. මයං චෙව බො පන ගිහීනං ආරොවෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනනු මයං තෙන සමුද්දවරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන. යං තුමො කරිස්සති, තුමොච තෙන පඤ්ඤාසීසාති”ති. එවරුපං බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා ධම්මදෙසනධො රකඛනති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ධම්මදෙසනධො රකඛං පච්චාසිංසති (3)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ වෙය්‍යා-කරණං පරියොදනං අසංකිලියාති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසීලො සමානො පරිසුඤ්ඤාසීලොමිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදනං අසංකිලියාති. මයං චෙව බො පන ගිහීනං ආරොවෙය්‍යාම,

1. කථං කං - මජ්ඣං.

නාසසස මනාපං. යං බො පනසස අමනාපං කථනනු නං මයං තෙන සමුද්වරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකනාරෙන. යං තුමො කරිසසති, තුමොච තෙන පඤ්ඤසිසසති”ති. එවරුපං බො මොගගලාන සත්ථාරං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රකනනි. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි වෙය්‍යාකරණතො රකනං පච්චාසිංසති. (4)

පුන ච පරං මොගගලාන, ඉධෙකවෙචා සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ ඤ්ඤාණදසසනං පරියොදනං අසඬකිලිට්ඨනනි. තමෙනං සාවකා එවං ජානනති: “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ ඤ්ඤාණදසසනං පරියොදනං අසඬකිලිට්ඨනනි. මයං වෙච බො පන ගිහීනං ආරොවෙය්‍යාම, නාසසස මනාපං. යං බො පනසස අමනාපං කථනනු නං මයං තෙන සමුද්වරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකනාරෙන. යං තුමො කරිසසති, තුමොච තෙන පඤ්ඤසිසසති”ති. එවරුපං බො පන මොගගලාන, සත්ථාරං සාවකා ඤ්ඤාණදසසනතො රකනනි. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ඤ්ඤාණදසසනතො රකනං පච්චාසිංසති. (5)

ඉමෙ බො මොගගලාන, පඤ්ච සත්ථාරො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකසමිං.

අහං බො පන මොගගලාන, පරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ සීලං පරියොදනං අසඬකිලිට්ඨනනි. න ච මං සාවකා සීලතො රකනනි. න චාහං සාවකෙහි සීලතො රකනං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ ආච්චො පරියොදනො අසඬකිලිට්ඨනනි. න ච මං සාවකා ආච්චතො රකනනි. න චාහං සාවකෙහි ආච්චතො රකනං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදනා අසඬකිලිට්ඨනනි. න ච මං සාවකා ධම්මදෙසනතො රකනනි. න චාහං සාවකෙහි ධම්මදෙසනතො රකනං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදනං අසඬකිලිට්ඨනනි. න ච මං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රකනනි. න චාහං සාවකෙහි වෙය්‍යාකරණතො රකනං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදසසනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදසසනොමහිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදසසනං මෙ ඤ්ඤාණදසසනං පරියොදනං අසඬකිලිට්ඨනනි. න ච මං සාවකා ඤ්ඤාණදසසනතො රකනනි. න චාහං සාවකෙහි ඤ්ඤාණදසසනතො රකනං පච්චාසිංසාමිති.

කකුධවගො පඤ්චමො.

නසුඤ්ඤානං:

ඥො සමපදු විශාකරණං ඵාසුකුපෙපන පඤ්චමං¹
සුතං කථා අරඤ්ඤෙන සීහො ච කකුධො² දසාති.

දුතියං පණණාසකං ගිට්ඨිතං.

1. ඵාසුඤ්ඤාන පඤ්චමං. - ඔජස. 2. සීහචුදෙධන දසාති - සීචු.

3. නතියං පණණාසකං

1. එට්ඨවිහාර වග්ගො

5. 3. 1. 1.

[සෙවවෙසාරජ්ජනං]

[සාවච්චිනීදානං]

1. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ සෙවවෙසාරජ්ජකරණං ධම්මා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා හොති, සීලවා හොති, බහුසුඤ්ඤා හොති, ආරභ්විට්ඨියො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

යං ඛො භික්ඛවෙ¹ අසුඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, සඤ්ඤා නං සාරජ්ජං න හොති. තසමායං ධම්මො සෙවවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ දුසසීලසු සාරජ්ජං හොති, සීලවතො නං සාරජ්ජං න හොති. තසමායං ධම්මො සෙවවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ අපසසුඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, බහුසුඤ්ඤා නං සාරජ්ජං න හොති. තසමායං ධම්මො සෙවවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ කුසීනසු සාරජ්ජං හොති, ආරභ්විට්ඨියො නං සාරජ්ජං න හොති. තසමායං ධම්මො සෙවවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ දුපපඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, පඤ්ඤාවතො නං සාරජ්ජං න හොති. තසමායං ධම්මො සෙවවෙසාරජ්ජකරණො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙවවෙසාරජ්ජකරණං ධම්මාති.

5. 3. 1. 2.

[සංඛිනිකුසුඤ්ඤානං]

[සාවච්චිනීදානං]

2. පඤ්චෙති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු උසුඤ්ඤාන-පරිසංඛිනිතො හොති, පාපභික්ඛුති අපි අකුප්පධම්මො. කතමෙති පඤ්චෙති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙසීයගොචරො² වා හොති, විධිවගොචරො වා හොති, ජුලුකුමාරිගොචරො³ වා හොති, පණ්ඨිකගොචරො වා හොති, භික්ඛුතී ගොචරො වා හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චෙති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු උසුඤ්ඤාන පරිසංඛිනිතො හොති පාපභික්ඛුති අපි අකුප්පධම්මොති.⁴

1. යං භික්ඛවෙ - මජ්ඣ. 2. වෙසීයාගොචරො - මජ්ඣ. 3. ජුලුකුමාරිකා - මජ්ඣ. 4. අකුප්පධම්මොපි - මජ්ඣ.

5. 3. 1. 3.

[මහාවොරසුතනං]

[සාවඤ්චිදුතං]

3. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ, අඛෙග්ගි සමන්තාගතො මහාවොරො සන්ඤ්චි ජ්ඤාති. නිලොපමපි හරති. එකාගාරිකමපි කරොති. පරිපඤ්චි නිට්ඨති. කතමෙහි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො විසමනිසසිනො ව හොති ගහනනිසසිනො ව බලවනිසසිනො ව හොගචාගි ව එකචාරි ව.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො විසමනිසසිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො නද්විදුග්ගං වා නිසසිනො හොති පබ්බතවිසමං වා. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො විසමනිසසිනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො ගහනනිසසිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො තිණගහනං වා නිසසිනො හොති රුකනගහනං වා ගෙධං¹ වා පන වනසණ්ඨං. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො ගහනනිසසිනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො බලවනිසසිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො රාජානං වා රාජමහාමතනං වා නිසසිනො හොති. නසස් එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකඛති, ඉමෙ මෙ රාජානො වා රුජමහාමතනා වා පරියොධාය අත්ථං භණ්ණිසසනතීති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, ත්ඨාසස් රාජානො වා රාජමහාමතනා වා පරියොධාය අත්ථං භණ්ණති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො බලවනිසසිනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො හොගචාගි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො අසෙසා හොති මහඤ්චනො මහාහොගො. නසස් එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකඛති, ඉතො හොගෙන පටිසඤ්චරිසාමිති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, තතො හොගෙන පටිසඤ්චරති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො හොගචාගි හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො එකචාරි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො එකකො නිග්ගහණාති කතනා හොති. නං කිසස් හෙතු: මා මෙ ඉග්ගමනනා බහිඤ්ඤා සමොදදං අගමංසුති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො එකචාරි හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි අඛෙග්ගි සමන්තාගතො මහාවොරො සන්ඤ්චි ජ්ඤාති, නිලොපමපි හරති, එකාගාරිකමපි කරොති, පරිපඤ්චි නිට්ඨති.

1. රොධං මජ්ඣං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි ධමමෙග්ගි සමන්තාගතො පාපභික්ඛු ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති. සාවචේජා ච හොති සානුචචේජා විඤ්ඤානං. බහුඤ්ඤා¹ අපුඤ්ඤාං පසවති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු විසමනිස්සිතො ච හොති ගහනනිස්සිතො ච බලවනිස්සිතො ච හොගචාගි ච එකචාරි ච.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු විසමනිස්සිතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු විසමෙන කායකමෙවන සමන්තාගතො හොති, විසමෙන වචිකමෙවන සමන්තාගතො හොති, විසමෙන මනොකමෙවන සමන්තාගතො හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු විසමනිස්සිතො හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු ගහනනිස්සිතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති අත්තග්ගාගිකාය දිට්ඨියා සමන්තාගතො.² එවං ඛො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු ගහනනිස්සිතො හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු බලවනිස්සිතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු රාජානං වා රාජමහාමත්තං වා නිස්සිතො හොති. තස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකන්ති, ඉමෙ මෙ රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරියොධාය අත්ථං භණ්ණස්සන්තීති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි අභ, ත්‍යාස්ස රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරියොධාය අත්ථං භණන්ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු බලවනිස්සිතො හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු හොගචාගි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු ලාභී හොති විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජ-පරිකාරානං. තස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකන්ති, ඉතො ලාභෙන පටිසන්ථරිස්සාමිති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි අභ, තතො ලාභෙන පටිසන්ථරති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු හොගචාගි හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු එකචාරි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු එකකො³ පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු තිවාසං කපෙපති. සො තත්ථ කුලාති උපසඞ්කමනෙතා ලාභං ලභති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු එකචාරි හොති.

ඉමෙග්ගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි ධමමෙග්ගි සමන්තාගතො පාපභික්ඛු ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති. සාවචේජා ච හොති සානුචචේජා විඤ්ඤානං. බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤාං පසවති.

1. බහු ව - සීමු. 2. සමන්තාගතො හොති - සීමු. 3. එකකො ව - මජ්ඣ.

5. 3. 1. 4.

[සමණසුඛමාලසුභනං]

[සාවනීභිදනං]

4. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සමණෙසු සමණසුඛමාලො හොති. කතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු යාවිතොව බහුලං චිවරං පරිභුඤ්ජති, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ජති, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව. බහුලං සෙනාසනං පරිභුඤ්ජති, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ජති, අප්පං අයාවිතො.

යෙති ඛො පන සබ්බභවාරීභි සද්ධිං¹ විහරති, ත්‍යාසං මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙමන සමුද්චරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං චචිකමෙමන සමුද්චරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං මනොකමෙමන සමුද්චරනති, අප්පං අමනාපෙනං, මනාපං යෙව බහුලං උපහාරං² උපහරනති, අප්පං අමනාපං.

යාති ඛො පන තාති වෙදසිනාති විතනසමුට්ඨානාති වා සෙමනසමුට්ඨානාති වා වානසමුට්ඨානාති වා සන්තිපාතිකාති වා උතුපරිනාම-ජාති වා විසමපරිහාරජාති වා ඔපක්කම්කාති වා කමමිපාකජාති වා, තාතිසං න බහුදෙව උපපජ්ජනති. අප්පාබාධො හොති.

චතුර්තං ක්ඛානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛචිභාරානා තිකාමලාභී හොති අනිච්ජලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බයා අනාසවං වෙනොච්චුතතිං පඤ්ඤවිමුතතිං දිට්ඨවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ජකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සමණෙසු සමණසුඛමාලො හොති.

යං හි තං භික්ඛවෙ, සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණ-සුඛමාලො’ති මමෙව තං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණසුඛමාලො’ති.

අහං හි භික්ඛවෙ යාවිතොව බහුලං චිවරං පරිභුඤ්ජාමි, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං පිණ්ඩපාතං -පෙ- සෙනාසනං -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ජාමි. අප්පං අයාවිතො.

1. සබ්බභවාරීභි සිමු.
2. මනාපං යෙව උපහාරං - මජ්ඣං, ඝරා

යෙහි බො පන භික්ඛුහි සද්ධිං විහරාමි, නෙ මං මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙමන සමුද්චරනති, අපපං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං චජීකමෙමන සමුද්චරනති, අපපං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං මනොකමෙමන සමුද්චරනති, අපපං අමනාපෙන. මනාපං යෙව බහුලං උපහාරං උපහරනති, අපපං අමනාපං.

යාති බො පන තාති චෙදයිතාති විහතසමුට්ඨානාති වා සෙමහසමුට්ඨානාති වා වාතසමුට්ඨානාති වා සනතිපාතිකාති වා උතුපරි- නාමජාති වා විසමපරිහාරජාති වා ඔපකකමිකාති වා කමමිපිපාකජාති වා, තාති මෙ න බහුදෙව උපපජ්ජනති. අපපාබාධොගමසමි.

චතුත්තං බො පනමහි¹ ක්ඛානානං ආභිචෙතයිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ- විහාරානං නිකාමලාභී අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බයා අනාසවං චෙනොච්චුතතිං පඤ්ඤවිමුතතිං දිට්ඨවධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමි.

යං හි තා භික්ඛවෙ, සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණ- සුමුමාලො’ති මමෙ ව තං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණෙසුමුමාලො’ති.

5. 3. 1. 5.

[ඵාසුචිහාර සුත්තං]

[සාවඤ්චිද්‍යනං.]

5. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ඵාසුචිහාරා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙනතං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුහමචාරීසු ආචී චෙච රහො ව. මෙනතං චජීකමමං -පෙ- මෙනතං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුහමචාරීසු ආචී චෙච රහො ව. යාති තාති සීලාති අබණ්ඩාති අච්ඡද්දාති අසබලාති අකමමාසාති භුජ්ඣසාති විඤ්ඤප්පසථාති අපරාමට්ඨාති සමාධිසංවතනනිකාති, තථාරූපෙහි සීලෙහි සීලසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුහමචාරීහි ආචී චෙච රහො ව. යායං දිට්ඨී අරියා නිය්‍යාතිකා නිය්‍යාති තකකරස්ස සමමා දුක්ඛකකියාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුහමචාරීහි ආචී චෙච රහො ව.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ඵාසුචිහාරාති.

1. චතුත්තං බො පන - සීග්‍ර.

5. 3. 1. 6.

ආනන්දසුභතං

6. එකං සමයං භගවා කොසමඛියං විහරති සොසිතාරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච:

නිත්තාවතා නු ඛො භනෙත, භික්ඛු සඛෙස¹ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

යතො ඛො ආනන්ද, භික්ඛු අත්තනා² සීලසම්පන්නො හොති නො ච පරං අධිසීලෙ සම්පවන්තා. එත්තාවතාපි ඛො ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා පන භනෙත, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති නො ච පරං අධිසීලෙ සම්පවන්තා හොති. අත්තානුපෙකඛී ච හොති නො පරානුපෙකඛී. එත්තාවතා පි ඛො ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා පන භනෙත, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති නො ච පරං අධිසීලෙ සම්පවන්තා. අත්තානුපෙකඛී ච නො පරානුපෙකඛී හොති. අප්පඤ්ඤාතො³ ච හොති, තෙන ච අප්පඤ්ඤාතකෙන නො පරිතස්සති. එත්තාවතාපි ඛො⁴ ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා පන භනෙත, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති, නො පරං අධිසීලෙ සම්පවන්තා. අත්තානුපෙකඛී ච හොති නො පරානුපෙකඛී. අප්පඤ්ඤාතො ච හොති. තෙන ච අප්පඤ්ඤාතකෙන නො පරිතස්සති. චතුත්තකඤ්ච කොනානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්ම-සුච්ඡාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. එත්තාවතාපි ඛො ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

1. භික්ඛු සඛෙසා - ස්‍යා. 2. අත්තනාව - සීඉ. 3. අප්පඤ්ඤාතො - මජ්ඣං, 4. එත්තාවතාපි - මජ්ඣං.

සියා පන භනෙන, අඤ්ඤපි පරියායො යථා භික්ඛු සබ්බෙ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා ආනන්ද, යතො බො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති, නොච පරං අධිපීලෙ සම්පවත්තා. අත්තානුපෙක්ඛී ච හොති නො පරානුපෙක්ඛී. අපඤ්ඤානොච හොති තෙන අපඤ්ඤාතකෙන නො පරිකස්සති. චතුත්තං ක්‍රියානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛචිභාරානං නිකාමලාභී හොති අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨවධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵන්තාවතා බො ආනන්ද භික්ඛු සබ්බෙ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍ය.

ඉමහො වාහං ආනන්ද ඵාසුචිභාරා අඤ්ඤා ඵාසුචිභාරොඋත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නඤ්චි වදමී'ති.

5. 3. 1. 7.

[සීලසම්පන්නසුත්තං]

[සාවජචීඨිදුතං]

7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛිණේය්‍යො අඤ්ඤලීකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙගි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛිණේය්‍යො අඤ්ඤලීකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සාති.

5. 3. 1. 8.

[අසෙඛසුත්තං]

[සාවජචීඨිදුතං]

8. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො¹ -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙගි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අසෙඛෙන සීලකඛකෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙඛෙන සමාධිකඛකෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙඛෙන පඤ්ඤාකඛකෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙඛෙන විමුත්තිකඛකෙන සමන්තාගතො හොති, අසෙඛෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකඛකෙන සමන්තාගතො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සාති.

1. ආනුඤ්ඤායො පානුඤ්ඤායො - සිමු, මජ්ඣං.

5. 3. 1. 9.

[වාතුද්දීසසුන්තං]

[සාවජ්ඣිනීදානං]

9. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො භික්ඛු වාතුද්දීසො හොති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති, පාතිමොකකසංවරසංවුච්චො විහරති ආචාරගොචරසමපනො, අණ්ණමනෙතසු වජේජසු භයදස්සාපී, සමාදාය සිකති සිකඛාපදෙසු.

බහුසසුනො හොති සුතධරො සුතසන්තිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදීකල්යාණා මජ්ඣෙකල්යාණා පරියොසානකල්යාණා සාඨා සබ්බාසුඤ්ඤා¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුසසුනා හොන්ති ධනා² වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපපටිච්ඤා.

සන්තුට්ඨො හොති ඉන්ද්රිතරචීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චය-හෙසජ්ජපරිකඛාරෙන.

වතුන්තං ක්ඛානානං ආභිවෙනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාම-ලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨව-ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉමෙග්ගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො භික්ඛු වාතුද්දීසො හොති.

5. 3. 1. 10.

[අරඤ්ඤාසුන්තං]

[සාවජ්ඣිනීදානං]

10. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අරඤ්ඤා වනපඨානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවිත්තුං. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොකකසංවරසංවුච්චො -පෙ-සමාදාය සිකති සිකඛාපදෙසු.

1. සාඨා සබ්බාසුඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. ධනා - මජ්ඣ.

බහුසසුතො හොති -පෙ - නථාරුපාසස ධම්මා --පෙ- දිට්ඨියා සුපපට්ච්ඤා.

ආරඳවින්යො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමමා දළහපරකකමො අනිකම්මනධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

චතුනනං ක්කානානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුච්ඡාරානං නිකාමලාභී හොති. අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං ඛයා අනාසවා වේතොවිමුතතිං පඤ්ඤවිමුතතිං දිට්ඨවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං අරඤ්ඤා වනපථානි පනනානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුනති.

එසුච්ඡාරවග්ගො පඨමො.

තසසුඤ්ඤානි:

සාරජ්ජං සබ්බිකො වොරො සුඛුමාලං එසු පඤ්චමං¹
ආනන්ද සීලා සෙඛා ව² චාතුඤ්ඤො අරඤ්ඤාන චාති.

1. සුඛුමාලඑසු පඤ්චමං - සෘ. 2. ආනන්ද සීල සෙඛයා - සීඛු, සෘ.

5. 3. 2. 1.

[කුලුපගෙසුගතං]

[සාමන්තීනිදුතං]

11. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො කුලුපගො භික්ඛු කුලෙසු අපමියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච. කතමෙගි පඤ්චගි:

අසඤ්චතවිසෂාසී¹ ච හොති, අනිසාරවිකපමී ච, වියඤ්චපසෙවී² ච, උපකණ්ණකජපමී ච, අභියාචනකො ච.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො කුලුපගො භික්ඛු කුලෙසු අපමියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො කුලුපගො භික්ඛු කුලෙසු පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙගි පඤ්චගි:

න අසඤ්චතවිසෂාසී¹ ච හොති, න අනිසාරවිකපමී ච, න වියඤ්චපසෙවී² ච, න උපකණ්ණකජපමී ච, න අභියාචනකො ච.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො කුලුපගො භික්ඛු කුලෙසු පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

5. 3. 2. 2.

[පච්ඡාසමණ්ණගතං]

[සාමන්තීනිදුතං]

12. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො න ආදුතබ්බො. කතමෙගි පඤ්චගි:

අතිදුරෙ වා ගච්ඡති අව්වාසනො වා, න පත්තපරියාපනාං ගණහාති, ආපත්තිසාමන්තා භණමානං නීවාරෙති, භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙති, උපසඤ්ඤා හොති ජළො ඵලමුගො.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො න ආදුතබ්බො.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. කතමෙගි පඤ්චගි:

නාතිදුරෙ ගච්ඡති න අව්වාසනො, පත්තපරියාපනාං ගණහාති, ආපත්තිසාමන්තා භණමානං නීවාරෙති, භණමානස්ස න අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙති, පඤ්ඤවා හොති අජළො අනෙලමුගො.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බොති.

1 අසඤ්චතවිසෂාසී - මජ්ඣං.
2 විසෂ්ඨපසෙවී - මජ්ඣං.

[5. 3. 2. 3.]

[සමමාසමාධිසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

13. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහඛො සමමා-සමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අකමො හොති රූපානං, 'අකමො සද්දානං, අකමො ගඤ්ඤානං, අකමො රසානං, අකමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහඛො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භඛො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දානං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භඛො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුනති.

5. 3. 2. 4.

[අකිකච්ඡදසුත්තං]

14. එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති අකිකච්ඡෙද. අථ ඛො ආයසවා ආනඤ්ඤෙ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනං අභිවාදෙඤා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනං ඛො ආයසවනං ආනඤ්ඤං භගවා එතදවොච:

යෙ තෙ ආනඤ්ඤා භික්ඛු නවා අචිරපඛච්ඡිතා අභුතාගතා ඉමං ධම්මවිනයං, තෙ වො ආනඤ්ඤා භික්ඛු පඤ්චසු ධම්මෙසු සමාදපෙතඛො, නිවෙසෙතඛො, පතිට්ඨාපෙතඛො. කතමෙසු පඤ්චසු:

“එථ තුමො ආට්ඨසො, සීලවා හොථ පාතිමොකකසංවරසංවුතා විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා, අණුමතොසු වජ්ජසු භයදසාච්ඡො සමාදය සිකඛථ සිකඛාපදෙසුති” ඉති පාතිමොකකසංවරෙ සමාදපෙතඛො, නිවෙසෙතඛො, පතිට්ඨාපෙතඛො.

“එථ තුමො ආට්ඨසො, ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තඤ්ඤා විහරථ ආරකකසච්ඡො නිපකකසච්ඡො සාරකඛිතමානසා සතාරකොන වෙනසා සමන්තාගතාති.” ඉති ඉඤ්ඤසංවරෙ සමාදපෙතඛො, නිවෙසෙතඛො, පතිට්ඨාපෙතඛො.

“එඵ තුමෙහ ආවුසො, අපභසාං හොඵ භසො පරිඤ්ඤාකාරිනොති” ඉති භසාපරිඤ්ඤා සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බා.

“එඵ තුමෙහ ආවුසො, ආරඤ්ඤාකා හොඵ අරඤ්ඤා වනපජානි¹ පනනාති සෙනාසනාති පටිසෙවථා”ති ඉති කායච්ඡුපකාසෙ සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බා.

“එඵ තුමෙහ ආවුසො, සමාදිට්ඨිකා හොඵ සමාදසානෙන සමනනාගතාති” ඉති සමාදසානෙන සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බා.

යෙ තෙ ආනන්ද, භික්ඛු නවා අවිරපබ්ඤ්ඤා අවුනාගතා ඉමං ධම්මචිතයං, තෙ වො ආනන්ද භික්ඛු ඉමෙසු පඤ්චස්ථ ධම්මෙසු සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බාති.

5. 3. 2. 5.

[මච්ඡරිසුතනං]

[සාවඤ්චිදුතං]

15. පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයො. කතමෙති පඤ්චති:

ආවාසමච්ඡරිති හොති, කුලමච්ඡරිති හොති, ලාභමච්ඡරිති හොති, වණ්ණමච්ඡරිති හොති, ධම්මමච්ඡරිති හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයො.

පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං සග්ගො. කතමෙති පඤ්චති:

න ආවාසමච්ඡරිති හොති, න කුලමච්ඡරිති හොති, න ලාභමච්ඡරිති හොති, න වණ්ණමච්ඡරිති හොති, න ධම්මමච්ඡරිති හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං සග්ගති.

5. 3. 2. 6.

[වණ්ණසුතනං]

[සාවඤ්චිදුතං]

16. පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයො. කතමෙති පඤ්චති:

අනනුච්චව අපරියොගාහෙත්වා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති. අනනුච්චව අපරියොගාහෙත්වා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති. අනනුච්චව අපරියොගාහෙත්වා අපසසාදනීයෙ ණානෙ පසාදං උපදංසෙති. අනනුච්චව අපරියොගාහෙත්වා පසාදනීයෙ ණානෙ අපසසාදං උපදංසෙති. සඤ්ඤාදෙයං විනිපානෙති.

ඉමෙති බො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයො.

1. අරඤ්ඤා වනපජානි - මජ්ඣං.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චව පරියොගාභෙචා: අවණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, අනුච්චව පරියොගාභෙචා: වණණාරහස්ස වණණං භාසනී, අනුච්චව පරියොගාභෙචා: අපසාදනීයෙ ධානෙ අපසාදං උපදංසෙති, අනුච්චව පරියොගාභෙචා: පසාදනීයෙ ධානෙ පසාදං උපදංසෙති, සඤ්ඤාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං සග්ගෙති.

5 3. 2. 7.

[ඉසුසුකිසුතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

17. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං තිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනනුච්චව අපරියොගාභෙචා: අවණණාරහස්ස වණණං භාසනී, අනනුච්චව අපරියොගාභෙචා: වණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, ඉසුසුකිනී ච ගොති, මච්ඡරීනී ච, සඤ්ඤාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං තිරයෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චව පරියොගාභෙචා: අවණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, අනුච්චව පරියොගාභෙචා: වණණාරහස්ස වණණං භාසනී, අනිසුසුකි ච ගොති, අමච්ඡරීනී ච, සඤ්ඤාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 8.

[මිච්ඡාදිට්ඨිකසුතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

18. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං තිකඛිතතා ඵලං තිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනනුච්චව අපරියොගාභෙචා: අවණණාරහස්ස වණණං භාසනී, අනනුච්චව අපරියොගාභෙචා: වණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, මිච්ඡාදිට්ඨිකා ච ගොති, මිච්ඡාසඛකප්පා ච, සඤ්ඤාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චනි:

අනුච්චිච පරියොගාභෙත්වා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, අනුච්චිච පරියොගාභෙත්වා වණණාරහස්ස වණණං භාසනී, සමමාදුට්ඨිකා ච භොති, සමමාසඝිකප්පා ච, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාභෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 9.

[මිච්ඡාචාචා සුභාතං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

19. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චනි:

අනුච්චිච අපරියොගාභෙත්වා අවණණාරහස්ස වණණං භාසනී, අනුච්චිච අපරියොගාභෙත්වා වණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, මිච්ඡාචාචා ච භොති, මිච්ඡාකම්මන්තා ච, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාභෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චනි:

අනුච්චිච පරියොගාභෙත්වා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, අනුච්චිච පරියොගාභෙත්වා වණණාරහස්ස වණණං භාසනී, සමමාචාචා ච භොති, සමමාකම්මන්තා ච, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාභෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 10.

[මිච්ඡාචාසාම සුභාතං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

20. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵලං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චනි:

අනුච්චිච අපරියොගාභෙත්වා අවණණාරහස්ස වණණං භාසනී, අනුච්චිච අපරියොගාභෙත්වා වණණාරහස්ස අවණණං භාසනී, මිච්ඡාචාසාම ච භොති, මිච්ඡාසතිනී ච, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාභෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධමෙමහි සමනනාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵවං නිරයෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධමෙමහි සමනනාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵවං සගො. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චව පරියොගාහෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසනී, අනුච්චව පරියොගාහෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසනී, සමමාවායාමා ච හොති, සමමාසනීනී ච, සඤ්ඤාදෙය්‍යං න චිනිපාතෙහි.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධමෙමහි සමනනාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිතතා ඵවං සගොති.

අකිකච්ඡවගො උනියො.

තසස්ස ඤානං:

කුලුපගො, පච්ඡාසමණො සමාධි අකිකච්ඡං මච්ඡරී වණ්ණනා ඉස්සා දිට්ඨිව්‍යාචාස වායාමානී.¹

[1. වායාමො - සිමු.

3. ගිලානවගො

5. 3. 3. 1

[ගිලානසුභතං]

21. එකං සමයං භගවා චෛසාලියං විහරති මහාවනෙ කුමාගාර-
සාලායං. අඵ ඛො භගවා සායනන්තසමයං පතිසලලානා වුට්ඨිතො යෙන
ගිලානසාලා තෙනුපසඛකමි. අද්දසා ඛො භගවා අඤ්ඤතරා භික්ඛුං දුබ්බලං
ගිලානකං. දිස්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛු
ආමනෙකසී:

යං කඤ්චි¹ භික්ඛවෙ දුබ්බලං² ගිලානකා පඤ්ච ධම්මා න විජ්ඣනති,
තස්සෙතං පාවිකඛිං: න විරස්සෙව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං
පඤ්ඤවිමුත්තං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති.
කතමෙති පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපසසී කායෙ විහරති, ආහාරෙ පටිකකුල-
සඤ්ඤී, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී, සබ්බසංඛාරෙසු අනිච්චානුපසසී,
මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣන්තං සුපට්ඨිතා හොති.

යං කඤ්චි¹ භික්ඛවෙ දුබ්බලං² ගිලානකා ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා න විජ්ඣනති,
තස්සෙතං පාවිකඛිං: න විරස්සෙව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං
පඤ්ඤවිමුත්තං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති.

5. 3. 3. 2.

[සභිසුපට්ඨිතසුභතං]

[සාමජචී ගිදනං]

22. යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා පඤ්ච ධම්මෙ
භාවෙති, පඤ්ච ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤතරං
ඵලං පාවිකඛිං: දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා.
කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අජ්ඣන්තං යෙව සති සුපට්ඨිතා හොති,
ධම්මානං උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය අසුභානුපසසී කායෙ විහරති,
ආහාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤී, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී, සබ්බසංඛාරෙසු
අනිච්චානුපසසී.

යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ
භාවෙති, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤතරං
ඵලං පාවිකඛිං: දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා.

1. යං කඤ්චි - සා. 2. සික්ඛුං දුබ්බලං - ඡෙසං.

5. 3. 3. 3

[දුපට්ඨාකභිලානසුභතං]

[සාවජභිද්දනං]

23. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො හිලානො දුපට්ඨාකො¹ හොති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

අසප්පායකාරී හොති සප්පායෙ මත්තං න ජානාති. හෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති. අත්ථකාමස්ස හිලානුපට්ඨාකස්ස න යථාභුතං ආබාධං ආචීකත්තා හොති: අභික්ඛමන්තං වා අභික්ඛමනීති, පටික්ඛමන්තං වා පටික්ඛමනීති සීතං වා සීතො'ති. උප්පන්නානං වා සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනඛිවාසකජාතිකො හොති.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො හිලානො දුපට්ඨාකො හොති.

පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො හිලානො සුපට්ඨාකො හොති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

සප්පායකාරී හොති. සප්පායෙ මත්තං ජානාති. හෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති. අත්ථකාමස්ස හිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධං ආචීකත්තා හොති: අභික්ඛමන්තං වා අභික්ඛමනීති, පටික්ඛමන්තං වා පටික්ඛමනීති, සීතං වා සීතොති. උප්පන්නානං වා සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අඛිවාසකජාතිකො හොති.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො හිලානො සුපට්ඨාකො හොතීති.

5. 3. 3. 4.

[හිලානුපට්ඨාකසුභතං]

[සාවජභිද්දනං]

24. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො හිලානුපට්ඨාකො නාලං හිලානං උපට්ඨාතුං. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

න පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාතුං. සප්පායසප්පායං න ජානාති, අසප්පායං උපනාමෙති, සප්පායං අපනාමෙති. ආමිසන්නරො හිලානං උපට්ඨහති නො මෙත්තවිත්තො. ජෙගුවජ්ඣී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා චන්තං වා බෙලං වා නීහරිතුං. න පට්ඨලො² හොති හිලානං කාලෙත කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සමුත්තෙජ්ජතුං සමපහංසෙතුං.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො හිලානුපට්ඨාකො නාලං හිලානං උපට්ඨාතුං.

1. දුපට්ඨාකො - PTS, සෞ. 2. නපට්ඨලො - මුසං.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො හිලානුපට්ඨාකො අලං
හිලානං උපට්ඨානුං. කතමෙහි පඤ්චගි:

පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධානුං. සප්පායාසප්පායං ජානාති,
අසප්පායං අපනාමෙති, සප්පායං උපනාමෙති. මෙතනවිතෙකා හිලානං
උපට්ඨහති නො ආමිසනනරො. අජේගුවජී හොති උච්චාරං වා පසාඨං වා
චනනං වා ඛෙලං වා නීහරිනුං. පට්ඨලො හොති හිලානං කාලෙන කාලං
ධම්මියා කපාය සන්දසෙසුනුං සමාදපෙතුං සමුතොතජේතුං සම්පභාසෙතුං.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමනනාගතො හිලානුපට්ඨාකො
අලං හිලානං උපට්ඨානුනති.

5. 3. 3. 5.

[පඨම ආයුසසසුතනං]

[සාවජ්ඣනීදනං]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අනායුසා. කතමෙ පඤ්ච:

අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මනනං න ජානාති, අපරිනත-
හොජී ච හොති, අකාලචාරී ච භොති, අබ්භමචාරී ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ
පඤ්ච ධම්මා අනායුසා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ආයුසා. කතමෙ පඤ්ච:

සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මනනං ජානාති, පරිනතහොජී ච හොති,
කාලචාරී ච හොති, බ්භමචාරී ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා ආයුසා ති.

5. 3. 3. 6.

[දුතිය ආයුසසසුතනං]

[සාවජ්ඣනීදනං]

26. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අනායුසා. කතමෙ පඤ්ච:

අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මනනං න ජානාති, අපරිනතහොජී ච
හොති, දුසසීලො ච, පාපමිතො ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා
අනායුසා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ආයුසා. කතමෙ පඤ්ච:

සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මනනං ජානාති, පරිනතහොජී ච හොති,
සීලො ච, කල්යාණමිතො ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා ආයුසා ති.

1. අපරිණතහොජීව - සීචු.

5. 3. 3. 7.

[වපකාසසුභාතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

27. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනාගතො භික්ඛු නාලං සඛ්ඝමහා වපකාසිතුං. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන ගිලාන-පච්චසහෙසජ්ජපරිකාරෙන, කාමසඛකප්පබ්භුලො ච විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමනාගතො භික්ඛු නාලං සඛ්ඝමහා වපකාසිතුං.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනාගතො භික්ඛු අලං සඛ්ඝමහා වපකාසිතුං. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සනතුට්ඨො භොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන ගිලානපච්චස-හෙසජ්ජපරිකාරෙන, නෙකබ්බමසඛකප්පබ්භුලො ච විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමනාගතො භික්ඛු අලං සඛ්ඝමහා වපකාසිතුන්ති.

5. 3. 3. 8

[සමණදුකඛි - සුඛ සුභාතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

28. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සමණදුකඛාති. කතමාති පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන ගිලාන-පච්චසහෙසජ්ජපරිකාරෙන, අනභීරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමණදුකඛාති.

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සමණසුඛාති. කතමාති පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන ගිලානපච්චස-හෙසජ්ජපරිකාරෙන, අභීරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමණසුඛාති ති.

5. 3. 3. 9.

[පරිකුප්පසුභංගං]

[සාවස්ථිතිදුගං]

29. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආපාසිකා නෙරසිකා පරිකුප්පා අනෙතිව්ජා. කතමෙ පඤ්ච:

මාතා ජීවිතා වොරොපිතා හොති, පීතා ජීවිතා වොරොපිතො හොති, අරහං¹ ජීවිතා වොරොපිතො හොති, නථාගතස්ස දුට්ඨෙන චිත්තෙන ලොභිතා උපපදිතං හොති, සඛේසං භින්නො හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආපාසිකා නෙරසිකා පරිකුප්පා අනෙතිව්ජා හි.

5. 3. 3. 10.

[සම්පදසුභංගං]

[සාවස්ථිතිදුගං]

30. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ බ්‍යසනාති. කතමාති පඤ්ච:

ඤ්ඤිබ්‍යසනං, භොගබ්‍යසනං, රොගබ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං. න භික්ඛවෙ සත්තා ඤ්ඤිබ්‍යසනභෙත්තු වා භොගබ්‍යසනභෙත්තු වා රොග-බ්‍යසනභෙත්තු වා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.²

සීලබ්‍යසනභෙත්තු වා භික්ඛවෙ සත්තා දිට්ඨිබ්‍යසනභෙත්තු වා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.²

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච බ්‍යසනාති.

පඤ්චමා භික්ඛවෙ සම්පද. කතමා පඤ්ච:

ඤ්ඤිසම්පද, භොගසම්පද, ආරොග්‍යසම්පද, සීලසම්පද, දිට්ඨිසම්පද.

න භික්ඛවෙ සත්තා ඤ්ඤිසම්පදභෙත්තු වා භොගසම්පදභෙත්තු වා ආරොග්‍යසම්පදභෙත්තු වා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සීලසම්පදභෙත්තු වා භික්ඛවෙ සත්තා දිට්ඨිසම්පදභෙත්තු වා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

ඉමා බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සම්පද හි.

තිලානවග්ගො තතිස්සො.

නස්සද්දුගං:

1. ගිලානො සතිපට්ඨානා ජෙඵ උපට්ඨාකා ආට්ඨසා වපකාසසමණ්ණසුඛාති පරිකුප්පො ව සම්පදති.

1. අරහා - සහ 2. උපපජ්ජන්ති - සිමු.

4. රාජවග්ගො

5. 3. 4. 1.

[පඨමචක්කානුමනනානසුභාං]

[සාවඤ්ඤිතං]

31. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමනාගතො රාජා චක්කවතනි ධම්මෙනෙව චක්කං පවතොති.¹ නං හොති චක්කං අපපතිවතනියං² කෙනචි මනුස්සභුතෙන පච්චඤ්ඤෙන පාණීනා. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රාජා චක්කවතනි අඤ්ඤා ච හොති, ධම්මඤ්ඤා ච, මනාඤ්ඤා ච, කාලඤ්ඤා ච, පරිසඤ්ඤා ච.

ඉමෙහි ඛො පඤ්චගි අඛෙගහි සමනාගතො රාජා චක්කවතනි ධම්මෙනෙව චක්කං වතොති. නං හොති චක්කං අපපතිවතනියං² කෙනචි මනුස්සභුතෙන පච්චඤ්ඤෙන පාණීනා.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමනාගතො නථාගතො අරහං සමමාසලීඤ්ඤො ධම්මෙනෙව අනුතතරං ධම්මචක්කං පවතොති. නං හොති චක්කං අපපතිවතනියං² සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමිං. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ නථාගතො අරහං සමමාසලීඤ්ඤො අඤ්ඤා, ධම්මඤ්ඤා, මනාඤ්ඤා, කාලඤ්ඤා, පරිසඤ්ඤා.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමනාගතො නථාගතො අරහං සමමාසලීඤ්ඤො ධම්මෙනෙව අනුතතරං ධම්මචක්කං පවතොති. නං හොති චක්කං අපපතිවතනියං² සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමිනති.

5. 3. 4. 2.

[දුතියචක්කානුමනනානසුභාං]

[සාවඤ්ඤිතං]

32. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමනාගතො රඤ්ඤා චක්කවතනියං ජෙට්ඨො පුතො පිතරා පවතනිතං චක්කං ධම්මෙනෙව අනුපාවතොති. නං හොති චක්කං අපපතිවතනියං² කෙනචි මනුස්සභුතෙන පච්චඤ්ඤෙන පාණීනා. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා චක්කවතනියං ජෙට්ඨො පුතො අඤ්ඤා ච හොති, ධම්මඤ්ඤා ච, මනාඤ්ඤා ච, කාලඤ්ඤා ච, පරිසඤ්ඤා ච.

1. වතොති - සිමු. 2. අපපතිවතනියං - මජ්ඣ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අබෙහගි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ චක්ඛ-
වත්තිස්ස ජෙට්ඨා පුතො පිනරා පවත්තිනං චක්ඛං ධම්මෙනෙව
අනුප්පවතෙති. නං හොති චක්ඛං අප්පතිවත්තිසං¹ කෙනචි මනුස්සභුතෙන
පච්චජිකෙන පාණිනා.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො
තථාගතෙන පවත්තිනං අනුතතරං ධම්මචක්ඛං සම්මදෙව අනුප්පවතෙති.
නං හොති චක්ඛං අප්පතිවත්තිසං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ සාරිපුතො අථාඤ්ඤ, ධම්මඤ්ඤ, මන්තඤ්ඤ, කාලඤ්ඤ,
පරිසඤ්ඤ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො
තථාගතෙන අනුතතරං ධම්මචක්ඛං පවත්තිනං සම්මදෙව අනුප්පවතෙති.
නං හොති චක්ඛං අප්පතිවත්තිසං¹ සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිනති.

5. 3. 4. 3

[ධම්මරාජස්තනං]

[සාවජිනිදහං]

33. යො පි බො භික්ඛවෙ රාජා චක්ඛවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා,
සො පි න අරාජකං චක්ඛං වතෙතීති. එවා චුතො අඤ්ඤතරො භික්ඛු
හගවන්තං එතදවොච: කො පන හතො රඤ්ඤෙ චක්ඛවත්තිස්ස ධම්මිකස්ස
ධම්මරඤ්ඤෙ රාජා?ති. 'ධම්මො භික්ඛු'ති හගවා අවොච.

ඉධ භික්ඛු රාජා චක්ඛවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මඤ්ඤෙව නිස්සාය
ධම්මං සක්ඛරොනොතො ධම්මං ගරුකරොනොතො ධම්මං අපචායමානො
ධම්මඤ්ඤෙ ධම්මකෙතු ධම්මාධිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං
සංවිදහති අනොප්පනස්මිං.

පුනචපරං භික්ඛු රාජා චක්ඛවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මඤ්ඤෙව
නිස්සාය ධම්මං සක්ඛරොනොතො ධම්මං ගරුකරොනොතො ධම්මං අපචායමානො
ධම්මඤ්ඤෙ ධම්මකෙතු ධම්මාධිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං
සංවිදහති බත්තියෙසු අනුයුතොසු³, බලකායස්මිං, බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු,
නෙගමජානපදෙසු, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, මිගපක්ඛිසු.

ස බො සො භික්ඛු රාජා චක්ඛවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව
නිස්සාය ධම්මං සක්ඛරොනොතො ධම්මං ගරුකරොනොතො ධම්මං අපචාය-
මානො ධම්මඤ්ඤෙ ධම්මකෙතු ධම්මාධිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං
සංවිදහිත්වා අනොප්පනස්මිං, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහිත්වා
බත්තියෙසු අනුයුතොසු³, බලකායස්මිං, බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමජාන-
පදෙසු, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, මිගපක්ඛිසු, ධම්මෙනෙව චක්ඛං පවතෙති. නං
හොති චක්ඛං අප්පතිවත්තිසං¹ කෙනචි මනුස්සභුතෙන පච්චජිකෙන
පාණිනා.

1. අප්පතිවත්තිසං - මජ්ඣ. 2. ගරු - මජ්ඣ. 3. අනුයුතොසු - මජ්ඣ.

එවමෙව බො භික්ඛු තථාගතො අරහං සමමාසවුද්ධො ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සකකරොනොතා ධම්මං ගරුකරොනොතා ධම්මං අපචායමානො ධම්මඤ්ඤිඤ්ඤො ධම්මකොභු ධම්මාඛිපනෙයො ධම්මිකං රකකාවරණගුතනිං සංවිදහති භික්ඛුසු: “එවරුපං කායකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං කායකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං චජීකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං චජීකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපො ආජීවො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ආජීවො න සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනීගමො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනීගමො න සෙවිතබ්බො”ති.

පුනචපරං භික්ඛු තථාගතො අරහං සමමාසවුද්ධො ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සකකරොනොතා ධම්මං ගරුකරොනොතා ධම්මං අපචායමානො ධම්මඤ්ඤිඤ්ඤො ධම්මකොභු ධම්මාඛිපනෙයො ධම්මිකං රකකාවරණගුතනිං සංවිදහති භික්ඛුනීසු -පෙ- උපාසකෙසු -පෙ- උපාසිකාසු: “එවරුපං කායකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං කායකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං චජීකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං චජීකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපො ආජීවො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ආජීවො න සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනීගමො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනීගමො න සෙවිතබ්බො”ති.

ස බො භික්ඛු තථාගතො අරහං සමමාසවුද්ධො ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සකකරොනොතා ධම්මං ගරුකරොනොතා ධම්මං අපචායමානො ධම්මඤ්ඤිඤ්ඤො ධම්මකොභු ධම්මාඛිපනෙයො ධම්මිකං රකකාවරණගුතනිං සංවිදහති භික්ඛුසු, ධම්මිකං රකකාවරණගුතනිං සංවිදහති භික්ඛුනීසු, ධම්මිකං රකකාවරණගුතනිං සංවිදහති උපාසකෙසු, ධම්මිකං රකකාවරණගුතනිං සංවිදහති උපාසිකාසු, ධම්මෙතෙව අනුතතරං ධම්මචකකං පවනෙතති. තං භොති චකකං අප්පතිවතතියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනචි වා ලොකසමිනනි.

5. 3. 4. 4.

[බන්ධිසරාජසුතං]

[සාවජජිනිදුතං]

34. පඤ්චනි භික්ඛවෙ අබ්බෙහති සමන්තාගතො රාජා බන්ධියො මුඤ්ඤාචසිතො යසං යසං දිසායං විහරති සකසම් යෙව විජ්ඣෙ විහරති. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ රාජා බන්ධියො මුඤ්ඤාචසිතො උභතො සුජාතො භොති මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤිගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුතා අකබ්භිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අබ්බෙසා මහඤ්ඤො මහාභොගො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. බලො බො පන භොති චතුරබ්බිතියා සෙනාය සමන්තාගතො අසසවාය ඔවාදපතිකරාය.¹ පරිනායකො බො

1. ඔවාදපතිකරාය - මජ්ඣ.

පනස්ස හොති පණ්ණිනො, විසනෙතො මෙධාවී පටිබලො අනිතානාගත-
පච්චුපපනො අනෙච්චිනොතා. තස්සිමෙ චතතාරො ධම්මා යසං
පරිපාවෙනති. සො ඉමිනා යසපඤ්චමෙන¹ ධම්මෙන සමනනාගතො
යස්සං යස්සං දිසායං විහරති, සකසමිං යෙව විජ්ඣෙ විහරති. නං කිස්ස
හෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති විජ්ඣාවිනං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතො භික්ඛු යස්සං
යස්සං දිසායං විහරති විමුක්ඛවිනො² විහරති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොකඛසංවරසංවුනො විහරති.
ආචාරගොචරසමපනො අනුමනොසු වජේජසු හයදස්සාවී, සමාදය සිකති
සිකතාපදෙසු. රාජාව බතතිසො මුද්ධාවසිනො ජාතිසමපනො.

බහුසසුනො හොති සුතධරො සුතසනතිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකලාණා
මජේඛකලාණා පරියොසානකලාණා සාත්ථා සංඛ්‍යඤ්ඤා කෙවල-
පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදනති, නථාරූපාස්ස ධම්මා බහුසසුනා
හොනති ධනා³ වචසා පරිචතා මනසානුපෙකතිතා දිට්ඨියා සුපපටිවිද්ධා.
රාජාව බතතිසො මුද්ධාවසිනො අසේසා මහඤ්ඤො මහාහොගො
පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො.

ආරභ්විට්ඨියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං
ධම්මානං උපසමපදය ථාමවා දලකපරකකමො අතිකතිතධුරො කුසලෙසු
ධම්මෙසු. රාජාව බතතිසො මුද්ධාවසිනො බලසමපනො.

පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤය සමනනාගතො අරියාය
නිබ්බනිකාය සමමා දුක්ඛකඛයගාමිනියා. රාජාව බතතිසො මුද්ධාවසිනො
පරිනායකසමපනො.

තස්සිමෙ චතතාරො ධම්මා විමුක්ඛති. පරිපාවෙනති. සො ඉමිනා
විමුක්ඛපඤ්චමෙන ධම්මෙන සමනනාගතො යස්සං යස්සං දිසායං විහරති
විමුක්ඛවිනො² විහරති. නං කිස්ස හෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති
විමුක්ඛවිතතානනති.

[5. 3. 4. 5]

පඨම පඨඨානාසුතනං.

[සාවස්ථිතිදනං]

35. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබෙගගි සමනනාගතො රඤ්ඤෙ බතතිස්ස
මුද්ධාවසිතසස්ස ජෙට්ඨො පුතො රජ්ජං පනෙති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ බතතිස්ස මුද්ධාවසිතසස්ස ජෙට්ඨො පුතො
උභතො සුජාතො හොති මාතිතො ච පිතිතො ච, සංසුද්ධගහණීකො යච
සතතමා පිතාමහසුගා, අකතිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අභීරූපො
හොති දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමනනාගතො.
මාතාපිතුනනං⁴ පියො හොති මනාපො, නෙගමජානපදස්ස පියො හොති
මනාපො. යාති තාති රඤ්ඤෙ බතතිස්ස මුද්ධාවසිතතානං සිප්පට්ඨානාති⁵
හත්ථිසමිං වා අස්සසමිං වා රථසමිං වා ධනුසමිං වා ථරූසමිං වා තත්ථ සිකතිතො
හොති අනවයො.

1. ඉමිනා පඤ්චමෙන - සිමු. 2. විමුක්ඛවිනොච - මජ්ඣ. 3. ධාතා - මජ්ඣ.
4. මාතා පිතුනා - මජ්ඣ. 5. සිප්පට්ඨානාති - සෘ.

තස්ස ඵලං හොති: අහං බොමහි උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුද්ධගහණීකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. කසමාහං රජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි අභිරුපො දසුසනීයො පාසාදිකො පරමාය චණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතො. කසමාහං රජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි මාතාපිතුන්තං පියො මනාපො. කසමාහං රජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි නෙගමජානපදස්ස පියො මනාපො. කසමාහං රජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි යාති නාති රඤ්ඤං බතතියානං මුද්ධාවසිත්තානං සිප්පට්ඨානාති හඤ්ඤිමං වා අසුසමිං වා රථසමිං වා ඛනුසමිං වා ථරුසමිං වා, තත්ථෙහි සිකඛිතො¹ අනවගො. කසමාහං රජං න පඤ්චෙය්‍යන්ති?

ඉමෙහි බො භිකඛවෙ පඤ්චති අධෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤං බතතියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො රජං පඤ්චති.

ඵලමෙව බො භිකඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භිකඛු ආසවානං බයං පඤ්චති. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භිකඛවෙ භිකඛු සද්ධො හොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං: “ඉතිපි සො හගවා අරහං-සමමාසමුද්ධො-විජ්ජාචරණසමපනො-සුගතො-ලොකවිදු-අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි-සත්ථා දෙවමනුස්සානං-බුද්ධො-හගවාති.” අප්පාබාධො හොති අප්පාතඛෙකා සමවෙපාතිතියා ගහණීයා සමන්තාගතො නාතිසීතාය නාවලුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පධානකම්මාය. අසඬො හොති අමායාඪී යථාභුතං අත්තානං² ආඪීකත්තා³ සත්ථරි වා විඤ්ඤුසු වා සමුභමවාදීසු. ආරඬ්ඨවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලහපරකකමො අතිකඛිත්තධුරෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිතියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය තිබ්බෙධිකාය සමමාදුකකිකඛයගාමිතියා.

තස්ස ඵලං හොති: ‘අහං බොමහි සද්ධො, සද්දහාමි තථාගතස්ස බොධිං: ‘ඉතිපි සො හගවා අරහං-සමමාසමුද්ධො -පෙ- සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො-හගවාති’ කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි අප්පාබාධො අප්පාතඛෙකා සමවෙපාතිතියා ගහණීයා සමන්තාගතො නාතිසීතාය නාවලුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පධානකම්මාය. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි අසඬො අමායාඪී යථාභුතං අත්තානං ආඪීකත්තා³ සත්ථරි වා විඤ්ඤුසු වා සමුභමවාදීසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි ආරඬ්ඨවිරියො විහරාමි අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලහපරකකමො අතිකඛිත්තධුරෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි පඤ්ඤවා උදයත්ථගාමිතියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය තිබ්බෙධිකාය සමමා දුකකිකඛයගාමිතියා. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්චෙය්‍යන්ති?’

ඉමෙහි බො භිකඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භිකඛු ආසවානං බයං පඤ්චති.

1. තත්ථ සිකඛිතො - මජ්ඣ. 3. ආඪීකත්තා - මජ්ඣ, ඤා, සීමු.
2. යථාභුතානං අත්තානං - සීමු.

5. 3. 4. 6.

[දුතිය පඤ්චාසුතනං]

[සාවස්ථිදුතං]

36. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤො ඛතනියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො ඔපරජ්ජං පඤ්චති. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤො ඛතනියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො උභතො සුජාතො හොති මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤා ගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා. අකඛිත්තො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අභිරුපො හොති දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො. මාතාපිතුන්තං¹ පියො හොති මනාපො. බලකායස්ස පියො හොති මනාපො. පණ්ඨිතො හොති වියතො මෙධාවී පටිබලො අනිත්තානාගතපච්චුප්පනො අඤ්ච විනෙත්තුං.

නස්ස එවං හොති: ‘අහං බොමහි උභතො සුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤාගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිත්තො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො. කසමාහං ඔපරජ්ජං² න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි මාතාපිතුන්තං පියො මනාපො. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි බලකායස්ස පියො මනාපො. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පඤ්චෙය්‍යං? අහං බොමහි පණ්ඨිතො වියතො මෙධාවී පටිබලො අනිත්තානාගතපච්චුප්පනො අඤ්ච විනෙත්තුං. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පඤ්චෙය්‍යංනති?’

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤො ඛතනියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො ඔපරජ්ජං පඤ්චති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පඤ්චති. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සිකති සිකතාපදෙසු. බහුසුත්තො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. චතුසු සති පට්ඨානෙසු සුප්පට්ඨිතවිත්තො³ හොති. ආරඤ්චිට්ඨියො විහරති අකුසලානා ධම්මානා පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ආමවා දුලභපරකකමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධමමෙසු. පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමමා දුක්ඛකඛයගාමිතියා.

1. මාතාපිතුන්තං - මජ්ඣ. 2. උපරජ්ජං - සෘ, PTS. 3. සුප්පට්ඨිතවිත්තො - මජ්ඣ. සුප්පට්ඨිතවිත්තො - සෘ.

තස්ස ඵලං හොති: අහං බොමභි ජීලවා පාතිමොකඛසංචර සංචුතො විහරාමී, ආචාරගොචරසමපනො, අණුමනෙතසු වජේපසු හයදස්සාපී සමාදය සිකඛාමී සිකඛාපදෙසු. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චෙය්සං? අහං බොමභි බහුසසුතො සුතධරො සුතසන්නිවයො - ‘යෙ තෙ ධම්මා ආදී-කල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාඨා ස්ව්‍යඤ්ජනා,¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බුහමචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපා මෙ ධම්මා බහුසසුතා හොන්ති.² ධතා³ ච වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපපටිච්ඤා. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චෙය්සං? අහං බොමභි චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුපට්ඨිතවිනෙතා. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චෙය්සං? අහං බොමභි ආරඬ්චිරියො විහරාමී අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලුපරකකමො අනිකඛිතධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චෙය්සං? අහං බොමභි පඤ්ඤවා උදයන්ථගාමිනියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියො නිබ්බේධිකාය සමා දුකඛකඛයගාමිනියා. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චෙය්සන්ති?’

ඉමෙහි බො භිකඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භිකඛු ආසවානං ඛයං පඤ්චන්ති.

5. 3. 4. 7.

[අපසංසුපතිසුතනං]

[සාවජඡීනිදුතං]

37. පඤ්චමෙ භිකඛවෙ අපසං රත්තියා සුපන්ති, බහුං ජගන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉඡී භිකඛවෙ පුරිසාධිප්පායො අපසං රත්තියා සුපති, බහුං ජගති. පුරිසො භිකඛවෙ ඉන්ධාධිප්පායො අපසං රත්තියා සුපති, බහුං ජගති. වොරො භිකඛවෙ ආදනාධිප්පායො අපසං රත්තියා සුපති, බහුං ජගති. රාජා භිකඛවෙ රාජකරණීයෙසු සුතෙතා අපසං රත්තියා සුපති, බහුං ජගති. භිකඛු භිකඛවෙ විසංයොගාධිප්පායො අපසං රත්තියා සුපති, බහුං ජගති.

ඉමෙ බො භිකඛවෙ පඤ්ච අපසං රත්තියා සුපන්ති, බහුං ජගන්ති.

5. 3. 4. 8.

[භත්තාදකසුතනං]

[සාවජඡීනිදුතං]

38. පඤ්චති භිකඛවෙ අබෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ කාගො භත්තාදකො ච හොති ඔකාසථරණො ච ලණ්ඛිසාටනො⁴ ච සලාකගාභී⁵ ච රඤ්ඤෙ නාගොඤ්ච සංඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චති:

1. සාඨා ස්ව්‍යඤ්ජනං - මජ්ඣං. 2. බහුසසුතා - සීචු. 3. ධතා - මජ්ඣං. 4. ලණ්ඛිසාරණො - මජ්ඣං. 5. සලාකගාභී - මජ්ඣං.

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති රූපානං, අකඛමො සද්දනං, අකඛමො ගඤ්ඤානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි අඛෙග්ගි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භාගො භවතාදකො ච හොති ඔකාසඵරණො ච ලුණ්ඛිසාටනො ච සලකගාතී ච රඤ්ඤෙ භාගොකෙව සඛිං ගච්ඡති.

ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භවතාදකො ච හොති ඔකාසඵරණො ච පීඨමද්දනො¹ ච සලකගාතී ච භික්ඛුකෙව සඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං, අකඛමො සද්දනං, අකඛමො ගඤ්ඤානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භවතාදකො ච හොති ඔකාසඵරණො ච පීඨමද්දනො ච සලකගාතී ච භික්ඛුකෙව සඛිං ගච්ඡති.

5. 3. 4. 9.

[අකඛමස්සනං]

[සාමජජිහිදනං]

39. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ අඛෙග්ගි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භාගො න රාජාරහො හොති න රාජභොග්ගො. න රඤ්ඤෙ අඛගනෙත්ඵව සඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති රූපානං, අකඛමො සද්දනං, අකඛමො ගඤ්ඤානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

කඵඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො සඛගාමගතො හත්ථිකායං වා දිස්වා අස්සසකායං වා දිස්වා රඵකායං වා දිස්වා පතතිකායං වා දිස්වා සංසීදති විසීදති න සන්ථහති න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති රූපානං.

කඵඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති සද්දනං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො සඛගාමගතො හත්ථිසද්දං වා සුඤ්චා, අස්සසද්දං වා සුඤ්චා රඵසද්දං වා සුඤ්චා පතතිසද්දං වා සුඤ්චා හෙරිපණ්ච සඛතිණ්ච-තින්තාදසද්දං වා සුඤ්චා සංසීදති විසීදති න සන්ථහති න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති සද්දනං.

කඵඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො සඛගාමගතො යෙ තෙ රඤ්ඤෙ භාගො අභිජානා සඛගාමාවචරා, තෙසං මුත්තකරිසස්ස ගඤ්ඤං ඤාසිඤ්චා සංසීදති විසීදති, න සන්ථහති න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො අකඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

1 මඤ්චපීඨමද්දනො - මජ්ඣ.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො ඵනිසසා වා තිණොදකදනනියා විමානිතො¹, ද්විති වා තීති වා චතුති වා පඤ්චති වා තිණොදකදනනීති විමානිතො¹ සංසීදති, විසීදති, න සඤ්චිතනි, න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති රසානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො ඵකෙන වා සරවෙධෙත² විද්ධො, ද්විති වා තීති වා චතුති වා පඤ්චති වා සරවෙධෙති² විද්ධො සංසීදති, විසීදති, න සඤ්චිතනි, න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො න රාජාරහො හොති න රාජභොගෙහො. න රඤ්ඤෙඤ්ඤ අඛගනෙච්ච සඛිං ගච්ඡති.

ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු න ආහුනෙයො හොති, න පාහුනෙයො, න දකඛිණෙයො, න අඤ්ජලී-කරණීයො, න අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛනතා ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං, අකඛමො සද්දානං, අකඛමො ගඤ්ඤානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිසවා රජනීයෙ රූපෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා රජනීයෙ සද්දෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති සද්දානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඝාතෙන ගඤ්ඤං ඝායිතා රජනීයෙ ගඤ්ඤෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජ්වහාය රසං සායිතා රජනීයෙ රසෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රසානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු නායෙන ථොට්ඨබ්බං චුසිතා රජනීයෙ ථොට්ඨබ්බෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

1. විහනීතා - සතා. 2. සරවෙධෙත - මජ්ඣං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චහි ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න ආහුනෙය්‍යො හොති, න පාහුනෙය්‍යො, න දකඛිණෙය්‍යො, න අඤ්ඤාලිකරණීයො, න අනුතතරං පුඤ්ඤකෙනිත්තං ලොකස්ස.

පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඛෙහගි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො රාජාරහො හොති රාජහොග්ගො. රඤ්ඤෙඤ්ඤ අඛගනෙත්ථව සංඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චහි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති රූපානං. ඛමො හොති සද්දානං. ඛමො හොති ගඤ්ඤානං. ඛමො හොති රසානං. ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො හත්ථිකායං වා දිස්වා අස්සකායං වා දිස්වා රථකායං වා දිස්වා පත්ථිකායං වා දිස්වා න සංසීදති, න විසීදති, සන්ථමාති, සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති රූපානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො හත්ථිසද්දං වා සුඤ්ඤා අස්සසද්දං වා සුඤ්ඤා රථසද්දං වා සුඤ්ඤා පත්ථිසද්දං වා සුඤ්ඤා. හෙරිපණ්ණවසඛාතිණ්ණවතින්තාදසද්දං වා සුඤ්ඤා න සංසීදති, න විසීදති, සන්ථමාති, සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති සද්දානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො යෙ තෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අභිජාතා සඛගාමාවචරා, තෙසං මුත්තකරිසස්ස ගඤ්ඤං ඝාසිත්වා න සංසීදති, න විසීදති, සන්ථමාති, සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො එකිස්සා වා තිණොදකදතනීයා විමානිතො, දභිති වා තිති වා වතුති වා පඤ්චහි වා තිණොදකදතනීයා විමානිතො න සංසීදති, න විසීදති, සන්ථමාති, සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති රසානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛගාමගතො එකෙන වා සරවෙධෙන විදොධා, දභිති වා තිති වා වතුති වා පඤ්චහි වා සරවෙධෙහි විදොධා න සංසීදති, න විසීදති, සන්ථමාති, සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චහි අඛෙහගි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො රාජාරහො හොති රාජහොග්ගො. රඤ්ඤෙඤ්ඤ අඛගනෙත්ථව සංඛිං ගච්ඡති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යා හොති පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලීකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙබ්බතං ලොකස්ස. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං. ඛමො සද්දනං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වඤ්ඤානා රූපං දිස්චා රජනීයෙ රූපෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදගිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති සද්දනං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොකෙන සද්දං සුඤ්චා රජනීයෙ සද්දෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදගිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති සද්දනං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඝාතෙන ගඤ්ඤං ඝාසිඤ්චා රජනීයෙ ගඤ්ඤෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදගිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජ්වහාය රසං ඝාසිඤ්චා රජනීයෙ රසෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදගිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රසානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුසිඤ්චා රජනීයෙ ථොට්ඨබ්බෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදගිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යා හොති පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලීකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙබ්බතං ලොකස්සාති.

5. 3. 4. 10.

[සොභාරඝුණං]

[සාවජච්චිද්දනං]

40. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අභෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භාගො රාජාරහො හොති රාජභොගො. රඤ්ඤෙ අභිගතෙත්ථ සඤ්ඤං ගච්ඡති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ භාගො සොභා ව හොති, භන්තා ව, රඤ්ඤා ව, බන්තා ව, ගන්තා ඵ.

කථඤ්ච භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සොතා හොති? ඉධ භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො යමෙනං හඤ්චිදමමසාරථී කාරණං කාරෙති යදි වා කතපුබ්බං යදි වා අකතපුබ්බං, තං අට්ඨිකඤ්චා¹ මනසිකඤ්චා සබ්බවේතසො² සමන්තා-හරිඤ්චා ඔභිතසොතො සුණාති. එවං ඛො භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සොතා හොති.

කථඤ්ච භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො හන්තා හොති? ඉධ භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සඛිගාමගතො හඤ්චිදමම හන්ති,³ හන්තාරුහමපි හන්ති. අසුසමපි හන්ති, අසුසාරුහමපි හන්ති. රථමපි හන්ති, රථියමපි⁴ හන්ති. පන්තිකමපි හන්ති. එවං ඛො භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො හන්තා හොති.

කථඤ්ච භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො රකඛිතා හොති? ඉධ භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සඛිගාමගතො රකඛිති පුරිමං කායං, රකඛිති පච්ඡිමං කායං. රකඛිති පුරිමෙ පාදෙ, රකඛිති පච්ඡිමෙ පාදෙ. රකඛිති සීසං, රකඛිති කාණේ, රකඛිති දන්තෙ, රකඛිති සොණඤ්චා, රකඛිති වාලඤ්චා, රකඛිති හන්තාරුහං. එවං ඛො භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො රකඛිතා හොති.

කථඤ්ච භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො ඛන්තා හොති? ඉධ භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො ඛමො හොති සන්ධිප්පහාරානං, අසිප්පහාරානං, උසුප්පහාරානං, එරසුප්පහාරානං, හෙරිපණ්ණවසඛිතිණ්ණවතින්තාදසද්දන්තං. එවං ඛො භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො ඛන්තා හොති.

කථඤ්ච භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො ගන්තා හොති? ඉධ භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො යමෙනං හඤ්චිදමමසාරථී දිසං පෙසෙති යදි වා ගතපුබ්බං යදි වා අගතපුබ්බං, තං බීප්පා එව⁵ ගන්තා හොති. එවං ඛො භීකඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො ගන්තා හොති.

ඉමෙහි ඛො භීකඛවෙ පඤ්චගි අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤාදා නාගො රාජාරහො හොති රාජහොගහො. රඤ්ඤාදා අඛගන්තෙව සඛිං ගච්ඡති.

එවමෙව ඛො භීකඛවෙ පඤ්චගි ධමමෙහි සමන්තාගතො භීකඤ්ච ආනුනෙයො හොති පානුනෙයො දකඛිණෙයො අඤ්චේකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤාකෙඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භීකඛවෙ භීකඤ්ච සොතා ව හොති, හන්තා ව, රකඛිතා ව, ඛන්තා ව, ගන්තා ව.

කථඤ්ච භීකඛවෙ භීකඤ්ච සොතා හොති? ඉධ භීකඛවෙ භීකඤ්ච නථාගතප්ප-වෙදිතෙ ධමමචිතයෙ දෙයිසමානෙ අට්ඨිකඤ්චා⁶ මනසිකඤ්චා සබ්බවේතසො සමන්තාහරිඤ්චා ඔභිතසොතො ධමමං සුණාති. එවං ඛො භීකඛවෙ භීකඤ්ච සොතා හොති.

කථඤ්ච භීකඛවෙ භීකඤ්ච හන්තා හොති? ඉධ භීකඛවෙ භීකඤ්ච උප්පන්තා කාමචිතකකා නාධිවාසෙති පඡහති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්තා ව්‍යාපාදචිතකකා නාධිවාසෙති පඡහති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්තං විහිංසාචිතකකං නාධිවාසෙති පඡහති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පනනුප්පනො පාපකෙ අකුසලෙ ධමම නාධිවාසෙති පඡහති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. එවං ඛො භීකඛවෙ භීකඤ්ච හන්තා හොති.

1. අට්ඨිකඤ්චා - මජ්ඣං. 2. සබ්බං වේතසා - සීමු, සබ්බවේතසා - මජ්ඣං. 3. හන්ති - මජ්ඣං සො. 4. රථියමපි - මජ්ඣං, සො. 5. බීප්පාදෙව - මජ්ඣං. 6. අට්ඨිකඤ්චා - මජ්ඣං.

කථංකථා භික්ඛවෙ භික්ඛු රකඛිතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහි හොති නානුබ්බසඤ්ඤානග්ගාහි. යත්ඛාධිකරණ-මෙතං චක්ඛනුඤ්ඤායං අසංවුතං විභරනතං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසංවෙය්ගා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රකඛති චක්ඛනුඤ්ඤායං, චක්ඛනුඤ්ඤායෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා-පෙ-ඤානෙන ගඤ්ඤා සංඤ්ඤා-පෙ-ඡ්චතාය රසං සාධිතා-පෙ-කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඡුඤ්ඤා-පෙ-මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහි හොති නානුබ්බසඤ්ඤානග්ගාහි. යත්ඛාධිකරණමෙතං මනිඤ්ඤායං අසංවුතං විභරනතං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසංවෙය්ගා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රකඛති මනිඤ්ඤායං, මනිඤ්ඤායෙ සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රකඛිතා හොති.

කථංකථා භික්ඛවෙ භික්ඛු බන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු බමො හොති සීතස්ස උණස්ස ජ්ඣවජ්ජාය පිපාසාය ඛංසමකසවාතානපසිරිංසප-සම්ඵස්සානං, දුරුතනානං දුරාගතනානං චචනපථානං. උපපන්නානං සාර්ථිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං පාණභරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු බන්තා හොති.

කථංකථා භික්ඛවෙ භික්ඛු ගන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යා සා දිසා අගතපුබ්බං ඉමිනා දිසෙන අද්වුතා යද්දං සබ්බසංඛාරසමථො සබ්බපටි පටිච්ඡෙදායො තණ්හකඛයො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානං, තං බිප්පඤ්ඤාච ගන්තා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගන්තා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුභවෙය්ගා හොති පානුභවෙය්ගා දකඛිණෙය්ගා අඤ්ඤා ලිකුරුණියො අනුතතරං පුඤ්ඤානෙබ්බතං ලොකස්සාති.

රාජවග්ගො චතුසො.

නසස්සද්දනං:

චක්ඛනානුචතනා රාජා යස්සං දිසං වෙච පඤ්ඤා අපං සුපති භන්තාද් අකඛමො සොතාරො වාති.

5. නිකණ්ඩකීවගො.

5. 3. 5. 1.

[අවජානානිසුතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

41. පඤ්චීමෙ භික්ඛවෙ පුගගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකසම්. කතමෙ පඤ්ච:

දඬා අවජානාති, සංවාසෙන අවජානාති, ආදියාමුඛො¹ හොති, ලොලො හොති, මනෙද්‍ය හොති මොමුහො.²

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුගගලො දඬා අවජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ පුගගලො පුගගලස්ස දෙති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනනිලානපච්චයනෙසජ්ජ - පරිකාරං. තස්ස එවං හොති: 'අහං දෙමි, අයං පනිගණ්ඨානී'ති.³ තමෙනං දඬා අවජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුගගලො දඬා අවජානාති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුගගලො සංවාසෙන අවජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ පුගගලො පුගගලෙන සද්ධිං සංවසති දො වා තිණ්ඨි වා වස්සාති. තමෙනං සංවාසෙන අවජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුගගලො සංවාසෙන අවජානාති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුගගලො ආදියාමුඛො^{1*} හොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුගගලො පරස්ස වණ්ණෙ වා අවණ්ණෙ වා භාසියමානෙ තං ඛිපපඤ්ඤඤච අබිමුච්චිතා⁴ හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුගගලො ආදියාමුඛො හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුගගලො ලොලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුගගලො ඉතතරසඤ්ඤො හොති ඉතතරහතති ඉතතරපෙමො ඉතතරපස-සාදො. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුගගලො ලොලො හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුගගලො මනෙද්‍ය හොති මොමුහො? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුගගලො කුසලාකුසලෙ ධමෙම න ජානාති, සාවිජ්ජානවජේජ ධමෙම න ජානාති, භීනපපණ්ඨිතෙ ධමෙම න ජානාති, කණ්ඨසුකක-සපච්චාගෙ ධමෙම න ජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුගගලො මනෙද්‍ය හොති මොමුහො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පුගගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානාලොකසම්නති.

5. 3. 5. 2.

[ආරමහනිසුතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

42. පඤ්චීමෙ භික්ඛවෙ පුගගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකසම්. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුගගලො ආරමහනී¹ ව විපච්චිසාරී ව හොති. තා ව වෙතොවිමුතතිං පඤ්ඤඤචිමුතතිං යථාභූතා නපජානාති සත්ඤ්ඤ තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා තිරුජ්ඣන්ති.

1. ආධෙයාමුඛො - මජ්ඣ, ආදෙයාමුඛො - ස්‍යා, ආදියාමුඛො -
* 'ආසියාමුඛො'ති පොරාණ පාසො. අධිසකපායපි පාලිසා අනෙථා නිද්දිපෙඨා.
2. මනෙද්‍ය මොමුහො නහාති - මජ්ඣ, ස්‍යා. 3. පටිකණ්ඨානී'ති - මජ්ඣ.
4 අබිමුච්චිතො - ස්‍යා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරම්භනී, න විප්පට්ඨසාරී භොති. නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො නාරම්භනී, විප්පට්ඨසාරී භොති. නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො නාරම්භනී, න විප්පට්ඨසාරී භොති. නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො නාරම්භනී, න විප්පට්ඨසාරී භොති. නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

තත්ථ භික්ඛවෙ යොසං පුග්ගලො ආරම්භනී ච, විප්පට්ඨසාරී ච භොති, නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මතො ඛො ආරම්භජා ආසවා සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨසාරජා ආසවා පච්ඤන්ති. සාධු වතායස්මා ආරම්භජේ ආසවෙ පහාය විප්පට්ඨසාරජේ ආසවෙ පටිච්චේතොදෙඤ්ඤා චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙඤ්ඤා. එවමායස්මා අමුත්තා පඤ්චමේන පුග්ගලෙන සමස්මො භවිස්සන්ති’ති.

තත්ථ භික්ඛවෙ යොසං පුග්ගලො ආරම්භනී, න විප්පට්ඨසාරී භොති, නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මතො ඛො ආරම්භජා ආසවා සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨසාරජා ආසවා නප්පච්ඤන්ති. සාධු වතායස්මා ආරම්භජේ ආසවෙ පහාය චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙඤ්ඤා. එවමායස්මා අමුත්තා පඤ්චමේන පුග්ගලෙන සමස්මො භවිස්සන්ති’ති.

තත්ථ භික්ඛවෙ යොසං පුග්ගලො නාරම්භනී, විප්පට්ඨසාරී භොති, නං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මතො ඛො ආරම්භජා ආසවා න සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨසාරජා ආසවා පච්ඤන්ති. සාධු වතායස්මා විප්පට්ඨසාරජේ ආසවෙ පටිච්චේතොදෙඤ්ඤා චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙඤ්ඤා. එවමායස්මා අමුත්තා පඤ්චමේන පුග්ගලෙන සමස්මො භවිස්සන්ති’ති.

1. ආරභනී - සීමු, මජ්ඣ.

තනු භික්ඛවෙ යවායං පුග්ගලො නාරඹනති, න විපපට්ඨාඨි ගොති, කං ච වෙතොවිච්ඡිතතිං පඤ්ඤවිච්ඡිතතිං යථාභුතං නපපජානාති යථස්සු නෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො ඵවමස්සා චවතීයො: ‘ආයසමනො බො ආරඹනජා ආසවා න සංවිජ්ජන්ති. විපපට්ඨාඨි ආසවා නපපසන්ති. සාධු වතායසමා විතතා පඤ්ඤං ච භාවෙවු. ඵවමායසමා අමුතා පඤ්ඤමෙන පුග්ගලෙන සමසමො භවිස්සති’ති.

ඉති බො භික්ඛවෙ ඉමෙ චතතාරො පුග්ගලා අමුතා පඤ්ඤමෙන පුග්ගලෙන ඵවං ඔචදියමානා ඵවං අනුසාසියමානා අනුපුබ්බෙන ආසවානං බයං පාපුණන්ති’ති.

5. 3. 5. 3.

[සාරඤ්ඤසුභතං]

43. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුමාභාර-සාලායං. අථ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති පත්තවිචරමාදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසී.

තෙන බො පන සමයෙන පඤ්ඤමත්තානං ලිච්ඡීසනානං සාරඤ්ඤෙ වෙතීයෙ සන්තිසින්නානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: ‘පඤ්ඤනං රතනානං පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්ඤනං: හතීරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. අස්සරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. මණීරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. ඉතීරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. ගහපතීරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. ඉමෙසං පඤ්ඤනං රතනානං පාතුභාවො දුලලහො ලොකසමිනති.’

අථ බො තෙ ලිච්ඡී මග්ගෙ පුරිසං යපෙසු, ‘යදා නිං¹ අමොහා පුරිස පසෙසයාසි භගවන්තං ආගච්ඡන්තං, අථ අමොකං ආරොවෙයාසී’ති. අඤ්ඤා බො සො පුරිසො භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දීඝවාන යෙන තෙ ලිච්ඡී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතිං තෙ ලිච්ඡී ඵතදවොච: ‘අයං සො හොන්තො² භගවා ආගච්ඡති³ අරහං සමමාසලුද්ධො, යස්සදති කාලං මඤ්ඤථා’ති.

අථ බො තෙ ලිච්ඡී යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතිං භගවන්තං අභිවාදෙති ඵකමන්තං අට්ඨංසු. ඵකමන්තා සීනා බො හෙ ලිච්ඡී භගවන්තං ඵතදවොචු: ‘සාධු හන්තෙ භගවා යෙන සාරඤ්ඤං⁴ වෙතීයං තෙනුපසඛකමතු අනුකමපං උපාදායා’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො භගවා යෙන සාරඤ්ඤං වෙතීයං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතිං පඤ්ඤන්තෙ ආසනෙ නිසීදී. නිසජ්ඣ බො භගවා තෙ ලිච්ඡී ඵතදවොච:

1. යථා නිං - සීචු, PTS. 2. හන්තෙ - සීචු. 3. හච්ඡති - මජ්ඣ. 4. සාධු හන්තෙ යෙන සාරඤ්ඤං - මජ්ඣ.

“කායනුඤ්ච ලිච්ඡී, එතරභි කථාය සන්තිසින්නා? කා ච පන වො අනතරු කථා විපසකතා”ති?

ඉධ භගොක අමනාකං සන්තිසින්නානං සන්තිපනිනානං අයමිනතරු කථා උදපාදී; පඤ්චනනා රතනානං පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්චනනං: භන්තිරතනස්ස පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. අස්සරතනස්ස පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. මණ්ණිරතනස්ස පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. ඉන්තිරතනස්ස පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. ගහපතිරතනස්ස පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. ඉමෙසං පඤ්චනනා රතනානං පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිනති.

කාමාසිමුත්තානං වත වො¹ ලිච්ඡීනං කාමඤ්ඤඤච ආරබ්භ අනතරු කථා උදපාදී.

පඤ්චනනං ලිච්ඡී, රතනානං පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්චනනං:

නථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිං. නථාගතප්පවෙදිතස්ස ධම්මචිනාසස්ස දෙසෙනා පුග්ගලො දුලලහො ලොකසමිං. නථාගතප්පවෙදිතස්ස ධම්මචිනාසස්ස දෙසිතස්ස විඤ්ඤනා පුග්ගලො දුලලහො ලොකසමිං. නථාගතප්පවෙදිතස්ස ධම්මචිනාසස්ස දෙසිතස්ස විඤ්ඤනස්ස ධම්මානුධම්මපටිපන්නො පුග්ගලො දුලලහො ලොකසමිං. කතඤ්ඤ කතවෙදී පුග්ගලො දුලලහො ලොකසමිං.

ඉමෙසං බො ලිච්ඡී, පඤ්චනනං රතනානං පාබුභාවො දුලලහො ලොකසමිනති.

5. 3. 5. 4.

[තිකණ්ඩකීදානං]

41. එකං සමයං භගවා ඝාතොතෙ විහරතී තිකණ්ඩකීවතෙ.² නත්ත බො භගවා භික්ඛු ආමනොති භික්ඛිවොති. හදන්තති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

සාධු භික්ඛිවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං අප්පටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤී³ විහරෙය්‍ය.

සාධු භික්ඛිවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං පටිකකුලෙ අප්පටිකකුලසඤ්ඤී විහරෙය්‍ය.

සාධු භික්ඛිවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං අප්පටිකකුලෙ ච පටිකකුලෙ ච පටිකකුලසඤ්ඤී විහරෙය්‍ය.

සාධු භික්ඛිවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලසඤ්ඤී විහරෙය්‍ය.

1. වත භො - මජ්ඣං, 2. තිකණ්ඩකීවතෙ - සීඛු.
3. අප්පටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤී - මජ්ඣං.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං අපපටිකකුලං ච පටිකකුලං ච නදුභයං අභිනිවජ්ජෙත්ථා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍ය සතො සමපජානො.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච අපපටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච අපපටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච පටිකකුලෙ අපපටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච පටිකකුලෙ අපපටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච අපපටිකකුලෙ ච පටිකකුලෙ ච පටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී”ති, “මා මෙ දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච අපපටිකකුලෙ ච පටිකකුලෙ ච පටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච පටිකකුලෙ ච අපපටිකකුලෙ ච අපපටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී, මා මෙ රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච පටිකකුලෙ ච අපපටිකකුලෙ ච අපපටිකකුලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච අපපටිකකුලං ච පටිකකුලං ච නදුභයං අභිනිවජ්ජෙත්ථා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍ය සතො සමපජානො? “මා මෙ කච්චි¹ කත්චි කිඤ්චන² රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී, මා මෙ කච්චි¹ කත්චි කිඤ්චන² දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී, මා මෙ කච්චි¹ කත්චි කිඤ්චන² මොහනීයෙසු ධම්මෙසු මොහො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්චසං පටිච්ච අපපටිකකුලං ච පටිකකුලං ච නදුභයං අභිනිවජ්ජෙත්ථා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍ය සතො සමපජානොති.

5. 3. 5. 5.

[නිරයසුභතං]

[සාමන්තිදුතං]

45. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො යථාහතං නිකඛිවන්තො එචං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

පාණාතිපාති හොති, අදිනනාදුසී හොති, කාමෙසු මිච්ජාචාපී හොති, මුසාචාදී හොති, සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨාසී හොති.

1. කච්චි - මජ්ඣං, 2. කිඤ්චනං - මජ්ඣං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නිකඛිතො ඵලං තිරසෙ.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නිකඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චති:

පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති, අදින්නාදුතා පටිච්චිතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චිතො හොති, මුසාවාදු පටිච්චිතො හොති, සුරුමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නිකඛිතො ඵලං සග්ගෙ.

5. 3. 5. 6.

[භික්ඛුමිතගසුතනං]

[සාවච්චිනිදුතං]

46. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛුමිතො න සෙවිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

කම්මන්තං කාරෙති, අධිකරණං ආදියති, පාමොකෙකසු භික්ඛුසු පටිච්චිතො හොති, දීඝචාරිකං අනවච්චිතචාරිකං¹ අනුසුතො විහරති, න පටිබලො හොති කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දසොසුං සමාදපෙතුං සමුතෙතජේතුං සම්පහංසෙතුං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛුමිතො න සෙවිතබ්බො.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛුමිතො සෙවිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

න කම්මන්තං කාරෙති, න අධිකරණං ආදියති, න පාමොකෙකසු භික්ඛුසු පටිච්චිතො හොති, න දීඝචාරිකං අනවච්චිතචාරිකං අනුසුතො විහරති, පටිබලො හොති කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දසොසුං සමාදපෙතුං සමුතෙතජේතුං සම්පහංසෙතුං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛුමිතො සෙවිතබ්බොති.

5. 3. 5. 7.

[අසපුරිසදුතසුතනං]

[සාවච්චිනිදුතං]

47. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ අසපුරිසදුතානි. කතමානි පඤ්ච:

අසකකච්චං දෙනි, අචිතනිකච්චා දෙනි, අසහච්චා දෙනි, අපච්චිං දෙනි, අනාගමනදිට්ඨිකො දෙනි.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අසපුරිසදුතානි.

1. අනවච්චිතචාරිකං - මජ්ඣ, සෘ.

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ සප්පුරිසදනාතී. කතමානී පඤ්ච:

සකකච්චං දෙහි, විතතීකචා දෙහි, සහජ්ථා දෙහි, අනපච්ඤා දෙහි, ආගමනදිට්ඨිකො දෙහි.

ඉමානී බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සප්පුරිසදනාතීති.

5. 3. 5. 8.

[සප්පුරිසදන සුභතං]

[සාවජ්චිනීදනං]

48. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ සප්පුරිසදනාතී. කතමානී පඤ්ච:

සඤ්ඤා දනං දෙහි, සකකච්චං දනං දෙහි, කාලොන දනං දෙහි, අනගගහිතවිතො¹ දනං දෙහි, අත්තානං ච පරං ච අනුපහච්ච දනං දෙහි.

සඤ්ඤා බො පන භික්ඛවෙ දනං දඤ්ඤා යත්ථ යත්ථ තස්ස දනස්ස විපාකො නිබ්බන්ධනතී, අඤ්ඤා ච හොති මහඤ්ඤා මහාභොගො. අනිරුපො ච හොති දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකිර්තාය සමන්තාගතො.

සකකච්චං බො පන භික්ඛවෙ දනං දඤ්ඤා යත්ථ යත්ථ තස්ස දනස්ස විපාකො නිබ්බන්ධනතී, අඤ්ඤා ච හොති මහඤ්ඤා මහාභොගො. යෙපිස්ස තෙ හොන්ති පුත්තානී වා දුරුති වා දුසාති වා පෙස්සාති වා කමමකරුති වා, තෙපි සුසස්සනතී, සොතං ඔදහනතී, අඤ්ඤා විතං උපට්ඨපෙනතී.

කාලොන බො පන භික්ඛවෙ දනං දඤ්ඤා යත්ථ යත්ථ තස්ස දනස්ස විපාකො නිබ්බන්ධනතී, අඤ්ඤා ච හොති මහඤ්ඤා මහාභොගො. කාලාගතා වස්ස අත්ථා පච්චුරු හොන්ති.

අනගගහිතවිතො බො¹ පන භික්ඛවෙ දනං දඤ්ඤා යත්ථ යත්ථ තස්ස දනස්ස විපාකො නිබ්බන්ධනතී, අඤ්ඤා ච හොති මහඤ්ඤා මහාභොගො. උලාරෙසු ච පඤ්චසු කාමගුණේසු භොගාය විතං නමති.

අත්තානඤ්ච පරඤ්ච අනුපහච්ච බො පන භික්ඛවෙ දනං දඤ්ඤා යත්ථ යත්ථ තස්ස දනස්ස විපාකො නිබ්බන්ධනතී, අඤ්ඤා ච හොති මහඤ්ඤා මහාභොගො. න වස්ස කුතොවි භොගානං උපසාතො ආගච්ඡති අගහිතො වා උදකතො වා රුජතො වා වොරතො වා අපච්ඤාදාදතො වා.²

ඉමානී බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සප්පුරිසදනාතීති.

5. 3. 5. 9.

[පඤ්ච සමයවිමුත්ත සුභතං]

[සාවජ්චිනීදනං]

49. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනතී. කතමෙ පඤ්ච:

කමමාරුමතා, භස්සාරුමතා, නිද්දරුමතා, සඤ්ඤාකාරුමතා, යථාවිමුත්තං විතං න පච්චවෙකකිති.

1. අනගගහිතවිතො - මජ්ඣ, සා;
2. අපච්ඤාදාදතො වා දාදාදතො - මජ්ඣ, අපච්ඤාදාදතො වා - සා,

282 පඤ්චකනිපාතෙ තනිපණ්ණාසකං-නිකණ්ඩකිවගො [5.3.5.9-10]

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

න කම්මාරම්මා, න භස්සාරම්මා, න නිද්දාරම්මා, න සඞ්ගණ්ණිකාරම්මා, ස්ථාවච්චුත්තං විතතං පච්චවෙකති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

5. 3. 5. 10.

[දුතියසමයච්චුත්ත සුත්තං]

[සාමන්තිදුතං]

50. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

කම්මාරම්මා, භස්සාරම්මා, නිද්දාරම්මා, ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තආරතා, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤතා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

න කම්මාරම්මා, න භස්සාරම්මා, න නිද්දාරම්මා, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තආරතා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤතා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්චුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

නිකණ්ඩකිවගො පඤ්චමො.

තිස්සුද්දුතං:

දසා අවජානාති ආරම්භති ච සාරඤ්ඤ නිකණ්ඩකි තිරසෙන ච.
මිඛෙතා අසපුරිසසපුරිසෙන සමයච්චුත්තං අපරෙ දෙති.

තනිසො පණ්ණාසකො සමතො.

1. සද්ධිමමචගො.

5. 4. 1. 1.

[පසම සමමනනනියාමසුතනං]

[සාමප්පිනිදුතං]

1. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං. කතමෙගි පඤ්චගි:

කථං පරිභොගී. කප්පිකං පරිභොගී. අත්තානං පරිභොගී. වික්ඛිතන-විතො ධම්මං සුණ්ණාභී අනෙකගභවිතො. අයොනිසො ච මනසිකරොති

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං. කතමෙගි පඤ්චගි:

න කථං පරිභොගී. න කප්පිකං පරිභොගී. න අත්තානං පරිභොගී. අවික්ඛිතනවිතො ධම්මං සුණ්ණාභී එකගභවිතො. යොනිසො ච මනසි-කරොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනනනී.

5. 4. 1. 2

[දුතිය සමමනනනියාමසුතනං]

[සාමප්පිනිදුතං]

2. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං. කතමෙගි පඤ්චගි:

කථං පරිභොගී. කප්පිකං පරිභොගී. අත්තානං පරිභොගී. දුප්පඤ්ඤ භොගි ජලො ඵලමුගො. අනඤ්ඤතො අඤ්ඤතමානී භොගී.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං. කතමෙගි පඤ්චගි:

න කථං පරිභොගී. න කප්පිකං පරිභොගී. න අත්තානං පරිභොගී. පඤ්ඤවා භොගි අජලො අනෙලමුගො. න අනඤ්ඤතො අඤ්ඤතමානී භොගී.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනනනී.

5. 4. 1. 3.

[නතිය සමන්තනියාමසුතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

3. පඤ්චි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණොපි සද්ධිමමං අහඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං. කතමෙහි පඤ්චි:

මකිඛි ධම්මං සුණාති මකිඛපරිසුට්ඨිනො. උපාරමහවිනො ධම්මං සුණාති රක්ඛිගවෙසී. ධම්මදෙසකෙ අභ්ගතවිනො හොති ඛිලජාතො. දුපපඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො. අනඤ්ඤානෙ අඤ්ඤානමාථී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චිහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණොපි සද්ධිමමං අහඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං.

පඤ්චි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණො සද්ධිමමං හඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං. කතමෙහි පඤ්චි:

අමකිඛි ධම්මං සුණාති න මකිඛපරිසුට්ඨිනො. අනුපාරමහවිනො ධම්මං සුණාති න රක්ඛිගවෙසී. ධම්මදෙසකෙ අභ්ගතවිනො හොති අඛිලජාතො. පඤ්ඤා භොති අජලො අනෙලමුගො. න අනඤ්ඤානෙ අඤ්ඤානමාථී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චිහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණො සද්ධිමමං හඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තන්ති.

5. 4. 1. 4.

[පඨම සද්ධිමමසමෙමාසසුතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

4. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධිමමසස සමෙමාසාය අනතරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්චි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න සකකච්චං ධම්මං සුණන්ති. න සකකච්චං ධම්මං පරියාපුණන්ති. න සකකච්චං ධම්මං ධාරෙන්නති. න සකකච්චං ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකින්නති. න සකකච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජන්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චි ධම්මා සද්ධිමමසස සමෙමාසාය අනතරධානාය සංවත්තන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සඤ්චමමසු සීතියා අසමොසාය අනන්තර-
ධානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සකකච්චං ධම්මං සුඤ්ඤානති. සකකච්චං ධම්මං
පරියාපුඤ්ඤානති. සකකච්චං ධම්මං ධාරෙනාති. සකකච්චං ධනානං¹ ධම්මානං
අත්ථං උපපට්ඨකකතී. සකකච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං
පටිපජ්ජනති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සඤ්චමමසු සීතියා අසමොසාය
අනන්තරධානාය සංවත්තනතී.

5. 4. 1. 5.

[දුතිය සඤ්චමමසමොසසුතනං]

[සාවජ්ජිතිදුතං]

5. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සඤ්චමමසු සමොසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මං න පරියාපුඤ්ඤානති සුතනං ගෙය්‍යං වෙය්‍යා-
කරණං ගාථං උදුනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අඛ්භුතධම්මං වෙදඋලං. අයං
භික්ඛවෙ, පඨමො ධම්මො සඤ්චමමසු සමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං න
විජ්ඣාරෙන පරෙසං² දෙසෙනති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සඤ්චමමසු
සමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං න
විජ්ඣාරෙන පරෙසං වාචෙනති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සඤ්චමමසු
සමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං න
විජ්ඣාරෙන සජ්ඣායං කරොනති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්වර්ණං ධම්මො සඤ්චමමසු
සමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං න
වෙනසා අනුචිතකෙකනති, අනුචිතාරෙනති, මනසානුපෙකනති. අයං
භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සඤ්චමමසු සමොසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සඤ්චමමසු සමොසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සඤ්චමමසු සීතියා අසමොසාය අනන්තර-
ධානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුඤ්ඤානති සුතනං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උදුනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අඛ්භුතධම්මං වෙදඋලං. අයං භික්ඛවෙ,
පඨමො ධම්මො සඤ්චමමසු සීතියා අසමොසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනති.

1. ධනානං - මජ්ඣං, 2 පරං - මජ්ඣං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤනාං ධම්මං වින්දාරෙන පරෙසං දෙසෙනති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤනාං ධම්මං වින්දාරෙන පරෙසං වාවෙනති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤනාං ධම්මං වින්දාරෙන සජ්ඣායං කරොනති. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්ථො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤනාං ධම්මං වෙනසා අනුචිතකෙකනති අනුචිචාරෙනති මනසානුපෙකිනති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනනතීති.

5. 4. 1. 6.

[තතියසද්ධිමමසමොසසුතනං]

[සංවතීතිදුතං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුග්ගතිතං සුතනනනං පරියාපුණ්ණති දුනතිකඛිතෙතති පදබ්‍යඤ්ඤෙනෙති. දුනතිකඛිතතස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ඤනස්ස අජොපී දුනතයො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුබ්බවා භොනති දෙවචස්සකරණෙති ධම්මෙති සමනතාගතා, අතඛමා අපපදකඛිණගාහිනො අනුසාසතීං. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු බහුසසුතා ආගතාගමා ධම්මධරු විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ න සක්ඛච්චා සුතනනනං පරං වාවෙනති. තෙසං අච්චයෙන ජිනාලීලකො සුතනනනො භොති අපපටිසරණො. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමොසාය අනන්තරධානාය සංවතනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, පෙරා භික්ඛු බාහුලිකා හොනති සාඨලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරියං ආරහනති අපපතනස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජනතා දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජති. සාපි හොති බාහුලිකා සාඨලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරියං ආරහනති අපපතනස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. අයං භික්ඛවෙ, චතුත්ථො ධම්මො සඤ්චමස්ස සමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, සඛෙසා භිනොනා හොති. සඛෙස ඛො පන භික්ඛවෙ, භිනොන අඤ්ඤමඤ්ඤං අනෙකාසා ච හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිභාසා ච හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙට්ඨා ච හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජනා ච හොනති. තත් අපපසන්නා චෙච නප්පසීදනති, පසන්නානං ච ඵකච්චානං අඤ්ඤථත්තං හොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සඤ්චමස්ස සමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සඤ්චමස්ස සමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුගහනිතං සුත්තන්තං පරියාපුණන්ති සුතික්ඛිනොති පදබ්‍යඤ්ජනෙති. සුතික්ඛිත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ජනස්ස අත්ථොපි සුත්තයො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුබ්බවා හොනති සොචචස්සකරණෙති ධම්මෙති සමන්තාගතා. ඛමා පදක්ඛණගතාහිනො අනුසාසනිා. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු බහුසුසුතා ආගතාගමා ධම්මධරා චිත්තධරා මාතිකාධරා, තෙ සකකච්චං පරං වාචෙත්ති. තෙසං අච්චයෙන න ඡිත්තමුලකො සුත්තනොනො හොති සප්පට්ඨසරණො. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ථෙරා භික්ඛු න බාහුලිකා ගොන්ති න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බගමා. චිරියං ආරහන්ති අප්පත්තස්ස පන්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකත්තස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජන්තා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති. සාපි ගොති න බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බගමා. චිරියං ආරහන්ති අප්පත්තස්ස පන්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකත්තස්ස සච්ඡිකිරියාය. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්ථො ධම්මො සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංචත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, සඛෙසා සමගො සමමොදමානො අච්චදමානො ඵකුඤ්ඤෙසො ථාසුං විහරති.¹ සඛෙස ඛො පන භික්ඛවෙ, සමගෙ න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං අනෙකාසා ගොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිභාසා ගොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙඨපා ගොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජනා ගොන්ති. තස්ථ අප්පසන්නා චෙව පසීදන්ති. පසන්නානං ච භීයෙසාභාවො ගොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංචත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සඤ්චමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංචත්තන්ති.

5. 4. 1. 7.

[දුක්ඛථාසුන්තං]

[සාවජ්චිතිදුනං]

7. පඤ්චන්තං භික්ඛවෙ, පුග්ගලොභං කථා දුක්ඛථා පුග්ගලං පුග්ගලං² උපතිධාය. කතමෙසං පඤ්චන්තං:

අස්සඤ්චස්ස භික්ඛවෙ, සඤ්චාකථා දුක්ඛථා, දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා, අප්පසුන්තස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා, මච්ඡිරියස්ස චාගකථා දුක්ඛථා, දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, අස්සඤ්චස්ස සඤ්චාකථා දුක්ඛථා? අස්සඤ්චො භික්ඛවෙ, සඤ්චාකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති, කුප්පති, ව්‍යාපජ්ජති, පතිජ්චියති, කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අප්පච්චයං ච පානුකරොති. තං කියස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ සඤ්චාසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති. නච ලභති තනො තිදුනං පීතිපාමුජ්ජං. තසමා අස්සඤ්චස්ස සඤ්චාකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා? දුස්සීලො භික්ඛවෙ, සීලකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති, කුප්පති, ව්‍යාපජ්ජති, පතිජ්චියති, කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අප්පච්චයං ච පානුකරොති. තං කියස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සීලසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති³, න ච ලභති තනො තිදුනං පීතිපාමුජ්ජං. තසමා දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා.

1. ථාසුං විහරති - සීඉ. 2. පුග්ගලෙ පුග්ගලං - මජ්ඣ, 3. ක සමනුපසෙති - මජ්ඣ.

කසමා ච භික්ඛවෙ, අප්පසුඤ්ඤා ඛානුසම්චකථා දුක්ඛථා? අප්පසුඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ඛානුසම්චකථාය කච්ඡමානාය අභිසඡ්ඡති කුප්පති ව්‍යාපඡ්ඡති පතිඤ්ඤති, කොපං ව දොසං ව අප්පච්චයං ව පානුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සුතසම්පදං අතතති න සම්පස්සති. න ච ලහති තතො නිදනං පීතිපාමුඡ්ඡං. තසමා අප්පසුඤ්ඤා ඛානුසම්චකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා? මච්ඡරී භික්ඛවෙ වාගකථාය කච්ඡමානාය අභිසඡ්ඡති කුප්පති ව්‍යාපඡ්ඡති පතිඤ්ඤති, කොපං ව දොසං ව අප්පච්චයං ව පානුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ වාගසම්පදං අතතති න සම්පස්සති.¹ න ච ලහති තතො නිදනං පීතිපාමුඡ්ඡං. තසමා මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, දුප්පඤ්ඤාස්ස පඤ්ඤාකථා දුක්ඛථා? දුප්පඤ්ඤා භික්ඛවෙ පඤ්ඤාකථාය කච්ඡමානාය අභිසඡ්ඡති කුප්පති ව්‍යාපඡ්ඡති පතිඤ්ඤති, කොපං ව දොසං ව අප්පච්චයං ව පානුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාසම්පදං අතතති න සම්පස්සති.¹ න ච ලහති තතො නිදනං පීතිපාමුඡ්ඡං. තසමා දුප්පඤ්ඤාස්ස පඤ්ඤාකථා දුක්ඛථා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනනං පුග්ගලානං කථා දුක්ඛථා පුග්ගලං පුග්ගලං² උපනිධාය.

පඤ්චනනං භික්ඛවෙ පුග්ගලානං කථා සුකථා පුග්ගලං පුග්ගලං² උපනිධාය. කතමෙසං පඤ්චනනං?

සඬස්ස භික්ඛවෙ සඬාකථා සුකථා, සීලවතො සීලකථා සුකථා, ඛනුසුඤ්ඤා ඛානුසම්චකථා සුකථා, වාගවතො වාගකථා සුකථා, පඤ්ඤා-වතො පඤ්ඤාකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, සඬස්ස සඬාකථා සුකථා? සඬො භික්ඛවෙ, සඬාකථාය කච්ඡමානාය නාභිසඡ්ඡති න කුප්පති න ව්‍යාපඡ්ඡති න පතිඤ්ඤති, න කොපං ව දොසං ව අප්පච්චයං ව පානුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සඬාසම්පදං අතතති සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පීතිපාමුඡ්ඡං. තසමා සඬස්ස සඬාකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ සීලවතො සීලකථා සුකථා? සීලවා භික්ඛවෙ, සීලකථාය කච්ඡමානාය නාභිසඡ්ඡති න කුප්පති න ව්‍යාපඡ්ඡති න පතිඤ්ඤති, න කොපං ව දොසං ව අප්පච්චයං ව පානුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සීලසම්පදං අතතති සම්පස්සති.¹ ලහති ච තතො නිදනං පීතිපාමුඡ්ඡං. තසමා සීලවතො සීලකථා සුකථා.

1. න සම්පුරස්සති - මෙසං.
2. පුග්ගලෙ සුග්ගලං - මෙසං.

කසමා ච භික්ඛවෙ, බහුසසුතස්ස බාහුසච්චකථා සුකථා? බහුසසුතො භික්ඛවෙ, බාහුසච්චකථාය කච්ඡමානාය නාභිසජ්ජති න කුපපති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිඤ්ඤති, න කොපං ච දෙසං ච අපපච්චයං ච පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සුතසම්පදං අත්තනී සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පීතීපාමුජ්ජං. තසමා බහුසසුතස්ස බාහුසච්චකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, වාගචතො වාගකථා සුකථා? වාගවා භික්ඛවෙ, වාගකථාය කච්ඡමානාය නාභිසජ්ජති න කුපපති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිඤ්ඤති, න කොපං ච දෙසං ච අපපච්චයං ච පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තඤ්ඤි සො භික්ඛවෙ වාගසම්පදං අත්තනී සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පීතීපාමුජ්ජං. තසමා වාගචතො වාගකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤවතො පඤ්ඤකථා සුකථා? පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ පඤ්ඤකථාය කච්ඡමානාය නාභිසජ්ජති න කුපපති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිඤ්ඤති, න කොපං ච දෙසං ච අපපච්චයං ච පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තඤ්ඤි සො භික්ඛවෙ පඤ්ඤසම්පදං අත්තනී සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පීතීපාමුජ්ජං. තසමා පඤ්ඤවතො පඤ්ඤකථා සුකථා.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තා පුග්ගලානං කථා සුකථා පුග්ගලං පුග්ගලං උපනිධායාති.

5. 4. 1. 8.

[සාරජ්ජ සුතං]

[ආචජ්ජනිදනං]

8 පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු සාරජ්ජං ඔක්කන්තො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සඤ්ඤා හොති, දුස්සීලො හොති, අපපසසුතො හොති, කුසීතො හොති, දුපපඤ්ඤො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු සාරජ්ජං ඔක්කන්තො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු විසාරදො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා හොති, සීලවා හොති, බහුසසුතො හොති, ආරභ්විට්ඨො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු විසාරදො හොති.

5. 4. 1. 9.

[උද්දසීඝ්භනං]

9. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කොසමඛිසං විහරති කොසිතාණමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා උද්දසී මහනියා ගිනීපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙනො නිසිනො හොති. අද්දසා ඛො ආයසමා ආනාදෙඤ ආයසමනනා උද්දසිං මහනියා ගිනීපරිසාය පරිවුතං ධම්මං දෙසෙනො නිසිනං. දිසවාන¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවනනං අනිවාදෙඤා එකමනනං නිසිදි. එකමනනං නිසිනො ඛො ආයසමා ආනාදෙඤ භගවනනං එතදවොච: ආයසමා භනෙත උද්දසී මහනියා ගිනීපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙනීති.

න ඛො ආනාද ඝ්ඤකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙභුං. පරෙසං ආනාද ධම්මං දෙසෙනෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣිනනං උපට්ඨපෙඤා පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

ආනුපුබ්බිකථං² කථෙසුසාමීති පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බො. පරියාය- දසුසාමී කථං කථෙසුසාමීති පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බො. අනුද්දසනං පටිච්ච කථං කථෙසුසාමීති පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බො. න ආමී- සනනරො කථං කථෙසුසාමීති පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බො. අනනානං ච පරං ච අනුපභව්ව කථං කථෙසුසාමීති පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බො.

න ඛො ආනාද ඝ්ඤකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙභුං. පරෙසං ආනාද ධම්මං දෙසෙනෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣිනනං උපට්ඨපෙඤා පරෙසං ධම්මො දෙසෙනබ්බොති.

5. 4. 1. 10.

[දුපපට්ඨිනොදයසුභනං]

[සාවජචීනිදුනං]

10. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ උපපනනා දුපපට්ඨිනොදයා. කතමෙ පඤ්ච:

උපපනො රුගො දුපපට්ඨිනොදයො. උපපනො දෙසො දුපපට්- විනොදයො. උපපනො මොහො දුපපට්ඨිනොදයො. උපපනො පටිභාණං දුපපට්ඨිනොදයං. උපපනො ගමිකචිතතං දුපපට්ඨිනොදයං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච උපපනනා දුපපට්ඨිනොදයාති.

සඤ්චමමචගො පඨමො.

තසුද්දනං:

තයො සඤ්චම නියාමා තයො සඤ්චම සමමොසා දුකකථා සාරජ්ජං චෙච්³ උද්දසී දුබ්බිනොදයෙ.

1 දිසවා - මජ්ඣං. 2 ආනුපුබ්බි කථං - මජ්ඣං. 3 දුකකථා චෙච් සාරජ්ජං - මජ්ඣං.

2. ආඝාතවග්ගො.

5. 4. 2. 1.

[පඨම ආඝාතපටිච්චනසසුතනං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

11. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආඝාතපටිච්චනයා යත් භික්ඛුනො උපපනො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්චෙනෙබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

යසම් භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, මේතතා තසම් පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බො. එවං තසම් පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙබ්බො.

යසම් භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, කරුණා තසම් පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බො. එවං තසම් පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙබ්බො.

යසම් භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, උපෙකතා තසම් පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බො. එවං තසම් පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙබ්බො.

යසම් භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, අසති අමනිසිකාරො තසම් පුග්ගලෙ ආපජ්ඣිතබ්බො. එවං තසම් පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙබ්බො.

යසම් භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, කම්මස්සකතා තසම් පුග්ගලෙ අබ්ධිතාබ්බො: “කම්මස්සකො අයමායසමා¹ කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤි කම්මපටිසරණො. යං කම්මං කරිස්සති කල්යාණං වා පාපකං වා, තස්ස දායාදෙ භවිස්සති”ති. එවං තසම් පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙබ්බො.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආඝාතපටිච්චනයා යත් භික්ඛුනො උපපනො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්චෙනෙබ්බොති.

5. 4. 2. 2.

[දුතීය ආඝාතපටිච්චනසසුතනං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

12. නත්ඛ බො ආයසමා ආරිපුනො භික්ඛු ආමනොසි ආට්ඨසො භික්ඛවොති.² ආට්ඨසොති බො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුනායස්ස පච්චස්සොස්සං. ආයසමා සාරිපුනො එතදවොච:

1. අයං ආයසමා - සීඉ. 2. හික්ඛවෙති - මජ්ඣ.

පඤ්චමෙ ආවුසො, ආඝාතපටිච්ඡනයා යථ භික්ඛුනො උපපන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්ඡෙනෙබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධාවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො හොති පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙ- නෙබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො හොති පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙ- නෙබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො හොති අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො, ලහනි ච කාලෙන කාලං චෙනසො විවරං, චෙනසො පසාදං. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො හොති අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො, න ච ලහනි කාලෙන කාලං චෙනසො විවරං චෙනසො පසාදං. එවරුපෙපි ආවුසො පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො හොති පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො, ලහනි ච කාලෙන කාලං චෙනසො විවරං චෙන- සො පසාදං. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො.

තත්තාවුසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවච්- සමාචාරො, කථං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආවුසො, භික්ඛු පංසුකුලිකො රජියාය නන්තකං දිඤ්චා වාමෙන පාදෙන නිග්ගහෙඤ්චා¹ දකඛිණෙන පාදෙන විථාරෙඤ්චා² යො තථ සාරො තං පරිපාටෙඤ්චා³ ආදාය පකකමෙය්‍ය; එවමෙව ඛො ආවුසො,⁴ යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො, යාස්ස අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරතා, න සාස්ස තසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බ්වාස්ස පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරතා, සාස්ස තසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො.

තත්තාවුසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාය- සමාචාරො, කථං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පොකඛරණී සෙචාලපණකපරියොනඤ්චා, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය සමමානිතතොනො සමමපරෙතො කීලනො තසිතො පිපාසිතො. සො තං පොකඛරණීං ඔගාහෙඤ්චා උහොති භජෙති ඉතිච්චිව සෙචාලපණකා අපබ්‍රහ්මිකා⁵ අඤ්ජලිනා පිච්චා පකකමෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආවුසො යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො, යාස්ස අපරිසුඤ්ඤා- වච්ඡිසමාචාරතා, න සාස්ස තසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බ්වාස්ස පරිසුඤ්ඤායසමාචාරතා, සාස්ස තසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙබ්බො.

1. නිග්ගහෙය්‍යා - මජ්ඣ. 2. පඤ්චකා - මජ්ඣ, සා. 3. පරිපාටෙය්‍යා - මජ්ඣ, සා. 4. බ්වාචුසො - මජ්ඣ. 5. අපබ්‍රහ්මිකා - මජ්ඣ, සා. අපබ්‍රහ්මිකානි පාදානි.

නත්‍රාට්‍රිසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤාකායසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤා-
චචීසමාචාරො, ලභතී ච කාලෙන කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං,
කථං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආට්‍රිසො පරිත්තං ගොපදකෙ¹ උදකං, අථ පුරිසො
ආගචෙජ්ජය්‍ය සමාභිතතෙනො සමමපරෙතො කිලනෙනො තසිතො පිපාසිතො.
තස්ස ඵචමස්ස: “ඉදං බො පරිත්තං ගොපදකෙ උදකං, සවාහං අඤ්ජලීනා
වා පිච්චිස්සාමි භාජනෙන වා, බොහෙස්සාමිපි තං, ලොලෙස්සාමිපි තං,
අපෙය්‍යමපි තං කරිස්සාමි. යනන්‍යනාහං චතුරුණීකො² නිපතීතී
ගොපිතකං පිච්චිතා පකකමෙය්‍යන්තී. සො චතුරුණීකො නිපතීතී
ගොපිතකං පිච්චිතා පකකමෙය්‍ය. ඵචමෙච බො ආට්‍රිසො, යවායං පුග්ගලො
අපරිසුඤ්ඤාකායසමාචාරො, අපරිසුඤ්ඤාචචීසමාචාරො, ලභතී ච කාලෙන කාලං
වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං, යාස්ස අපරිසුඤ්ඤාකායසමාචාරතා, න
සාස්ස තසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යාපිස්ස අපරිසුඤ්ඤාචචීසමාචාරතා, න
සාපිස්ස තසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යං ච බො සො ලභතී කාලෙන
කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං, තදෙචස්ස³ තසමිං සමයෙ
මනසිකාතබ්බො. ඵචං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

නත්‍රාට්‍රිසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤාකායසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤාචචී-
සමාචාරො, න ච ලභතී කාලෙන කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං,
කථං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආට්‍රිසො, පුරිසො ආබාධිකො දුකඛිතො බාලුහනිලානො
අඤ්ඤානමග්ගපටිපනෙනා, තස්ස පුරතො පිස්ස දුරෙ ගාමො, පච්ඡතො
පිස්ස දුරෙ ගාමො, සො න ලභෙය්‍ය සප්පායාති හොජන්තී, න ලභෙය්‍ය
සප්පායාති හෙසජ්ජාති, න ලභෙය්‍ය පනීරුපං උපට්ඨාකං, න ලභෙය්‍ය
ගාමන්තනායකං. තමෙනං අඤ්ඤාතරො පුරිසො පස්සෙය්‍ය අඤ්ඤානමග්ගපටි-
පනෙනා. සො තසමිං පුරිසෙ කාරුඤ්ඤං යෙච උපට්ඨාපෙය්‍ය, අනුද්දං
යෙච උපට්ඨාපෙය්‍ය, අනුකම්පංයෙච උපට්ඨාපෙය්‍ය: “අහොචතායං පුරිසො
ලභෙය්‍ය සප්පායාති හොජන්තී, ලභෙය්‍ය සප්පායාති හෙසජ්ජාති, ලභෙය්‍ය
පනීරුපං උපට්ඨාකං, ලභෙය්‍ය ගාමන්තනායකං. තං කිස්ස හෙතු? මායං
පුරිසො ඉධෙච අතයව්‍යසනං ආපජ්ජතී.⁴ ඵචමෙච බො ආට්‍රිසො, යවායං
පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤාකායසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤාචචීසමාචාරො, න ච ලභතී
කාලෙන කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං, ඵචරුපෙපි ආට්‍රිසො,
පුග්ගලෙ කාරුඤ්ඤං ඵච උපට්ඨාපෙනබ්බං, අනුද්දංයෙච උපට්ඨාපෙනබ්බො,
අනුකම්පංයෙච උපට්ඨාපෙනබ්බො: “අභොචතායං ආයස්මා⁵ කායදුච්චරිතං
පහාය කායසුචරිතං භාවෙය්‍ය, චචීදුච්චරිතං පහාය චචීසුචරිතං භාවෙය්‍ය,
මනොදුච්චරිතං පහාය මනොසුචරිතං භාවෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු? මායං
ආයස්මා කායස්ස හෙතු පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං
උපපජ්ජ”තී.⁶ ඵචං තසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

1. ගොපදෙ - මජ්ඣං, 2. චතුරුණීකො - මජ්ඣං, චතුරුණීකො - සො.
චතුරුණීකො - PTS. 3. තමෙචස්ස - මජ්ඣං, 4. ආපජ්ජතී - සීඞු
5. අභොචත අයමායස්මා - මජ්ඣං, 6. උපපජ්ජතී - සීඞු.

තනුච්චසො, ය්වායං පුග්ගලො පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො පරිසුඤ්චවිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං වේතසො විචරං වේතසො පසාදා, කථා තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආච්චසො, පොකකරණී අවේණාදිකා සානොදිකා සිතොදිකා සෙනකා සුපතින්ථා රමණීයා නානාරුකෙහි සඤ්ජනනා, අථ පුරිසො ආගවේජය්‍ය සමමාහිතතෙනා සමමපරෙතො කිලනෙනා භසිතො පිපාසිතො සො තං පොකකරණීං ඔගාගෙත්වා නභාත්වා ච පිචිත්වා ච පචචුත්තරිත්වා තඤ්ච රුකකච්ඡායාය නිසිදෙය්‍ය වා නිපජ්ජෙය්‍ය වා, එවමේච බො ආච්චසො, ය්වායං පුග්ගලො පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො පරිසුඤ්චවිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං වේතසො විචරං වේතසො පසාදා, යාපිස්ස පරිසුඤ්ඤායසමාචාරනා, සාපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යාපිස්ස පරිසුඤ්චවිසමාචාරනා සාපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යමපි සො ලහති කාලෙන කාලං වේතසො විචරං වේතසො පසාදා, තමපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝතො පටිච්චෙනෙතබ්බො. සමන්තපාසාදිකා ආච්චසො පුග්ගලො ආගමම විත්තං පසිදති.

ඉමෙ බො ආච්චසො පඤ්ච ආඝාතපටිච්චයා යන් භික්ඛුනො උප්පනො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්චෙනෙතබ්බොති

5. 4. 2. 3.

[සාකච්ඡාසුතං]

[සාවඤ්චිදගං]

13. තනු බො ආයස්මා ඝාටිපුනො භික්ඛු ආමනෙතසි: ‘ආච්චසො භික්ඛවො’ති. ‘ආච්චසො’ති බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො ඝාටිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා ඝාටිපුනො එතදවොච:

පඤ්චභාච්චසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකවේජා සබ්බමචාරිතං. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධාච්චසො, භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පනො හොති, සීලසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකත්තා හොති. අත්තනා ච සමාධිසම්පනො හොති, සමාධිසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකත්තා හොති. අත්තනා ච පඤ්ඤසම්පනො හොති, පඤ්ඤසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකත්තා හොති. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පනො හොති, විමුත්තිසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකත්තා හොති. අත්තනා ච විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පනො හොති, විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකත්තා හොති.

ඉමෙහි බො ආච්චසො, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකවේජා සබ්බමචාරිතන්ති.

5. 4. 2. 4.

[සාඨ්චසුතනං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

14. තත්‍ර ඛො ආයස්මා ඝාඨිපුතො භික්ඛු ආමනනසී -පෙ-

පඤ්චි ආවුසො ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලංසාඨ්චො සබ්බමචාරිනං. කතමෙහි පඤ්චිති:

ඉධාවුසො, භික්ඛු අත්තනාව ජීලසමපනො හොති, ජීලසමපදකථාය ච කතං පඤ්ඤං¹ ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනාව සමාධිසමපනො හොති, සමාධිසමපදකථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනාව පඤ්ඤසමපනො හොති. පඤ්ඤසමපදකථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනාව විමුත්තිසමපනො හොති, විමුත්තිසමපදකථාය ච කතං පඤ්ඤං¹ ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනාව විමුත්තිඤ්ඤදස්සනසමපනො හොති. විමුත්තිඤ්ඤදස්සනසමපදකථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො, පඤ්චි ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලංසාඨ්චො සබ්බමචාරිනනති.

5. 4. 2. 5.

[පඤ්ඤපුච්ඡාසුතනං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

15. තත්‍ර ඛො ආයස්මා ඝාඨිපුතො භික්ඛු ආමනෙනසී -පෙ-

යො හි කොචි ආවුසො, පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති, සබ්බො සො පඤ්චිති ඤානෙහි, එතෙසං චා අඤ්ඤාතරෙන. කතමෙහි පඤ්චිති:

මඤ්ඤතා මොමුහතනා පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. පාපිචෙජා ඉච්ඡාපකතො පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. පරිභවං පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. අඤ්ඤාතුකාමො² පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. අථචා පනෙවංචිතො³ පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති: “සචෙ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සමමදෙව ව්‍යාකරිස්සති, ඉච්චතං කුසලං; නො චෙ⁴ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සමමදෙව ව්‍යාකරිස්සති, අභමස්ස සමමදෙව ව්‍යාකරිස්සාමි”ති.

යො හි කොචි ආවුසො, පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති, සබ්බො සො ඉමෙහි පඤ්චිති ඤානෙහි, එතෙසං චා අඤ්ඤාතරෙන.

අහං ඛො පනාවුසො, එවං චිතො පරං පඤ්ඤං පුච්ඡාමි: “සචෙ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සමමදෙව ව්‍යාකරිස්සති, ඉච්චතං කුසලං. නො චෙ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සමමදෙව ව්‍යාකරිස්සති, අභමස්ස සමමදෙව ව්‍යාකරිස්සාමි”ති.

1. ආහනං පඤ්ඤං - මජ්ඣ. 2. ඤාතුකාමො - ඝරා, 3. අථචා පකුපපනො - සීචු. PTS. 4. නො ච - ඝරා.

5. 4. 2. 6.

[භිරොධපුනතං]

[සාමජජිහිදුතං]

16. තත්‍ර ඛො ආයසමා සාරිපුනො භික්ඛු ආමනොසි -පෙ-

ඉධාටුසො, භික්ඛු සීලසමපනො, සමාඛිසමපනො, පඤ්ඤසමපනො, සඤ්ඤවෙදසිතතිරොධං සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානං. නො වෙ දිට්ඨෙච ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අතික්කමේච කබලීඛාරාභාරභක්ඛානං¹ දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො, සඤ්ඤවෙදසිතතිරොධං සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානනති.

එවං ටුනො ආයසමා උදුසී ආයසමනං සාරිපුනතං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආටුසො, සාරිපුනත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අතික්කමේච කබලීඛාරාභාරභක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො, සඤ්ඤවෙදසිතතිරොධං සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි² නනේතං ධානනති.”

දුතියමි ඛො -පෙ- තතියමි ඛො ආයසමා සාරිපුනො භික්ඛු ආමනොසි: “ඉධාටුසො, භික්ඛු සීලසමපනො, සමාඛිසමපනො, පඤ්ඤසමපනො, සඤ්ඤවෙදසිතතිරොධං සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානං. නො වෙ දිට්ඨෙච ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අතික්කමේච කබලීඛාරාභාරභක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො, සඤ්ඤවෙදසිතතිරොධං සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානනති”.

[දුතියමි ඛො-පෙ-] තතියමි ඛො ආයසමා උදුසී ආයසමනං සාරිපුනතං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආටුසො, සාරිපුනත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අතික්කමේච කබලීඛාරාභාරභක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො, සඤ්ඤවෙදසිතතිරොධං සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි නනේතං ධානනති”.

අථ ඛො ආයසමනො සාරිපුනතස්ස එතදහොසි: යාව තතියමි ඛො මෙ ආයසමා උදුසී පටිකෙකාසනී, න ච මෙ කොචී භික්ඛු අනුමොදනී. යනනුභාහං යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමෙය්‍යනති. අථ ඛො ආයසමා සාරිපුනො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීඤ්ච භගවනො අභිවාදෙඤ්ච එකමනං නිසීදී. එකමනං නිසීනො ඛො ආයසමා සාරිපුනො භික්ඛු ආමනොසි:

1. කබලීඛාරාභාරභක්ඛානං - මජ්ඣ. 2. සමාපජේය්‍යපි ටුට්ඨහෙය්‍යපි - මජ්ඣ.

“ඉධාටුසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිතතිරොධං සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි¹ අජේතං ධානං. නො වෙ දීට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙශ්ශ, අතිකකම්මෙව කබලීඛිකාරාහාරහකඛානං² දෙවානං සහව්ශතං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතතිරොධං සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි³ අජේතං ධානනි”

එවං චුත්තෙ ආයස්මා උද්ඝී ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආටුසො සාරිපුත්ත, අනචකාසො යං සො භික්ඛු අතිකකම්මෙව කබලීඛිකාරාහාරහකඛානං දෙවානං සහව්ශතං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතතිරොධං සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි නජේතං ධානනි.”

දුතියම්ඵ ඛො - පෙ - තතියම්ඵ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමන්තෙසි: “ඉධාටුසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත තිරොධං සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි අජේතං ධානං. නො වෙ දීට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙශ්ශ, අතිකකම්මෙව කබලීඛිකාරාහාරහකඛානං දෙවානං සහව්ශතං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතතිරොධං සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි අජේතං ධානනි.”

[දුතියම්ඵ ඛො - පෙ-] තතියම්ඵ ඛො ආයස්මා උද්ඝී ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආටුසො, සාරිපුත්ත, අනචකාසො යං සො භික්ඛු අතිකකම්මෙව කබලීඛිකාරාහාරහකඛානං දෙවානං සහව්ශතං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතතිරොධං සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි නජේතං ධානනි.”

අථ ඛො ආයස්මනො සාරිපුත්තස්ස එතදහොසි: හගචනොපි ඛො මෙ සමුඛො ආයස්මා උද්ඝී යාවනතියකං පටිකෙකාසනී, න ච මෙ කොචි භික්ඛු අනුෂමාදති, යනනුභාහං තුණ්ඨි අස්සනති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තුණ්ඨි අහොසි.

අථ ඛො හගචා ආයස්මන්තං උද්ඝී ආමන්තෙසි: කං පන ත්ඨං උද්ඝී, මනොමයං කායං පට්ඨෙවසී?ති. යෙ තෙ හන්තෙ දෙවා අරුපිනො සඤ්ඤාමයාති. කිනනු ඛො තුස්සා උද්ඝී, බාලස්ස අව්ශතස්ස හණ්ඨෙන? ත්ඨං පි නාම හණ්ඨබ්බං මඤ්ඤසී?ති.

අථ ඛො හගචා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි: අජී නාම ආනන්ද, ථෙරං භික්ඛුං විහෙසියමානං අජිඤ්ඤපෙකඛිස්සථ. න භී නාම ආනන්ද, කාරුඤ්ඤමපි හවිස්සති ථෙරමභි? භික්ඛුමභි විහෙසියමානමභි?ති.

1. සමාපජේශ්ශයි චුට්ඨහෙශ්ශයි - මජ්ඣං, 2. කබලීඛිකාරාහාරහකඛානං - මජ්ඣං.
3. බ්ශතමභි - ස්ථ.

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීල-සමපනො: සමාධිසමපනො: පඤ්ඤසමපනො: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධං සමාපචේජයසී චුට්ඨභෙයසී අනේතං ආනං. නො වෙ දීට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙයස, අතීක්ඛමෙච කබලීඛිකාරාභාරභක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යතං අඤ්ඤතරං මනොමයං භායං උපපනො: සඤ්ඤවේදසිත-නිරොධං සමාපචේජයසී චුට්ඨභෙයසී අනේතං ආනනතී. ඉදමචොච භගවා, ඉදා චතා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසී.

අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤ අචිරපක්ඛනනස්ස භගවතො යෙනායස්මා උපමානො තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීතා ආයස්මනනං උපමානං එතද-වොච: “ඉධාචුසො උපමාන, අඤ්ඤ ථෙරෙ භික්ඛු විභෙසෙනතී. මයං තෙ න සුච්ඡාම.* අනච්ඡරියං ඛො පනෙතං ආචුසො උපමාන යං භගවා සායන්හසමයං පතීසලානා චුට්ඨිතො එතදෙච ආරබ්භ උද්ගරෙයස. යථා ආයස්මනනං යෙවේඪ උපමානං පටිභාසෙයස. ඉදනෙච අමනාකං සාරජ්ජං ඔක්ඛනනනතී.”

අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පතීසලානා චුට්ඨිතො යෙන උපට්ඨාන-සාලා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීතා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ තිසීදී. තිසජ්ජ ඛො භගවා ආයස්මනනං උපමානං එතදවොච:

කතීති භු ඛො උපමාන, ධම්මෙහි සමනනාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චා? තී.

පඤ්චහි භනෙත, ධම්මෙහි සමනනාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච, කතමෙහි පඤ්චහි:

ඉධ භනෙත, ථෙරො භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සිකති සිකතාපදෙසු. බහුසුභතො හොති -පෙ- දීට්ඨියා සුප්පට්ඨිඥො, කලාණවාචො හොති කලාණවාක්ඛරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විස්සට්ඨාය අනෙළගලාය¹ අඪස්ස විඤ්ඤපතියා. චතුරතා කුමානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුබවිහාරානං තිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආස්මානං බයා -පෙ- සච්ඡකතා උපසමපජ්ජ විහරතී.

ඉමෙහි ඛො භනෙත පඤ්චහි ධම්මෙහි සමනනාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

සාධු! සාධු!! උපමාන, ඉමෙහි ඛො උපමාන, පඤ්චහි ධම්මෙහි සමනනා-ගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභමචාරීනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. ඉමෙ වෙ උපමාන, පඤ්ච ධම්මා ථෙරස්ස භික්ඛුතො න සංචිචේජයස්ස, කෙන නං සමුභමචාරී සක්ඛරෙයස්ස ගරු කරෙයස්ස මානෙයස්ස පුජෙයස්ස² - බණ්ඩිචේවන පාලිචේවන චලිතතචතාය³ යස්මා ච ඛො උපමාන, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා ථෙරස්ස භික්ඛුතො සංචිජ්ජනතී, කස්මා නං සමුභමචාරී සක්ඛරොනති ගරුකරොනතී⁴ මානෙනතී පුජෙනතීති.

* තෙත න සුච්ඡාම - ඡේසං.
1 අනලගලාය - ස්‍යා. අනලගලාය - සීචු මජ්ඣං.
2 නං සමුභමචාරී න සක්ඛරෙයස්ස න ගරුංකරෙස්ස න මානෙයස්ස න පුජෙයස්ස - ඡේසං,
3 චලිතතචතාය - ස්‍යා.
4 ගරුංකරොනතී - ඡේසං,

5. 4. 2. 7.

[වොදනාසුතනං]

[සාවජච්ඡිද්දනං]

17. නත්‍ර ඛො ආයස්මා සාජිපුගොහො භික්ඛු ආමනෙහසි -පෙ-

වොදකෙන ආවුසො, භික්ඛුනා පරං වොදෙකුකාමෙන පඤ්ච ධමෙම අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙනබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

කාලෙන වකඛාමී නො අකාලෙන, භූතෙන වකඛාමී නො අභූතෙන, සණ්ඨෙන වකඛාමී නො ඵරුසෙන, අන්තසංභිතෙන වකඛාමී නො අන්තසංභිතෙන, මෙතනවිතෙතන වකඛාමී නො දෙසන්තරෙන.¹

වොදකෙන ආවුසො, භික්ඛුනා පරං වොදෙකුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධමෙම අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙනබ්බො.

ඉධාහං ආවුසො, එකච්චං පුග්ගලං පස්සාමී අකාලෙන වොදියමානං නො කාලෙන කුපිතං, අභූතෙන වොදියමානං නො භූතෙන කුපිතං, ඵරුසෙන වොදියමානං නො සණ්ඨෙන කුපිතං, අන්තසංභිතෙන වොදියමානං නො අන්තසංභිතෙන කුපිතං, දෙසන්තරෙන වොදියමානං නො මෙතනවිතෙතන කුපිතං.

අධමමච්චුද්දිකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො:²

අකාලෙනායස්මා චුද්දිතො නො කාලෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරොය. අභූතෙනායස්මා චුද්දිතො නො භූතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරොය. ඵරුසෙනායස්මා චුද්දිතො නො සණ්ඨෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරොය. අන්තසංභිතෙනායස්මා චුද්දිතො නො අන්තසංභිතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරොය. දෙසන්තරෙනායස්මා චුද්දිතො නො මෙතනවිතෙතන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරොයාති.

අධමමච්චුද්දිකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො.²

අධමමවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො:

අකාලෙන නෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො කාලෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරොය. අභූතෙන නෙ අවුසො, චුද්දිතො නො භූතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරොය. ඵරුසෙන නෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො සණ්ඨෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරොය. අන්තසංභිතෙන නෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො අන්තසංභිතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරොය. දෙසන්තරෙන නෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො මෙතනවිතෙතන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරොයාති.

අධමමවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? යථා න අඤ්ඤාපි භික්ඛු අභූතෙන වොදෙනබ්බං මඤ්ඤායාති.

1. මෙතනවිතෙතන වකඛාමී නො දෙසන්තරො - මජ්ඣං.
2. උපදහාතබ්බො - මජ්ඣං.

ඉධ පනාහං ආවුසො, එකච්චා පුග්ගලං පසාමි කාලෙන වොදියමානං නො අකාලෙන කුපිනං, භුතෙන වොදියමානං නො අභුතෙන කුපිනං, සණ්ඨෙන වොදියමානං නො ඵරුසෙන කුපිනං, අන්ඨසංඝිතෙන වොදියමානං නො අන්ඨසංඝිතෙන කුපිනං, මෙතඤ්චිතෙන වොදියමානං නො දෙසන්තරෙන කුපිනං.

ධම්මචුදිතස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො:

කාලෙනායසමා චුදිතො නො අකාලෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. භුතනායසමා චුදිතො නො අභුතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. සණ්ඨනායසමා චුදිතො නො ඵරුසෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. අන්ඨසංඝිතනායසමා චුදිතො, නො අන්ඨසංඝිතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. මෙතඤ්චිතනායසමා චුදිතො නො දෙසන්තරෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරායාති.

ධම්මචුදිතස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො.

ධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො:

කාලෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො¹ නො අකාලෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය. භුතෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො අභුතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය, සණ්ඨෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො ඵරුසෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය, අන්ඨසංඝිතෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො අන්ඨසංඝිතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය. මෙතඤ්චිතෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො දෙසන්තරෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරායාති.

ධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදහිතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? යථා අඤ්ඤපි භික්ඛු භුතෙන වොදෙනබ්බං මඤ්ඤයාති.

චුදිතෙන ආවුසො, පුග්ගලෙන දඪිසු ධම්මසු පතිට්ඨාතබ්බං සචෙච ච අකුප්පෙ ච. මං වෙපි ආවුසො, පරෙ වොදෙය්‍යං කාලෙන වා අකාලෙන වා, භුතෙන වා අභුතෙන වා, සණ්ඨෙන වා ඵරුසෙන වා, අන්ඨසංඝිතෙන වා අන්ඨසංඝිතෙන වා, මෙතඤ්චිතෙන වා දෙසන්තරෙන වා, අහමපි දඪිසු යෙච ධම්මසු පතිට්ඨාතෙය්‍යං සචෙච ච අකුප්පෙ ච.

සචෙ ජානෙය්‍යං අතේසො මසි ධම්මොති, අතඪි නං වදෙය්‍යං සංවිජ්ජනෙසො මසි ධම්මොති. සචෙ ජානෙය්‍යං නතේසො මසි ධම්මොති, නතඪි නං වදෙය්‍යං නෙසො ධම්මො මසි සංවිජ්ජනිති.

එච්චපි බො නෙ සාරිපුත්ත, ට්‍රිච්චමානා අථ ච පන ඉධෙකචෙච මොඝපුරිසා න පදකඛිණං ගණ්හන්ති.

1 වොදිතො - මජ්ඣං.

යෙ තෙ භනෙන, පුග්ගලා අසුඤ්ඤා ජීවිකත්ථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣතා, සඨා මායාවිනො කෙට්ඨිනො¹ උද්ධතා උත්තලා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තඤ්ඤා භොජනෙ අමත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙකඛවනො සිකඛාය න තිබ්බගාරවා, බාහුලිකා සාඨලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පව්වෙකෙ නිකඛිත්තධුරා කුසීනා භීනවිරියා මුට්ඨස්සතිනො අසමපජානා අසමානිතා විබ්භන්තවිත්තා දුපපඤ්ඤා එළමුගා, තෙ මයා එවං චුච්චමානා න පදකඛිණං ගණන්තති.

යෙ පන තෙ භනෙන, කුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣතා, අසඨා අමායාවිනො අකෙට්ඨිනො² අනුද්ධතා අනුත්තලා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්ඤා භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙකඛවනො සිකඛාය තිබ්බගාරවා, න බාහුලිකා න සාඨලිකා ඔක්කමනෙ නිකඛිත්තධුරා පව්වෙකෙ පුබ්බභගමා ආරඤ්චිරියා පභිත්තතා උපට්ඨිත්තසතිනො සමපජානා සමානිතා එකග්ගචිත්තා පඤ්ඤාවනො අනෙළමුගා, තෙ මයා එවං චුච්චමානා පදකඛිණං ගණන්තති.

යෙ තෙ සාරිපුත්ත, පුග්ගලා අසුඤ්ඤා ජීවිකත්ථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣතා, සඨා මායාවිනො කෙට්ඨිනො උද්ධතා උත්තලා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තඤ්ඤා භොජනෙ අමත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙකඛවනො සිකඛාය න තිබ්බගාරවා, බාහුලිකා සාඨලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පව්වෙකෙ නිකඛිත්තධුරා කුසීනා භීනවිරියා මුට්ඨස්සතිනො අසමපජානා අසමානිතා විබ්භන්තවිත්තා දුපපඤ්ඤා එළමුගා, තිට්ඨන්තු තෙ.

යෙ පන තෙ සාරිපුත්ත, කුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣතා, අසඨා අමායාවිනො අකෙට්ඨිනො අනුද්ධතා අනුත්තලා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්ඤා භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙකඛවනො සිකඛාය තිබ්බගාරවා, න බාහුලිකා න සාඨලිකා ඔක්කමනෙ නිකඛිත්තධුරා පව්වෙකෙ පුබ්බභගමා ආරඤ්චිරියා පභිත්තතා උපට්ඨිත්තසතිනො සමපජානා සමානිතා එකග්ගචිත්තා පඤ්ඤාවනො අනෙළමුගා, තෙ ත්වං සාරිපුත්ත, චදෙය්‍යාසී. ඔච්ඡ සාරිපුත්ත, සබ්බභවාරී, අනුසාස සාරිපුත්ත, සබ්බභවාරී, “අසද්ධමමා චුට්ඨාපෙඤ්ඤා සද්ධමමෙ පතිට්ඨාපෙසාමි සබ්බභවාරී”ති. එවඤ්ඤි තෙ සාරිත්ත, සිකඛිත්තබ්බන්ති.

1. කෙතභිනො - මජ්ඣ, 2. අසකභිනො - මජ්ඣ.

5. 4. 2. 8.

[සීලසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

18. නත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතෙනා භික්ඛු ආමනෙතසි: -පෙ-
දුස්සීලස්ස ආට්‍රිසො, සීලවිපනනස්ස හතුපතිසො හොති සමමාසමාධි.
සමමාසමාධිමචි අසති සමමාසමාධිවිපනනස්ස හතුපතිසා හොති යථාභුත-
ඤ්ඤණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤණදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤණදස්සනවිපනනස්ස
හතුපතිසො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ අසති නිබ්බිදුචිරාග-
විපනනස්ස හතුපතිසා හොති විමුත්තිඤ්ඤණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආට්‍රිසො, රුකෙඛා සාඛාපලාසවිපනෙනා, තස්ස පපටිකාපි
න පාරිජුරං ගච්ඡති, නඤ්චොපි ඵෙගගුපි සාරොපි න පාරිජුරං ගච්ඡති.
ඵවමෙව ඛො ආට්‍රිසො, දුස්සීලස්ස සීලවිපනනස්ස හතුපතිසො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමචි අසති සමමාසමාධිවිපනනස්ස හතුපතිසං
හොති යථාභුතඤ්ඤණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤණදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤ-
ණදස්සන විපනනස්ස හතුපතිසො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ අසති
නිබ්බිදුචිරාගවිපනනස්ස හතුපතිසා හොති විමුත්තිඤ්ඤණදස්සනං.

සීලවතො ආට්‍රිසො සීලසමපනනස්ස උපතිසසමපනනො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමචි සති සමමාසමාධිසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං
හොති යථාභුතඤ්ඤණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤණදස්සනෙ සති යථාභුතඤ්ඤ-
ණදස්සනසමපනනස්ස උපතිසසමපනනො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ
සති නිබ්බිදුචිරාගසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං හොති විමුත්තිඤ්ඤණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආට්‍රිසො, රුකෙඛා සාඛාපලාසසමපනෙනා, තස්ස පපටිකාපි
පාරිජුරං ගච්ඡති, නචොපි ඵෙගගුපි සාරොපි පාරිජුරං ගච්ඡති. ඵවමෙව
ඛො ආට්‍රිසො, සීලවතො සීලසමපනනස්ස උපතිසසමපනනො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමචි සති සමමාසමාධිසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං
හොති යථාභුතඤ්ඤණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤණදස්සනෙ සති යථාභුත-
ඤ්ඤණදස්සනසමපනනස්ස උපතිසසමපනනො හොති නිබ්බිදුචිරාගො.
නිබ්බිදුචිරාගෙ සති නිබ්බිදුචිරාගසමපනනස්ස උපතිසසමපනනං හොති
විමුත්තිඤ්ඤණදස්සනනති.

5. 4. 2. 9.

[බ්වසනිසනතිසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

19. අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤෙ, යෙනායස්මා සාරිපුතෙනා
තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුතෙනන සද්ධිං සමෙමාදි.
සමෙමාදතීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං
නිසිනෙනා ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤෙ ආයස්මනනං සාරිපුතනං එතදවොච:

කීන්තාවතා හු ඛො ආට්ඨසො සාරිපුත්ත, භික්ඛු ඛිපපනිසන්ති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුග්ගතිතගාභී ච, ඛහුං ච ගණ්හාති, ගතිතං චස්ස නපපමුස්සති?ති.

ආයස්මා ඛො ආනඤ්ඤ ඛහුස්සුකො, පටිභාදු ආයස්මන්තඤ්ඤෙඤ්ඤ ආනඤ්ඤති. තෙනභාවුසො සාරිපුත්ත, සුණාති, සාධුකා මනසිකරොති, භාසිස්සාමිති.

එවමාට්ඨසොති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මතො ආනඤ්ඤස්ස පච්චස්සොසි. ආයස්මා ආනඤ්ඤ එතදවොච:

ඉධාට්ඨසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛු අත්ඤ්ඤෙඤ්ඤ ච හොති ධම්මකුසලො ච නිරුත්තිකුසලො ච ව්‍යඤ්ඤනකුසලො ච පුබ්බාපරකුසලො ච.

එතතාවතා ඛො ආට්ඨසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛු ඛිපපනිසන්ති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුග්ගතිතගාභී ච, ඛහුං ච ගණ්හාති, ගතිතං චස්ස නපපමුස්සතිති.

අච්ඡරියං ආට්ඨසො, අබ්භුතං ආට්ඨසො, යාව සුභාසිතං විදං ආයස්මතා ආනඤ්ඤෙන. ඉමෙති ච මයං පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතං ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤං ධාරෙම: ‘ආයස්මා ආනඤ්ඤ අත්ඤ්ඤෙඤ්ඤ ධම්මකුසලො නිරුත්ති-කුසලො ව්‍යඤ්ඤනකුසලො පුබ්බාපරකුසලො’ති.

5. 4 2. 10.

[හදදඡ්ඡුත්තං]

20. එකං සමයං ආයස්මා ආනඤ්ඤ, කොසම්බියං විහරති කොසිතාරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා හදදඡ්ඡියෙනායස්මා ආනඤ්ඤ තෙනුප-සඛකම්. උපසඛකම්චා ආයස්මතා ආනඤ්ඤෙඤ්ඤ සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයා කථං සාරාණීයං විතීසාරෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයස්මන්තං හදදඡ්ඡියෙනායස්මා ආනඤ්ඤ එතදවොච:

කීන්තා ඛො ආට්ඨසො හදදඡ්ඡියෙනායස්මා අග්ගං? කිං සචණ්ණං අග්ගං? කිං සුඛං අග්ගං? කිං සඤ්ඤා අග්ගං? කිං භවානං අග්ගන්ති?

අත්ථාට්ඨසො, බ්‍රහ්මා අභිභු අභිභුතො අඤ්ඤාදඡ්ඡියෙනායස්මා වසචන්ති, යො තං බ්‍රහ්මානං පස්සති, ඉදං දස්සන්තං අග්ගං.

අත්ථාට්ඨසො ආභස්සරා නාම දෙවා සුඛෙන අභිසන්තා පරිසන්තා. තෙ කදුච්ඡි කරභච්ඡි උදුන්තං උදුන්තන්ති. “අභො සුඛං, අභො සුඛන්ති.” යො තං සද්දං සුණාති, ඉදං සචණ්ණං අග්ගං.

අප්ථාට්ඨසො, සුභකිණ්හකා නාම දෙවා. තෙ සන්තඤ්ඤෙඤ්ච සුඛිනා සුඛං පටිසංවෙදෙනති. ඉදං සුඛානං අග්ගං.

අප්ථාට්ඨසො, ආකිඤ්චඤ්ඤෙඤ්චපගා දෙවා. ඉදං සඤ්ඤානං අග්ගං.

අප්ථාට්ඨසො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤෙඤ්චපගා දෙවා. ඉදං භවානං අග්ගනති.

සමෙති ඛො ඉදං ආයසමතො භද්දජ්ජස්ස යද්දො ඛහුජ්ඤෙනාති.¹

ආයසමා ඛො ආනඤ්ඤෙ ඛහුස්සුතො. පටිභාතු ආයසමන්තඤ්ඤෙඤ්ච ආනඤ්ඤති.

තෙන හි ආට්ඨසො, භද්දජ්, සුණාහි සාමුඛකං මනසි කරොහි, භාසිස්සාමිති. එවමාට්ඨසොති ඛො ආයසමා භද්දජ් ආයසමතො ආනඤ්ඤස්ස පච්චස්සොසි. ආයසමා ආනඤ්ඤෙ එතදවොච:

යථා පස්සතො ඛො ආට්ඨසො, අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං දස්සනානං අග්ගං. යථා සුණතො අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං සචණානං අග්ගං. යථා සුඛිතස්ස අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං සුඛානං අග්ගං. යථා සඤ්ඤාදිස්ස අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං සඤ්ඤාන අග්ගං. යථාභුතස්ස අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං භවානං අග්ගනති.

ආකාතවග්ගො දුතියො.

තඤ්ඤාද්දානං:

ද්වෙ ආකාතචිනයා සාකච්ඡා සාජ්චතො පඤ්ඤාං
සුච්ඡා නිරොධො වොදහා සීලං නිසන්ති භද්දජ්ජි.

1 බහුතා ජනෙකාහි - මිජ්ඣං

3. උපාසකවග්ගො.

5. 4. 3. 1.

[භාරජ්ජසුභතං]

21. එකං සමයං භගවා ඝාචජචීයං විහරති ජෙතවග්ගෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. නත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති.
භදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො සාරජ්ජං
ඔක්ඛනෙතො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදුඤ්ඤි හොති, කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරී හොති,
මුසාවාදී හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මාසී හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
සාරජ්ජං ඔක්ඛනෙතො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො විසාරදො හොති.
කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති, අදින්නාදුකා පටිච්චිතො හොති,
කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා පටිච්චිතො හොති, මුසාවාද පටිච්චිතො හොති,
සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චිතො හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
විසාරදො හොතීති.

5. 4. 3. 2.

[විසාරදසුභතං]

[භාවජචීනිදුතං]

22. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො අවිසාරදො
අභාරං අජ්ඣාවසති. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මාසී හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
අවිසාරදො අභාරං අජ්ඣාවසති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො විසාරදො
අභාරං අජ්ඣාවසති. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා
පටිච්චිතො හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
විසාරදො අභාරං අජ්ඣාවසතීති.

5. 4. 3. 3.

[නිරයසුඤ්ඤා]

[සාවස්ථිනිදානං]

23. පඤ්චකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චකති:

පාණාතිපාතී හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධිංසා- භට්ඨාඨී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං නිරයෙ

පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චකති:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධිංසානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං සග්ගෙති.

5. 4. 3. 4.

[වෙරසුඤ්ඤා]

[සාවස්ථිනිදානං]

24. අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩිනො ගහපතී යෙන භගවා තෙනුප- සඛකම්. උපසඛකම්තො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීදන්තං ඛො අනාඨපිණ්ඩිකං ගහපතීං භගවා එතදවොච:

පඤ්ච ගහපතී, භයාති වෙරාති අප්පහාය දුස්සීලො ඉති චුච්චති. නිරයං ච උපපජ්ජති. කතමාති පඤ්ච:

පාණාතිපාතං, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං, මුසාවාදා, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධිංසානං.

ඉමාති ඛො ගහපතී, පඤ්ච භයාති වෙරාති අප්පහාය දුස්සීලො ඉති චුච්චති. නිරයං ච උපපජ්ජති.

පඤ්ච ගහපතී, භයාති වෙරාති පහාය සීලවා ඉති චුච්චති, සුගතිං ච උපපජ්ජති. කතමාති පඤ්ච:

පාණාතිපාතං, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං, මුසාවාදං, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධිංසානං.

ඉමාති ඛො ගහපතී, පඤ්ච භයාති වෙරාති පහාය සීලවා ඉති චුච්චති. සුගතිං ච උපපජ්ජති.

යං ගහපති, පාණාතිපාතී පාණාතිපාතපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමපි භයං වෙරං පසවති, සමපරාසිකමපි භයං වෙරං පසවති, චේතසිකමපි දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවේදෙති. පාණාතිපාතා පටිච්චරතො නෙව දිට්ඨධම්මිකං භයං වෙරං පසවති, න සමපරාසිකං භයං වෙරං පසවති, න චේතසිකං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවේදෙති. පාණාතිපාතා පටිච්චරතස්ස ඵලං නා භයං වෙරං වූපසන්නං හොති. යා ගහපති, අදීනතද්දී -පෙ- යා ගහපති, ඤාමෙසු මිච්ඡාචාරී -පෙ- යා ගහපති මුසාවාදී -පෙ- යා ගහපති සුරාමෙරය-මජ්ජපමාදට්ඨාසී සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමපි භයං වෙරං පසවති, සමපරාසිකමපි භයං වෙරං පසවති, චේතසිකමපි දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවේදෙති. සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො නෙව දිට්ඨධම්මිකං භයං වෙරං පසවති, න සමපරාසිකං භයං වෙරං පසවති, න චේතසිකං දුක්ඛංදොමනස්සං පටිසංවේදෙති. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතස්ස ඵලං නා භයං වෙරං වූපසන්නං හොතිති.

- 80. යො පාණමතිපාතෙති¹ මුසාවාදඤ්ච භාසති,
ලොකෙ අදීනතං ආදීයති පරදුරඤ්ච ගච්ඡති,
සුරාමෙරයපානං ච යො නරො අනුසුඤ්ඤති;
- 81. අපභහාය පඤ්ච වෙරාති දුස්සීලො ඉති වුච්චති,
කායස්ස හෙදා දුප්පඤ්ඤා තීරයං සොපපජ්ජති
- 82. යො පාණං නාතිපාතෙති මුසාවාදං න භාසති,
ලොකෙ අදීනතං නාදීයති පරදුරං න ගච්ඡති,
සුරාමෙරය පානං ච යො නරො නානුසුඤ්ඤති;
- 83. පහාය පඤ්ච වෙරාති සීලවා ඉති වුච්චති,
කායස්ස හෙදා සප්පඤ්ඤා සුගතිං සොපපජ්ජතිති.

5. 4. 3. 5.

[උපාසකචණ්ඩාලසුත්තං]

[සාවජ්ඣීදානං]

25. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො උපාසක-චණ්ඩාලො ච හොති උපාසකමලඤ්ච උපාසකපතිකිට්ඨො ච. කතමෙහි පඤ්චති?

අස්සඤ්ඤා හොති, දුස්සීලො හොති, කොභුහලමඛලීකො හොති, මඛලො පච්චෙති නො කමමං. ඉධො ච ඛනිඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යං ගවෙසති. තස්ච ච පුබ්බිහාරං කරොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො උපාසකචණ්ඩාලො ච හොති උපාසකමලඤ්ච උපාසකපතිකිට්ඨො ච.²

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො උපාසක-රතනඤ්ච හොති උපාසකපදුමඤ්ච උපාසකපුණ්ඩරීකඤ්ච. කතමෙහි පඤ්චති:

1 පාණං අතිපාතෙති - සීමු. 2 පතිඤ්චෙට්ඨා ච - මජ්ඣ.

සඤ්චා හොති, සීලවා හොති, අකොතුභලමඛගලීකො හොති, කමමං පච්චෙති නො මඛගලං, න ඉතො ඛනිඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යං ගවෙසති, ඉධ ච පුබ්බකාරං කාරොති.

ඉමෙහි බො හිකඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො උපාසකර්තනඤ්ච හොති උපාසකපදුමඤ්ච උපාසකපුණ්ඩරිකඤ්චාති.¹

5. 4. 3 6.

[පිනිසුතනං]

[සාවජ්ඣනීදාන]

26. අථ බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති පඤ්චමතෙනහි උපාසකසතෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමීඤ්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං බො අනාඨපිණ්ඩකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

තුමොහපි බො ගහපති, භික්ඛුසඛසං පච්චුපට්ඨිතා චීවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන. න බො ගහපති, තාවතකෙනෙව නුට්ඨි කරණීයා: ‘මයං භික්ඛුසඛසං පච්චුපට්ඨිතා චීවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙනා’ති.

තසමාතිභ ගහපති, එවං සිකඛිතබ්බං: “කින්ති මයං කාලෙන කාලං පච්චෙකං පිනිං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යාමා”ති. එවං හි වො ගහපති සිකඛිතබ්බන්ති.

එවං වුතෙන අයස්මා සාරිපුණ්ණා භගවන්තං එතදවොච: අච්ඡරියං භන්තෙ! අබ්භුතං භන්තෙ!! යාව සුභාසිතඤ්චීදං භන්තෙ, භගවතා:-

“තුමොහපි බො ගහපති, භික්ඛුසඛසං පච්චුපට්ඨිතා චීවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන, න බො ගහපති, තාවතකෙනෙව නුට්ඨි කරණීයා: ‘මයං භික්ඛුසඛසං පච්චුපට්ඨිතා චීවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙනා’ති. තසමාතිභ ගහපති, එවං සිකඛිතබ්බං: “කින්ති මයං කාලෙන කාලං පච්චෙකං පිනිං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යාමා’ති. එවං හි වො ගහපති, සිකඛිතබ්බන්ති.”

යස්මිං භන්තො, සමයෙ අරියසාවකො පච්චෙකං පිනිං උපසමපජ්ජ විහරති, පඤ්චස්ස ධානාති තසමිං සමයෙ න භොන්ති:

යමපියස්ස කාමුපසංභිතං දුකඛං දෙමනස්සං, නමපියස්ස තසමිං සමයෙ න හොති. යමපියස්ස කාමුපසංභිතං සුඛං සොමනස්සං, නමපියස්ස තසමිං සමයෙ න හොති. යමපියස්ස අකුසල්ලපසංභිතං දුකඛං දෙමනස්සං, නමපියස්ස තසමිං සමයෙ න හොති. යමපියස්ස අකුසල්ලපසංභිතං සුඛං සොමනස්සං, නමපියස්ස තසමිං සමයෙ න හොති. යමපියස්ස කුසල්ලපසංභිතං දුකඛං දෙමනස්සං, නමපියස්ස තසමිං සමයෙ න හොති.

යසමිං භන්තො, සමයෙ අරියසාවකො පච්චෙකං පිනිං උපසමපජ්ජ විහරති, ඉමාතිස්ස² පඤ්ච ධානාති තසමිං සමයෙ න භොන්ති.

1. උපාසකපුණ්ඩරිකා ච - PTS. 2. ඉමානි පඤ්චස්ස ධානානි - ස්‍යා.

සාධු! සාධු!! ඝාටිපුත්ත. යසම් සමයෙ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පච්චෙකං පීතීං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්චස්ස ධානානි තසම් සමයෙ න භොනති:

යමපියස්ස කාමුපසංඝිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තමපියස්ස තසම් සමයෙ න භොති. යමපියස්ස කාමුපසංඝිතං සුඛං සොමනස්සං, තමපියස්ස තසම් සමයෙ න භොති. යමපියස්ස අකුසල්ලපසංඝිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තමපියස්ස තසම් සමයෙ න භොති. යමපියස්ස අකුසල්ලපසංඝිතං සුඛං සොමනස්සං, තමපියස්ස තසම් සමයෙ න භොති. යමපියස්ස කුසල්ලපසංඝිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තමපියස්ස තසම් සමයෙ න භොති.

යසම් සමයෙ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පච්චෙකං පීතීං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉමානිභ්‍ය පඤ්ච ධානානි¹ තසම් සමයෙ න භොනතිති.

5. 4. 3. 7.

[චණ්ණිජනනං]

[සාවභජිනිදුතං]

27. පඤ්චමා භික්ඛවෙ, චණ්ණිජා උපාසකෙන අකරණීයා. කතමා පඤ්ච:

සත්චණ්ණිජා, සභ්‍යචණ්ණිජා, මංසචණ්ණිජා, මජ්ජචණ්ණිජා, විස-චණ්ණිජා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච චණ්ණිජා උපාසකෙන අකරණීයාති.

5. 4. 3. 8.

[රාජසුත්තං]

[සාවභජිනිදුතං]

28. තං කිං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ? අපි හු තුමොහති, දිට්ඨං වා සුභං වා: “අයං පුරිසො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොතිති,² තමෙනං රාජානො ගභෙඤ්ඤා පාණාතිපාතා චෙරමණ්ණිභෙත්තු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති නො හෙනං භනෙන්. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුභං: ‘අයං පුරිසො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොති’ති,² තමෙනං රාජානො ගභෙඤ්ඤා පාණාතිපාතා චෙරමණ්ණිභෙත්තු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ව ඛවාස්ස තථෙව³ පාපකං කාමමං පවෙදයන්ති:⁴ “අයං පුරිසො ඉඤ්ඤං වා පුරිසං වා ජීවිතා වොරොපෙසී”ති.⁵ තමෙනං රාජානො ගභෙඤ්ඤා පාණාතිපාතභෙත්තු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි හු තුමොහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුභං වාති? දිට්ඨංච නො භනෙන් සුතඤ්ච සුඛස්සති වාති.⁶

1 ඉමානෙත්ථ පඤ්ච ධානානි - සීමු, ඉමානි පඤ්චස්ස ධානානි - ස්‍යා 2 පටිච්චරතොති- මජ්ජං; පටිච්චරතො භොති - ස්‍යා; P. T. S. 3. තසමච - මජ්ජං, තදෙව - ස්‍යා, 4. පාපකමමං පවෙදෙන්නති - ඡෙත්සං, පාපකමමං පවෙදෙති - ස්‍යා 5. වොරොපෙසීති - ස්‍යා, 6. සුඛස්සති වාති - මජ්ජං.

තං කීං මඤ්ඤුඵ භික්ඛවෙ? අපි නු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිච්චතො¹ හොතී’ති, තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදුතා වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති. නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිච්චතො හොතී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදුතා වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාසාස නථෙව² පාපකං කමමං පවෙදයන්ති:³ “අයං පුරිසො ගාමා වා අරඤ්ඤු වා අදින්නං ථේය්‍යසඤ්ඤාතං ආදිසී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදුතභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි නු තුමෙහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා?ති. දිට්ඨං ච නො භනෙන, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කීං මඤ්ඤුඵ භික්ඛවෙ, අපිනු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චතො හොතී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චතො හොතී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී භෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාසාස නථෙව පාපකං කමමං පවෙදයන්ති:³ “අයං පුරිසො පරිජඪිසු පරකුමාරිසු වාරිතනං ආපජ්ජී’ති⁴. තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි නු තුමෙහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා?ති දිට්ඨං ච නො භනෙන, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කීං මඤ්ඤුඵ භික්ඛවෙ, අපි නු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චතො හොතී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා මුසාවාද වෙරමණී භෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති. නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො තං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චතො හොතී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා මුසාවාද වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජේනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

1. පටිච්චතො - මජ්ඣ, පටිච්චතො හොති - ස්‍යා, P. T. S. 2. කපමම - මජ්ඣ, තපදව - ස්‍යා 3. පපච්චදන්ති-මජ්ඣ. 4. ආපජ්ජති - ස්‍යා, ආපජ්ජතීති - සීඝ්‍ර.

අපි ච බ්වාසාසු තථෙව¹ පාපකං කමමං පච්චෙදයනති:² “අයං පුරිසො ගහපතීසාසු වා ගහපතීපුත්තසාසු වා මුසාවාදෙන අත්ථං භඤ්ඤී”ති.³ තමෙනං රුජානො ගහෙතො මුසාවාදහෙතු භනනති වා බ්බන්තති වා පබ්බාජෙතති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි නු තුමොහි ඵවරූපං දිට්ඨං වා සුතං වා⁴ති. දිට්ඨං ච නො භනෙත, සුතං ච සුසිසාති වාති.

ත: කිං මඤ්ඤුථ භික්ඛවෙ, අපි නු තුමොහි දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං පහාය සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො හොතී”ති තමෙනං රුජානො ගහෙතො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණීහෙතු භනනති වා බ්බන්තති වා පබ්බාජෙතති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති. නො භෙතං භනෙත. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො ඵතං භික්ඛවෙ, නෙච දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං පහාය සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො හොතී”ති තමෙනං රුජානො ගහෙතො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණීහෙතු භනනති වා බ්බන්තති වා පබ්බාජෙතති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්වාසාසු තථෙව¹ පාපකං කමමං පච්චෙදයනති:² “අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුත්තො ඉත්ඨං වා පුරිසා වා ජ්චිතා වොරෙපෙසි. අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුත්තො ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදීනතං ථෙය්‍යසංඛිතං ආදීසී.⁴ අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුත්තො පරිඤ්ඤ පරකුමාරීසු වාටිත්තං ආපජ්ජී.⁵ අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුත්තො ගහපතීසාසු වා ගහපතීපුත්තසාසු වා මුසාවාදෙන අත්ථං භඤ්ඤී”ති.³ තමෙනං රුජානො ගහෙතො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානහෙතු භනනති වා බ්බන්තති වා පබ්බාජෙතති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි නු තුමොහි ඵවරූපං දිට්ඨං වා සුතං වා⁴ති. දිට්ඨං ච නො භනෙත, සුතං ච සුසිසාති වාති.

5. 4. 3. 9.

[ගීතීසුත්තං]

[සාමන්තීනිදන්තං]

29. අථ බො අන්‍යාථපිණ්ඩිකො ගහපතී පඤ්චමනෙහි උපාසක-සකෙහි පරිවුත්තො යෙන භගවා හෙබ්බපසඛකමි. උපසඛකමිච්චා භගවත්තං අභිවාදෙතො ඵකමන්තං නිසිදී. අථ බො භගවා ආයසමත්තං සාධුසුත්තං ආමනෙතසී:

1. තමෙව-මජ්ජ, තදෙව-සා; 2. පච්චෙදෙහි - මජ්ජ, 3. භඤ්ඤීති - සීමු, උභඤ්ඤීති - මජ්ජ, T.P.S. 4. ආදීසී - මජ්ජ, 5. ආපජ්ජති - සීමු.

යං කිඤ්චි¹ සාරිපුත්ත, ජානෙය්‍යාථ ගිහිං ඔදුතවසනං පඤ්චසු සිකඛාපදෙසු සංවුතකමමනනං, චතුන්තඤ්ච² ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභිං අකිච්ඡලාභිං අකසිරලාභිං, සො ආකඛමානො අත්තනාව අත්තනානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: “බිණතිරයොමහි බිණතිරච්ඡාන-යොනියො³ බිණපෙනතිවිසයො බිණාපායදුග්ගතිවිනිපානො සොනාපනොනා-හමසමි අවිනිපාතධම්මො නියනො සමෙබ්බපරායනො”ති.

කතමෙසු පඤ්චසු සිකඛාපදෙසු සංවුතකමමනො හොති?

ඉධ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පාණාතීපාතා පටිච්චරතො හොති. අදීන්තාදුනා පටිච්චරතො හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති. මුසාවාදු පටිච්චරතො හොති. සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙසු පඤ්චසු සිකඛාපදෙසු සංවුතකමමනො හොති.

කතමෙසං චතුන්තං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී?

ඉධ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො බුද්ධෙ අවෙච්චපපසාදෙන සමන්තාගතො හොති: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමිබුද්ධො විජ්ජාචරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති. අයමස්ස පඨමො ආභිචේතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොදනස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

පුන ච පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො ධම්මෙ අවෙච්චපපසාදෙන සමන්තාගතො හොති: “සවාකඛානො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලී කො එහිපසසිකො ඔපනසිකො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤති”ති. අයමස්ස දුතියො ආභිචේතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොදනස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

පුන ච පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො සබ්බෙසු අවෙච්චපපසාදෙන සමන්තාගතො හොති: “සුපටිපනො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, උජ්ජපටි-පනො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, ඤ්ඤපටිපනො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, සාමීච්චපටිපනො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, යදිදං චිත්තාරි පුරිසයුගාති අට්ඨ පුරිසපුගලා, එස භගවතො සාවකසබ්බෙසා ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙබ්බතං ලොකස්සා”ති. අයමස්ස තතියො ආභිචේතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොදනස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

1 යං කඤ්චි - මජ්ඣං, සා; 2. චතුන්තං - මජ්ඣං; 3. බිණතිරච්ඡානායොති - මජ්ඣං.

පුත ච පරං සාරිපුතත, අරියසාවකො අරියකනෙතති සීලෙහි සමනනා-
ගතො භොති අබ්භේධිති අච්ඡද්දෙහි අසබ්ලෙහි අකමමාසෙහි භුජ්ජෙසහි
විඤ්ඤාපපසන්චෙහි අපරාමධෙයිහි සමාධිසංවත්තනිකෙහි. අයමස්ස චතුස්ථො
ආභිවෙතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අධිගතො භොති අවිසුඛධස්ස චිත්තස්ස
විසුඛධස්ස අපරියොද්ධස්ස චිත්තස්ස පරියොද්ධස්ස.

ඉමෙසං චතුස්ථො ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී
අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

යං කිඤ්චි¹ සාරිපුතත, ජානෙය්‍යාථ ගිහිං ඔද්ධවසනං ඉමෙසු පඤ්චසු
සිකිංඤ්චස්ස සංචුතකම්මනනං, ඉමෙසඤ්ච චතුස්ථො ආභිවෙතසිකානං
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභීං අනිච්ඡලාභීං අකසිරලාභීං, සො
ආකඛිමානො අත්තනාව අත්තනානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: ඛිණ්ණිකරියොමහි
ඛිණ්ණිකරච්ඡාතයොනියො² ඛිණ්ණපෙතතිවිසයො ඛිණ්ණාපායදුග්ගතිච්චිපාතො
සොකාපනෙතාභමසම් අවිනිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායනොති.

- 84. නිරයෙසු භයං දිස්වා පාපානි පරිවජ්ජයෙ,
අරියධම්මං සමාදාය පණ්ණිතො පරිවජ්ජයෙ.
- 85. න භිංසෙ පාණභුතානි විජ්ජමානෙ පරිකාමෙ,
මුසා ච න භණේ ජානං අදින්නං න පරාමසෙ.
- 86. සෙහි දුරෙහි සනතුධෙය්‍යා පරදුරං ච නාරමෙ³
මෙරයං වාරුණීං ජනතු න පිචෙ චිත්තමොභනිං.
- 87. අනුස්සරෙය්‍ය සමුඤ්ඤං ධම්මං ව්‍යුච්චිතකකයෙ,
අව්‍යාපජ්ඣං හිතං චිත්තං දෙවලොකාය භාවයෙ.
- 88. උපට්ඨිතෙ දෙය්‍යධම්මෙ පුඤ්ඤාත්ථස්ස ජ්ඣිංසතො,⁴
සනෙතසු පඨමං දින්නා විපුලා භොති දකඛිණා.
- 89. සනෙතා භවෙ පචකාමී, සාරිපුතත, සුණාති මෙ,
ඉති කණ්ණාසු සෙතාසු රොහිණීසු හරිසු වා.
- 90. කමමාසාසු සරුපාසු ගොසු පාරෙචනාසු වා.
යාසු කාසු ච ඵතාසු දනෙතා ජායති පුඛගවො.
- 91. ධොරය්‍යො බලසම්පනෙතො කල්‍යාණජවතිකකමො,
තමෙච භාරෙ සුඤ්ඤනි නාස්සවණ්ණං පරිකිරෙ.

1. යං කිඤ්චි - මජ්ඣං, 2. ඛිණ්ණිකරච්ඡාතයොනි - මජ්ඣං, 3. ආරමෙ - මජ්ඣං,
4. ජ්ඣිංසතො - මජ්ඣං.

92. එවමෙව මනුසොසු යසම් කසම්ඤ්චි¹ ජාතියෙ,
බන්ධියෙ බ්‍රාහ්මණෙ වෙසො සුඤ්ඤ චණ්ඩාලපුකකුසෙ.
93. යාසු කාසු ච² එනාසු දනො ජායති සුබ්බනො,
ධම්මටොයා සීලසම්පන්නො සච්චවාදී ශිරිමනො.
94. පතීනජාතිමරණො බ්‍රහ්මචරියසු කෙවලී,
පනනභාරො විසංසුතො භවතිච්චො ආනාසවො.
95. පාරගු සබ්බධම්මානං අනුපාදය නිබ්බුතො,
තසම් ච චිරජෙ ඛෙනෙත විපුලා හොති දකඛිණා.
96. බාලාව³ අච්චානනනා දුමෙධා අසසුනාචිනො,
බග්ගිඤ්ඤා දෙනති⁴ දුනාති න භී සනෙත උපාසරෙ.
97. යෙ ච සනෙත උපාසෙනති⁵ සප්පඤ්ඤා ධීරසම්මතෙ,
සඤ්ඤා ච නෙසං සුගතෙ මුලජාතා පතිට්ඨිතා.
98. දෙවලොකං ච තෙ යනති කුලෙ චා ඉධ ජායරෙ,
අනුපුබ්බෙන නිබ්බානං අධිගච්ඡන්ති පණ්ඩිතාති.

5. 4. 3 10.

[ගවෙසීසුතං]

30. එසං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං චරති මහතා භික්ඛුසමෙසන සද්ධිං. අද්දසා බො භගවා අඤ්ඤානමග්ගපටිපන්නො අඤ්ඤාතරසම් පදෙසෙ මහනතං සාලචනං. දීඝවා මග්ගා ඔක්කම්ම යෙන නං සාලචනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා තං සාලචනං අජේඛාගහෙචා අඤ්ඤාතරසම් පදෙසෙ සිතං පාඤ්ඤාසී.

අථ බො ආයසම්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසී: “කො භු බො හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාඤ්ඤාමමාය?” න අකාරණෙන තථාගතා සිතං පාඤ්ඤාරොන්ති”ති.

අථ බො ආයසම්මා ආනන්දො භගවතං එතදවොච: “කො භු බො භනෙතො හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාඤ්ඤාමමාය?” න අකාරණෙන තථාගතා සිතං පාඤ්ඤාරොන්ති”ති.

භුතපුබ්බං ආනන්ද, ඉමසම් පදෙසෙ නගරං අහොසී ඉඤ්ඤාච්ච ජීනඤ්ඤා බහුජනං ආකීණ්ණමනුසා. තං බො පන ආනන්ද, නගරං කාසසමො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො උපතිස්සාය විහාසී.

කසපස්ස බො පන ආනන්ද, භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස ගවෙසී නාම උපාසකො අහොසී සීලෙසු අපරිපුරකාරී. ගවෙසීනා බො ආනන්ද, උපාසකෙන පඤ්ඤාමහතාති උපාසකසතාති පටිදෙසීතාති සමාද-පිතාති අහෙසුං සීලෙසු අපරිපුරකාරිනො.

1. කිසම්ඤ්චි - මජ්ඣං, 2. යාසු කාසුචි - මජ්ඣං, 3. බාලා ච - මජ්ඣං.
4. දෙනති - මජ්ඣං, උපාසකාති - මජ්ඣං.

අඵ බො ආනන්ද ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස එතදභොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං බහුකාරො¹ පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චමහි සීලෙසු අපරිපුරකාරී. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකාසනානි සීලෙසු අපරිපුරකාරිනො. ඉච්චතං සමසමං, නත්ථි කිඤ්චී අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාති පඤ්චඋපාසකාසනානි තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතා තාති පඤ්චඋපාසකාසනානි එතදවොච: “අඤ්ඤගෙ මං ආයසමනො සීලෙසු පරිපුරකාරීං ධාරෙථා”ති. (1)

අඵ බො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං එතදභොසි: “අයොසා බො ගවෙසී අමහාකං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා, අයොසා හි නාම ගවෙසී සීලෙසු පරිපුරකාරී හවිස්සති. කිමඛග² පන න මයං”ති.

අඵ බො ආනන්ද, තාති පඤ්චඋපාසකාසනානි යෙන ගවෙසී උපාසකො තෙනුපසඛකමීංසු. උපසඛකමීතා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොචු: “අඤ්ඤගෙ අයොසා ගවෙසී, ඉමානි³ පඤ්චඋපාසකාසනානි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො ධාරෙතු”ති.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස එතදභොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චමහි සීලෙසු පරිපුරකාරී. ඉමානි ච³ පඤ්චඋපාසකාසනානි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. ඉච්චතං සමසමං, නත්ථි කිඤ්චී අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාති පඤ්චඋපාසකාසනානි තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතා තාති පඤ්චඋපාසකාසනානි එතදවොච: “අඤ්ඤගෙ මං ආයසමනො බුහමචාරිං ධාරෙථ ආරාචාරිං⁴ විරතං මෙථුනා ගාමධම්මා”ති. (2)

අඵ බො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං එතදභොසි: “අයොසා බො ගවෙසී අමහාකං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අයොසා හි නාම ගවෙසී බුහමචාරී හවිස්සති ආරාචාරී විරතො මෙථුනා ගාමධම්මා. කිමඛග³ පන න මයනති.”

අඵ බො ආනන්ද, තාති පඤ්චඋපාසකාසනානි යෙන ගවෙසී උපාසකො තෙනුපසඛකමීංසු. උපසඛකමීතා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොචු: “අඤ්ඤගෙ අයොසා ගවෙසී ඉමානි පඤ්ච උපාසකාසනානි බුහමචාරිනො ධාරෙතු ආරාචාරිනො විරතා මෙථුනා ගාමධම්මා”ති.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස එතදභොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චමහි සීලෙසු පරිපුරකාරී. ඉමානිච පඤ්චඋපාසකාසනානි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. අහඤ්චමහි බුහමචාරී ආරාචාරී විරතො මෙථුනා ගාම ධම්මා. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකාසනානි බුහමචාරිනො ආරාචාරිනො විරතා මෙථුනා ගාමධම්මා. ඉච්චතං සමසමං, නත්ථි කිඤ්චී අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

1. බහුපකාරො - මජ්ඣ., 2. කිමඛග - මජ්ඣ., 3. ඉමානිපි - මජ්ඣ., 4. ආරාචාරී - PTS.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තානි පඤ්ච උපාසකසතානි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා තානි පඤ්ච උපාසකසතානි එතදවොච: “අජ්ජතග්ගෙ මං ආයසමනො ඵකභතතිකං ධාරෙඵ රත්තුපරතං චිරතං විකාලභොජනා’ති. (3)

අඵ බො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චන්තං උපාසකසතානං එතදහොසි: “අයො බො ගවෙසී අමොකං ඛුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙනා. අයො හි නාම ගවෙසී එකභතතිකො භවිසුති රත්තුපරතො චිරතො විකාලභොජනා. කිමඛන? පන න මයං”ති.

අඵ බො ආනන්ද, තානි පඤ්ච උපාසකසතානි යෙන ගවෙසී උපාසකො තෙනුපසඛකම්සු. උපසඛකම්ඤ්ඤා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොචු: “අජ්ජතග්ගෙ අයො ගවෙසී ඉමානි පඤ්ච උපාසකසතානි එකභතතිකෙ ධාරෙතු රත්තුපරතෙ චිරතෙ විකාලභොජනා”ති.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසීසු උපාසකසු එතදහොසි. “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකසතානං ඛුකාරො¹ පුබ්බඛගමො සමාදපෙනා. අහඤ්චමනි සීලෙසු පරිපුරකාරී. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකසතානි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. අහඤ්චමනි බුභමචාරී ආරුචාරී චිරතො මෙචුනා ගාමධමා. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකසතානි බුභමචාරිනො ආරුචාරිනො චිරතො මෙචුනා ගාමධමා. අහඤ්චමනි එකභතතිකො රත්තුපරතො චිරතො විකාලභොජනා. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකසතානි එකභතතිකා රත්තුපරතා චිරතා විකාල-භොජනා. (3) ඉවෙචං සමසමං, නන්ති කිඤ්ච අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

අඵ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන කසසමො භගවා අරහං සමාසඤ්චෙඤ්ඤා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා කසසපං භගවන්තං අරහන්තා සමාසඤ්චෙඤ්ඤා එතදවොච: “ලභෙය්‍යාහං භනෙත, භගවතො, සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසමපදං”ති.

අලස්ඵ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො කසසපසු භගවතො අරහතො සමාසඤ්චෙඤ්ඤා සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං (4) අලස්ඵ උපසමපදං. (5)

අචිරුපසමනො බො පන ආනන්ද, ගවෙසී භික්ඛු එකො චූපකට්ඨො අපමනො ආතාපී පඤ්චතො විහරන්තො නචිරසොච යසුස්ථාය කුලපුත්තා ඤ්චමදෙච අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බුභමචරියපරියොසානං දිට්ඨෙච ධමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකාඤ්ඤා උපසමපජ්ජ විහාසී. “ඛිණ්ණාති, චුසිතං බුභමචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තතායා”ති අභිඤ්ඤාසී. අඤ්ඤාතරො ච පන ආනන්ද, ගවෙසී භික්ඛු අරහතං අහොසී.

1 බුහුපකාරො - ඡජසං, 2. කිමඛනං - මජ්ඣං.

අථ ඛො ආනන්ද, තෙතං පඤ්චනනං උපාසකසතානං එතදහොසි: “අයෙතා ඛො ගච්චෙසී අමනාකා ඛන්තාග්ගො පුබ්බවගමො සමාදපෙතා. අයෙතා හී නාම ගච්චෙසී කොසමස්සං ඔනාරෙතී: කාසායාති චජාති අච්චාදෙතී: අගාරසමා අනගාරිසං පබ්බජීසති. කීමඛග පන1 න මයා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච උපාසකසතාති යෙන කස්සපො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො තෙත්තපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා කස්සපං හගවනනං අරහනනං සමමාසමුද්ධං එතදවොච්චි: “උභෙය්‍යාම මයං හනො, හගවතො සතතිකෙ පබ්බජ්ජං, උභෙය්‍යාම උපසමපදං”ති. අලහිංසු ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච උපාසකසතාති කස්සපස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස සතතිකෙ පබ්බජ්ජං, අලහිංසු උපසමපදං.

අථ ඛො ආනන්ද, ගච්චෙසීස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “අහං ඛො ඉමස්ස අනුතතරස්ස විමුත්තිසුඛස්ස නිකාමලාහී2 අකිච්චලාහී අකසිරලාහී. අහො චකිමාතිපි පඤ්ච භික්ඛුසතාති ඉමස්ස අනුතතරස්ස විමුත්තිසුඛස්ස නිකාමලාහීනො අස්සු අකිච්චලාහීනො අකසිරලාහීනො”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච භික්ඛුසතාති මුපකට්ඨා අපමතතා ආතාපිනො පභිතතතා විහරනතා නචිරස්සෙව, යස්සජාය කුලපුතතා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරිසං පබ්බජනති, නදනුතතරං බ්‍රහමචරිස- පරියොසානං දීට්ඨව ගිමෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරිංසු. “ඛිණං ජනී, මුසිතං බ්‍රහමචරිසං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉජ්චනතායා”ති අඛඤ්ඤංසු.

ඉති ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච භික්ඛුසතාති ගච්චෙසීපමුඛාති උතතරාතතරිං3 පණ්ණිතපණ්ණිතං වායමමානා අනුතතරං විමුත්තිසුඛං- සච්චාකාසු.

තස්මානිහ ආනන්ද, එවං සිකඛිතබ්බං: ‘උතතරාතතරිං පණ්ණිතපණ්ණිතං වායමමානා අනුතතරං විමුත්තිසුඛං4 සච්ඡිකරිස්සාමා’ති. එවං හී වො ආනන්ද, සිකඛිතබ්බනති.

උපාසකවග්ගො තතීයො .

තස්සු අදානං :

සාරජ්ජං විසාරදො තීරයං වෙරං චණ්ඩාලපඤ්චමං,
පීතිචණ්ඤජ්ජා රුජාතො ගිහී වෙච්ච ගච්චෙසීතාති.

1. කීමඛග - මජ්ඣ. 2. නිකාමලාහී හොමි - මජ්ඣ.
3. උතතරාතතරිං - මජ්ඣ, 4. විමුත්තිසුඛං - මජ්ඣ.

4. ආරඤ්ඤකචග්ගො.

5. 4. 4. 1.

[ආරඤ්ඤහ සුත්තං]

31. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකා. කතමෙ පඤ්ච:

මඤ්ඤා, මොච්චානා ආරඤ්ඤකො හොති. පාපිවේණා ඉච්ඡාපකතො ආරඤ්ඤකො¹ හොති. උමමාදු චිත්තකෙපා ආරඤ්ඤකො හොති. චණ්ණීතං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති ආරඤ්ඤකො හොති. අපට්චන්තං යෙව නිසසාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිසසාය, සලලෙඛං යෙව නිසසාය, පච්චෙකං යෙව නිසසාය, ඉදමට්ඨිතං යෙව² නිසසාය ආරඤ්ඤකො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආරඤ්ඤකා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං ආරඤ්ඤකානා යථායං ආරඤ්ඤකො අපට්චන්තං යෙව නිසසාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිසසාය, සලලෙඛං යෙව නිසසාය, පච්චෙකං යෙව නිසසාය, ඉදමට්ඨිතං යෙව නිසසාය, ආරඤ්ඤකො හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං, ආරඤ්ඤකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච මොකෙඛා ච උත්තමො ච පචරො ච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ගචා බීරං, බීරමහා දඬි, දඬිමහා නචනීතා, නචනීතමහා සප්පි, සප්පිමහා සප්පිමණ්ණො තස් අග්ගමකඛායති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චන්තං ආරඤ්ඤකානං යථායං ආරඤ්ඤකො අපට්චන්තං යෙව නිසසාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිසසාය, සලලෙඛං යෙව නිසසාය, පච්චෙකං යෙව නිසසාය, ඉදමට්ඨිතං යෙව නිසසාය ආරඤ්ඤකො හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං ආරඤ්ඤකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච මොකෙඛා ච උත්තමො ච පචරො චාති.

5. 4. 4. 2.

[පංසුකුලීහ සුත්තං]

[සාවච්චිතිදුතං]

32. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පංසුකුලීකා -පෙ-

5. 4. 4. 3.

[පිණ්ඩපානික සුත්තං]

[සාවච්චිතිදුතං]

33. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පිණ්ඩපානිකා -පෙ-

5. 4. 4. 4.

[රුකඛමුලීහ සුත්තං]

[සාවච්චිතිදුතං]

34. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ රුකඛමුලීකා -පෙ-

1. ආරඤ්ඤකා - මජ්ඣං. 2. ඉදමට්ඨිතං. එව - මජ්ඣං.

5. 4. 4. 5.

[සොසානික සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

35. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ සොසානිකා -පෙ-

5. 4. 4. 6.

[අබ්බොකාසික සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

36. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ අබ්බොකාසිකා -පෙ-

5. 4. 4. 7.

[නොසජ්ජික සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

37. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ නොසජ්ජිකා -පෙ-

5. 4. 4. 8.

[ඥාසජ්චික සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

38. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ඥාසජ්චිකා -පෙ-

5. 4. 4. 9.

[ඵකාසනික සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

39. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ඵකාසනිකා -පෙ-

5. 4. 4. 10.

[බලපච්ඡාහනනික සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

40. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ බලපච්ඡාහනනිකා -පෙ-

5. 4. 4. 11.

[පහනපිණ්ඩික සුඤ්ඤා]

[සාවච්චිද්දන]

41. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පහනපිණ්ඩිකා. කතමෙ පඤ්ච:

මඤ්ඤතා මොවුහහතා පහනපිණ්ඩිකො හොති. පාපිච්චේ ඉච්ඡාපකතො පහනපිණ්ඩිකො හොති. උම්මාදු විතතකෙඛපා පහනපිණ්ඩිකො හොති. වණ්ණේතං බුඤ්ඤෙහි බුඤ්ඤාචකෙහිති පහනපිණ්ඩිකො හොති. අපච්චිද්දනං යෙව නිසසාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිසසාය, සලලෙඛං යෙව නිසසාය, පච්චෙකං යෙව නිසසාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව¹ නිසසාය පහනපිණ්ඩිකො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පහනපිණ්ඩිකා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනතං පහනපිණ්ඩිකානං යවායං පහන-
පිණ්ඩිකො අපච්චිද්දනං යෙව නිසසාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිසසාය, සලලෙඛං
යෙව නිසසාය, පච්චෙකං යෙව නිසසාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව නිසසාය, පහන-
පිණ්ඩිකො හොති. අයං ඉමෙසං පඤ්චනතං පහනපිණ්ඩිකානං අග්ගො ච
සෙට්ඨො ච මොකෙඛො ච උතතමො ච පචරො ච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගමා, බීරා, බීරමහා දබ්බි, දබ්බමහා නවනීතා,
නවනීතමහා සපපි, සපපිමහා සපපිමණේකා නත්ඤ්ඤමකනායති; එවමෙව
ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චනතං පහනපිණ්ඩිකානං යවායං පහනපිණ්ඩිකො
අපච්චිද්දනං යෙව නිසසාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිසසාය, සලලෙඛං යෙව
නිසසාය, පච්චෙකං යෙව නිසසාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව නිසසාය පහනපිණ්ඩිකො
හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චනතං පහනපිණ්ඩිකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච
මොකෙඛො ච උතතමො ච පචරො චාති.

ආරඤ්ඤකවග්ගො චතුත්පො.

කසුඤ්ඤානං:

ආරඤ්ඤං පසුපිණ්ඩිං ච රුක්ඛසුසානෙන අබ්බොකාසිකා
නෙසජ්ජං සඤ්ඤං එකාසනිතං බලුපච්චාපිණ්ඩිකෙන චාති.²

1. ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව - මජ්ඣං.
2. ආරඤ්ඤං විචරං රුක්ඛ සුසානං අබ්බොකාසිකා
නෙසජ්ජං සඤ්ඤං එකාසනිතං බලුපච්චාපිණ්ඩිකෙන චාති - මජ්ඣං.

5. සොණවග්ගො.

5. 4. 5. 1.

[සොණ සුත්තං]

[ආවජේතිදුතං]

42. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති නො බ්‍රාහ්මණෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං යෙව ගච්ඡන්ති,¹ නො අබ්‍රාහ්මණීං. එතරහි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡන්ති. අබ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡන්ති. එතරහි භික්ඛවෙ සුන්ඛො සුන්ඛිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අසුන්ඛිං. අයං භික්ඛවෙ පඨමේ; පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං උතුතිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අනුතුතිං. එතරහි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං උතුතිම්පි ගච්ඡන්ති, අනුතුතිම්පි ගච්ඡන්ති. එතරහි භික්ඛවෙ සුන්ඛො සුන්ඛිං උතුතිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අනුතුතිං. අයං භික්ඛවෙ දුතියො පොරාණො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො, එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං නෙව කිණන්ති,² නො විකකිණන්ති³. සම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගන්තො⁴ සම්පවතෙනන්ති. එතරහි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං කිණන්තිපි, විකකිණන්තිපි. සම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගන්තො සම්පවතෙනන්ති. අසම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගන්තො සම්පවතෙනන්ති. එතරහි භික්ඛවෙ සුන්ඛො සුන්ඛිං නෙව කිණන්ති, නො විකකිණන්ති. සම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගන්තො සම්පවතෙනන්ති. අයං භික්ඛවෙ තතියො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො සන්තිධිං න කරොන්ති ධනස්සපි ධක්ඛ්ඤස්සපි රජ්ජනස්සපි ජාතරූපස්සපි. එතරහි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො සන්තිධිං කරොන්ති ධනස්සපි ධක්ඛ්ඤස්සපි රජ්ජනස්සපි ජාතරූපස්සපි. එතරහි භික්ඛවෙ සුන්ඛො සන්තිධිං න කරොන්ති ධනස්සපි ධක්ඛ්ඤස්සපි රජ්ජනස්සපි ජාතරූපස්සපි. අයං භික්ඛවෙ වතුන්පො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො සායං සායමාසාය, පාතො පාතරු-සාය භික්ඛං පරියෙසන්ති. එතරහි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො යාවදන්තං උදරා-වදෙභකා⁵ භුක්ඤ්චො අවසෙසං ආදාය පකකමන්ති. එතරහි භික්ඛවෙ සුන්ඛො සායං සායමාසාය, පාතො පාතරාසාය භික්ඛං පරියෙසන්ති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො, පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

ඉමෙ බ්‍රො භික්ඛවෙ පඤ්ච පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො එතරහි සුන්ඛෙසු සන්දිස්සන්ති, නො බ්‍රාහ්මණෙසුති.

1 බ්‍රාහ්මණීං ගච්ඡන්ති - සො 2 කිණන්ති - සො 3 විකකිණන්ති - සො.
4 සංඛිකාය - ඡජ්සං, සො 5 උදරාවදෙභං - මජ්ඣ.

5. 4. 5. 2.

[දෙණ සුභතං]

[සාවඤ්චිදනං]

43. අප්ඵ බො දෙණො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවතා සද්ධිං සමමොද්දි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙඤ්ඤා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනොතා බො දෙණො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච:

සුතං මෙනං හො ගොතම: “න සමණො ගොතමො බ්‍රාහ්මණෙ ජණේණ ට්‍රිඤ්ඤෙ මහලුකෙ අඤ්ඤාතෙ වයො අනුපපතො අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨෙති වා ආසනෙන වා නිමනොති”ති. තසිදං හො ගොතම තථෙව, න හි භවං ගොතමො: බ්‍රාහ්මණෙ ජණේණ ට්‍රිඤ්ඤෙ මහලුකෙ අඤ්ඤාතෙ වයො අනුපපතො අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨෙති වා ආසනෙන වා නිමනොතිති. තසිදං හො ගොතම න සම්පන්නමෙවාති.

[භගවා:]

“කුම්භි නො දෙණ, බ්‍රාහ්මණො¹ පටිජානාසී?”ති.

යා හි තං හො ගොතම සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය: “බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාභණ්ණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුභා, අකඛිනොතො අනුපකකුට්ඨො ජාතීවාදෙන, අජ්ඣායකො මනනධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිඝණ්ඤාකෙට්ඨානං සාකඛරප්පභෙදනං ඉතීභාසපඤ්ඤාමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො, ලොකායතමභාපුරිසලකඛණේසු අනවයො”ති මමෙව නං හො ගොතම සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය.

අහං හි හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාභණ්ණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුභා, අකඛිනොතො අනුපකකුට්ඨො ජාතීවාදෙන. අජ්ඣායකො මනනධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිඝණ්ඤාකෙට්ඨානං සාකඛරප්පභෙදනං ඉතීභාසපඤ්ඤාමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො, ලොකායත මහාපුරිසලකඛණේසු අනවයොති.

1. බ්‍රාහ්මණො’ති-සිඤ්ඤ

යෙ බො තෙ දෙණ, බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො - මනනානං කතතාරො මනනානං පචතතාරො, යෙසඤ්චිදං එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණා මනනපදං ගීතා පවුතතං සමීඝිතං තදනුගායනති, තදනුගායනති, භාසිත-මනුභාසනති, සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනති,* වාචිතමනුචාවෙනති, සෙය්‍යපීදං අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිනෙතා යමනගති අඛරිසො භාරචාපො වාසෙට්ඨා කස්සපො හගු. ත්‍යාසස්සමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ පඤ්ඤපෙනති: බ්‍රහ්මසමං, දෙවසමං, මජ්ඣාදං, සමනිනනමජ්ඣාදං, බ්‍රාහ්මණ චණ්ඩාලං යෙව පඤ්චමං. තෙසා නිං දෙණ කතමො? ති.

න බො මයං හො ගොතම, ඉමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ ජානාම. අථ බො මයා බ්‍රාහ්මණානෙව ජානාම. සාධු මෙ භවං ගොතමො නථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අහං ඉමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ ජානෙය්‍යනති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුභොති, සාධුකං මනසිකරොති, භාසිස්සාමීති. එවං හොති බො දෙණො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එකදවොච:

කථඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණා බ්‍රහ්මසමො හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, ස: සුඤ්චගණිකො යාව සත්තමා පිතාමහස්සගා, අකඛිතොතො අනුපකකුට්ඨො ජාතීවාදෙන. සො අට්ඨචතතාලීස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙත අධිසමාජනා. අට්ඨචතතාලීස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මචරියං චරිතො මනෙත අධිසිතො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනෙව, නො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා, න චණ්ජ්ජාය, න ගොරකෙබන, න ඉස්සකේන, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤතරෙන, කෙචලං භීකඛාවරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරිය ධනං තිය්‍යාදෙතො කෙසමස්සුං ඔභාරෙතො කාසායාති චත්ථාති අච්ඡාදෙතො අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො මෙත්තාසභගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිතො විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුස්සීං - ඉති උඤ්චමධො තිරියං සබ්බසී සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවන්තං ලොකා මෙත්තාසභගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරිතො විහරති. කරුණා - පෙ- මුද්දිතා - පෙ- උපෙකකාසභගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිතො විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුස්සීං - ඉති උඤ්චමධො තිරියං සබ්බසී සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවන්තං ලොකා උපෙකකාසභගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරිතො විහරති. සො ඉමෙ චතතාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙතො කායස්ස නෙදු පරමමරණා සුගතීං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජති.

එවා බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මසමො හොති.

1 සබ්බත්තාය - සිමු
* 'සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනති' අයං පාඨො දීඝතිකායෙ භා දිස්‍යතෙ.

කථංඤ්ච දෙණ චුභමණො දෙවසමො හොති?

ඉධ දෙණ චුභමණො උභතො සුජාතො හොති මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඛගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අනකිතෙතා අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨව්භතාචීස වසසාති කොමාරං බුභමචරියං චරති මනෙත අධිසමානො. අට්ඨව්භතාචීස වසසාති කොමාරබුභමචරියං චරිතො මනෙත අධිසිතො ආචරියසස ආචරියධනං පරියෙසති ධමමනෙව නො අධමමෙන. තත්ච ව දෙණ කො ධමමො? නෙව කසියා, න වණ්ණිජ්ජාය, න ගොරකෙනන, න ඉසුසනේන, න රාජපොරිසෙන, න සිපපඤ්ඤානරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියසස ආචරියධනං නීයාදෙතො දුරං පරියෙසති ධමමනෙව නො අධමමෙන. තත්ච ව දෙණ කො ධමමො? නෙව කයෙන, න වික්කයෙන, චුභමණො යෙව උදකුපසුට්ඨං. සො චුභමණො යෙව ගච්ඡති. න බතතිසිං, න වෙසසිං, න සුද්දිං, න වණ්ණාලිං, න නෙසාදිං, න වෙණිං, න රථකාරිං, න පුක්කුසිං ගච්ඡති. න ගබ්භිතිං ගච්ඡති, න පායමානං ගච්ඡති, න අනුතුතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ චුභමණො න ගබ්භිතිං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ චුභමණො ගබ්භිතිං ගච්ඡති, අතිමිලුතජො නාම සො හොති මාණවකො වා මාණවිකා වා. තසමා දෙණ චුභමණො න ගබ්භිතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ චුභමණො න පායමානං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ චුභමණො පායමානං ගච්ඡති, අසුචි පටිපිතො නාම සො හොති මාණවකො වා මාණවිකා වා. තසමා දෙණ චුභමණො න පායමානං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ චුභමණො න අනුතුතිං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ චුභමණො අනුතුතිං ගච්ඡති තසස සා හොති චුභමණො නෙව කාමත්ථා න දවත්ථා න රත්ථා, පජත්ථාව චුභමණසස චුභමණො හොති. සො මිච්චනං1 උපපාදෙතො කොසමසුඤ්ඤා ඔභාරෙතො කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙතො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජතො සමානො විච්චෙව්ච කාමෙහි -පෙ- වතුත්ථං කොනං උපසමපජ්ජ විහරති. තො ඉමෙ වත්තාරො කොනෙ භාවෙතො කායසස හෙද පරමමරණං සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

එවං ඛො දෙණ චුභමණො දෙවසමො හොති.

1. මෙච්චනං - මජ්ඣ.

කථඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මානිතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාගහණීකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අනඤ්ඤානො අනුපකකුට්ඨො ජාතීවාදෙන. සො අට්ඨචත්තාලීසවස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙත අධියමානො. අට්ඨචත්තාලීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිතා මනෙත අධියිතා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධිමෙත. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා, න වණ්ණිජජාය, න ගොරකෙනින, න ඉස්සන්තෙත, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤාතරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නීයාදෙතා දුරං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධිමෙත. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව නයෙන, න වික්කයෙන, බ්‍රාහ්මණීං යෙව උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රහ්මණීං යෙව ගච්ඡති, න ඛතතිසිං, න වෙසසී, න සුඤ්ඤිං, න චණ්ඩාලී, න නෙසාදිං, න වෙණ්ණිං, න රථකාරිං, න පුකකුසිං ගච්ඡති. න ගඛිතීං ගච්ඡති. න පායමානං ගච්ඡති. න අනුතුතීං ගච්ඡති. න සමා ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො න ගඛිතීං ගච්ඡති? සචෙ දෙණ බ්‍රාහ්මණො ගඛිතීං ගච්ඡති -පෙ- පජ්ජාච බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණී හොති. සො මිථුනං උප්පාදෙතා තමෙව පුත්තස්සාදං නිකාමයමානො කුටුම්භං දජ්ඣාචසති, න අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං මරියාදා, තත්ථ තිට්ඨති, තා න විනික්කමති 'යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං මරියාදො තත්ථ බ්‍රාහ්මණො සීතො තා න විනික්කමති'ති බො දෙණ තස්මා "බ්‍රාහ්මණො මරියාදො"ති ට්‍රිච්චති.

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො මරියාදො හොති.

කථඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණො සමභිත්තමරියාදො හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති -පෙ- අනුපකකුට්ඨො ජාතීවාදෙන. සො අට්ඨචත්තාලීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙත අධියමානො. අට්ඨචත්තාලීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිතා මනෙත අධියිතා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති, ධම්මෙනෙව නො අධිමෙත. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා න වණ්ණිජජාය න ගොරකෙනින න ඉස්සන්තෙත, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤාතරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නීයාදෙතා දුරං පරියෙසති ධම්මෙන'පි අධිමෙත'පි. කයෙන'පි වික්කයෙන'පි, බ්‍රාහ්මණීම්පි උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡති, ඛතතිසිම්පි ගච්ඡති, වෙසසීම්පි ගච්ඡති, සුඤ්ඤිම්පි ගච්ඡති, චණ්ඩාලීම්පි ගච්ඡති, නෙසාදීම්පි ගච්ඡති, වෙණ්ණිම්පි ගච්ඡති, රථකාරීම්පි ගච්ඡති, පුකකුසීම්පි ගච්ඡති, ගඛිතීම්පි ගච්ඡති, පායමානම්පි ගච්ඡති, උතුතීම්පි ගච්ඡති, අනුතුතීම්පි ගච්ඡති. තස්ස සා හොති බ්‍රාහ්මණී කාමජාපි දච්ඡාපි රතජාපි. න පජ්ජාච¹ බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණී හොති. යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං² මරියාදා,³ තත්ථ තිට්ඨති, තා විනික්කමති. 'යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං මරියාදා³ තත්ථ බ්‍රාහ්මණො න සීතො, තං විනික්කමති'ති බො දෙණ තස්මා "බ්‍රාහ්මණො සමභිත්තමරියාදො"ති ට්‍රිච්චති

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො සමභිත්තමරියාදො හොති.

1 පජ්ජාපි - සීමු, මජ්ඣ, සඤ්ඤා. 2. එත්ථ බ්‍රාහ්මණීම්පිති පදං මජ්ඣං-සීමු, පොඤ්ඤානු අධිකා, 3. මරියාදො - මජ්ඣ, සඤ්ඤා

කථඤ්ච දොණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණ චණ්ඩාලො හොති?

ඉධ දොණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මාතිතො ච පිතිතො ච, සංසුඛගහණිකො යාව සත්‍යමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපක්කුටොස් ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචතනාලීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙන අධිසමානො. අට්ඨචතනාලීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිතො මනෙන අධිසිතො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙන'පි අධම්මෙන'පි කසියා'පි වණිජ්ජාය'පි ගොරකෙඛන'පි ඉස්සතේන'පි රාජපොරිසෙන'පි සිප්පඤ්ඤතරෙන'පි කෙචලමපි භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නීයාදෙතො දුරං පරියෙසති ධම්මෙන'පි අධම්මෙන'පි කයෙන'පි විකකයෙන'පි¹ උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡති, බතතිසිම්පි ගච්ඡති, වෙසසිම්පි ගච්ඡති, සුඤ්ඤම්පි ගච්ඡති, චණ්ඩාලීම්පි ගච්ඡති, නෙසාදුම්පි ගච්ඡති, වෙණීම්පි ගච්ඡති රථකාරීම්පි ගච්ඡති, පුක්කුසිම්පි ගච්ඡති, ගබ්භිතිම්පි ගච්ඡති, පායමානම්පි ගච්ඡති, උතුරීම්පි ගච්ඡති, අනුතුතිම්පි ගච්ඡති. තස්ස සා හොති බ්‍රාහ්මණී කාමන්ථාපි දවන්ථාපි රතන්ථාපි, න පජන්ථාච² බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණී හොති. සො සබ්බකමෙග්ගි ජීවිකං කපෙසති. නමෙනං බ්‍රාහ්මණා ඵචමාභංසු: “කසමා භවං බ්‍රාහ්මණො පචිජානමානො සබ්බකමෙග්ගි ජීවිකං කපෙසති?”ති. සො ඵචමාභ: “සෙය්‍යථාපි හො අග්ගි සුචිම්පි දහති, අසුචිම්පි දහති, න ච තෙන අග්ගි උපලීප්පති, ඵචමෙව බො හො සබ්බකමෙග්ගි වෙපි බ්‍රාහ්මණො ජීවිකං කපෙසති, න ච තෙන බ්‍රාහ්මණො උපලීප්පති”. සබ්බකමෙග්ගි ජීවිකං-කපෙසතීති බො දොණ තස්මා බ්‍රාහ්මණො “බ්‍රාහ්මණ චණ්ඩාලො”ති චූචචති.

ඵචං බො දොණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණචණ්ඩාලො හොති.

යෙ බො දොණ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො - මනනානං කාන්තාරො මනනානං පච්චනාරො, යෙසඤ්චීදං ඵතරගි බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මනනපදං ගීතං පචුත්තං සමීභිතං තදනුගායනති, තදනුභාසනති, භාසිතමනුභාසනති, සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣාසනති, වාචිතමනුචාවෙනති, සෙය්‍යපීදා: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමීතො යමනග්ගි අඛිතීරසො භාරඤ්ඤාචො වාසෙටොස්ස කස්සපො භගු. ත්‍යායසුමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ පඤ්ඤපෙනති: බ්‍රහ්මසමං, දෙවසමං, මිරියාදං, සමග්ගනමරීයාදං, බ්‍රාහ්මණචණ්ඩාලං යෙව පඤ්චමං. තෙසං ත්වං දොණ කතමො?ති. ඵචං සනොන මයං හො ගොතම බ්‍රාහ්මණචණ්ඩාලම්පි න පුරෙම.

අභික්කනනං හො ගොතම - පෙ- උපාසිකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

1 ඵන්ථ “බ්‍රාහ්මණීම්පි” ති පදං මජ්ඣං අබ්බකං. 2. පජන්ථාපි - සීලු, මජ්ඣං, ස්‍යා.

5. 4. 5. 3.

[සඛිගාරවස්සනාං]

[සාවනීනිදානං]

44. අථ ඛො සඛිගාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඛා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙඤා ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං නිසීනො ඛො සඛිගාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං ඵනදවොච:

කො ඤු ඛො හො ගොතම හෙතු? කො පච්චයො? යෙනෙකද¹ දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නපපටිභනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. කො පන හො ගොතම හෙතු? කො පච්චයො? යෙනෙකද දීඝරතනං අසඤ්ඤායකතා'පි මනනා පටිභනති, පගෙව සඤ්ඤායකතා'ති.

යසම් බ්‍රාහ්මණ, සමයෙ කාමරාගපරිඤ්ඤානෙන චෙතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පනනස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. පරත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පටිභනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ. උදප්පෙතො සංසට්ඨො ලොබාය වා හලීද්දියා වා නීලියා වා මඤ්ඤිට්ඨාය වා, තත්ථ චකක්ඛමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවෙකකමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය න පසෙය්‍ය, ඵචමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ කාමරාගපරිඤ්ඤානෙන චෙතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පනනස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති. අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පටිභනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ ව්‍යාපාදපරිඤ්ඤානෙන චෙතසා විහරති ව්‍යාපාදපරෙතෙන, උප්පනනස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති. අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පටිභනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පෙතො අග්ගිනා සනතතො උකකට්ඨිතො² උස්සදකජානො,³ තත්ථ චකක්ඛමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවෙකකමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය, නප්පසෙය්‍ය, ඵචමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ ව්‍යාපාදපරිඤ්ඤානෙන චෙතසා විහරති ව්‍යාපාදපරෙතෙන, උප්පනනස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පටිභනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

1. යෙක කදඵ - ඡෙසං. 2. උකකට්ඨිතො - ඕමු, උකකුට්ඨිතො - ඡෙසං, උකකුට්ඨිතො - ස්‍යා. 3. උසුටකජානො - ඡෙසං.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ ජිනම්ඤ්ඤපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති ජිනම්ඤ්ඤපරේතෙන, උපනනාසු ච ජිනම්ඤ්ඤ නිසසරණං යථාභුතං නපපජානාති, අතතත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නපපජානාති, න පසසති. දීඝරතතං සඤ්ඤායකතා'පි මනතා නපපට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උදපතොතො සෙවාලපණකපරියොනදො, තත්ථ චකමුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතතං පච්චවේකමානො යථාභුතං නපපජානෙය්‍ය, නපසෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ ජිනම්ඤ්ඤපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති ජිනම්ඤ්ඤ-පරේතෙන, උපනනාසු ච ජිනම්ඤ්ඤ නිසසරණං යථාභුතං නපපජානාති, අතතත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නපපජානාති, න පසසති. දීඝරතතං සඤ්ඤායකතා'පි මනතා නපපට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ උඤ්ඤචචකුකකුච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති උඤ්ඤචචකුකකුච්චපරේතෙන, උපනනාසු ච උඤ්ඤචචකුකකුච්චසු නිසසරණං යථාභුතං නපපජානාති, අතතත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නපපජානාති, න පසසති. දීඝරතතං සඤ්ඤායකතා'පි මනතා නපපට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උදපතොතො වානෙරිතො චලීතො භනොතො උභිජාතො, තත්ථ චකමුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතතං පච්චවේකමානො යථාභුතං නපපජානෙය්‍ය, න පසෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ උඤ්ඤචචකුකකුච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති උඤ්ඤචචකුකකුච්ච-පරේතෙන, උපනනාසු ච උඤ්ඤචචකුකකුච්චසු නිසසරණං යථාභුතං නපපජානාති, අතතත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නපපජානාති, න පසසති. දීඝරතතං සඤ්ඤායකතා'පි මනතා නපපට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති විචිකිච්ඡාපරේතෙන, උපනනාසු ච විචිකිච්ඡා නිසසරණං යථාභුතං නපපජානාති, අතතත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නපපජානාති, න පසසති. දීඝරතතං සඤ්ඤායකතා'පි මනතා නපපට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උදපතොතො ආච්චො ලුලීතො කලලීභුතො අකකාරෙ තිකකිනො, තත්ථ චකමුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතතං පච්චවේකමානො යථාභුතං නපපජානෙය්‍ය, නපසෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති විචිකිච්ඡාපරේතෙන, උපනනාසු ච විචිකිච්ඡා නිසසරණං යථාභුතං නපපජානාති, අතතත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නපපජානාති, න පසසති. දීඝරතතං සඤ්ඤායකතා'පි මනතා නපපට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

යසම්ඤ්ච ඛො බ්‍රාහ්මණ, සමයෙ න කාමරාගපරිසුට්ඨිනෙන චේතසා විහරති න කාමරාගපරේනෙන, උපපන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. උභයත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසජ්ඣායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උදපතො අසාසට්ඨා, ලාබ්‍ය වා හමුද්දිය වා නිලියා වා මඤ්ජට්ඨාය වා, තත්ථ චක්ඛමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකම්මානො යථාභුතං පජනෙය්‍ය පසෙය්‍ය, එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ යසම් සමයෙ න කාමරාගපරිසුට්ඨිනෙන චේතසා විහරති න කාමරාගපරේනෙන, උපපන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසජ්ඣායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිනෙන චේතසා විහරති න ව්‍යාපාදපරේනෙන, උපපන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසජ්ඣායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදපතො අග්ගිනා අසන්නතො අනුකකට්ඨිතො¹ අනුස්සදකජාතො,² තත්ථ චක්ඛමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකම්මානො යථාභුතං පජනෙය්‍ය පසෙය්‍ය, එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිනෙන චේතසා විහරති න ව්‍යාපාදපරේනෙන, උපපන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසජ්ඣායකතාපි මනතා පටිභන්ති. පගෙව සජ්ඣායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ජිනමිඤ්චපරිසුට්ඨිනෙන චේතසා විහරති න ජිනමිඤ්චපරේනෙන, උපපන්නස්ස ච ජිනමිඤ්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසජ්ඣායකතාපි මනතා පටිභන්ති. පගෙව සජ්ඣායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උදපතො න සෙවා-ලපණකපරියොනඤ්චො, තත්ථ චක්ඛමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකම්මානො යථාභුතං පජනෙය්‍ය, පසෙය්‍ය, එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ජිනමිඤ්චපරිසුට්ඨිනෙන චේතසා විහරති න ජිනමිඤ්චපරේනෙන, උපපන්නස්ස ච ජිනමිඤ්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමපි -පෙ- පරත්ථමපි -පෙ- උභයත්ථමපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසජ්ඣායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සජ්ඣායකතා.

1. අනුකකුමිතො - ඡෙසං, අනුකකුමිතො සිමු 2. අනුස්සදකජාතො - ඡෙසං.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරිසුට්ඨිතෙන, වේතසා විහරති න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරෙතෙන, උප්පන්නාසං ච උද්ධච්ච-කුක්කුච්චසං නිසාරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමිපි -පෙ- පරත්ථමිපි -පෙ- උභයත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභනති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පත්තො න වාතෙරිතො න චලිතො න භනන්තො න උභමිජාතො, තත්ථ චකුමො පුරිසො සකා මුඛතිමිත්තං පච්චවෙකඛමානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පසෙය්‍යස්, ඵචමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරිසුට්ඨිතෙන වේතසා විහරති න උද්ධච්චකුක්කුච්ච පරෙතෙන, උප්පන්නාසං ච උද්ධච්චකුක්කුච්චකුච්චසං නිසාරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමිපි -පෙ- පරත්ථමිපි -පෙ- උභයත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභනති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන වේතසා විහරති න විචිකිච්ඡාපරෙතෙන, උප්පන්නාසං ච විචිකිච්ඡාය නිසාරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. පරත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. උභයත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති පසස්ති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභනති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උදප්පත්තො අචේජා විප්පසන්නො අනාවිලො ආලොකෙ නිකඛිත්තො, තත්ථ චකුමො පුරිසො සකා මුඛතිමිත්තං පච්චවෙකඛමානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පසෙය්‍යස්. ඵචමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන වේතසා විහරති න විචිකිච්ඡා පරෙතෙන, උප්පන්නාසං ච විචිකිච්ඡාය නිසාරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. පරත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. උභයත්ථමිපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පසස්ති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභනති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ හෙතු, අයං පච්චයො, යෙනෙකද, දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතාපි මනතා නප්පටිභනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. අයං පන බ්‍රාහ්මණ හෙතු, අයං පච්චයො, යෙනෙකද,¹ දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභනති, පගෙව සඤ්ඤායකතාති.

අභිකක්කත්තං හො ගොතමි, අභිකක්කත්තං හො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ඛාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතා සරණං ගතන්ති.

1 සෙක කදුචි - මජ්ඣ.

5. 4. 5. 4.

[කාරණපාලී සුත්තං]

45. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරන්ති, මහාවතො කුමාගාර-
සාලායං. තෙන බො පන සමයෙන. කාරණපාලී බ්‍රාහ්මණො ලීච්චීනං
කමමන්තා කාරෙති.

අද්දසා බො කාරණපාලී බ්‍රාහ්මණො පිඞ්ගියාතීං බ්‍රාහ්මණං දුරතොච
ආගච්ඡන්තං. දිසවාන¹ පිඞ්ගියාතීං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:

භඤ්ඤා කුතො නු භවං පිඞ්ගියාතී ආගච්ඡති දිවාදිවසායති.

ඉතොහං හො ආගච්ඡාමි, සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තීකාති.

තං කිං මඤ්ඤති භවං පිඞ්ගියාතී සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤ-
වෙය්‍යත්තියං, පණ්ඨිතො මඤ්ඤති?

කො චා හං හො, කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤවෙය්‍යත්තියං
ජාතිස්සාමි. සොපි නුතස්ස තාදිසොච යො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤ-
වෙය්‍යත්තියං ජානෙය්‍යාති.

උලාරාය බලු භවං පිඞ්ගියාතී සමණං ගොතමං පසංසාය පසංසතීති.

කො චාහං හො, කො ච සමණං ගොතමං පසංසිස්සාමි, පසත්ථ
පසන්චොච² සො භවං ගොතමො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති.

කිං පන භවං පිඞ්ගියාතී අත්ථවසං සමපස්සමානො සමණෙ ගොතමෙ
ඵචං අභිපපසනෙතා?ති.

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො අග්ගරසපරිතීනොනා න අඤ්ඤෙසං භීනානං
රසානං පිහෙති, එවමෙච බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො
ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යා-
කරණසො යදි අබහුතධම්මසො, තතො තතො න අඤ්ඤෙසං පුපුසමණ
බ්‍රාහ්මණපචාදනං පිහෙති. (1)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො ජීඝච්ඡාදුබ්බලාපරෙතො මධුපිණ්ඩික අභි-
ගච්ඡෙය්‍ය, සො යතො යතො සායෙථ, ලභතෙච සාධුරසං අසෙචනකා,
එවමෙච බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං
සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබහුත
ධම්මසො, තතො තතො ලභතෙච අත්තමන්තං, ලභති වෙතසො පසාදා. (2)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො චඤ්ඤාසවිකං අභිගච්ඡෙය්‍ය හරිචඤ්ඤාසං වා
ලොභිතචඤ්ඤාසං වා, සො යතො යතො සායෙථ, යදි මුලතො යදි
මජ්ඣිමනිකො යදි අග්ගතො, අභිගච්ඡන්තෙච පුරිභිගඤ්ඤං අසෙචනකං, එවමෙච
බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි
සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබහුතධම්මසො,
තතො තතො අභිගච්ඡති පාමොජ්ජං, අභිගච්ඡති සොමනස්සං. (3)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලාභිලානො, තස්ස
කුසලො භිසකෙකා ධානසො ආබාධිං නීහරෙය්‍ය, එවමෙච බො හො,
යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො
යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබහුතධම්මසො, තතො තතො
සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා අබහත්ථං ගච්ඡන්ති. (4)

1. දිසවා - මජ්ඣ. 2. පසන්චොච - මජ්ඣ.

සෙය්‍යථාපි හො පොකනිරණී අවේණිදකා සාතොදකා සිතොදකා සෙනකා සුපතීන්ථා රමණීයා, අථ පුරිසො ආගචේජය්‍ය සමමාභිතනෙනා සමමපරෙනො කිලනෙතා නසිනො පිපාසිතො, සො නං පොකනිරණීං ඔගා-හෙත්වා නභාන්වා ච¹ පිත්ථා ච² සබ්බදරථකිලමථපරිලාභං පටිපසස්සභොය්‍ය. එවමෙව බො හො, යතො යතො නස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති යදි සුභතසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්භතධම්මසො, නතො නතො සබ්බදරථකිලමථපරිලාභා පටිපසස්සභානන්තී'ති. (5)

එවං චුතෙන ඝාරණසාලී බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උතනරා-සඛනං කරිත්වා දකඛිණජාණුමණ්ඩලං පඨවීයං තිගනත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤලීං පණාමෙත්වා තිකඛතභුං උදහං උදහෙයි: “නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස”ති.

අභිකකනනං හො පිඛගියානී, අභිකකනනං හො පිඛගියානී. සෙය්‍යථාපි හො පිඛගියානී, නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුතස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛය්‍ය, දක්ඛකාරෙ වා තෙලපජේජානං ධාරෙය්‍ය ‘චකමුමනෙතා රුපාති දකඛිනන්තී’ති, එවමෙවං හොතා පිඛගියානීනා අනෙක-පරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාභා හො පිඛගියානී නං භවන්තා ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං ච භිකමුසඛසඤ්ච. උපාසකං මං භවං පිඛගියානී ධාරෙභු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

5. 4. 5. 5.

[පිඛගියානී සුතනං]

46. එකං සමයං භගවා වෙසාලීයං විහරති, මහාවනෙ කුමාගාර-සාලායං. තෙන බො පන සමයෙන පඤ්චමනගානී ලිච්ඡවිසතානී භගවන්තං පසිරුපාසන්ති. අපෙසකචෙව ලිච්ඡවී නීලා ගොන්ති නීලවණණා නීලවන්ථා නීලාලඛකාරා. අපෙසකචෙව ලිච්ඡවී ජිනා ගොන්ති පීතවණණා පීතවන්ථා පීතාලඛකාරා. අපෙසකචෙව ලිච්ඡවී ලොභිතකා ගොන්ති ලොභිතකවණණා ලොභිතකවන්ථා ලොභිතකාලඛකාරා. අපෙසකචෙව ලිච්ඡවී ඔදනා ගොන්ති ඔදනවණණා ඔදනවන්ථා ඔදනාලඛකාරා. ත්‍යාසසුදං භගවා අභිරොචති වණෙණෙන වෙ ව යසසා ව.

අථ බො පිඛගියානී බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උතනරාසඛනං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤලීං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති.

පටිභාතු නං පිඛගියානීති භගවා අවොච.

1. ත්‍යාභාව - ඡෙස. 2. පිඤ්ඤාව - ඡෙස.

අප්ඵ බො පිඛිතියානී බ්‍රාහ්මණො භගවතො භමමුඛා සාරුප්පාය ගාථාය අනිත්ථි:

99. පදුමං¹ යථා කොකනදං² සුගකිං
පාතො සීයා චුලුමචිතගකිං,
අඛිතීරසං පසා විරොචමානං
තපනනමාදිචම්චනතලීකෙකිති.

අප්ඵ බො තෙ ලීච්චි පඤ්චති උතතරුසඛිගසතෙති පිඛිතියානී බ්‍රාහ්මණං අච්ඡාදෙසුං. අප්ඵ බො පිඛිතියානී බ්‍රාහ්මණො තෙති පඤ්චති උතතරුසඛිගසතෙති භගවතො අච්ඡාදෙසී.

අප්ඵ බො භගවා තෙ ලීච්චි ඵතදපොච:

පඤ්චනනං ලීච්චි, රතනානං පාතුභාවො දුලුභො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්චනනං:

තථාගතසා අරහතො සමමා සමුද්ධියා පාතුභාවො දුලුභො ලොකසමිං. තථාගතපචචේදිතසා ධම්මචිතයසා දෙසෙනා පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං. තථාගතපචචේදිතසා ධම්මචිතයසා දෙසිතසා විඤ්ඤානා පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං. තථාගතපචචේදිතසා ධම්මචිතයසා දෙසිතසා විඤ්ඤානා ධම්මානුධම්මපටිපතො පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං. කතඤ්ඤා කතචේදී පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං.

ඉමෙසං බො ලීච්චි පඤ්චනනං රතනානං පාතුභාවො දුලුභො ලොකසමිනති

5. 4. 5. 6.

[මහාසුපින සුතං]

[සාවජ්ඣනදානං]

46. තථාගතසා භික්ඛවෙ, අරහතො සමමා සමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො පඤ්ච මහාසුපිනා පාතුරහෙසුං. කතමෙ පඤ්ච.

තථාගතසා භික්ඛවෙ, අරහතො සමමාසමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො අයං මහාපථචි මහාසයනං අහොසී. ශ්‍රීමචා පඛඛතරාජා බිලොභනං³ අහොසී. පුරුජ්ඣමෙ සමුද්දෙ වාමො හතො ඔහිතො අහොසී. පච්ඡමෙ සමුද්දෙ දකඛිණො හතො ඔහිතො අහොසී. දකඛිණෙ සමුද්දෙ උහො පාදු ඔහිතා අහෙසුං. තථාගතසා භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො අයං පථමො මහාසුපිනො පාතුරහොසී.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතසා අරහතො සමමාසමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො තිරියා නාම තිණජාති නාතියා උගගනානා නභං ආභචච සීනා අහොසී. තථාගතසා භික්ඛවෙ, අරහතො සමමාසමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො අයං දුතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසී.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, තථාගතසා අරහතො සමමාසමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො සෙනා කිම් කණ්ණාසීසා පාදෙහි උසාකකිකා යාච ජාණ්ණමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙසුං. තථාගතසා භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධියා පුඛෙච සමොධා අනභිසමුද්ධියා බොධිසත්තසෙසච සතො අයං තතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසී.

1. පදුමං - සෘෂා. 2. කොකනදං - සෘෂා. 3. බිලොභනං - මජ්ඣ.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො චත්තාරො සකුණා නානාවණ්ණා චතුභි දීසාහි ආගන්තු පාදමුලෙ නිපතීනා සබ්බසෙනා සමපජ්ජංසු. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ, අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං චතුජේ, මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

පුනවපරං භික්ඛවෙ, තථාගතො අරහං සමමා සමුද්ධො පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධො බොධිසත්තොව සමානො මහතො මීලුපඛනස්ස උපරුපරි වච්චමති අලිපපමානො¹ මීලෙහන. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං පඤ්චමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං මහාපඨවී මහාසයනං අහොසි, හිමවා පබ්බතරාජා බිලොහනං අහොසි, පුරුජමෙ සමුද්දෙ වාමො හජේ, ඔහිතො අහොසි, පච්ජමෙ සමුද්දෙ දකඛිණෙ හජේ, ඔහිතො අහොසි, දකඛිණෙ සමුද්දෙ උහො පාද ඔහිතා අහෙසුං, තථාගතෙන භික්ඛවෙ, අරහතා සමමාසමුද්ධෙන අනුත්තරා සමමාසමොධි අභිසමුද්ධා, තස්සා අභිසමොධාය අයං පඨමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො තිරියා නාම තිණ ජාති නාතියො උග්ගන්තු නහං ආහව්ව හිතා අහොසි, තථාගතෙන භික්ඛවෙ, අරහතා සමමාසමුද්ධෙන අරියො අධිභිහිනො මග්ගො අභිසමුජ්ජිනා යාව දෙවමනුස්සෙහි සුපපකාසිතො, තස්ස අභිසමොධාය අයං දුතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො සෙනා කිමී කණ්ණසීසා පාදෙහි උසුකකිනා යාව ජාණුමණ්ඩලා පටිච්ජාදෙසුං, බහු භික්ඛවෙ, ගිජී ඔදුතවසනා තථාගතං පාණුපෙනං සරණං ගතා, තස්ස අභිසමොධාය අයං නතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අරහතො, සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො චත්තාරො සකුණා නානාවණ්ණා චතුභි දීසාහි ආගන්තු පාදමුලෙ නිපතීනා සබ්බසෙනා සමපජ්ජංසු, චත්තාරො මෙ භික්ඛවෙ, වණ්ණා: බත්තියා බ්‍රාහමණා වෙස්සා සුද්දා, තෙ තථාගතපච්චෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිනා අනුත්තරං විමුත්තං සච්ඡකරොනති, තස්ස අභිසමොධාය අයං චතුජේ, මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

1. අලිපමානො - සබ්බභ.

යමි භික්ඛවෙ, තථාගතො අරහං සමමාසමුද්ධො පුබ්බව සමේඛාධා අනභිසමුද්ධො බොධිසත්තොච සමානො මහතො මිලුහපබ්බතස්ස උපරු-පරි චබ්බමති අලිපමානො මිලුහන, ලාභී භික්ඛවෙ, තථාගතො චිවර-පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපඵලවයහෙසඡජපරිකාරානං, තත්ච තථාගතො අගථිතො¹ අමුච්ඡිතො අනඤ්ඤාපනො ආදීනවදස්සාඪී නිසාරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤී, තස්ස අනිසමේඛාධාය අයං පඤ්චමො මහා සුපිනො පාතුරහොසි.

තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බව සමේඛාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො ඉමෙ පඤ්ච මහා සුපිනො පාතුරහෙසුනති.

5. 4. 5. 7.

[වස්සනනරායසුත්තං]

[සාවඤ්චීදනං]

47. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වස්සස්ස අනතරායා, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමති.² කතමෙ පඤ්ච:

උපරි භික්ඛවෙ, ආකාසෙ තෙජොධාතු පකුප්පති, තෙන උප්පනා මෙසා පටිච්චවඡ්ඡනති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො වස්සස්ස අනතරායො යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, උපරි ආකාසෙ වායොධාතු පකුප්පති, තෙන උප්පනා මෙසා පටිච්චවඡ්ඡනති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො වස්සස්ස අනතරායො, යා නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, රාහු අසුරිඤ්ඤෙ පාණීනා උදකං සමපට්ච්ඡිනා³ මහාසමුද්දෙ ඡඬේඛති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො වස්සස්ස අනතරායො යා නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, වස්සවලාභකා දෙවා පමත්තා භොනති. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්ථො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, මනුස්සා අධිමමිකා භොනති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වස්සස්ස අනතරායා, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චකුං න කමතිති.

1 අගථිතො - යා, PTS 2 චකු භකමති - සිමු, චකු භ කමති - මජ්ඣ, චකුං භකමති - යා, 3 පට්ච්ඡිනා - සිමු.

5. 4. 5. 8.

[සුභාසිතවාචාසුතො]

[සාවන්තීභිද්ධො]

48. පඤ්චෙ භික්ඛවෙ, අඛෙහති, සමන්තාගතො වාචා සුභාසිතො හොති, නො දුඛභාසිතො, අනවඡ්ඡා ච අනනුවඡ්ඡා ච විඤ්ඤනං. කතමෙහි පඤ්චෙහි:

කාලෙන ච භාසිතො හොති, සච්චා ච භාසිතො හොති, සණ්ඨා ච භාසිතො හොති, අත්ඨංගිතා ච භාසිතො හොති, මෙතනවිතෙතන ච භාසිතො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චෙහි අඛෙහති සමන්තාගතො වාචා සුභාසිතො හොති නො දුඛභාසිතො, අනවඡ්ඡා ච අනනුවඡ්ඡා ච විඤ්ඤනන්ති.

5. 4. 5. 9.

[කුලසුතො]

[සාවන්තීභිද්ධො]

49. යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජ්ඣො කුලං¹ උපසඤ්ඤාමනති, නත්ථ මනුස්සා පඤ්චෙහි ධානෙහි බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. කතමෙහි පඤ්චෙහි:

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජ්ඣෙ කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා දිස්චා විතතාති පසාදෙනති,² සග්ගසංවතනතිකං භික්ඛවෙ, තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජ්ඣෙ කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා පච්චුට්ඨන්ති, අභිවාදෙනති, ආසනං දෙනති, උච්චාකුලීනසංවතනතිකං භික්ඛවෙ, තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජ්ඣෙ කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා මචෙජ්රමලං පටිච්චෙනාදෙනති,³ මහෙසකකිසංවතනතිකං භික්ඛවෙ තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ සමයෙ සීලවනො පබ්බජ්ඣෙ කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා යථාසතති යථාබලං සංවිහජන්ති, මහාභොගසංවතනතිකං භික්ඛවෙ තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ, සීලවනො පබ්බජ්ඣෙ කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා පරිපුච්ඡන්ති, පරිපඤ්ඤන්ති, ධම්මං සුණන්ති, මහා පඤ්ඤාසංවතනතිකං භික්ඛවෙ, තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජ්ඣො කුලං¹ උපසඤ්ඤාමනති, නත්ථ මනුස්සා ඉමෙහි පඤ්චෙහි ධානෙහි බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති.

1. සීලවනො කුලං - මජ්ඣං. 2. පසිදාති - සො. 3. පටිච්චෙනති - මජ්ඣං.

5. 4. 5. 10.

නිසාරණීය සුඛතං]

[සාවතීභිදනං]

50. පඤ්චමා භික්ඛවෙ, නිසාරණීයා¹ ධාතුයො. කතමා පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමෙ මනසිකරොතො කාමෙසු විතතං න පකඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. නෙකඛමම. බො පනස්ස මනසිකරොතො නෙකඛමෙම විතතං පකඛන්දති, පසීදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං² සුභාවිතං සුට්ඨිට්ඨිතං සුවිමුඛතං සුවිසංයුතතං කාමෙහි. යෙ ච කාමපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුතොතො සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං කාමානං නිසාරණං.

සුඛ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ව්‍යාපාදා මනසිකරොතො ව්‍යාපාදෙ විතතං න පකඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. අව්‍යාපාදා බො පනස්ස මනසිකරොතො අව්‍යාපාදෙ විතතං පකඛන්දති, පසීදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං² සුභාවිතං සුට්ඨිට්ඨිතං සුවිමුඛතං සුවිසංයුතතං ව්‍යාපාදෙන. යෙ ච ව්‍යාපාදපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුතොතො සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං ව්‍යාපාදස්ස නිසාරණං.

සුඛ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො විහෙසං මනසිකරොතො විහෙසාය විතතං න පකඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. අවිහෙසං බො පනස්ස මනසිකරොතො අවිහෙසාය විතතං පකඛන්දති, පසීදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුට්ඨිට්ඨිතං සුවිමුඛතං සුවිසංයුතතං විහෙසාය. යෙ ච විහෙසාපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුතොතො සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං විහෙසාය නිසාරණං.

සුඛ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො රූපං මනසිකරොතො රූපෙ විතතං න පකඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. අරූපං බො පනස්ස මනසිකරොතො අරූපෙ විතතං පකඛන්දති, පසීදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුට්ඨිට්ඨිතං සුවිමුඛතං සුවිසංයුතතං රූපෙහි. යෙ ච රූපපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුතොතො සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං රූපානං නිසාරණං.

1. නිසාරණීයා - PTS. 2. සුඛතං - PTS

පුන ච පරා භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සක්කායං මනසිකරොතො සක්කායෙ විතතං න පකබ්ඤ්ඤි, නපපසීද්ඤි, න සනතිට්ඨති, න විමුච්චති. සක්කායනිරොධං බො පනස්ස මනසිකරොතො සක්කායනිරොධෙ විතතං පකබ්ඤ්ඤි, පසීද්ඤි, සනතිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුච්චතං සුවිසංසුතතං සක්කායෙන. යෙ ච සක්කායපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසාතපරිලාභා, මුත්තො සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදීයති. ඉදමකතො සක්කායස්ස නිස්සරණං

තස්ස කාමනඤ්චි නානුසෙති, ව්‍යාපාදනඤ්චි නානුසෙති, විහෙසානඤ්චි නානුසෙති, රූපනඤ්චි නානුසෙති, සක්කායනඤ්චි නානුසෙති. සො කාමනඤ්චියාපි අනනුසයා, ව්‍යාපාදනඤ්චියාපි අනනුසයා විහෙසානඤ්චියාපි අනනුසයා, රූපනඤ්චියාපි අනනුසයා, සක්කායනඤ්චියාපි අනනුසයා. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු නිරනුසයො. අවෙජ්චජ් තණ්හා, ව්‍යවතතසී¹ සායොජනං, සම්මා මානාභිසම්මා අනනමකාසී දුක්ඛස්ස.

ඉමා බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සාරණීයා ධාතුයොති.

සොණවග්ගො පඤ්චමො

තස්සඤ්ඤා:

සොණො දොණො සඬගාරවො කාරණපාලී ච පිඬගියාති. සුච්චනා ච වස්සා වාචා ආලං නිස්සාරණීයෙන වාති.

චතුස්ථො පණ්ණාසකො සමග්ගො.

1. විවතතසී-මජ්ඣ, විවදාසී - ස්‍යා,

පඤ්චමපණ්ණාසකං.

1. කීමිඤ්චවගෙයා.

5. 5. 1. 1.

[කීමිඤ්චසුභං]

[සාවජඪිනිදානං]

1. එකං සමයං භගවා කීමිඤ්චායං¹ විහරන්ති, තිවෙලුචනෙ.² අඵ ඛො ආයසමා කීමිඤ්චො³ යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීතො ඛො ආයසමා කීමිඤ්චො³ භගවන්තං එතදවොච:

‘කො හු ඛො භනෙන, හෙනු කො පච්චයො, යෙන තථාගනෙ පරිනිඤ්චනෙ සඤ්චමෙමා න චිරට්ඨිතිකො හොතීති’.

ඉධ කීමිඤ්ච,⁴ තථාගනෙ පරිනිඤ්චනෙ භික්ඛු භික්ඛුතියො උපාසකා උපාසිකායො සන්ථරි අගාරවා විහරන්ති අපපතිස්සා, ධම්මෙ අගාරවා විහරන්ති අපපතිස්සා, සඛෙස අගාරවා විහරන්ති අපපතිස්සා, සිකනාය අගාරවා විහරන්ති අපපතිස්සා, අඤ්ඤාමඤ්ඤා අගාරවා විහරන්ති අපපතිස්සා. අයං ඛො කීමිඤ්ච, හෙනු අයං පච්චයො, යෙන තථාගනෙ පරිනිඤ්චනෙ සඤ්චමෙමා න චිරට්ඨිතිකො හොතීති.

කො පන භනෙන, හෙනු කො පච්චයො, යෙන තථාගනෙ පරිනිඤ්චනෙ සඤ්චමෙමා චිරට්ඨිතිකො හොතීති.

ඉධ කීමිඤ්ච, තථාගනෙ පරිනිඤ්චනෙ භික්ඛු භික්ඛුතියො උපාසකා උපාසිකායො සන්ථරි සගාරවා විහරන්ති සපපතිස්සා, ධම්මෙ සගාරවා විහරන්ති සපපතිස්සා, සඛෙස සගාරවා විහරන්ති සපපතිස්සා, සිකනාය සගාරවා විහරන්ති සපපතිස්සා, අඤ්ඤාමඤ්ඤා සගාරවා විහරන්ති සපපතිස්සා. අයං ඛො කීමිඤ්ච, හෙනු අයං පච්චයො, යෙන තථාගනෙ පරිනිඤ්චනෙ සඤ්චමෙමා චිරට්ඨිතිකො හොතීති.

5. 5. 1. 2.

[ධම්මසචණ සුභං]

[සාවජඪිනිදානං]

2. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසාසා ධම්මසචණෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අස්සුභං සුණාති, සුභං පරියොදපෙති, කඬං විතරති, දිට්ඨිං උජ්ජං කරොති, වින්තමස්ස පසීදති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසාසා ධම්මසචණෙති.

1. කීමිචායං - මජ්ඣං සං, 2. වෙඵචනෙ - මජ්ඣං, සං, 3. කීමිචො - මජ්ඣං.
4. කීමිච - මජ්ඣං.

5. 5. 1. 3.

[ආජානියසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

3. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භද්‍රො අස්සාජානීයො රාජාරභො හොති, රාජභොග්ගො, රඤ්ඤෙ අඛගනෙඤ්ච සඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චගි:

අජ්ජවෙන, ජවෙන, මද්දවෙන, බන්ධියා, සොරච්චෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භද්‍රො අස්සාජානීයො රාජාරභො හොති, රාජභොග්ගො, රඤ්ඤෙ අඛගනෙඤ්ච සඛිං ගච්ඡති.

ඵවමෙච ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙයොසො හොති පාහුනෙයොසො දකඛිණෙයොසො අඤ්ජලීකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙහි පඤ්චගි:

අජ්ජවෙන, ජවෙන, මද්දවෙන, බන්ධියා, සොරච්චෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙයොසො හොති පාහුනෙයොසො දකඛිණෙයොසො අඤ්ජලීකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සාති.

5. 5. 1. 4.

[බලසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

4. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ, බලානී. කතමානී පඤ්ච:

සඬාබලං, තීරිබලං, ඕත්තප්පබලං, චිරිඤ්ඤබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච බලානීති.

5. 5. 1. 5.

[වෙතොබ්බලසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

5. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වෙතොබ්බලා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤි කඛිති විචිකිච්ඡති නාඛිච්චවති න සමප- සීදති. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤි කඛිති විචිකිච්ඡති නාඛිච්චවති න සමපසීදති, තස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය, අයං පඤ්චමො වෙතොබ්බලො.

පුත්ත ව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධමමෙ කඛිති -පෙ- [තස්ස චිත්තං න නමති -පෙ- අයං දුතියො වෙතොබ්බලො.] සංඝෙ කඛිති -පෙ- [තස්ස චිත්තං න නමති -පෙ- අයං තතියො වෙතො බ්බලො.] සික්ඛාය කඛිති -පෙ- [තස්ස චිත්තං න නමති -පෙ- අයං චතුර්ථො වෙතො බ්බලො.] සබ්බභව්වාදීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආභතචිත්තො බ්බලානො. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සබ්බභව්වාදීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආභතචිත්තො බ්බලානො, තස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය, අයං පඤ්චමො වෙතොබ්බලො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වෙතොබ්බලානී.

5. 5. 1. 6.

[චිතිබ්බසුතං]

[සාවච්චිහිදුතං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, චෙතසො චිතිබ්බං. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාමෙසු¹ අවිගතරාගො² හොති, අවිගතඡ්ඤෙ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතනණේහා. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාමෙසු අවිගතරාගො හොති, අවිගතඡ්ඤෙ අවිගත- පෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතනණේහා, තස්ස විහතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. අයං පඨමො චෙතසො චිතිබ්බං.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාමෙ අවිගතරාගො² හොති, -පෙ- [අයං දුතියො චෙතසො චිතිබ්බං] -පෙ- රූපෙ අවිගතරාගො හොති -පෙ- [අයං තතියො චෙතසො චිතිබ්බං] -පෙ- යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං³ භුඤ්ඤිතා සෙයාසුඛං පස්සසුඛං⁴ මිඤ්ඤිඛං අනුසුතො විහරති -පෙ- [අයං චතුසො චෙතසො චිතිබ්බං] -පෙ- අඤ්ඤතරං දෙවතිකායා පණ්ඩාය බුභමචරියං චරති: 'ඉමිනාහං සීලෙන වා වනෙන වා තපෙන වා බුභමචරියෙන වා දෙවො වා හවිසාමි දෙවඤ්ඤතරො වා'ති. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවතිකායා පණ්ඩාය බුභම- චරියං චරති: 'ඉමිනාහං සීලෙන වා වනෙන වා තපෙන වා බුභම- චරියෙන වා දෙවො වා හවිසාමි දෙවඤ්ඤතරො වා'ති. තස්ස විහතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස විහතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, අයං පඤ්චමො චෙතසො චිතිබ්බං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච චෙතසො චිතිබ්බංති.

5. 5. 1. 7.

[සාගුසුතං]

[සාවච්චිහිදුතං]

7. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආතිසංසා යාගුයා. කතමෙ පඤ්ච:

බුදං පටිභනති⁵, පිපාසං පටිවිනෙති, වාතං අනුලොමෙති, වච්චං සොධෙති, ආමාවසෙසං පාවෙති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආතිසංසා යාගුයාති.

5. 5. 1. 8

[දන්තකඨස්සුතං]

[සාවච්චිහිදුතං]

8. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආදීනවා දන්තකඨස්ස අබාදනො. කතමෙ පඤ්ච:

අවකඛුස්සං, මුඛං දුග්ගකං හොති, රසභරණියො න විසුජ්ඣන්ති, පිත්තං සෙච්චං භතතං පරියොනනිති, භතතමස්ස නච්චාදෙති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා දන්තකඨස්ස අබාදනො.

1 කාමෙ - සහ 2 අවිගතරාගො - මජ්ඣ, සහ, කාමෙ අවිගතරාගො - සහ. 3 උදරාවදෙහං සී මු. 4 පස්සසුඛං - සී මු 5 බුදුං පටිභනති - මජ්ඣ, සහ

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා දන්තකට්ඨස්ස බාදනෙ. කතමෙ පඤ්ච:

චක්ඛුස්සා, මුඛං න දුග්ගකිං හොති, රසභරණියො චිසුජ්ඣනාති, චිත්තං සෙමිහං හත්තං න පරියොනකිති, භත්තමස්ස ඡාදෙති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා දන්තකට්ඨස්ස බාදනෙති.

5. 5. 1. 9.

[ශිතස්සරසුන්තං]

[සාවඤ්චිද්දන්තං]

9. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීන්තවා ආයතකෙන නිතස්සරෙන ධම්මං භණන්තස්ස. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තනාපි නසමිං සරෙ සාරජ්ජති, පරෙපි නසමිං සරෙ සාරජ්ජනාති, ගහපතිකාපි උජ්ඣායනාති: ‘යථෙව මයං ගායාමි, එවමෙව ඉමෙ සමණා සකකියපුත්තියා ගායන්තී’ති, සරකුත්තිමපි තිකාමයමානස්ස සමාධිස්ස භධෙහා ගොති, පච්ඡමා ජන්තා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීන්තවා ආයතකෙන නිතස්සරෙන ධම්මං භණන්තස්සාති.

5. 5. 1. 10.

[මුට්ඨස්සති සුන්තං]

[සාවඤ්චිද්දන්තං]

10. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීන්තවා මුට්ඨස්සතිස්ස අභමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච:

දුක්ඛං සුපති, දුක්ඛං පටිබුජ්ඣති, පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා හ රක්ඛනාති, අසුචි මුච්චති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීන්තවා මුට්ඨස්සතිස්ස අභමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා උපට්ඨිතසතිස්ස¹ සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච.

සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, හ පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා රක්ඛනාති, අසුචි හ මුච්චති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා උපට්ඨිතසතිස්ස¹ සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතොති.

කිම්බලවග්ගො පඨමො.

නසසුද්දන්තං

කිම්බලො² ධම්මසචණ්ණං³ ආජානීයො⁴ බලො බ්ලො
චිතිබ්බකං යාගු කට්ඨං නිතං මුට්ඨස්සතින්තා වාති.

1. උපට්ඨිතස්සතිස්ස - මජ්ඣං,
3. ධම්මසචණ්ණං - මජ්ඣං.

2. කිම්බලො,
4. ආජානීව - මජ්ඣං, සීඝ්‍ර

2. අනෙකාසක චගෙහා

5. 5. 2. 1.

[අනෙකාසක සුභතං]

[සාවඤ්චිනිදනං]

11. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකාසකපරිභාසකො අරියුපවාදී සමුභමචාරිනං, නස්ස පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිං. කතමෙ පඤ්ච:

පාරාජිකො වා හොති ඡිත්තපරිපඤ්චො, අඤ්ඤතරං වා සබ්බිලිට්ඨං ආපතනං ආපජ්ජති, බාලුභං වා රොගානඛිකං චූසති, සමමුලොභා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුගහනිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකාසකපරිභාසකො අරියුපවාදී සමුභමචාරිනං, නස්ස ඉමෙ පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිං.

5. 5. 2. 2.

[භණ්ඩනකාරක සුභතං]

[සාවඤ්චිනිදනං]

12. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සබ්බෙ අධිකරණකාරකො, නස්ස පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිං. කතමෙ පඤ්ච:

අනධිගතං නාධිගච්ඡති, අධිගතං¹ පරිභායති, පාපකො කීර්තිසඤ්ඤ අබ්භුග්ගච්ඡති, සමමුලොභා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුගහනිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සබ්බෙ අධිකරණකාරකො, නස්ස ඉමෙ පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිං.

5. 2. 3.

[සීලසුභතං]

[සාවඤ්චිනිදනං]

13. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ දුස්සීලො සීලවිපතනො පමාදුධිකරණං මහනිං හොගජාතීං නිගච්ඡති, අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා.

සුභ ව පරං භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපතනස්ස පාපකො කීර්තිසඤ්ඤ අබ්භුග්ගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා.

¹ අධිගතා - මජ්ඣ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සීලවිපනෙනා යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බතනියපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, අවිසාරදො උපසඛකමති, මධිකුභුතො. අයං භික්ඛවෙ නතියො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සීලවිපතනියා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සීලවිපනෙනා සමමුලෙනා කාලං කාරොති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සීල විපතනියා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සීලවිපනෙනා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සීලවිපතනියා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුස්සිලස්ස සීලවිපතනියා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සීලවතො සීලසමපදය. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සීලවා සීලසමපනෙනා අපපමාදුඛිකරණං මහනතං භොගකකිංසං අබිගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසමපනතස්ස කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො දබ්භුග්ගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවා සීලසමපනෙනා යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බතනියපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඛකමති, අමධිකුභුතො. අයං භික්ඛවෙ නතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවා සීලසමපනෙනා අසමමුලෙනා කාලං කාරොති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවා සීලසමපනෙනා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසමපදය.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සීලවතො සීලසමපදයාති.

5. 5. 2. 4.

[බහුභාණී සුතනං]

[සාමන්තීහිදනං]

14. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා බහුභාණීසමිං පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච.

මුසා හණති, පිසුනං හණති, ඵරුසං හණති, සමඵප්පලාපා හණති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා බහුභාණීසමිං පුග්ගලෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා මනනභාණීසමිං පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න මුසා භණ්ඨි, න පිසුනං භණ්ඨි, න ඵරුසං භණ්ඨි, න සමඵප්පලාපං භණ්ඨි. කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා මනනභාණීසම් පුග්ගලෙඨි.

5. 5. 2. 5.

[පඨම අකඛන්තිසුභතං]

[සාවජ්ජිහිදුභං]

15. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අකඛන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස අපට්ඨො හොති අමනාපො, වෙරබහුලො ච හොති, වජ්ජබහුලො ච, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අකඛන්තියා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා බන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස පිට්ඨො හොති මනාපො, න වෙරබහුලො හොති, න වජ්ජබහුලො, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා බන්තියාති.

5. 5. 2. 6.

[දුතිස අකඛන්තිසුභතං]

[සාවජ්ජිහිදුභං]

16. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අකඛන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස අපට්ඨො හොති අමනාපො, ලුඤ්ඤො ච හොති, විප්පට්ඨිසාරී ච, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අකඛන්තියා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා බන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස පිට්ඨො හොති මනාපො, අලුඤ්ඤො ච හොති, අවිප්පට්ඨිසාරී ච, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා බන්තියාති.

5. 5. 2. 7.

[පඨමඅපාසාදික සුභතා]

[සාවඤ්චිදගං]

17. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අතතාපි අතතානං උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා ගරභනති, පාපකො කිතතිසද්දෙ අබ්භුග්ගච්ඡති, සමමුලොභා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා පාසාදිකෙ කතමෙ පඤ්ච:

අතතාපි අතතානං න උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා පසංසනති, කලාභාණො කිතතිසද්දෙ අබ්භුග්ගච්ඡති, අසමමුලොභා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකා උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා පාසාදිකෙති.

5. 5. 2. 8.

[දුතියඅපාසාදික සුභතා]

[සාවඤ්චිදගං]

18. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අපසසන්නා නපසසීදනති, පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤඵතනං ගොති, සඤ්ච්ඡාසාසනං අකතං ගොති, පච්ඡමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විතතමස්ස නපසසීදති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා පාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අපසසන්නා පසීදනති, පසන්නානඤ්ච භීයෙඤා භාවො ගොති, සඤ්ච්ඡා සාසනං කතං ගොති, පච්ඡමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විතතමස්ස පසීදති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා පාසාදිකෙති.

5. 5. 2. 9.

[අග්ගිසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

19. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අග්ගිසමිං. කතමෙ පඤ්ච:

අවකඛුසෙසා, දුබ්බණ්ණකරණො, දුබ්බලකරණො, සඛගණීකාපචදාධනො, තීරල්ඡානකථාපචතතනීකො.¹

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අග්ගිසමිනහි.

5. 5. 2. 10.

[මධුරාසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

20. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මධුරාසං. කතමෙ පඤ්ච:

විසමා, බහුරජා, චණ්ඩසුත්තා, වාලයකා, දුලලහපිණ්ඩා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මධුරාසනහි.

අනෙකාසකවග්ගො දුතියො.

තසසුඤ්ඤානං:

අනෙකාසහණ්ඩනසීලං බහුභාණී ඥෙ අනඛන්තියො
අපාසාදිකා ඥෙ චුත්තා අග්ගිසමිං මධුරාස² වා'හි.

1. තීරල්ඡානකථා පක්ඛනීකො භොති - විජ්ඣ.

2. මධුරෙත-සීමු.

3. දීඝචාරික වග්ගො.

5. 5. 3. 1.

[පඨමදීඝචාරික සුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දීඝචාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

අසසුතං න සුණාති, සුතං න පරියොදපෙති, සුතෙනෙකවෙචන අවිසාරදො භොති, බාලුකං² රොගානඛකං චූසති, න ච මිත්තවා භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දීඝචාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසසුතං සුණාති, සුතං පරියොදපෙති, සුතෙනෙකවෙචන විසාරදො භොති, න බාලුකං² රොගානඛකං චූසති, මිත්තවා ච භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙති.

5. 5. 3. 2.

[දුතීයදීඝචාරික සුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

22. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දීඝචාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

අනධිගතං නාධිගච්ඡති, අධිගතං පරිභායති, අධිගතෙනෙකවෙචන අවිසාරදො භොති, බාලුකං² රොගානඛකං චූසති, න ච මිත්තවා භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දීඝචාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අනධිගතං අධිගච්ඡති, අධිගතං න පරිභායති, අධිගතෙනෙකවෙචන විසාරදො භොති, න බාලුකං² රොගානඛකං චූසති, මිත්තවා ච භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙති.

1. අනවඤ්ච වාරිකං - සිඹු, මජ්ඣං, අනවච්ඡිත වාරිකං - සෘ; 2. බාලුකං - සිඹු, මජ්ඣං. PTS

5. 5. 3. 3.

[පඤ්චම අනිතිවාස සුභතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

23. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අනිතිවාසෙ¹. කතමෙ පඤ්ච:

බහුභණ්ඩා හොති බහුභණ්ඩසනතිවයො, බහුභෙසජ්ජො හොති බහුභෙසජ්ජසනතිවයො, බහුකිච්චො හොති බහුකරණීයො ව්‍යතොතා කිඛිකරණීයෙසු, සංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බජ්චෙති අනනුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන, තමහා ච ආවාසා පකකමනො සාපෙකො පකකමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා අනිතිවාසෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසංසා සමච්චන්වාසෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න බහුභණ්ඩා හොති න බහුභණ්ඩසනතිවයො, න බහුභෙසජ්ජො හොති න බහුභෙසජ්ජසනතිවයො, න බහුකිච්චො හොති න බහුකරණීයො න ව්‍යතොතා කිඛිකරණීයෙසු, අසංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බජ්චෙති අනනුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන, තමහා ච ආවාසා පකකමනො අනපෙකො පකකමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා සමච්චන්වාසෙති.

5. 5. 3. 4.

[දුතිය අනිතිවාස සුභතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

24. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අනිතිවාසෙ¹. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරි හොති, කුලමච්ඡරි හොති, ලාභමච්ඡරි හොති, චණ්ණමච්ඡරි හොති, ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා අනිතිවාසෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසංසා සමච්චන්වාසෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න ආවාසමච්ඡරි හොති, න කුලමච්ඡරි හොති, න ලාභමච්ඡරි හොති. න චණ්ණමච්ඡරි හොති, න ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා සමච්චන්වාසෙති.

1. අනිතිවාසෙ - සසා

5. 5. 3. 5.

[පසම්ඤ්ජපග සුභතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා ඤ්ජපගෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අනාමනනවාරෙ ආපජ්ජති, රහො නිසජ්ජාය ආපජ්ජති, පච්චිත්තො ආසිනෙ ආපජ්ජති, මාතුගාමස්ස උතතරිං ඡපපඤ්චවාචාමි ධම්මං දෙසෙන්නො ආපජ්ජති, කාමසඛකපඛහුලො විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා ඤ්ජපගෙ'ති.

5. 5. 3. 6.

[දුතියඤ්ජපග සුභතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

26. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා ඤ්ජපගස්ස භික්ඛුනො අනිවෙලං ඤ්ජෙසු සංසට්ඨස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

මාතුගාමස්ස අභිණ්හදස්සනං, දස්සනෙ සති සංසග්ගො, සංසග්ගෙ සති විස්සාසො, විස්සාසෙ සති ඔතාරො, ඔතිණ්ණවිනතස්සෙතං පාටි-කඝිකං: අනභිරතො වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, අඤ්ඤතරං වා සඛිතිලීට්ඨා ආපනතිං ආපජ්ජස්සති, ඝිකිකං වා පච්චකතාය භිනායාවතතිස්සති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා ඤ්ජපගස්ස භික්ඛුනො අනිවෙලං ඤ්ජෙසු සංසට්ඨස්ස විහරතො'ති.

5. 5. 3. 7.

[භොගසුභතං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

27. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා භොගෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

අග්ගිසාධාරණා භොගා, උදකසාධාරණා භොගා, රාජසාධාරණා භොගා, චොරසාධාරණා භොගා, අඤ්ඤෙහි දයාදෙහි සාධාරණා භොගා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා භොගෙසු.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසාසා භොගෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

භොගෙ තිස්සාය අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, මාත්‍යාපිතරො සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, පුත්තදුරදසකම්ම-කරපොරිසෙ සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, මිත්තාමචෙව සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, සම්ණ්‍යාභමණෙසු උඤ්ඤතිකා දන්තිණා පතිට්ඨාපෙති සොවගතිකා සුඛවිපාකං සග්ගසංවතනතිකං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසාසා භොගෙසු'ති.

5. 5. 3. 8.

[උඤ්ජරහතෙසුභතං]

[සාවච්චිනිදානං]

28. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා උඤ්ජරහතෙක කුලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යෙ තෙ අතීථි පාහුනා තෙ න කාලෙන පටිපුජේනති, යා තා බලී-
පටිග්ගාහිකා¹ දෙවතා තා න කාලෙන පටිපුජේනති, යෙ තෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා එකභතතිකා රතතුපරතා විරතා විකාලභොජනා තෙ න කාලෙන
පටිපුජේනති, දාසකමමකරපොරිසා විමුඛා කමමං කරොන්ති, තාවනකා
යෙව අසමයෙන භුතතා අනොජ්චන්තං හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා උඤ්ජරහතෙක කුලෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සමයභතෙක කුලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යෙ තෙ අතීථි පාහුනා තෙ කාලෙන පටිපුජේනති, යා තා බලී-
පටිග්ගාහිකා¹ දෙවතා තා කාලෙන පටිපුජේනති, යෙ තෙ සමණ
බ්‍රාහ්මණා එකභතතිකා රතතුපරතා විරතා විකාලභොජනා තෙ කාලෙන
පටිපුජේනති, දාසකමමකරපොරිසා අවිමුඛා කමමං කරොන්ති, තාවනකං
යෙ ව සමයෙන භුතතා ඔජ්චන්තං හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සමයභතෙක කුලෙති.

5. 5. 3. 9.

[පඤ්චකණ්ණසප්පසුභතං]

[සාවච්චිනිදානං]

29. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසුථි, දුග්ගකො, සභීරු, සප්පට්ඨයො, මිත්තදුභි² ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ ආදීනවා මාතුගාමෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසුථි, දුග්ගකො, සභීරු, සප්පට්ඨයො, මිත්තදුභි.³ ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මාතුගාමෙති.

1. බලීපටිග්ගාහකා - සිවු.

2. මිත්තදුභි - මජ්ඣ.

5. 5 3. 10.

[දුතියකණ්ණසප්පයනා]

[සාවච්ඡීතිදනා]

30. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ. කතමෙ පඤ්ච:

කොධිනො, උපනාහී, ඝොරච්ඡො, දුජ්චො, මිත්තදුභී¹.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මාතුගාමෙ. කතමෙ පඤ්ච:

කොධිනො, උපනාහී, ඝොරච්ඡො, දුජ්චො, මිත්තදුභී.

තනුදං² භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස ඝොරච්ඡනා³ යෙභුයොන භික්ඛවෙ මාතුගාමො තිබ්බරාගො. තනුදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස දුජ්චනා: යෙභුයොන භික්ඛවෙ මාතුගාමො පිසුනාවාවො. තනුදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස මිත්තදුභීනා: යෙභුයොන භික්ඛවෙ මාතුගාමො අභිචාරිනී.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මාතුගාමෙති.

දීඝචාරිකවග්ගො භතීයො.

තස්සෙඤ්ඤානං.

දීඝචාරිකා ඤො වුත්තා අභිනිවාසමච්ඡරෙ,
ඤො ච කුලුපගා භොගා භතනං සප්පාපරෙ දුට්ඨෙති.

1. මිත්තදුඛි-මඝං.
2. තනුදං - ඡෙසං.
3. ඝොරච්ඡං - සිච්චු.

4. ආචාර්යකවගො.

5. 5. 4. 1.

[අභාවනීයසුභං]

81. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු අභාවනීයො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ආකප්පසම්පනො හොති න චන්තසම්පනො, න බහුස්සුතො හොති න සුතධරො, න පටිසලොඛිතා හොති න පටිසලාණාරාමො,* න කල්‍යාණවාචො හොති න කල්‍යාණවාකකරණො, දුප්පඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු අභාවනීයො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු භාවනීයො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ආකප්පසම්පනො හොති චන්තසම්පනො, බහුස්සුතො හොති සුතධරො, පටිසලොඛිතා හොති පටිසලාණාරාමො, කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො, පඤ්ඤාවා හොති අජලො අනෙළමුගො.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු භාවනීයො හොති.

5. 5. 4. 2.

[පියසුභං]

[සාවජ්ඣනීදුභං]

82. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු සමුභවචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙගි පඤ්චගි:

සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති, ආචාරගොචර සම්පනො අණුමතෙතසු වජේසු භයදස්සාවී සමාදාය සිකති සිකති- පදෙසු. බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්තිචයො යෙ තෙ ධම්මො ආදී කල්‍යාණො මජේඛි කල්‍යාණො පරියොසානකල්‍යාණො සාඤ්ඤා සම්පන්නො¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බුභවචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මො බහුස්සුතා හොන්ති, ධනා² වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සඨාය අනෙලගලාය අත්ඨස්ස විඤ්ඤාපතියා. චතුත්තං කොනානං ආභවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී. ආසවානං බයා අනාසවං වෙනොවිමුත්ති. පඤ්ඤාවිමුත්ති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු සමුභවචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො වාති.

* න කල්‍යාණාරාමො, සා මිපොඤ්ඤා අබිකා.
1. සාඤ්ඤා සම්පන්නං - මජ්ඣං - සා, 2 ධනා - මජ්ඣං.

5. 5. 4. 3.

[සොහනසුභතං]

[සාවජ්ඣීනිදනං]

33. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු ආචාර්යං සොහෙතී. කතමෙහි පඤ්චති:

සීලවා හොති -පෙ- සමාදාය සිකති සිකඛාපදෙසු. බහුසුභො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපපට්ඨිඤා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණ-වාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසුඤ්ඤාය අනෙලගලාය අත්ඤ්ඤා පතියා. පටිබලො හොති උපසඛකමනෙත ධම්මියා කථාය සන්දසෙසුං සමාදපෙසුං සමුත්තෙජ්ඣං සමපහංසෙසුං. චතුත්තං කුඤ්ඤානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිභාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු ආචාර්යං සොහෙතීති.

5. 5. 4. 4.

[බහුපකාරසුභතං]

[සාවජ්ඣීනිදනං]

34 පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු ආචාර්යං බහුපකාරො හොති. කතමෙහි පඤ්චති:

සීලවා හොති -පෙ- සමාදාය සිකති සිකඛාපදෙසු. බහුසුභො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපපට්ඨිඤා. බණ්ඩුල්ලං පටිසඛිරොති. මහා ඛො පන භික්ඛුසඛෙසා අභිකකනෙතො නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, ගිහීනං උප-සඛකමිත්වා ආරොචෙති: “මහා ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛුසඛෙසා අභිකකනෙතො, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, කරොථ පුඤ්ඤානී, සමයො පුඤ්ඤානී කාතුන්ති”. චතුත්තං කුඤ්ඤානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිභාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු ආචාර්යං බහුපකාරො හොතී’ති.

5. 5. 4. 5

[අනුකමපකසුභතං]

[සාවජ්ඣීනිදනං]

35. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු ගිහීනං අනුකමපති. කතමෙහි පඤ්චති:

අධිසීලෙ සමාදපෙති, ධම්මදසුනෙ නිවෙසෙති, ගිලානකෙ උප-සඛකමිත්වා සතීං උප්පාදෙති: ‘අරහග්ගනං ආයසමනෙතො සතීං උපට්ඨාපෙපා’ති. මහා ඛො පන භික්ඛුසඛෙසා අභිකකනෙතො නානා-වෙරජ්ජකා භික්ඛු, ගිහීනං උපසඛකමිත්වා ආරොචෙති: “මහා ඛො ආට්ඨසො, භික්ඛුසඛෙසා අභිකකනෙතො, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, කරොථ පුඤ්ඤානී, සමයො පුඤ්ඤානී කාතුන්ති.” යං ඛො පනසු භොජනං දෙනති ලුඛා වා පණීතං වා නං අත්තනා පරිභුඤ්ඤති, සඤ්ඤාදෙසං න විතීපානෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආචාර්යකො භික්ඛු ගිහීනං අනුකමපතීති.

5. 5. 4. 6.

[පඤ්චමචණ්ණාරහස්සනං]

[සාවජ්චිදනං]

36. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු
යථාහතං නික්ඛිතො: එවං නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනනුච්චව අපරියොගාහෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති,
අනනුච්චව අපරියොගාහෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනනුච්චව
අපරියොගාහෙඤ්ඤා අපසාදනීයෙ ණානෙ පසාදං උපදංසෙති, අනනුච්චව
අපරියොගාහෙඤ්ඤා පසාදනීයෙ ණානෙ අපසාදං උපදංසෙති, සඤ්ඤාදෙය්‍යං
චිතිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො: එවං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු
යථාහතං නික්ඛිතො: එවං සගෙහ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනුච්චව පරියොගාහෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනුච්චව
පරියොගාහෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනුච්චව පරියොගා-
හෙඤ්ඤා අපසාදනීයෙ ණානෙ අපසාදං උපදංසෙති, අනුච්චව
පරියොගාහෙඤ්ඤා පසාදනීයෙ ණානෙ පසාදං උපදංසෙති, සඤ්ඤාදෙය්‍යං
චිතිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො: එවං සගෙහති.

5. 5. 1. 7.

[දුතියඅවණ්ණාරහස්සනං]

[සාවජ්චිදනං]

37. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු
යථාහතං නික්ඛිතො: එවා නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනනුච්චව අපරියොගාහෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනනු-
ච්චව අපරියොගාහෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති. ආවාසමච්ඡරී
හොති ආවාසපලිගෙයි, කුලමච්ඡරී හොති කුලපලිගෙයි, සඤ්ඤාදෙය්‍යං
චිතිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො: එවං නිරසෙ.

පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතා නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චග්ගි:

අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්චා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චව පරියොගාගෙඤ්චා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, න ආවාසමච්ඡරී
ගොති න ආවාසපලීගෙසී, න කුලමච්ඡරී ගොති න කුලපලීගෙසී, සඤ්ඤා-
දෙය්‍යං න විනිපානෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 8.

[තනීය අවණ්ණාරහස්සභතං]

[සාවඤ්චිතිද්දනං]

38. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු
යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චග්ගි:

අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්චා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනනු-
ච්චව අපරියොගාගෙඤ්චා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, ආවාසමච්ඡරී
ගොති, කුලමච්ඡරී ගොති, ලාභමච්ඡරී ගොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං
නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චග්ගි:

අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්චා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චව පරියොගාගෙඤ්චා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, න ආවාසමච්ඡරී
ගොති, න කුලමච්ඡරී ගොති, න ලාභමච්ඡරී ගොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 9.

[පඨමමච්ඡරීය සුභතං]

[සාවඤ්චිතිද්දනං]

39. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු
යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චග්ගි:

ආවාසමච්ඡරී ගොති, කුලමච්ඡරී ගොති, ලාභමච්ඡරී ගොති, වණ්ණ-
මච්ඡරී ගොති, සඤ්ඤාදෙය්‍යං විනිපානෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහනං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ආවාසමච්ඡරී හොති, න කුලුමච්ඡරී හොති, න ලාහමච්ඡරී හොති, න වණ්ණමච්ඡරී හොති, සඤ්ඤාදෙශං න චිතීපානෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහනං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 10.

[දුතිය මච්ඡරීයසුත්තං]

[සාවස්ඨනීදානං]

40. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහනං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

ආවාසමච්ඡරී හොති, කුලුමච්ඡරී හොති, ලාහමච්ඡරී හොති, වණ්ණමච්ඡරී හොති, ධම්මමච්ඡරී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහනං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහනං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

න ආවාසමච්ඡරී හොති, න කුලුමච්ඡරී හොති, න ලාහමච්ඡරී හොති; න වණ්ණමච්ඡරී හොති, න ධම්මමච්ඡරී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහනං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

ආවාසිකවග්ගො වතුපෙඨා

නසසු දුතීයං:

අනාවතියො පියසොහනා ව¹ බහුපකාරො අනුකම්පකො ව යථාහනං වාදී තයො අවණ්ණාරභා දුවෙ මච්ඡරීයා ච වුත්තා²

1. ආවාසිකො අපරිඨ සංඝානං - සීඛු.
2. යථාහනං වාසී අවණ්ණාරභො, වතුකමච්ඡරී පඤ්චමෙහ වාසී-සීඛු
ආවාසිකො පියො ව සොහමානා - මජ්ඣං

5. දුච්චරිතවග්ගො.

5. 5. 5. 1.

[දුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිනීදුතං]

41. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුච්චරිතෙ කතමෙ පඤ්ච.

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා ගරහනති, පාපකො කිත්තිසද්දෙ, අබහුග්ගච්ඡති, සමමුලෙහා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුච්චරිතෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා පසංසනති, කල්යාණො කිත්තිසද්දෙ, අබහුග්ගච්ඡති, අසමමුලෙහා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සුචරිතෝති.

5. 5. 5. 2.

[කායදුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිනීදුතං]

42. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කායදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා කායසුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 3.

[චිට්ඨදුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිනීදුතං]

43. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා චිට්ඨදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා චිට්ඨසුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 4.

[මනොදුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිනීදුතං]

44. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මනොදුච්චරිතෙ -පෙ- අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා මනොසුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා පසංසනති, කල්යාණො කිත්තිසද්දෙ, අබහුග්ගච්ඡති, අසමමුලෙහා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා මනො සුචරිතෝති.

5. 5. 5. 5.

[අපරදුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

45. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුච්චරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුච්චව විඤ්ඤ ඉරහනති, පාපකො කිත්තිසද්දෙ, අබ්භුග්ගච්ඡති, සද්ධම්මො වුට්ඨාති, අසද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුච්චරිතෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චව විඤ්ඤ පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ, අබ්භුග්ගච්ඡති, අසද්ධම්මො වුට්ඨාති, සද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 6.

[අපරකායදුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

46. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කායදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා කායසුචරිතෙ, -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 7.

[අපරචච්චිදුච්චරිත සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

47. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා චච්චිදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා චච්චිසුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 8.

[අපරමනොදුච්චරිතසුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

48. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මනොදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා මනොසුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චව විඤ්ඤ පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ, අබ්භුග්ගච්ඡති, අසද්ධම්මො වුට්ඨාති, සද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා මනොසුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 9.

[සීවපිකාසුත්තං]

[ඥානපීඨිදානං]

49. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා සීවපිකාය. කතමෙ පඤ්ච:

අසුච්චි, දුග්ගකුඛා, සප්පට්ඨයා, වාලානං අමනුස්සානං ආවාසො, ඛන්දනො ජනස්ස ආරොදනා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා සීවපිකාය.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ ආදීනවා සීවපිකුපමෙ පුග්ගලො. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා පුග්ගලො අසුච්චනා කායකමෙමන සමන්තා-ගතො භොති, අසුච්චනා වචීකමෙමන සමන්තාගතො භොති, අසුච්චනා මනොකමෙමන සමන්තාගතො භොති, ඉදමස්ස අසුච්චනාය වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සීවපිකා අසුච්චි, නථුපමාහා භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තස්ස අසුච්චනා කායකමෙමන සමන්තාගතස්ස අසුච්චනා වචීකමෙමන සමන්තාගතස්ස අසුච්චනා මනොකමෙමන සමන්තාගතස්ස පාපකො කිත්තිසද්දො අඛභුග්ගච්ඡති, ඉදමස්ස දුග්ගකුඛතාය වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සීවපිකා දුග්ගකුඛා, නථුපමාහා භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තමෙනං අසුච්චනා කායකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චනා වචීකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චනා මනොකමෙමන සමන්තාගතං පෙසලා සබ්බභව්වාරී ආරකා පරිවච්ඡෙජන්ති,¹ ඉදමස්ස සප්පට්ඨයස්මිං වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සීවපිකා සප්පට්ඨයා, නථුපමාහා භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

සො අසුච්චනා කායකමෙමන සමන්තාගතො අසුච්චනා වචීකමෙමන සමන්තාගතො අසුච්චනා මනොකමෙමන සමන්තාගතො සභාගෙහි පුග්ගලෙහි සද්ධිං සංවසති. ඉදමස්ස වාලාවාසස්මිං වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සීවපිකා වාලානං අමනුස්සානං ආවාසො, නථුපමාහා භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තමෙනං අසුච්චනා කායකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චනා වචීකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චනා මනොකමෙමන සමන්තාගතං පෙසලා සබ්බභව්වාරී දීඝවා ඛිඤ්ඤාමිමං² ආපච්ඡන්ති: ‘අහො වත නො දුක්ඛං, යෙ මයං එව-රුපෙහි පුග්ගලෙහි සද්ධිං සංවසාමා’ති, ඉදමස්ස ආරොදනාය වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සීවපිකා ඛන්දනො ජනස්ස ආරොදනා, නථුපමාහා භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා සීවපිකුපමෙ පුග්ගලෙ’ති.

1. පරිවච්ඡන්ති-ම.ජ.සං. 2. ඛිඤ්ඤාමි-ම.ජ.සං.

5. 5. 5. 10.

[පුග්ගලපසසාදසුභතා]

[සාමජජිතිදනං]

50. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා පුග්ගලපසසාදෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යසමිං භික්ඛවෙ පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිපසසනො හොති, සො තථාරූපා ආපතතිං ආපනො හොති, යථාරූපාය ආපතතියා සමෙසා උක්ඛිපති. තස්ස එවං හොති: ‘යො බො මහායං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො සමෙසන උක්ඛිතො’ති භික්ඛුසු අපසසාදබහුලො හොති. භික්ඛුසු අපසසාදබහුලො සමානො අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්ති, අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්නො සඤ්චමං න සුණාති, සඤ්චමං අසුණනො සඤ්චමං පරිභායති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො පුග්ගලපසසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ යසමිං පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිපසසනො හොති, සො තථාරූපං ආපතතිං ආපනො හොති, යථාරූපාය ආපතතියා සමෙසා අනෙත නිසීදපෙති. තස්ස එවං හොති: ‘යො බො මහායං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො සමෙසන අනෙත නිසීදවිතො’ති භික්ඛුසු අපසසාද බහුලො හොති. භික්ඛුසු අපසසාදබහුලො සමානො අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්ති, අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්නො¹ සඤ්චමං න සුණාති, සඤ්චමං අසුණනො සඤ්චමං පරිභායති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො පුග්ගලපසසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ යසමිං පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිපසසනො හොති: සො දීසා පකකනො හොති, තස්ස එවං හොති: යො බො මහායං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො දීසා පකකනො’ති -පෙ- අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්ති -පෙ- අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදීනවො පුග්ගලපසසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ -පෙ- සො විබහනො හොති. තස්ස එවං හොති -පෙ- සො විබහනො’ති -පෙ- අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්ති -පෙ- අයං භික්ඛවෙ චතුර්වො ආදීනවො පුග්ගලපසසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, -පෙ- සො කාලංකකො හොති. තස්ස එවං හොති: ‘යො බො මහායං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො කාලකකො’ති, පෙ- අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්ති. අඤ්ඤෙ භික්ඛු න හජ්නො සඤ්චමං න සුණාති, සඤ්චමං අසුණනො සඤ්චමං පරිභායති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො පුග්ගලපසසාදෙ.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා පුග්ගලපසසාදෙ’ති

දුච්චිතවග්ගො පඤ්චමො

නිසුඤ්ඤානා:

දුච්චිතං කායදුච්චිතං චච්චිදුච්චිතං මනොදුච්චිතං
චතුරි පරෙ දෙව සීවජිකා පුග්ගලපසසාදෙන වාති

පඤ්චමං පණ්ණාසකං.

1 අහජනො - මජ්ඣ.

ඡර්ඨිපණණාසකං.

1. උපසම්පද්වග්ගො

5. 6. 1. 1.

[උපසම්පාදෙනඛබ්බන්තං]

[සාවච්ඡන්දනං]

1. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනඛං. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙවෙන සීලකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන සමාධිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුක්තිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුක්තිඤ්ඤාණදසුභනකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනඛන්ති.

5. 6. 1. 2.

[නිසුඤ්ඤානං]

[සාවච්ඡන්දනං]

2. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නිසුඤ්ඤා දනඛෙඛා. කතමෙහි පඤ්චති.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙවෙන සීලකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන සමාධිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුක්තිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන මුක්තිඤ්ඤාණදසුභනකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නිසුඤ්ඤා දනඛෙඛන්ති.

5. 6. 1. 3.

[සාමණේරුහුතං]

[සාවච්ඡන්දනං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඤ්ඤෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනඛෙඛා. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙවෙන සීලකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන සමාධිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුක්තිකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුක්තිඤ්ඤාණදසුභනකඛ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනඛෙඛන්ති.

5. 6. 1. 4.

[මච්ඡරියසුත්තං]

[සාවස්ථිනිද්‍යනං]

4. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මච්ඡරියානි. කතමානි පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං කුලමච්ඡරියං ලාභමච්ඡරියං වණ්ණමච්ඡරියං ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච මච්ඡරියානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනාං මච්ඡරියානං එතා පතීතිට්ඨං. 1 යද්දිං ධම්මමච්ඡරියනානි.

5. 6. 1. 5.

[මච්ඡරියපභානාසුත්තං]

[සාවස්ථිනිද්‍යනං]

5. පඤ්චනාං භික්ඛවෙ මච්ඡරියානං පභානාය සමුච්චේද්‍ය භුභමච්ඡරියං වුස්සති. කතමෙසං පඤ්චනාං:

ආවාසමච්ඡරියස්ස පභානාය සමුච්චේද්‍ය භුභමච්ඡරියං වුස්සති. කුලමච්ඡරියස්ස -පෙ- ලාභමච්ඡරියස්ස -පෙ- වණ්ණමච්ඡරියස්ස -පෙ- ධම්මමච්ඡරියස්ස පභානාය සමුච්චේද්‍ය භුභමච්ඡරියං වුස්සති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනාං මච්ඡරියානාං පභානාය සමුච්චේද්‍ය භුභමච්ඡරියං වුස්සති.

5. 6. 1. 6.

[පඨමපඤ්චානාසුත්තං]

[සාවස්ථිනිද්‍යනං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුනානි.

1 පටිකුට්ඨං - මජ්ඣං, පඨිකඛිට්ඨං--෧෩

5. 6. 1. 7-10

[දුතියමකොනාදිසුභතානි]*

[සාවස්ඨිනිදානානි]

7-9. පඤ්චමේ¹ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො දුතියං කොනං -පෙ- නතියං කොනං -පෙ- චතුර්ථං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච.

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං,

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො දුතියං කොනං -පෙ- නතියං කොනං -පෙ- චතුර්ථං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය භබ්බො දුතියං කොනං -පෙ- නතියං කොනං -පෙ- චතුර්ථං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච.

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පභාය භබ්බො දුතියං කොනං -පෙ- නතියං කොනං -පෙ- චතුර්ථං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං.

5. 6. 1. 10

[අපරපඨමජකොනසුභතං]

[සාවස්ඨිනිදානං]

10. පඤ්චමේ¹ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො පඨමං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච.

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, අකඤ්ඤනං අකතචේදිනං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො පඨමං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච.

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, කතඤ්ඤනං කතචේදිනං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරිතුනානි.

1. පඤ්ච - ඝො

*. එළු දුතියං කොනානති පදනො පට්ඨාය යාව අනාගම් ජලනති පදනි-'මජ්ඣං' පොඤ්ඤෙ දුතියකිකිත්තානි පුබ්බපෙඝොලොකොව සමිහසිතනනා.

5. 6. 1. 11-13

[අපරදුතියජකානාදිසුත්තානි]

[සාමඤ්චිනිදගා]

11-13 පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහඛෙබ්බා දුතියං ක්කානං -පෙ- නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්ථං ක්කානං [උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං.] කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහඛෙබ්බා [දුතියං ක්කානං] -පෙ- [නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්ථං ක්කානං] උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය භඛෙබ්බා [දුතියං ක්කානං -පෙ- නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්ථං ක්කානං] උපසම්පජ්ඡ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පහාය භඛෙබ්බා [දුතියං ක්කානං -පෙ- නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්ථං ක්කානං] උපසම්පජ්ඡ විහරිතුන්ති.

5. 6. 1. 14-17

[සොනාපතනිඵලාදිසමච්ඡිකිදියා සුත්තානි]*

[සාමඤ්චිනිදගා]

14-17. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහඛෙබ්බා සොනාපතනි-ඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහඛෙබ්බා සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය භඛෙබ්බා සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පහාය භඛෙබ්බා සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුන්ති.

* පොඤ්ඤාසු පඤ්ච ඉමානි සොනාපතනිඵලාදීනි සුත්තානි කාස ඉතෙතනි සද්ධිං පෙසොලමුච්චන සට්ඨානි දුභතිකම්මතානි දිසංහති.

5. 6. 1. 18-21

[අපරසොඛාපහනිඵලාදි සච්ඡිකිට්ඨො සුභ්‍යානි]

[සාමප්‍රතිනිදානං]

18-21. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහඛෙඛො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහඛෙඛො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය හඛෙඛො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ පහාය හඛෙඛො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං.

උපසම්පදාවග්ගො පඨමො

වග්ගාභිරෙක සුභතානි

[භතතුද්දසකසුභතං]

[සාවච්චිනිදුතං]

1. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දොසාගතිං ගච්ඡති, මොඛාගතිං ගච්ඡති, භයානතිං ගච්ඡති, උද්දොසානුද්දොසං න ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දොසාගතිං ගච්ඡති, න මොඛාගතිං ගච්ඡති, න භයානතිං ගච්ඡති, උද්දොසානුද්දොසං ජානාති

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො සම්මන්තිතබ්බො'ති.

[දුතියභතතුද්දසකාදීසුභතානි]

[සාවච්චිනිදුතං]

2-5 පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො න සම්මන්තිතබ්බො, සම්මතොපි¹ න පෙසෙනබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චගි ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] භතතුද්දසකො සම්මන්තිතබ්බො, සම්මතොපි පෙසෙනබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි: න ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො] බාලො වෙදිතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චගි: ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො [භතතුද්දසකො] පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චගි: න ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො] බධං උපභතං අත්තානං පටිභරති -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භතතුද්දසකො] අකඛන අනුපභතං අත්තානං පටිභරති -පෙ- [න ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

1 භතතුද්දසකො ඥමමො - මජ්ඣ.

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භවතුද්දෙසකො] යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භවතුද්දෙසකො] යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දොසානුද්දොසං ජානාති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භවතුද්දෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ'ති.

[සෙනාසන පඤ්ඤාපකාදි සුභතානි]

[සාවඤ්චිද්දතානි]

6. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසනපඤ්ඤාපකො න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොභාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, පඤ්ඤාතොපඤ්ඤාතං න ජානාති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසන-පඤ්ඤාපකො න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසනපඤ්ඤාපකො සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, පඤ්ඤාතොපඤ්ඤාතං ජානාති

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසන-පඤ්ඤාපකො සම්මන්තිතබ්බො'ති.

7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසනගාභාපකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිතං¹ න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] සෙනාසනගාභාපකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිතං ජනාති -පෙ-

8. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො] භණ්ඩාගාරිකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගුභතාගුභතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] භණ්ඩාගාරිකො සම්මන්ති-තබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගුභතාගුභතං ජනාති -පෙ-

9. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] වීචරපටිග්ගාභකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] වීචරපටිග්ගාභකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

1 පඤ්ඤාතොපඤ්ඤාතං - සීඉ,ආ:3

10. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] විචරභාජකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- ඡන්ද්‍රගනිං ගවජ්ඣි -පෙ- භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] විචරභාජකො සමමනනි-
තබ්බො-පෙ- භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

11. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යාගුභාජකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ-] භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] යාගුභාජකො සමමනනි-
තබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

12. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඵලභාජකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඵලභාජකො සමමනනි-
තබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

13. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] බජ්ජකභාජකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] බජ්ජකභාජකො සමමනනි-
තබ්බො -පෙ-භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

14. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] අපමචන්දකවිසුඤ්ඤ-
කො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- විසුඤ්ඤතාවිසුඤ්ඤතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] අපමචන්දකවිසුඤ්ඤකො
සමමනනිතබ්බො -පෙ- විසුඤ්ඤතාවිසුඤ්ඤතං ජානාති -පෙ-

15. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාට්ඨකගාභාජකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- ගභිතාගභිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාට්ඨකගාභාජකො සමමනනි-
තබ්බො -පෙ- ගභිතාගභිතං ජානාති -පෙ-

16. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] පඤ්ඤගාභාජකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- ගභිතාගභිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] පඤ්ඤගාභාජකො සමමනනි-
තබ්බො -පෙ- ගභිතාගභිතං ජානාති -පෙ-

17. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ආරාමිකපෙසකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ආරාමිකපෙසකො සමමනනි-
තබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

18. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො න සමමනනිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො
සමමනනිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

19. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො න සමමනනිකබ්බො, සමමනො'පි න පෙසෙනබ්බො -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො සමමනනිකබ්බො, සමමනො පෙසෙනබ්බො -පෙ-

20. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො. සාමණේර පෙසකො] බාලො වෙදිකබ්බො. [-පෙ- ඡන්දගතීං ගච්ඡති -පෙ]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො] පණ්ඩිතො වෙදිකබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගතීං ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතාපෙසිතා ජනාති] -පෙ-

21. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- ඡන්දගතීං ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතා-පෙසිතං න ජානාති [-පෙ-]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] අකඛතං අනුපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- න ඡන්දගතීං ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

22 [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, න ද්දසාගතීං ගච්ඡති, න මොහාගතීං ගච්ඡති, න භ්‍යාගතීං ගච්ඡති, පෙසිතාපෙසිතං ජානාති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සාමණේර-පෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ'ති.

[ගිකවුසුභතං]

[සාමජච්චිදිතං]

1. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ගිකවු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදුඨී හොති, අබ්‍රහ්මචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, සුරාමේරයමජ්ජපමාදව්‍යාසී හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ගිකවු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

[] අං පෙසාපො: පෙ.සභ්භාසසු හ දිසසනෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදුතා පටිච්චරතො හොති, අබ්භමචරියා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාදු පටිච්චරතො හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං සග්ගෙ'ති.

[භික්ඛුනි සුත්තාදීනි]

[සාවජ්චිද්දගානි]

2-7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛුනී පෙ-සික්ඛිමානා -පෙ- සාමඤ්ඤරො -පෙ- සාමඤ්ඤරී -පෙ- උපාසකො -පෙ- උපාසිකා යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතීනී හොති, අදින්නාදුසීනී හොති, කාමෙසු මච්ඡාචාරිණී හොති, මුසාවාදීනී හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානට්ඨාසීනී හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසිකා යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසිකා යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතා හොති, අදින්නාදුතා පටිච්චරතා හොති, කාමෙසු මච්ඡාචාරා පටිච්චරතා හොති, මුසාවාදු පටිච්චරතා හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතා හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසිකා යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං සග්ගෙ'ති.

[ආජීවකසුත්තං]

[සාවජ්චිද්දගානි]

8. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආජීවකො¹ යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි.

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදුසී හොති, අබ්භමචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨාසී හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආජීවකො.¹ යථාභතං නික්ඛිත්තො ඵලං නිරසෙ'ති.

1. ආජීවකො - සීඝ්‍ර.

[නිගණ්ඨසුත්තාදීනි]

[සාවජ්ඣනීදුතානි]

9-17. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො නිගණ්ඨො -පෙ-
ඉණ්ඨිසාවකො.¹ -පෙ- ජට්ඨිකො -පෙ- පට්ඨොජකො -පෙ-
මාගන්ධිකො² -පෙ- තෙදණ්ඨිකො -පෙ- ආරුඤ්ඤිකො -පෙ- ගොතමකො
-පෙ- දෙවධම්මිකො යථාභතං නිකඛිතො ඵං තිරසෙ. කතමෙහි
පඤ්චනි:

පාණානීපානී භොති, අදින්නාදුසී භොති, අබ්භමචාරී භොති, මුසාවාදී
භොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදවසානට්ඨාසී භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො දෙවධම්මිකො
යථාභතං නිකඛිතො ඵං තිරසෙ'ති.

1. බුඩ්ධිසාවකො - මජ්ඣ, සීචු. 2. මාගණ්ඨිකො - මජ්ඣ, සෘ.

රාගාදිපෙය්‍යාලං

[රාගාදිපෙය්‍යාලසූතානි]

[සාවඤ්චිද්‍යනානි]

1. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආදීනවසඤ්ඤා, ආභාරෙ පච්ඤකුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

2. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අනිච්චසඤ්ඤා, අසාත්තසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආභාරෙ පච්ඤකුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

3. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පභානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

4. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධිඤ්ඤා, විරිසඤ්ඤා, සතිඤ්ඤා, සමාධිඤ්ඤා, පඤ්ඤාඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

5. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤබලං.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

[රාගාදිපෙයසාලං]

[සාවජ්ඣනියුතානි]

6-850. රාගස්ස භික්ඛවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බියාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්ගාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා කතමෙ පඤ්ච:

අසුභසිඤ්ඤා -පෙ- ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'නි.

ඤ්ඤාය -පෙ- මොහස්සා -පෙ- කොධස්සා -පෙ- උපනාහස්සා -පෙ- මක්ඛස්සා පෙ- පළාසස්සා -පෙ- ඉස්සාය -පෙ- මච්ඡරියස්සා -පෙ- මායාය -පෙ- සායෙයාස්සා -පෙ- ඵමහස්සා -පෙ- සාරමහස්සා -පෙ- මානස්සා -පෙ- අතිමානස්සා -පෙ- මදස්සා -පෙ- [අභිඤ්ඤාය -පෙ-]

පමාදස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බියාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්ගාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා කතමෙ පඤ්ච:

සඤ්චාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

පමාදස්ස භික්ඛවෙ පටිනිස්සග්ගාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'නි.

රාගාදිපෙයසාලං නිවසිතං.

තස්සුඤ්ඤානං :

අභිඤ්ඤාය පරිඤ්ඤාය පරික්ඛයාය
පහානාය බියාය වයෙන ව
විරාගනිරෝධා වාගඤ්ච
පටිනිස්සග්ගො ඉමෙ දසා'නි.*

තනිදං වග්ගඤ්ඤානං :

සෙබබලං බලඤ්ඤාව පඤ්චබිහිකඤ්ච සුමනං,
මුණ්ඤ්ඤිවරණසඤ්ඤා ව යොධාජීවඤ්ච අධ්වමං

ථෙරං කඤ්චඵාසුඤ්ච අනිකච්ඤෙන ආදස
හිලානරාජනික ඤ්ඤං සඤ්චමාසාතුපාසකං

අරඤ්ඤං බ්‍රාහ්මණඤ්ච නිමබ්බකොතාසකං තථා
දීඤ්චාචාලාසකඤ්ච දුච්චරිතුපසමපදනති.

පඤ්චකනිපාතො සමනො.

*ඉධ රාගාදිපෙයසාලෙ රාගපදනො උඨ්ඨාය පමාදපදපරිසනෙතස්ස සත්තරස පෙයසාලෙසු ඵකමෙකං අභිඤ්ඤාදී දසඅත්තපදෙහි යොජන්ති, "පඤ්චධම්මා භාවෙනබ්බා"නි නිද්දිධං පඤ්චධම්මපඤ්චකොස සට්ඨානි සුත්තානි පණ්ණාසාසිකානි අධ්වසතානි හවන්ති.

ගාථාදීපාද්‍යනුකමණිකා

අ	පිටපිබලකාති	ව	පිටපිබලකාති
අඟහනො වෙ පසනනානං	56	වනතඤ්ච චූතතඤ්ච අනඟහනිතං	78
අඟහසමිං දුනං දදනං	56	ජ	
අඟහසු දුතා මෙඛාචී	56	ජ්ජොන මනෙතන සුනා-	
අඟ්ඤ ධමෙම පසනනානං	56	සිතෙන 88, 96	
අථො'පි උනතිවනේන	108	ඪ	
අනුසුරෙය්‍ය සමුද්ධං	346	ඪානානෙනාති සමපසාං	66
අපපමාදං පසංසනති	76	න	
අපපහාය පඤ්චවෙරාති	334	නථෙව සීලසමපනනං	68
අහඤ්චතං ජිග්චෙජ්ජයං	118	නථෙව සීලසමපනෙනා	52, 66
ආ		නසමා දදෙ ව අපපට්ඨානවිතො	64
ආයුං දන්වා බලං වණණං	64	නසමා සද්ධං ච සීලං ච	84
ආයුං වණණං යසං කිත්තිං	76	නසමා හි දුනාති දදන්ති පණ්ණිතා	62
ආයුදෙ බලදෙ ධිරො	64	නසා සීලවතො සීලං	68
ආයුනා යසසා වෙව	52	තෙ	
ඉ		තෙ තසා ධමමං දෙසෙනති	62, 66
ඉධ ධමමං චරිත්තාන	68	තෙසං කාමොසමුද්ධානං	108
උ		ද	
උට්ඨානිකා අනලසා	58	දදං පියො හොති හජන්ති නං	බහුං 62
උපට්ඨිතෙ දෙය්‍යධමෙම	346	දදමානො පියො හොති	62
උභින්නංයෙව අත්ථාය	124	දී	
එ		දීට්ඨෙව ධමෙම යො අත්ථො	76
එනං අනුසුරං මචෙචා	72	දෙ	
එවං දසානසමපනෙනා	52	දෙවලොකං ච තෙ යනාති	348
එවං නරං අනනදපානවත්ථදං	82	ධ	
එවමෙව මනුසෙසු	348	ධමමට්ඨා සීලසමපනනං	72
ඔ		ධො	
ඔවාදකාරී හතපොසී	66	ධොරයො බලසමපනෙනා	346
ක		න	
කතාවකාසා කතකුසලා		න චා'පි සො'ත්ථි හතතාරං	58
තතො චුතා	62	න සොචනාය න පරිදෙවනාය	88, 96
කමමාසාසු සරුපාසු	346	නතෙව එකො එකාය	108
කා		න හිංසෙ පාණභුතාති	346
කාලෙ දදන්ති සපපඤ්ඤ	64		
කු			
කුලවංසො චිරං ඔසාති	66		

නා	පිටපිබකානි
නාහං හබ්බො එතරහි	118
භි	
නිරසෙසු භයං දිසවා	346
ප	
පඤ්චකාමගුණා එතෙ	108
පඤ්ච ධානානි සමපස්සං	66
පදුමං යථා කොකනදං සුගඤ්ඤං	386
පභාය පඤ්ච වෙරානි	334
පභීනජායම්මරණො	348
පා	
පාරගු සබ්බධම්මානං	348
බා	
බාලාව අවිජානනනා	348
භ	
භරනති මාතෘපීතරො	66
භු	
භුතනා භොගා භතා භච්චා	72
ම	
මනාපදුසී ලභතෙ මනාපං	78, 80
මනෝරමෙ ආයතනෙ	66
මහොදග්ගිං අපරිමිතං මහාසරං	82
මා	
මාතෘපීභු කිච්චකරො	124
ය	
යතො ව බො පණ්ණිනො	
ආපදුසු	88, 96
යථා ව පබ්බතො සෙලො	68
යථා'පි ච්ඤ්ඤො විමලො	52
යථා'පි මෙඝො ඵනඤ	52
යදන්තං භොගං ඉච්ඡන්තා	72
යස්ස සඤ්ඤා තථාගතෙ	84

යා	පිටපිබකානි
යා එවං චතතති නාදී	58
යාසු කාසු ච එතාසු	348
ඥ	
ඥෙ ව කාමෙ පරිඤ්ඤාය	108
ඥෙ ව සනො උපාසෙනති	348
ඥෙ තත්ථ අනුමොදන්ති	64
යො	
යො අගගදුසී වරදුසී	80
යො නං හරති සබ්බදා	58
යො පාණං නානිපාකෙති	334
යො පාණමනිපාකෙති	334
ව්‍යා	
ව්‍යාබ්බම්මා ජරාබම්මා	118
වි	
විතරාගා විතදෙසා	66
ස	
සබ්බස්ස පසාදෙ යස්සන්ති	84
සචෙ පජානෙත්තා අලබ්භ- නෙය්‍යා	88, 96
සඤ්ඤා සීලෙන ච යාධ වස්සති	128
සඤ්ඤා සීලෙන ච යොධ වස්සති	126
සනොතා භවෙ පචකකාමී	346
සබ්බෙ මදෙ අභිභොසමී	118
සමණානං බ්‍රාහ්මණානං	124
සලලපෙ අසී භන්ධන	108
සා	
සාබාපකතඵලුපෙතො	66
සෙ	
සෙති දුරෙති සනන්තධෙඨා	346
සො	
සො කරිත්වාන කල්‍යාණං	124
සො'හං එවං විහරෙත්තං	118
හි	
හිතො බහුතනං පටිපජ්ජ භොගෙ	72

සඤ්ඤනාමානුකකමණිකා

	පිට්ඨකකානි		පිට්ඨකකානි
අ		ගො	
අභිතිරස	366	ගොතම	382
අට්ඨක	366	ඝො	
අකිකච්ඡද	222	ඝොසිතාරාම	196, 212, 300, 326
අනාඨපිණ්ඩික	70, 74, 332, 336, 342	චූ	
ආ		චූඤ්ඤරාජකුමාර	54
ආනඤ	212, 222, 300, 314, 324, 326, 348	චූඤ්ඤ රාජකුමාරී	54, 56
ඉ		ජා	
ඉච්ඡානභිගල	44	ජාතිවන	56
උ		ඥ	
උග්ගභගපභි	76, 78	ඥෙවදනන	196
උග්ගඥෙවපුත්ත	80	ඥ	
උග්ගභ	56	ඥෙණ	364
උද්දසී	300, 312	නා	
උපවාන	316	නාගික	46, 48
ක		නාරද	90, 92
කකුධ කොලියපුත්ත	196	නි	
කලඤ්ඤකනිවාප	54	නිවෙලු වන	398
කසුප	348, 352, 366	ප	
කා		පසෙනදි කොසල	88
කාරණපාලී	382	පා	
කි		පාටලීපුත්ත	90
කිම්බිල	398	පි	
කිම්බිලා	398	පිඞ්ඞියානි	382, 384
කු		පියක	90, 92, 98
කුකකුටාරාම	90	භ	
කු		භඤ්ඤ	326
කුටාගාරසාලා	60, 76, 120, 332, 382, 384	භඤ්ඤෙචී	90, 92, 98
කො		භඤ්ඤිය	56
කොසමච්චි	196, 212, 300, 326	භා	
කොසල	44, 348	භාරඤ්ඤ	366
ග			
ගවෙසී	348		

ම	පිටිඨිකානි	වෘ	පිටිඨිකානි
මධුරා	414	වෘමක	366
මහානාම	120	වෘමදෙව	366
මහාමොහකලොන	196	වෘසෙට්ඨ	366
මහාවන	60, 382, 384	වෛ	
මු		වෛසාමිතන	366
මුණ්ඩ (රාජ)	90, 92, 96, 98	වෛසාලී 60, 76, 120, 232, 382, 384	
වෛ		ස	
වෛණ්ඩක	56	සභිතාරව	374
ස		සෞ	
සමනග්ගි	366	සාරිපුත්ත 244, 302, 308, 310, 312, 318, 324, 336, 338, 342, 344	
රෞ		සී	
රාජගහ	54	සීහසෙනාපති	60
රාහු අසුරිඤ්ඤ	390	සී	
ලී		සුමනා රාජකුමාරී	50, 52
ලීච්ඡවි	384	හි	
		හිමවනතු	68

විසෙසපද්‍යුක්කමණීකා

අ	පිටසංඛකානි
අකකන්ති	410
අකකම	222, 258, 260
අකුපප	192, 194
අකුපපධම්ම	202
අග්ගි	414
අගාරව	12, 14, 26
අඤ්ඤ	232
අත්තගුත්ත	10
අත්තභිතායපටිපත්ත	20, 27, 24
අත්තකාම	58
අත්තපටිසංවෙදී	32, 34
අත්තවස	114, 116
අනිතිවාස	418
අභිගත	364
අභිගතකම	44
අධම්මක	390
අනගාරිය	8, 50, 322
අනවත්තවාරිකා	418
අනාගතභය	162, 164, 170, 172
අනාගාමීඵල	450, 452
අනාගුසා	236
අනොත්තප්පි	4, 6, 10
අපපඤ්ඤා	12, 14, 28
අපමත්තකවිසසජ්ජක	458
අපාසාදික	412
අබ්බොකාසික	358
අභිඤ්ඤවොසානපාරමිපපත්ත	16
අභිඤ්ඤසමුත්තරණීය	28, 40, 42
අභිධම්මකථා	170
අරහත්තඵල	450, 452
අරියසාවක	74, 76, 86, 336, 344
අරියුපවාදී	406
අලංපඤ්ඤ	10
අලංසාකච්ඡ	128, 308
අලංසාච්ච	128, 310
අලබ්භනීයශාන (පඤ්ච)	84, 96
අවිසාරද	330
අසංඛි	4, 6, 10, 64
අසංදම්මසාරථි	42
අසංසාච්ඡනීය	400
අසුක්ඛවනතු	84, 86, 94

අ	පිටසංඛකානි
අසුමුඛ	8
අසනතුට්ඨ	238
අසිතව්‍යාභඛනී	8
අභිරික	4, 6
ආ	
ආසාන	302, 304
ආසානපටිච්චය	302, 304
ආජ්ඤාදර්ථ	42
ආජ්චක	462
ආතාපී	32
ආනුපුබ්බිකථා	300
ආපාසික	240
ආබාධික	306, 382
ආභසාර	326
ආභිසමාචාරික	26
ආයමුඛ	38
ආයුසා	236
ආරභිවිටිය	12, 218
ආරඤ්ඤක	214, 262
ආරාමිකපෙසක	458
ආරාභික	464
ආලාසික	426, 428, 430, 432, 434
ආනුනෙය්‍ය	214, 262
ඉ	
ඉභිපාද	130
ඉභිවිධ	28, 130
ඉදම්මන	356
ඉඤ්ච (පඤ්ච)	466
ඉඤ්ච සංචර	222
උ	
උත්තානසෙය්‍යක	10
උභිග්ගික	70
උභිවචකුක්ඛච	28
උදකමණීක	40
උදකරහද	38
උපලීනී	40
උපකක්ඛලෙස	28
උපජකාය	110
උපට්ඨක	46, 96

උ	පිටිබිකාණි	ගී	පිටිබිකාණි
උපටිඤ්ඤසභි	404	ගීලාන	234
උපාසක	330, 332, 334, 462	ගීලානසාලා	232
උපාසිකා	462	ගීලානුපට්ඨාක	234, 236
උස්සුරහතන	422	ගී	
ඵ		ගීතසාර	404
ඵකාසනික	358	ගො	
ඹ		ගොතමක	464
ඹතනපා	8	ගොපදක	306
ඹතනපාබල	2, 4, 16	ච	
ඹපරජ්ජ	252	චකකචතනී	242, 244
ක		චබිකම	44
කණහසපා	422, 424	චතුරසා	42
කා		චන්දනකපිකා	382
කාකපෙයා	40, 42	චා	
කාම	8	චාතුද්දිස	216
කාමච්ඡද	28	චාතුම්මහාපථ	42, 64
කාලදන	62	ච්ච	
කාසිකච්ඡථ	78	ච්චරපට්ඨගාහක	456
කු		ච්චරහාජක	458
කුලමච්ඡරිය	418	චු	
කුලුපග	220, 420	චුදිත	318, 320
කුසීත	4, 6	චෙ	
කුහක	178	චෙනොබ්ල (පඤ්ච)	400
කු		චෙනොච්චුතන	134
කුටාගාර	18, 20	චෙනොච්චුතනී	208
කුටාගාරසාලා	76	චො	
කෙ		චොදක	318
කෙවට්ට	46	ජ	
කො		ජරිලක	464
කොමාරමුහමචරිය	336	ජා	
බ		ජාතරූප	28
බජ්ජකභාජක	458	කා	
බතතිය	246	කාන	446, 448, 450
බතනී	410	ක	
බලුපච්ඡාහතනික	358	කථාගත	194, 246, 386, 388
ග		කථාගතබල	16
ගරුට්ඨානීය	3෪, 34		

තෙ	පිටසංඛකාණී
තෙදණ්ඩික	464
ච්ච	
ච්චමිඳු	28, 110
චේ	
චේරනිකුචු	176, 178, 180, 182
ඳ	
ඳකඛිණේයා	214
ඳහර	8
ඳලහපරකකම	18
දි	
දිබ්බසොත	28
දී	
දීඝවාජිකා	416
දු	
දුක්කත	294, 296
දුච්චරිත	436, 438
දුපපඤ්ඤ	4, 6, 8
දුපපට්ඨිනොදය	300
දුස්සීල	30, 332, 406
ඳෙ	
ඳෙවබමමික	464
බ	
බන (පඤ්ච)	82
බමම	138, 140, 290
බමමපට්ඨංචෙදී	32, 34
බමමචිතය	14
බමමචිතාරී	138, 14
බමමසචණ	398
බා	
බාති	10
න	
නඛිලලමුඛ	100
නතාපක	38
නා	
නාලියසාක	78
ණී	
ණීගණ්ඨ	464
ණීපක	36

ණී	පිටසංඛකාණී
ණීබ්බිදුචිරාග	30
ණීසාය	444
ණීසාරණීය	394
චී	
චීචරණ (පඤ්ච)	100, 102, 148
චේ	
චේකබමමසුඛ	46
චේසජ්ජික	358
ච	
චචචචෙකඛණානිමිතත	40
චච්ඡාසමණ	220
චඤ්ඤබල	2, 4, 16, 18, 20
චඤ්ඤවිමුත්ත	134
චඤ්ඤවිමුත්ති	208
චට්ඨාග	64
චට්ඨමනිදු	180
චත්තභාහාපක	458
චත්තපිණ්ඩික	360
චතිකුල	58
චතීසාන	36
චදක	364
චදුමනී	40
චධාන	104, 106
චධානියභික (පඤ්ච)	104
චබ්බතෙයා	100, 102
චරනිකායපට්ඨපනත	22, 24
චරිතායක	246
චරිබ්බාජක	464
චස්සඳාකාය	32
චභිතතත	32
චංසුකුලීක	356
චංසුකුලීකතත	172
චා	
චාපභිකුචු	206
චාමොජ්ජ	32
චාසංස	6
චාසාදික	412
චාහුනෙයා	214, 262
චි	
චිණ්ඩිපාතික	356
චිතාමහසුග	366

ප්‍ර	පිට්ඨකයානි	භි	පිට්ඨකයානි
පුග්ගලපසාද	442	භිකූන්	224, 226, 228, 462
පුඤ්ඤනිසංඤ	80	භො	
පුණ්ඩරිකිනී	40	භොග	420
පුත්තසාද	370	ම	
පුත්තදුර	72	මච්ඡරිය	446
පුබ්බෙතිවාස	30	මනාපද්දී	76
ඵ		මනොමයකාය	78
ඵලභාජක	458	මනනපද	366
ඵා		මනනභාණී	408
ඵාසුචිභාර	190, 210	මඤ්ඤ	10
ඛ		මහානාම (ලීච්ඡවි)	120
ඛල (පඤ්ච)	466, 468	මහාසාල	68
ඛලී	70	මහාවොර	204
ඛණ්ඩාරකොට්ඨක	44, 46	මහාසුචින (පඤ්ච)	386
ඛන්ධාණී	408	මා	
ඛන්ධසුභ 182, 216, 218, 290,	298, 428	මාගනික	464
ඛා		මාතාපිත්‍ර	66, 70
ඛානුලීක	292, 294	මාතුගාම	422, 424
චූ		මු	
චූඨස්පබ්බජිත	124	මුත්තාමච්ච	72
චො		මුඵුන	368
චොගිසත්ත	130	චූට්ඨස්සනී	404
චා		චූණ්ඩිසාවක	464
චාසන (පඤ්ච)	240	චො	
චූ		චොත්තා	302, 366
චූභමචකක	16	චො	
චූභමචරිය	44	චොසපුරිස	196
චූභමචිභාර	366	ඤ	
චූභම	326	ඤපාභුතඤ්ඤදස්සන	30
චූචා		ඤපාසන්තික	358
චූභමණ (පඤ්ච)	336	ඤා	
චූභම ණධිම	362	ඤාගු	402
භ		ඤාගුභාජක	458
භණ්ඩාගාරික	456	ඤා	
භත්ත	58	ඤාධාජීව 142, 150, 152, 856, 158	
භත්තද්දෙසක	454, 456	ඤාධාජීචූපම 144, 146, 148, 152	
		ඤාබ්බන	8

ර	පිට්ඨකිකානී
රතනඤ්ඤා	182, 184
රතන (පඤ්ච)	386
රෑ	
රැකකමුලීක	356
ඊ	
ඊච්ඡවිකුමාර	120
ච	
චණ්ඨජා (පඤ්ච)	338
චස්සනතරාය	390
චස්සචලාහක	390
චී	
චිචිකිච්ඡ	28
චිනසසඤ්ඤ	170
චිතීබක	402
චිච්චනායකන	32, 34, 36
චිචිසල	2, 4, 16, 18, 20
චිසාරද	298, 330
චෙ	
චෙදසීන	208
චෙය්‍යාකරණ	364
ච්‍යා	
ච්‍යාපාද	28
ඝ	
ඝකකාය	396
ඝකකිභබ්බතා	28, 30, 42
ඝගාරච	12, 14
ඝජ්ඣායක	374
ඝඤ්ඤ (පඤ්ච)	124, 126
ඝඤ්ඤචෙදසීනනීරොධ	312, 316
ඝජ්චී (පඤ්ච)	198
ඝනිනෙපකක	18
ඝනිබල	2, 4, 16, 18, 20
ඝඤ්චම	10, 12, 290, 292
ඝඤ්චබල	2, 4, 16, 18, 20
ඝනතරබාහිර	38
ඝනනුච්ච	238
ඝජ්චිකදනඵල	60
ඝපඤ්ඤ	12
ඝපචස්ස	12, 14
ඝපච්චිස	64, 72
ඝබ්බාවනනු	40
ඝබ්බමාරී	26, 34, 154, 156
	158, 176, 210, 316, 322, 406
ඝභාගච්චිතනික	26
ඝමපද (පඤ්ච)	190, 240
ඝමපනසුකරමංස	76

පිට්ඨකිකානී	
සමමාදිට්ඨ	32
සමණදුකක	238
සමණසුඛ	238
සමණසුඛුමාල	208
සමසහනන	422
සමසචිච්චනන	282
සමච්ඡචාර	416
සමච්ඡචාස	418
සරකුතනී	404
සා	
සාවිකගාභාපක	458
සාමණෙර	444, 462
සාමණෙර පෙසක	458, 460
සාමණෙරී	462
සායමාස	362
සාරජ්ජ	298
සාලචන	348
සී	
සීලපඤ්ඤණ	46
සීලචනනු	222, 332, 392, 426, 428
සීලචිපතනී	406, 408
සීලචිපනන	406, 408
සීලසමපනන	324, 408
සීච්චිකා	440
සීහනාද	16
සීහමිගරාජ	194
සී	
සුකථා	296, 298
සුචරිත	336, 438
සුතනනන	172, 290
සුභකිණන	328
සුභාසීන	392
සෙ	
සෙබ	184, 186, 188
සෙබබල	2, 4, 16, 18, 20
සෙබචෙසාරජ්ජකරණ	202
සෙනාසනපඤ්ඤපක	456
සො	
සොනාපතනීඵල	450, 452
සොසානික	358
හ	
හනුපනිස	30
හී	
හීනෙසී	58
හීරිබල	2, 4, 16, 18, 20

නැවත මුද්‍රණය - සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා

- 1 පාරාජිකා පාලි
- 2 (i) පාචිත්තිය පාලි
(ii) පාචිත්තිය පාලි
- 3 මහාවග්ග පාලි I
- 4 මහාවග්ග පාලි II
- 5 (i) චුල්ලවග්ග පාලි I
(ii) චුල්ලවග්ග පාලි II
- 6 (i) පරිවාර පාලි I
(ii) පරිවාර පාලි II
- 7 දීඝනිකාය 1
- 8 දීඝනිකාය 2
- 9 දීඝනිකාය 3
- 10 මජ්ඣිම නිකාය I
- 11 මජ්ඣිම නිකාය II
- 12 මජ්ඣිම නිකාය III
- 13 සංයුක්ත නිකාය I
- 14 සංයුක්ත නිකාය II
- 15 සංයුක්ත නිකාය III
- 16 සංයුක්ත නිකාය IV
- 17 (i) සංයුක්ත නිකාය V
(ii) සංයුක්ත නිකාය V
- 18 අංගුත්තර නිකාය I
- 19 අංගුත්තර නිකාය II
- 20 අංගුත්තර නිකාය III
- 21 අංගුත්තර නිකාය IV
- 22 අංගුත්තර නිකාය V
- 23 අංගුත්තර නිකාය VI
- 24 මුද්දක නිකාය I